

VILNIUS UNIVERSITY
FACULTY OF PHILOLOGY

Magdalena Przemyska

**Stancetaking strategies in American and Polish political discourse:
Facts, acts and emotions**

Thesis submitted in partial fulfilment of requirements for the degree of MA in English Studies
(Literature, Linguistics, Culture)

Supervisor – Assoc. Prof. Dr. Anna Ruskan

Vilnius, 2023

Acknowledgements

First and foremost, I would like to express my sincere gratitude to my supervisor Assoc. Prof. Dr. Anna Ruskan for the continuous assistance, guidance, and advice. I am genuinely grateful for the shared knowledge, valuable comments, and suggestions, as well as the amount of spent time. The completion of this thesis could not have been possible without such a wonderful person and supervision. Also, I would like to show appreciation to all professors with whom I had a chance to work during this programme. These professors have always been sympathetic and welcoming, and as an international student, I really appreciate it. Finally, I would like to thank my family and friends for their support and constant inspiration.

Abstract

This thesis focuses on epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in American and Polish political discourse. The study investigates the distribution and use of the categories of epistemic, effective, and attitudinal stance in political speeches on the war in Ukraine delivered by the President of the United States of America Joe Biden, and the President of the Republic of Poland, Andrzej Duda. The aim of this thesis is to reveal how politicians representing two different countries and cultures express their positioning on the war in Ukraine and what factors may determine the distribution of stancetaking strategies in their discourse. The study presents a combination of quantitative and qualitative analysis. The results have shown a different distribution of epistemic, effective, and attitudinal stance in the speeches of the American and Polish Presidents. Joe Biden prefers the use of effective stance, while Andrzej Duda favours the use of attitudinal stance. Joe Biden's preference in the use of effective stance could be explained by the fact that it enables the speaker to control the realization of an event, which is of great importance when addressing an international audience. Andrzej Duda's preference in the use of attitudinal stance could be substantiated by the proximity both to the audience and the event. The most common category of epistemic stance is Epistemic Modality, both in American and Polish discourse. There is a difference in the use of the categories of effective stance due to Joe Biden's preference in the use of Intentionality and Andrzej Duda's preference in the use of Deonticity. Both speakers convey attitudinal stance mainly through lexical means and show identical preference in the use of evaluative parameters.

Key words: stance, stancetaking strategies, epistemic, effective, attitudinal, political discourse, English, Polish

Table of contents

ACKNOWLEDGEMENTS.....	2
ABSTRACT.....	3
TABLE OF CONTENTS.....	4
LIST OF TABLES.....	6
INTRODUCTION	7
1. THEORETICAL BACKGROUND	9
1.1. THE NOTION OF STANCE	9
1.2. TYPES OF STANCE.....	10
1.3. LINGUISTIC REALIZATIONS OF STANCE.....	12
1.3.1. <i>Stance expressions in English</i>	13
1.3.2. <i>Stance expressions in Polish</i>	15
1.4. STANCE IN DISCOURSE	17
2. DATA AND METHODOLOGY	19
3. STANCETAKING STRATEGIES IN AMERICAN AND POLISH POLITICAL DISCOURSE.....	22
3.1. OVERALL DISTRIBUTION OF STANCETAKING STRATEGIES IN AMERICAN AND POLISH POLITICAL DISCOURSE.....	22
3.2. EPISTEMIC STANCETAKING STRATEGIES AND THEIR REALIZATIONS	23
3.2.1. <i>Epistemic modality</i>	24
3.2.2. <i>Evidentiality</i>	26
3.2.3. <i>Factivity</i>	28
3.2.4. <i>Cognitive attitude</i>	29
3.2.5. <i>Marked enunciatinal positioning</i>	31
3.3. EFFECTIVE STANCETAKING STRATEGIES AND THEIR REALIZATIONS	32
3.3.1. <i>Deonticity</i>	33
3.3.2. <i>Directivity</i>	35
3.3.3. <i>Normativity</i>	36
3.3.4. <i>Intentionality</i>	37
3.3.5. <i>Potentiality</i>	39
3.4. ATTITUDINAL STANCETAKING STRATEGIES AND THEIR REALIZATIONS	41
3.4.1. <i>Attitudinal stance realized by grammatical means</i>	41
3.4.2. <i>Attitudinal stance realized by lexical means</i>	42
3.4.3. <i>Emotivity</i>	43
3.4.4. <i>Importance</i>	44

3.4.5. <i>Comprehensibility</i>	45
3.4.6. <i>Expectedness</i>	46
CONCLUSIONS.....	47
DATA SOURCES	50
REFERENCES	51
SUMMARY	54
APPENDIX 1.....	55
APPENDIX 2.....	90

List of tables

Table 1. The distribution of epistemic, effective, and attitudinal stance in Joe Biden's and Andrzej Duda's political speeches.....	22
Table 2. The categories of epistemic stance in Joe Biden's and Andrzej Duda's political speeches.....	23
Table 3. The categories of effective stance in Joe Biden's and Andrzej Duda's political speeches.....	33
Table 4. The categories of attitudinal stance expressed by lexical means in Joe Biden's and Andrzej Duda's political speeches.....	42

Introduction

In addition to communicating propositional content, the speaker commonly expresses emotions, evaluations, or positions; specifically, stance (Biber *et al.* 2021, 958). As stance can convey many meanings, it can be categorized as epistemic, effective, or attitudinal (Biber *et al.* 2021; Marín-Arrese 2021b). These meanings can be accomplished by a variety of linguistic devices, *i.e.*, grammatical, lexical, and lexico-grammatical (Biber & Gray 2014; Biber & Zhang 2018). However, the distinction between epistemic, effective, and attitudinal stance can be ambiguous, due to the circumstance that one stance marker can convey different meanings and one proposition can contain more than one stance marker.

Stance has been explored in connection with other categories, for instance, modality (*e.g.*, Greenbaum 1996; Griffiths 2006), evidentiality (*e.g.*, Cappeli 2007; Marín-Arrese *et al.* 2022), or evaluation (*e.g.*, Biber & Gray 2014; Biber & Zhang 2018). Stance and stance-related approaches have also been investigated in different languages from a contrastive perspective, for instance, in English and Spanish (Marín-Arrese 2015), in English and Lithuanian (Šolienė 2008), or in English and Polish (Warchał & Łyda 2009a, 2009b; Warchał 2010), as well as in different discourses, for instance, in academic discourse (*e.g.*, Hyland 2005), journalistic discourse (*e.g.*, Marín-Arrese 2015), parliamentary discourse (*e.g.*, Vasilescu 2010), or political discourse (*e.g.*, Marín-Arrese 2011; Aboghunaim 2020; Martín de la Rosa *et al.* 2020; Marín-Arrese 2021b).

In recent research, much attention has been paid to the analysis of epistemic, effective, and attitudinal stance in political discourse. For instance, Marín-Arrese (2011, 2021b) investigated epistemic and effective stance in the discourse of British, American and Spanish politicians, revealing the interpersonal style of the speakers as well as variation of stance resources across languages and cultures. However, to my knowledge, this phenomenon has not been examined before in Polish political discourse, thus, this thesis will attempt to investigate it. Conducting this study seems to be significant, as it may contribute to the fulfilment of the existent gap and expansion of the present knowledge on epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in political discourse, especially in the context of war. Moreover, this study appears to be important, firstly, because the United States provides much assistance to Ukraine and secondly, because of Poland's geographical position as well as its aid to Ukrainian people. Thus, it seems to be crucial to implement the contrastive approach and analyse stancetaking strategies deployed by the main representative of each country, namely, the President of the United States, Joe Biden, and the President of the Republic of Poland, Andrzej Duda.

The aim of this thesis is to reveal how politicians representing two different countries and cultures express their positioning on the war in Ukraine and what factors may determine the distribution of

stancetaking strategies in their discourse. In order to accomplish the stated aim, the following objectives were made:

1. To identify and classify epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in Joe Biden's and Andrzej Duda's speeches on the war in Ukraine.
2. To identify similarities and differences in the distribution and use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in the speeches delivered by the two Presidents.

It is hypothesized that there will be variation in the use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in the speeches of the two Presidents determined possibly by the different target audience (international vs national) that the speakers address as well as by the different geographical proximity of the two countries to Ukraine. Distributional differences could also be a sign of intercultural differences defining American and Polish political discourse.

The thesis includes three main sections: a theoretical background, data and methodology, and stancetaking strategies in American and Polish political discourse. The thesis ends with conclusions of the most significant aspects.

1. Theoretical background

This section will provide a theoretical overview of the pivotal concepts and issues concerning stance. The section consists of four subsections. Subsection 1.1 introduces the notion of stance; subsection 1.2 presents types of stance; subsection 1.3 demonstrates linguistic realizations of stance and is divided into stance expressions in English and Polish; and subsection 1.4 describes stance in discourse.

1.1. The notion of stance

One of the characteristics of communication, which is of central importance, is stancetaking (Jaffe 2009, 3). Stancetaking and the concept of stance, however, are complex phenomena, thus, it is significant to start with several perspectives of stance and observe how different scholars tried to approach stance (e.g., Hunston & Thompson 2000; Kärkkäinen 2006; Du Bois 2007; Biber *et al.* 2021).

Along with communicating propositional content, the speaker commonly expresses emotions, evaluations, or positions; namely he/she takes a stance (Biber *et al.* 2021, 958). This general definition of stance could be followed by a more developed approach to stance presented by Du Bois (2007). Du Bois (2007, 163) defines stance as a single act consisting of several triplet sets of distinctive constituents and procedures. In accordance with this approach, the concept of stance is comprehended as three acts in one, creating a so-called stance triangle. Thus, in the process of taking a stance “the stancetaker (1) evaluates an object, (2) positions a subject (usually the self), and (3) aligns with other subjects” (Du Bois 2007, 163). On this account, a set of three actors, *i.e.*, first subject, second subject, and stance object, and a set of three actions, *i.e.*, evaluation, positioning, and alignment are distinct, yet subordinate aspects of a stance act. The principle of a stance triangle can be illustrated by the following example:

Speaker A: *It is nice weather today.*

Speaker B: *Yeah, it is perfect.*

To illustrate, Speaker B says that today the weather is perfect. Speaker B, *i.e.*, stancetaker and the first subject, evaluates that the weather, *i.e.*, a referential stance object toward which the stance is directed, is perfect. Positioning and alignment of Speaker B are formulated in response to some prior stance and the second subject, *i.e.*, Speaker A saying that today the weather is nice. In such interaction, the notion of intersubjectivity is present, as the first person’s subjectivity and another person’s subjectivity are involved (Du Bois 2007, 140). Like Du Bois (2007), Kärkkäinen (2006, 700) argues that stance arises from an interaction between interlocutors in a certain context. In this case, it is an expression of intersubjective stance which emerges from a collective evaluative engagement. Here, stance is also being shaped by other discourse participants, rather than being an isolated act.

Hunston and Thompson (2000, 5), on the other hand, perceive stance in terms of evaluation. Evaluation is an extensive concept which encompasses the speaker's expression of attitudes, points of view, or emotions towards particular objects or propositions, which reveals the speaker's system of values (Hunston & Thompson 2000, 6).

The perspectives on stance provided above have one aspect in common, namely, they all involve an evaluative dimension. The notion of evaluation is indeed connected to stance, as it alludes to any piece of discourse that can be perceived as communicating an attitude or assessment (Biber & Zhang 2018, 99).

1.2. Types of stance

As stance can convey many meanings, it can communicate different semantic distinctions (Biber *et al.* 2021, 964). For instance, Biber *et al.* (2021), indicate epistemic, attitudinal and style of speaking stance. Marín-Arrese's study (2021b) draws on Langacker's (2009) distinction between epistemic and effective stance. Different types of stance signify different stancetaking strategies. This study, however, is focused on epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies, thus, these types of stance will be accordingly discussed.

According to Biber *et al.* (2021, 964), epistemic stance conveys the speaker's comments on the status of information in a proposition. The expressions of epistemic stance can cover a wide range of meanings, containing among others certainty, doubt, possibility, probability, epistemic necessity, or knowledge (Boye 2016; Biber *et al.* 2021). These meanings can be placed on a so-called epistemic scale which ranges from a high degree of certainty to a low degree of certainty (Nuyts 2001, 22). On the epistemic level, the speaker strives for epistemic control, *i.e.*, knowledge, to construct the conception of reality (Langacker 2009, 173). Thus, epistemic stance is concerned with the factuality of a situation (Huddleston & Pullum 2002, 173) and accordingly can cover indicated in the title *facts*. Epistemic stance is connected with the categories of epistemic modality and evidentiality, which will be presented further.

Epistemic modality alludes to an assessment of the truth value of the proposition (Greenbaum 1996; Griffiths 2006). Evidentiality refers to the source of knowledge and certainty regarding the proposition (Cappeli 2007, 96). Evidentiality is acknowledged to relate to epistemic modality, since both evaluate something – evidentiality evaluates the evidence, while epistemic modality evaluates the likelihood of some abstract construct. Thus, epistemic evaluation cannot take place without some evidential evaluation (Cappeli 2007, 128). Epistemic stance encompasses epistemic evaluation, as it indicates the speaker's evaluation of the possibility of a state of affairs (Cappeli 2007, 122). Here, the performance of epistemic evaluation is based on the source of information or evidence which entitles the speaker to produce a statement (Marín-Arrese *et al.* 2022, 57). In this respect, the speaker, *i.e.*, the

evaluator, creates knowledge which is “certainly supported by evidence” (Cappeli 2007, 125). Evidentiality is then an expression of epistemic stance, as the speaker’s epistemic positioning is always accomplished because of some source of information or evidence (Cappeli 2007, 126), because, as stated by Nuyts (2001, 34), “without any evidence one cannot evaluate the probability of the state of affairs”. This evidence can be direct, *i.e.*, Direct Perceptual Evidentiality, and indirect, *i.e.*, Indirect Inferential Evidentiality and Indirect Reportative Evidentiality (Marín-Arrese *et al.* 2022).

In accordance with Marín-Arrese (2021b, 292), epistemic stance enables the speaker to control the conceptions of reality. Epistemic modality and evidentiality, as the approaches which assess the truth value and the source of knowledge and certainty of a proposition, can provide support for the proposition and accordingly control the audience’s acceptance of the conception of reality (Marín-Arrese 2021b, 292).

As stated by Marín-Arrese (2021b, 292), effective stance conveys the speaker’s estimation of the status of an event and its execution or actualization. The expressions of effective stance can cover a wide range of meanings, including desirability, intentionality, necessity, or possibility (Marín-Arrese 2011, 267). On the effective level, the speaker strives for the control to effect the actual occurrence of an event. Here, effective control refers to the exercise of power, thus, the speaker’s purpose is to make the audience actually do something toward the realization of the event, not just acknowledge it (Langacker 2009, 167). Thus, effective stance can cover indicated in the title *acts*. Effective stance is related to event modality, *i.e.*, deontic and dynamic modality, which deal with the expressions of the participant’s internal and external possibility and necessity, or attitudinal predicates which indicate the speaker’s commitment, inclination, or intention concerning the event’s occurrence (Marín-Arrese 2011, 266).

Deontic modality alludes to human control over the situation, such as permission or obligation. In addition, it relates to constraints grounded in society, such as duty, morality, laws, and rules (Greenbaum 1996; Griffiths 2006). Dynamic modality, on the contrary, makes a reference to the speaker’s ability or willingness to do something (Huddleston & Pullum 2002, 178). The distinction between deontic and dynamic modality should be drawn, as dynamic ability does not express the speaker’s attitude towards factuality or actualisation of the situation (Huddleston & Pullum 2002, 179).

In accordance with Biber *et al.* (2021, 966), attitudinal stance conveys the speaker’s attitudes and feelings. The expressions of attitudinal stance can communicate either positive or negative meanings. These meanings can be employed within different evaluative parameters. For instance, Bednarek (2009, 42) distinguishes core parameters, *i.e.*, Comprehensibility, Emotivity, Expectedness, Importance, Possibility/Necessity, Reliability, and peripheral parameters, *i.e.*, Evidentiality, Mental State, Style. To illustrate, one of the core evaluative parameters is Comprehensibility. Within this parameter something can be situated on a scale as comprehensible, meaning positive, or incomprehensible, meaning negative (Bednarek 2009, 45). Such positive/negative distinction and description can be applied to all attitudes,

since an attitude alludes to the values due to which one is able to connect emotional answers with the discourse participants or a particular course of action (Bednarek 2009, 27). Thus, attitudinal stance can cover indicated in the title *emotions*. As argued by Biber and Zhang (2018, 99), attitudinal stance is closely related to evaluation. Evaluation, however, is a comprehensive concept which is subject to, for instance, immediate context or one's suppositions about value. As a consequence, evaluation can be expressed through any means that can be comprehended as communicating an attitude (Biber & Zhang 2018, 99). This issue will be further explained in the following subsection.

1.3. Linguistic realizations of stance

Stance can be expressed by a variety of linguistic elements, *i.e.*, grammatical, lexical, and lexico-grammatical.

Grammatical stance markers contain two separate components, specifically, one which represents the stance and one which represents a proposition communicated by that stance (Biber *et al.* 2021, 961). Thus, the grammatical stance markers can be as follows:

- a) Stance adverbials, containing single adverbs, adverb phrases, prepositional phrases, comment clauses, and hedges (*e.g.*, *fortunately*, *in fact*);
- b) Stance complement clauses controlled by an adjective, noun, verb, and extraposed structures (*e.g.*, *I am **happy** that he will come.*);
- c) Modals and semi-modals (*e.g.*, *must*, *might*, *have to*, *ought to*);
- d) Stance nouns controlled by prepositional phrase (*e.g.*, *I do not take **responsibility** for his behaviour.*);
- e) Premodifying stance adverbs (*e.g.*, *I am **really** happy*).

Grammatical stance markers can communicate three types of stance: epistemic, effective and attitudinal (Biber *et al.* 2021, 964).

Lexical marking of stance, on the contrary, “differs from grammatical stance marking in that it involves only a single proposition, rather than a stance relative to some other proposition” (Biber *et al.* 2021, 960). As stated by Biber and Gray (2014, 220), stance can be communicated by evaluative or value-laden lexis, where the specific words convey attitudes, emotions, and evaluations, thus, they convey attitudinal stance (*e.g.*, *sad*, *bad*). Despite being lexically based, such a stance is grammatically embedded because it demands an allusion to the circumstances that create the setting for the statement, allowing one to acknowledge that this is the speaker's assessment. Therefore, this assessment can be conveyed through evaluative lexical means, such as adjectives, main verbs, or nouns (Biber *et al.* 2021, 960).

Stance, furthermore, can be expressed through morpho-syntactic means, such as aspect, tense, and voice; discourse patterns, such as reiteration, quotation; phonological means, such as pitch, intensity, and intonation; and non-verbal means, such as facial appearance, gesticulation, and posture (Vasilescu 2010, 370-371; Biber *et al.* 2021, 959). These morpho-syntactic means, discourse patterns, phonological means, and non-verbal means are not linguistically explicit; thus, one can encounter difficulties with determining what attitude is determined by the speaker to be communicated (Biber *et al.* 2021, 959). As a consequence, speakers rather convey stance through the use of grammatical or lexical stance markers.

1.3.1. Stance expressions in English

The expressions of stance in English are well explored within different approaches, such as modality and evidentiality. Therefore, the presentation of stance expressions in English will be done in accordance with these notions.

In English, epistemic stance is expressed by markers of epistemic modality, such as modal auxiliaries, modal adverbs and complement clauses, as well as by markers of evidentiality. The meaning of epistemic possibility is communicated by the modal verbs *could/may/might*. The meaning of epistemic necessity is conveyed by the modal verb *must*. Modal verbs such as *will/would* and *shall/should/ought to* express prediction (Greenbaum 1996, 260-263).

The modal adverbs related to epistemic modality and epistemic stance are classified by Simon-Vandenberg and Aijmer (2007) into four types, namely, epistemic adverbs (*e.g., certainly, no doubt*) which express strong commitment, evidential adverbs (*e.g., clearly, obviously*) which show certainty subjected to some evidence, expectation adverbs (*e.g., of course, inevitably*) which convey certainty subjected to some expectations, and speech act adverbs (*e.g., arguably, admittedly*) which indicate certainty “through conveying explicitly that the speaker’s viewpoint is to be seen in the light of alternative voices” (Simon-Vandenberg & Aijmer 2007, 84). It should be noted that in the study by Simon-Vandenberg and Aijmer (2007), evidential adverbs are part of certainty adverbs. As stated by Simon-Vandenberg and Aijmer (2007, 41), “the rhetorical function or effect of an adverb of certainty is to signal that an utterance presents a stronger argument than an alternative one.” Thus, the use of the adverbs of certainty allows the speaker to affect the audience’s attitudes or perspectives. It is also important to indicate low confidence adverbs. Such adverbs show the situation is likely to be true or cannot be true at all (Rozumko 2019, 441), therefore, they denote some doubt. Adverbs, such as *maybe, perhaps, probably, likely, possibly, presumably, and conceivably*, represent this category.

Complement clauses controlled by adjectives, nouns, and verbs also convey epistemic modality. As illustrated by Biber and Gray (2014), adjectives or nouns controlled by *that* complement clause can communicate epistemic certainty (*e.g., certain, fact*), or epistemic likelihood (*e.g., likely, assumption*);

and adjectives followed by *to* complement clause can also express epistemic certainty and likelihood (e.g., *sure, unlikely*) (Biber and Gray 2014, 228).

Markers of evidentiality, which express epistemic stance, can be divided into those denoting direct evidence, *i.e.*, Direct Perceptual Evidentiality, and indirect evidence, *i.e.*, Indirect Inferential Evidentiality and Indirect Reportative Evidentiality (Marín-Arrese *et al.* 2022). The distinction between direct and indirect evidence could be simply comprehended as whether the speaker directly participated in or witnessed the event or not. Thus, Direct Perceptual Evidentiality refers to the speaker's direct access to the evidence through the senses of, for instance, sight or hearing (Boye 2010, 295), therefore, it can be expressed by verbs of perception such as *see* or *hear*. Both Indirect Inferential Evidentiality and Indirect Reportative Evidentiality concern the speaker's indirect access to the information. The main difference between these types of indirect evidence, however, is that Indirect Inferential Evidentiality is based on the inferences acquired through perceptual or conceptual evidence, while Indirect Reportative Evidentiality is based on the mediated access to the information obtained through communication with an external source (Marín-Arrese *et al.* 2022, 58-59). Thus, Indirect Inferential Evidentiality can be expressed through markers derived from the verb *see* (e.g., *saw, seen*) or the verb *seem* (e.g., *seem, appear*), and the adverbs (e.g., *clearly, evidently*). Indirect Reportative Evidentiality can be communicated through markers stemming from the verb *say* (e.g., *it is said, it is reported*) or the adverbs (e.g., *allegedly, reportedly*) (Marín-Arrese *et al.* 2022).

When discussing the expressions of evidentiality, it is also important to refer to verbs of cognitive attitude. As stated by Cappeli (2007, 126), verbs of cognitive attitude (e.g., *believe, know, think*) can be situated along the uncertainty dimension which consequently indicates epistemic meaning. However, they may be as well interpreted as conception-based inferences (Marín-Arrese *et al.* 2022, 68), which highlights their evidential dimension and shows the close connection between the epistemic and evidential meanings.

In English, effective stance is expressed by means of deontic and dynamic modality, such as modal auxiliaries. Deontic modality deals with the meanings of permission or obligation (Huddleston & Pullum 2002, 184). Permission can be conveyed through modal verbs such as *can/could* and *may/might*. Obligation can be expressed by modal verbs and semi-modals such as *should/ought to* and *must/have to/need to* (Greenbaum 1996, 260-264). In order to communicate volition, which is the meaning of dynamic modality, modal verbs such as *will/would* and *shall/should* are used. Volitional meaning can also be expressed through the expression *would like*. The study by Rozumko (2019) proposes a category of adverbs of necessity. Although necessity is associated both with epistemic and deontic modality (Rozumko 2019, 128), it can be argued that adverbs such as *necessarily* or *inevitably* communicate rather deontic meaning, since they convey something that is necessitated by circumstances. Simon-

Vandenberg and Aijmer (2007, 188) also draw attention to the deontic rather than epistemic necessity expressed by these adverbs.

Attitudinal stance in English can be communicated through adjectives or nouns which control complement clauses. Similarly, as in case of epistemic meaning, these adjectives and nouns operate as controlling words that communicate a particular meaning, namely an attitudinal meaning (Biber & Gray 2014, 221). The study by Biber and Gray (2014) also supplies a categorization of adjectives and nouns followed by either *that* or *to* complement clauses which demonstrate attitudinal dimension. Adjectives and nouns controlled by *that* complement clause express attitude/emotion (e.g., *afraid, fear*), or evaluation (e.g., *acceptable, critical*), while those followed by *to* complement clause communicate attitude/emotion (e.g., *angry, grateful*), or evaluation (e.g., *appropriate, wrong*) (Biber & Gray 2014, 228).

1.3.2. Stance expressions in Polish

The expressions of stance in Polish will be presented analogously to the above-mentioned approaches in English, namely, the notions of modality and evidentiality.

In Polish, epistemic stance is also conveyed through markers of epistemic modality, such as modal auxiliaries, and modal adverbs, as well as by markers of evidentiality. In Polish, however, modality is manifested through the category of mood which is marked on the verb as a result of a particular set of inflections (Rozumko 2019, 77). Polish, as an inflectional language, requires mood which respectively provides a modal frame. In comparison to English, Polish modal verbs manifest a rather low level of grammaticalization and therefore, they do not form such a clear-cut subsystem (Warchał & Łyda 2009b; Rozumko 2019). Nevertheless, it is still possible to indicate the following Polish modal verbs, *i.e.*, *móc* ‘can’, *musieć* ‘must’, *woleć lit.* ‘prefer’, *mieć lit.* ‘have’, *trzeba* ‘must’, *należy* ‘should’, *powinien* ‘should’, *wolno* ‘may’, *można* ‘can’, *da się lit.* ‘can be’, and *będzie* ‘will’ (Rozumko 2019, 78). Epistemic *móc* signifies possibility, *musieć* indicates the strongest level of certainty and commitment, while *powinien* signifies a slightly lower level of epistemic necessity (Warchał 2010, 125).

In Polish, other markers of modality, such as modal adverbs, mostly convey epistemic meanings. According to Rozumko (2019, 119), in Polish, like in English, the categorization of the adverbs is subjected to their level of certainty. The study by Grochowski *et al.* (2014) provides the most comprehensive overview of Polish modal markers. Interestingly, many of these markers have a close similarity to the markers recognized in the study by Simon-Vandenberg and Aijmer (2007). Therefore, in accordance with the classification by Grochowski *et al.* (2014), the following types of modal adverbs in Polish can be distinguished: high confidence markers, e.g., *na pewno* ‘certainly’, *z pewnością* ‘certainly’; markers of conviction, e.g., *oczywiście* ‘of course’, *naturalnie* ‘naturally’; confirmatory

markers, e.g., *rzeczywiście* ‘really’, *faktycznie* ‘really’; inferential markers, e.g., *widać* ‘apparently’, *widocznie* ‘apparently’; non-eliminating markers, e.g., *chyba* ‘probably’, *może* ‘maybe’; markers of hypotheses, e.g., *prawdopodobnie* ‘presumably’, *prawdopodobnie* ‘likely’; and reportive markers, e.g., *podobno* ‘supposedly’, *ponoć* ‘supposedly’.

When it comes to markers of evidentiality in Polish, as in English, they can be expressed through verbs of perception. These verbs can denote both direct and indirect evidentiality, as they encompass visual *widzieć* ‘see’, auditory *słyszeć* ‘hear’, and tactile *czuć* ‘feel’ meanings (Gujarek 2010, 78). Indirect Inferential Evidentiality can be expressed through inferential adverbs. The equivalent for the adverbs indicating a high level of certainty, such as ‘clearly’, ‘obviously’, or ‘evidently’, is *wyraźnie*. The equivalent for the adverbs conveying a lower level of certainty, such as ‘seemingly’ and ‘apparently’, is *widocznie* (Rozumko 2019, 230). The remaining evidence-based inferential adverbs include *ewidentnie*, *jawnie*, *najwyraźniej*, *najwidoczniej*, and *najoczywiściej* (Rozumko 2019, 267). Inferential meaning can be also conveyed through the epistemic verbal phrases *wydaje się, że* and *zdaje się, że* which are analogous to the English verb *seem* (Wiemer 2006, 53). These phrases refer to some sensory perception, therefore, they cannot be employed in conception-based inferences (Wiemer 2006, 55).

Verbs of cognitive attitude in Polish seem to be not so well analysed in comparison to English. Nevertheless, the study by Szczyrbak (2018) supplies some information regarding the communication of epistemic stance through them in Polish. In her study, verbs of cognitive attitude are considered within the positions of Knowing, Unknowing and Believing. Knowing pertains to the speaker’s certainty, Unknowing alludes to the speaker’s absence of certainty, while Believing refers to all information that is possible, probable, or uncertain, irrespective of the level of conveyed uncertainty (Szczyrbak 2018, 212). The verb *wiedzieć* ‘know’ can be found in the position of Knowing and manifest certain knowledge (Szczyrbak 2018, 214). The verbs *wierzyć* ‘believe’, *sądzić*, *myśleć*, and *uważać* ‘think’ can be found in the position of Believing and show the speaker’s assumptions, beliefs, and conjectures (Szczyrbak 2018, 219).

In Polish, effective stance is expressed by means of deontic modality, such as modal auxiliaries and modal adverbs. Modal verbs *móc* ‘can’, *musieć* ‘must’, and *powinien* ‘should’ primarily denote deontic meanings (Warchał & Łyda 2009b, 235). Despite the fact that most of the modal adverbs in Polish communicate epistemic meanings, some can be employed in the deontic contexts as emphasizees, for instance, *koniecznie* ‘necessarily’ expresses deontic sense of circumstantial necessity (Rozumko 2019, 79). Although in Polish dynamic modality is not determined as a separate type of modality (Rozumko 2019, 52), the meanings associated with dynamic modality and effective stance can be expressed by the verb *móc* ‘can’.

It seems that attitudinal stance in Polish has not attracted academic attention. None of the studies provides a categorization of adjectives, adverbs, or nouns according to their emotive dimension, as for

instance Biber and Gray (2014) do. This circumstance could be caused by the fact that “Polish culture does not have a tradition of elaborate verbalization of emotions or of highly developed analysis of one’s own emotions (characteristic of mainstream modern American culture)” (Wierzbicka 1999, 258). It could be argued, however, that the translating approach toward the examination of emotive language in Polish could be adopted. Even though emotive meaning is strongly subjective (Bednarek 2009, 46), yet the adjective, such as *krytyczny* ‘critical’, the adverb, such as *niestety* ‘unfortunately’, or the noun, such as *strach* ‘fear’ can be easily identified and classified.

Ultimately, one more issue should be noted. As mentioned above, Polish is an inflectional language (Warchał & Łyda 2009b; Rozumko 2019). Therefore, one should be aware of the verb inflection. For instance, the modal verb *musieć* ‘must’ can be expressed as *muszę*, *musiałem*, *musisz*, *musiałeś*, *musi*, *musiał*, *etc.*, depending on the personal pronoun or tense. Therefore, in the discussion of findings, the study will provide the presentation of different forms of the same verb which were the most frequent in the Polish sub-corpus.

1.4. Stance in discourse

The studies of stance are in most cases corpus-based, and their attention is centred on comparative and quantitative analyses of both spoken and written discourses (Biber & Zhang 2018, 100). Spoken and written discourses, however, differ in the prevalence of stance expressions. Namely, spoken register, such as conversation or speech, is characterized by the dense employment of expressions of stance contrary to written register, such as academic research paper, which is rather deprived of stance markers (Biber & Zhang 2018, 100).

Stance and stance-related approaches have been also investigated in different languages from a contrastive perspective. Epistemic stance strategies were compared in English and Spanish by Marín-Arrese (2015); markers of epistemic possibility and necessity were examined in English and Lithuanian by Šolienė (2008); epistemic modality markers in English and Polish were explored by Warchał and Łyda (2009a, 2009b); and modal verbs of epistemic necessity and inference were considered by Warchał (2010). Such cross-linguistic studies allow to compare the realizations of stance in the two languages and identify language-specific features of stance.

Stance and associated with it approaches have been as well analysed in different discourses, for instance, in academic discourse (Hyland 2005), journalistic discourse (Marín-Arrese 2015), parliamentary discourse (Vasilescu 2010), or political discourse (*e.g.*, Marín-Arrese 2011; Aboghunaim 2020; Martín de la Rosa *et al.* 2020; Marín-Arrese 2021b). Such studies contribute to the investigation of discourse-specific characteristics of stance, as stance can acquire different functions in distinct discourses. To illustrate, for instance, academic discourse is considered to be “faceless” (Biber & Zhang

2018, 100), meaning the absence of stance markers, while political discourse, on the contrary, is perceived to be persuasive (Harutyunyan & Yeghiazaryan 2021, 15).

Since political discourse is persuasive, it can be positioned on the scale of manipulation which consists of persuasion and coercion (Marín-Arrese 2021b, 293). Persuasion can be aligned with epistemic control, as it is belief-based and concerns the speaker's aim to convince the audience to accept his or her beliefs. Coercion therefore can be aligned with effective control, as it relates to the speaker's intent to coerce the audience to act in a particular way (Marín-Arrese 2021b, 293). As persuasion is the primary strategy of argumentation (Usyk & Voloshchuk 2018, 224), political discourse is therefore also argumentative. In argumentative political discourse, the speaker aims at arousing a particular reaction among the audience – opinion, meaning the use of epistemic stance; behaviour, meaning the use of effective stance; or emotional state, meaning the use of attitudinal stance (Usyk & Voloshchuk 2018, 225). To persuade, coerce, or argue, the speaker not only uses certain words but also various strategies, such as stylistic devices, reiteration, rhymes, or emotive language (Usyk & Voloshchuk 2018, 224; Harutyunyan & Yeghiazaryan 2021, 16). Emotions and emotive vocabulary play an important function in persuasion, as they enable the speaker to convince about the value of a particular aspect (Marín-Arrese 2021a, 136). In fact, there is a relationship between emotions and argumentation, as emotional argumentation affects the emotional state of the audience (Usyk & Voloshchuk 2018, 224).

The use of specific vocabulary and stancetaking strategies moreover constructs an interpersonal style of the speaker. Interpersonal style involves the strategic use of language and rhetorical strategies, which in consequence create identity, in this case, political identity. Such identity can be influenced by the social role of the speaker, for instance, whether it is President or Prime Minister, as well as by personal and political objectives (Marín-Arrese 2011, 264). For instance, in the study by Marín-Arrese (2011), English speakers, *i.e.*, President George W. Bush and Prime Minister Tony Blair prefer to use epistemic stance, while the Spanish speaker, *i.e.*, President of Government of Spain José María Aznar López favours the use of effective stance. In another study by Marín-Arrese (2021b), the preferred way of persuasion by President George W. Bush and Prime Minister Tony Blair is on the contrary effective stance. Undeniably, the context of the speeches plays a significant role in the choice of stancetaking strategies, however, it could be argued that the personal and political goals in a particular situation affect this selection as well.

2. Data and methodology

The data of the present study comprise ten speeches on Ukraine-Russia war delivered by the President of the United States, Joe Biden, and 18 speeches given by the President of the Republic of Poland, Andrzej Duda. The former comprise 19,760 words, and the latter consist of 17,454 words. In total, the self-compiled corpus of the presidential speeches on the war in Ukraine contains 37,214 words. The speeches were collected from official websites, namely, www.whitehouse.gov and www.prezydent.pl. The process of corpus compilation was subject to some criteria, such as the same context, *i.e.*, the Ukraine-Russia war, and the time span, *i.e.*, from February 2022 until February 2023. The decision to focus on political discourse and the circumstance of war could be justified by the fact that in such discourse and context, a wide range of stance devices can be found.

This study explores epistemic, effective, and attitudinal stance expressed primarily by grammatical or lexico-grammatical means. As stated by Biber and Zhang (2018, 99), grammatical stance requires “(a) a grammatical constituent containing a lexical item that expresses a stance meaning; (b) a grammatical constituent with a proposition that is framed by the lexical item”, therefore, in this research, the focus was put on:

- a) Adjectives followed by *that* or *to* complement clause (*e.g.*, *And whatever Russia does next, we’re **ready to** respond with unity, clarity, and conviction.*);
- b) Nouns followed by *that* or *to* complement clause (*e.g.*, *And we’re united in our **resolve to** defend our NATO Alliance.*);
- c) Verbs followed by *that* or *to* complement clause (*e.g.*, *I **want to** begin by thanking President Zelenskyy for his passionate message this morning.*);
- d) Adverbs (*e.g.*, *And it’s **clearly** helped Ukraine inflict dramatic losses on Russian forces.*);
- e) And modal and semi-modal verbs (*e.g.*, *We **must** remain unified today and tomorrow and the day after and for the years and decades to come.*).

In most cases, adjectives, nouns, and verbs were followed by an explicit *that* clause, where a proposition is present. However, there were also cases of the retrieved *that* complement clause or clauses with a zero complementizer (*e.g.*, *And if we listen to his speech last night — and many of you did, **I know** — he’s — he’s setting up a rationale to go much further.*). A retrieved complement clause relies on implicit meanings or reference (Biber *et al.* 2021, 1037). Regarding adverbs, a distinction should be drawn between stance adverbs and adverbs modifying an element of a clause. Stance adverbs (*e.g.*, *obviously, unfortunately*) convey an overt attitude or assessment with regard to the proposition (Biber & Zhang 2018, 106) and can be paraphrased by the structure with the adjective, whereas adverbs that modify an element of a clause do not express stance. Accordingly, *clearly* in (d) above could be paraphrased as *It is clear that it’s helped Ukraine inflict dramatic losses on Russian forces*. Here, the adverb *clearly*

functions as an adverb denoting stance. Concerning included items, two more issues should be noted, namely, markers which signify the speaker's stance, *i.e.*, the first-person stance (*e.g.*, *I want, we want*), and mental state predicates (*e.g.*, *believe, know, think*) which mark cognitive attitude, *i.e.*, qualificational meaning, rather than a mental activity, *i.e.*, non-qualificational meaning (Cappeli 2007, 94).

The criterion for exclusion had to be established as well. Therefore, the following items were excluded:

- a) Markers occurring in generic statements and conveying no speaker stance/positioning (*e.g.*, *a human can*);
- b) Markers which pertain to past events that have already happened and do not relate to the moment of utterance (*e.g.*, *But the battle for democracy could not conclude and did not conclude with the end of the Cold War.*), and future facts (*e.g.*, *Tomorrow, NATO will convene a summit — we'll be there — to bring together the leaders of 30 Allied nations and [...]*);
- c) Modal markers *will* and *would* which occur in *if* conditional clause;
- d) Modal marker *will* which is used in general statements signifying a high probability of occurrence of an event, thus, being almost equivalent to stating a fact (Kreidler 1998, 246);
- e) Pragmatic markers of shared knowledge (*e.g.*, *you know*);
- f) Reported speech which makes reference to the third person (*e.g.*, *He thought he'd get the Finlandization of NATO.*).

Stance can also be expressed by lexical means, in which case, as argued by Biber and Zhang (2018, 99), stance is closely related to evaluation. Biber and Gray (2014) as well as Biber *et al.* (2021) provide the term of attitudinal stance, which is frequently expressed by lexical means. Thus, this study also takes into account attitudinal stance conveyed through lexical devices (*e.g.*, *This is critical to me.*). This instance of lexical stance differs from grammatical stance in that it does not contain a proposition framed by the lexical item, but rather it includes value-laden lexis (Biber & Gray 2014, 220).

Stance markers selected for the study were analysed within the frameworks designed by Marín-Arrese (2021b) and Biber and Gray (2014). Since Marín-Arrese (2021b) focuses on epistemic and effective stance, whereas Biber and Gray (2014) explore epistemic and attitudinal stance, it appeared to be crucial to combine these two frameworks in order to categorize stance markers comprehensively. Moreover, the selection of Marín-Arrese's framework (2021b) could be substantiated by the fact that her classification has been adopted in other studies of the speaker's stance in political discourse (*e.g.*, Marín-Arrese 2011; Martín de la Rosa *et al.* 2020). To analyse attitudinal stance, mainly disclosed through lexical means, Bednarek's (2009) framework of evaluation was used. The process of classifying expressions of attitudinal stance has been based on the core evaluative parameters of Comprehensibility, Emotivity, Expectedness, and Importance. Besides, Bednarek (2009) acknowledges the core evaluative parameters of Possibility/Necessity and Reliability, as well as peripheral evaluative parameters of

Evidentiality, Mental State, and Style, however, these have been excluded because the same expressions can be found in Marín-Arrese's (2021b) or Biber and Gray's (2014) (*e.g., possible, seem*) classifications.

The methodology of the study is a combination of quantitative and qualitative analysis. After a close reading of all speeches, the identification of the selected stance markers as epistemic, effective, or attitudinal was done and classified according to the categories presented by Marín-Arrese (2021b), Biber and Gray (2014), and Bednarek (2009). Some modifications, however, were made to the original framework presented by Marín-Arrese (2021b). Firstly, the category of Evidentiality which includes direct and indirect evidence was created. Secondly, the category of Factives which includes personal cognitive and impersonal factives was formed.

After the expressions of epistemic, effective, and attitudinal stance were identified in the presidential speeches, the relative frequencies of the markers per 1,000 words were calculated. Subsequently, the quantitative results were complemented by a discussion concerning the use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in the American and Polish political discourse concerning the war in Ukraine. It was important to base the discussion not only on the core function of these expressions, *i.e.*, epistemic, effective, and attitudinal, but also on their rhetorical impact on the audience in the light of war rhetoric.

3. Stancetaking strategies in American and Polish political discourse

This section will be devoted to the demonstration and discussion of stancetaking strategies in American and Polish political discourse in the context of the war in Ukraine. The section is divided into four sub-sections, which subsequently concern the overall distribution of stancetaking strategies, as well as a more detailed presentation of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies and their realizations.

3.1. Overall distribution of stancetaking strategies in American and Polish political discourse

The overall distribution of types of stance in the American and Polish presidential speeches on the war in Ukraine shows that Joe Biden uses fewer stancetaking strategies in comparison to Andrzej Duda (see Table 1). Such difference could be substantiated by Poland's geographical proximity as well as cultural ties with Ukraine. Since the Polish President feels more connected to a neighbouring country and realizes the seriousness of war threat in his country, he deploys more stancetaking strategies. Thus, such selection of stancetaking strategies is affected by the personal and political goals of each speaker. Joe Biden prefers to use effective stance (38% of all types of stance), however, the difference between all stancetaking strategies in his speeches is not prominent. A slight difference between attitudinal and epistemic stance can be observed, as they appropriately constitute 32.5% and 29.5% of all types of stance. Similarly, results in the study by Marín-Arrese (2021b) revealed the preference in the use of effective stance by George W. Bush and Tony Blair. In Andrzej Duda's speeches, on the contrary, there is a considerable preference in the use of attitudinal stance which amounts to almost half of the stancetaking strategies (46.7% of all types of stance). Nevertheless, the difference between the remaining stancetaking strategies is not so big, as epistemic and effective stance respectively represent 29.7% and 23.6% of all types of stance.

Table 1. The distribution of epistemic, effective, and attitudinal stance in Joe Biden's and Andrzej Duda's political speeches (raw numbers, relative frequency per 1,000 words, and percentage)

Stance	BIDEN			DUDA		
	19,760 words			17,454 words		
	N	R	%	N	R	%
Epistemic	295	14.92	29.5	323	18.5	29.7
Effective	380	19.23	38	257	14.72	23.6
Attitudinal	325	16.44	32.5	508	29.1	46.7
TOTAL	1000	50.59	100	1088	62.32	100

Concerning distributional differences of each type of stance in the speeches of the two Presidents, epistemic stance as well as attitudinal stance are more frequent in Andrzej Duda’s discourse than in Joe Biden’s. However, effective stance is more frequent in Joe Biden’s speeches.

3.2. Epistemic stancetaking strategies and their realizations

Epistemic stance is employed to convey the speaker’s estimation of the status of information in a proposition, inclusive of, for instance, certainty, factuality, truthfulness or source of knowledge (Biber *et al.* 2021, 964). Following Marín-Arrese (2021b), epistemic stance in this study is divided into the following categories, *i.e.*, Epistemic Modality (EM), Indirect Inferential Evidentiality, which in this study will include direct evidence, *i.e.*, Direct Perceptual Evidentiality, and indirect evidence, *i.e.*, Indirect Inferential Evidentiality and Indirect Reportative Evidentiality, thus, the self-created category of Evidentiality (EVID), Personal Cognitive Factives and Impersonal Factives, which in this study will be connected and constitute the self-created category of Factives (FAC), Cognitive Attitude (CGA), and Marked Enunciational Positioning (MEP) (see Table 2). Therefore, the following findings will be presented in consonance with these types of epistemic stance.

Table 2. The categories of epistemic stance in Joe Biden’s and Andrzej Duda’s political speeches (raw numbers, relative frequency per 1,000 words, and percentage)

Epistemic stance	BIDEN			DUDA		
	19,760 words			17,454 words		
	N	R	%	N	R	%
EM	167	8.45	56.61	135	7.73	41.8
EVID	24	1.21	18.14	33	1.89	10.22
FAC	39	1.97	13.22	41	2.35	12.69
CGA	29	1.46	9.83	87	4.98	26.93
MEP	36	1.82	12.2	27	1.55	8.36
TOTAL	295	14.9	100	323	18.5	100

Before the detailed presentation of findings regarding the types of epistemic stance, it is important to discuss their distribution (see Table 2). In Joe Biden’s speeches, Epistemic Modality represents the most frequent category. The remaining types of epistemic stance, however, are characterized by a rather identical distribution, as they range from 1.21 to 1.97 times per 1,000 words. In Andrzej Duda’s speeches, Epistemic Modality is also the most frequent category, yet it is slightly lower in comparison to its frequency in Joe Biden’s speeches. The similar preference in the use of the markers of Epistemic Modality by the two speakers could be explained by the context of the speeches, as both Presidents try to persuade the audience to accept a certain conception of reality. In Andrzej Duda’s discourse, one can observe, however, the difference in the relative frequency of the remaining categories of epistemic

stance. Markers of Cognitive Attitude appear 4.98 times per 1,000 words, Factives occur 2.35 times per 1,000 words, while markers of Evidentiality and Marked Enunciational Positioning do not exceed 2 times per 1,000 words.

3.2.1. Epistemic modality

Epistemic Modality expresses the speaker's evaluation of the existence of a designated event, either its actual or potential appearance (Marín-Arrese 2021b, 293).

In Joe Biden's speeches, Epistemic Modality is a significantly favoured category, mostly expressed through probability modals (*e.g.*, *will*, *would*, *be going to*). The predominance of this category could be explained by the character of the event, where the speaker's speculation or prediction can be conveyed, as in (1), (2), and (3):

(1) *We **will** have a different future — a brighter future rooted in democracy and principle, hope and light, of decency and dignity, of freedom and possibilities.* (Biden_5)

(2) *No, you **will not** take my country. No, you **will not** take my freedom. No, you **will not** take my future.* (Biden_10)

(3) *Now — now, I want to be honest with you: This **could** be a long and difficult battle.* (Biden_4)

Examples (1) and (2) indicate a somewhat higher degree of the speaker's certainty, in comparison to (3), where a low level of possibility can be seen. In (1) and (2), the speaker attempts to convince the audience of the truth of the proposition. It is an important rhetorical strategy, specifically in the context of war. The predominance of the modal verb *will* and respectively the higher degree of the speaker's commitment could be substantiated by the desire to persuade the audience to accept the current status of reality.

Similarly, in Andrzej Duda's speeches, Epistemic Modality is dominant and mostly communicated through the probability modal *będzie* 'will' (*e.g.*, *będą*, *będzie*), as in (4) and (5). The prevalence of this category, as in Joe Biden's speeches, again could be substantiated by the context of the utterances. As the modal verb *will* constitutes the most powerful probability marker (Celce-Muria & Larsen-Freeman 1999, 143), the speaker's degree of certainty and dedication is considerable, as can be seen in (4) and (5) below:

(4) *Ale ważnych deklaracjach, bo one **będą** prowadziły – **nie mam wątpliwości** – do rzeczywiście poważnych sankcji wobec Rosji i jej liderów. Sankcji, które – mam nadzieję – **będą** miały skutek otrzeźwiający i blokujący.* (Duda_5)

‘But important declarations, because they **will** lead – **I have no doubts** – to really serious sanctions towards Russia and its leaders. Sanctions that – I hope – **will** have a sobering and blocking effect.’
(5) *Dobrze wiemy, że droga do tego zwycięstwa jest jeszcze daleka i **będzie** okupiona wielkim wysiłkiem i ofiarami. Ale nie ma innej drogi.* (Duda_18)

‘We know very well that the road to this victory is still long and **will** be paid with great effort and sacrifices. But there is no other way.’

In (4), using another epistemic expression *nie mam wątpliwości* ‘I have no doubts’, the speaker shows a strong conviction about the consequences of important declarations which certainly will contribute to serious sanctions. Furthermore, the verb *mam nadzieję* ‘I hope’, as an effective expression of Intentionality, strengthens the speaker’s certainty about the occurrence of certain effects of imposed sanctions. In (5), in spite of not being one hundred percent certain, the Polish President is still very confident about the forthcoming efforts and sacrifices, as there is no other way to win the war.

There were 39 instances of adverbs signifying epistemic necessity, such as *oczywiście* ‘of course’, *na pewno* ‘certainly’, or *z całą pewnością* ‘certainly’, which constitute the vast majority. In (6) below, the speaker indicates certainty about the appearance of discussions about the final form of strengthening the eastern flank of the Alliance:

(6) ***Oczywiście na pewno będą** dyskusje na temat ostatecznego kształtu wzmocnienia wschodniej flanki Sojuszu – jakie to mają być konkretnie ilości? Czym wschodnia flank – jeżeli chodzi o infrastrukturę – ma być wzmocniona?* (Duda_10)

‘**Of course**, there **will certainly** be discussions about the final form of strengthening the eastern flank of the Alliance - what are the exact amounts? What is the eastern flank – in terms of infrastructure – to be strengthened with?’

Interestingly, in the example above, the speaker combines two strong adverbs, *i.e.*, *oczywiście* ‘of course’ and *na pewno* ‘certainly’, thus, his commitment to the assessment is also strong. There were as well probability adverbs representing a lower level of certainty, such as *chyba* ‘probably’, *może* ‘maybe’, *prawdopodobnie* ‘probably’, or *najprawdopodobniej* ‘probably’. These low probability modals comprise 14 instances. They are used in the contexts where the speaker’s assessment about the occurrence of an event is not that high or, for instance, when the speaker does not want to vouch for the validity of the proposition, as he is not completely certain about it. Interestingly, the US President takes advantage of only three instances of low probability modals.

The results regarding this category can be compared to the findings of the research by Marín-Arrese (2021b), where epistemic modality is the most prevailing category of epistemic stance or by

Aboghunaim (2020), where epistemic modality constitutes the most frequent device used by Barack Obama and Tony Blair. Both studies were related to political discourse and the context of war.

3.2.2. Evidentiality

Evidentials show the source of the provided information or evidence, which gives the speaker permission to produce a concrete claim (Marín-Arrese 2021b, 294).

In Joe Biden's speeches, evidentials are the least dominant category. Here, nonetheless, one can observe Joe Biden's preference to use the verb *see* (e.g., *I saw, we saw, we have seen*), which makes a provision of conclusions based on the sense of sight or other evidence, as in examples (7) and (8) below:

- (7) *We saw a staged political theater in Moscow — outlandish and baseless claims that Ukraine was — Ukraine was about to invade and launch a war against Russia, that Ukraine was prepared to use chemical weapons, that Ukraine committed a genocide — without any evidence.* (Biden_2)
- (8) *In the past week, we've seen shelling increase in the Donbas, the region in eastern Ukraine controlled by Russian-backed separatists.* (Biden_2)

Example (7) above illustrates Indirect Inferential Evidentiality which is based on conceptual evidence. The speaker indeed did not see a *staged political theater*, but rather it is a conclusion constructed on the basis of conceptual evidence, *i.e.*, claims that Ukraine was about to invade Russia. Example (8), on the other hand, displays Direct Perceptual Evidentiality which is based on non-mediated access to the evidence. In both instances, the US President feels entitled to produce such statements, since they are based on evidence and show how the knowledge necessary for the claim was acquired (Marín-Arrese *et al.* 2022).

The most frequently used evidential category in Joe Biden's speeches is Indirect Inferential Evidentiality, including 14 instances, and Direct Perceptual Evidentiality, including eight instances. The predominance of inferences could be explained by the fact that the speaker does not personally participate in the events, thus, the evidence is acquired indirectly.

Furthermore, there were a few occurrences of adverbs, as *clearly* in (9) and *allegedly* in (10):

- (9) *And once the war started, we immediately rushed \$350 million in additional aid to further address their needs: hundreds of anti-air systems, thousands of anti-tank weapons, transport helicopters, armed patrol boats, and other high-mobility vehicles, radar systems that help track incoming artillery and unmanned drones, secure communications equipment and tactical gear, satellite*

*imagery and — and analysis capacity. And it's **clearly** helped Ukraine inflict dramatic losses on Russian forces.* (Biden_4)

(10) *Two hundred thousand people have **allegedly** already left.* (Biden_5)

In (9), the speaker comes to the conclusion by alluding to the formerly presented facts in his speech, thus, it is an instance of inferential. Due to the use of the adverb *clearly*, the author draws a conclusion about the significance of additional assistance to Ukraine. It may seem that the US President aims at the control of the public's acceptance of the importance of provided additional aid to justify the enormous amount of money spent on it. In (10), on the contrary, reportative meaning, which marks the absence of the speaker's commitment to the made claim (Marín-Arrese *et al.* 2022), is illustrated.

In Andrzej Duda's speeches, the use of evidentials is also characterized by a rather low number. Nevertheless, the Polish President shows preference in the use of the verb *widzieć* 'see' (e.g., *widziałem, widzimy, widzieliśmy*), as in instances (11) and (12) below:

(11) *Na własne oczy **widziałem** ślady zbrodni. **Widziałem** ogrom ludzkiego nieszczęścia. **Widziałem** cierpienie, **widziałem** ból, **widziałem** zburzone domy. **Widziałem** niewyobrażalną tragedię Waszego narodu.* (Duda_14)

'**I saw** the crime with my own eyes. **I have seen** the enormity of human misery. **I have seen** suffering, **I have seen** pain, **I have seen** houses destroyed. **I have seen** the unimaginable tragedy of your people.'

(12) ***Widzimy** w mediach te dramatyczne, zatrważające, przerażające sceny, które codziennie dzieją się na Ukrainie.* (Duda_9)

'**We see** in the media these dramatic, frightening, terrifying scenes that are happening in Ukraine every day.'

Example (11) illustrates Direct Perceptual Evidentiality, as the author speaks about his visit to Ukraine. Direct Perceptual Evidentiality can be also seen in (12) since the speaker makes a reference to the *dramatic, frightening, terrifying scenes* seen in the media. Both (11) and (12) are subject to visual sensation, thus, the Polish President is authorized to deliver such assertions (Marín-Arrese *et al.* 2022).

In Andrzej Duda's speeches, Direct Perceptual Evidentiality is used more frequently, inclusive of 27 examples, in comparison to Indirect Inferential Evidentiality, inclusive of 6 examples. There were no instances of Indirect Reportative Evidentiality. The predominance of direct evidentials could be explained by the fact that the speaker either participated in the events or had direct access to the sensory evidence.

3.2.3. Factivity

Factives presuppose the truth of the proposition defined by the complement clause (Marín-Arrese 2021b, 294). There are two types of Factives – Personal Cognitive Factives and Impersonal Factives. The connection of Personal Cognitive Factives and Impersonal Factives in this study was caused by the fact that both of these types present the speaker’s complete support for the proposition, however, one incorporates personal pronouns, thus, it is connected to subjectivity, while the other does not include personal pronouns, thus, it is not clear whether it is the speaker’s or shared view (Marín-Arrese 2021b, 294).

In Joe Biden’s speeches, this category is the second most preferable device. This could be explained by the circumstance that Joe Biden perceives a high degree of epistemic support and tries to construct the perception of the events as facts. Impersonal Factives are incorporated more often (*e.g., in fact, really, it is true*) than Personal Cognitive Factives, where the use of the verb *know* (*e.g., I know, we know*) predominates. Moreover, regarding the verb *know*, it is used more frequently with the singular first-person pronoun *I*. As a result, it is possible for the speaker to represent his point of view and position himself subjectively, rather than present a shared perspective (Marín-Arrese 2011). For instance, in (13), (14), or (15), the US President presupposes conformity with the proposition, at the same time indicating his strong commitment:

(13) ***In fact***, we started our assistance to Ukraine before this war began, as they started to do exercises along the Ukrainian border — the Russians — starting in March of last year. (Biden_4)

(14) ***I know*** this is hard and ***that*** Americans are already hurting. (Biden_2)

(15) But ***we*** already ***know*** Putin’s war against Ukraine will never be a victory. (Biden_3)

In (14), due to subjective positioning, the speaker demonstrates personal responsibility for the critical task of limiting the pain of American people. In (15), the speaker endeavours to persuade the audience that Putin’s war will never be a victory and presents it almost as a fact. The use of the plural personal pronoun *we*, however, strives for the presentation of evaluation which is potentially distributed between a few people, for instance, the members of the government or people in general. Because of this, the speaker does not take full accountability for the statement.

In Andrzej Duda’s speeches, the category of Factives is used rather rarely. The speaker takes advantage of both Personal Cognitive Factives and Impersonal Factives, however, the latter predominate. Impersonal Factives include expressions, such as *rzeczywiście* ‘really’ or ‘in fact’ and *naprawdę* ‘really’, as in (16):

(16) *To robi rzeczywiście ogromne wrażenie.* (Duda_11)

‘It **really** makes a huge impression.’

In (16), the speaker expresses his commitment by stating that the defence systems built on the streets of Kyiv make a huge impression. The adverb *really* intensifies the speaker’s support for the communicated information. Personal Cognitive Factives, on the other hand, primarily consist of the verb *wiedzieć* ‘know’ (e.g., *wiem, wiemy*), as in (17):

(17) *Wiemy, że konsekwencje tej wojny dotyczą nas wszystkich, ale także wielu ludzi na całym świecie, ale pamiętamy, że to ukraiński naród płaci za wolność najwyższą cenę – cenę życia.* (Duda_18)

‘**We know that** the consequences of this war affect all of us, but also many people around the world, but **we remember that** it is the Ukrainian nation that pays the highest price for freedom - the price of life.’

The Polish President, however, uses more frequently the verb *know* with the plural first-person pronoun *we*. This could be explained by the speaker’s desire to position himself intersubjectively. Intersubjective positioning allows to present a shared perspective and thus avoid accountability (Marín-Arrese 2011). In the circumstances of war rhetoric, it seems to be a reasonable strategy since it is a very sensitive topic. In (17), due to intersubjectivity, the speaker is not responsible for assuming that the consequences of the war affect all people.

3.2.4. Cognitive attitude

The category of Cognitive Attitude communicates the speaker’s attitude or beliefs with respect to events and representations (Marín-Arrese 2021b, 295).

In Joe Biden’s speeches, one can observe a slight preference in the use of verbs of cognitive attitude (e.g., *I believe, I think*), as well as expressions, such as *in my view, from my perspective*, which indicate the speaker’s partial support for the proposition (Marín-Arrese 2021b, 295). The verb *believe* predominates and represents a rather strong commitment, regardless of being a non-factive verb signifying epistemic uncertainty (Cappeli 2007, 168), as in (18). Regarding the verb *believe*, it is also important to emphasise its evidential dimension, as the speaker’s strong commitment to the likelihood of the occurrence of an event is based on some affective evidence (Cappeli 2007, 170). In (18), although the speaker cannot be one hundred percent certain about the occurrence of a massive military attack against Ukraine, the degree of certainty is nonetheless high, as there is also a high possibility for it to take place:

(18) *We still **believe that** Russia is poised to go much further in launching a massive military attack against Ukraine.* (Biden_1)

The use of the verb *believe* is a significant rhetorical strategy, as somebody's beliefs cannot be contested. In addition, the speaker employs the personal pronoun *we*, thus, showing a shared attitude rather than a personal conviction. The verb *think*, when denoting a stance, can express an evaluative process (Cappeli 2007, 183), as in (19) below:

(19) *And, by the way, I — I don't say this often, but **I think** we should give enormous credit to the folks in your agencies that are on the ground in Ukraine, in these spots.* (Biden_6)

In (19), the verb *think* is followed by the deontic *should*, which demonstrates necessity. Due to the use of the deontic expression, the speaker's statement as well as commitment are strengthened, thus showing no degree of doubt. Moreover, the speaker uses the adversative marker *but* which allows to present a contrastive meaning (Biber *et al.* 2021, 81) and intensify the rhetorical effect of the speech. Even though the US President does not say it often, nevertheless, he thinks that enormous credit should be given to, probably, the press or reporters that are present in the battlefield.

Besides that, the speaker uses markers which are close to certainty (*e.g., no doubt, beyond a doubt, I'm sure*), as in (20):

(20) *There is **no doubt** — **no doubt** that the United States and every NATO Ally will meet our Article 5 commitments, which says that an attack on one is an attack on all.* (Biden_2)

In (20), as a result of repetition, the message is intensified. The use of such a device could be substantiated by the character of the event, as the speaker seeks to show a high degree of dedication to meet Article 5 commitments.

In Andrzej Duda's speeches, Cognitive Attitude is the second most preferable category, where the use of the verb of cognitive attitude *wierzyć* 'believe' (*e.g., wierzę, wierzymy*) predominates. The verb *believe* is a rhetorical device frequently present in political discourse, which could be explained by the possibility to save one's face (Cappeli 2007, 174). The Polish President significantly prefers the use of the singular first-person pronoun *I*. As a result, the audience can perceive attitudes and beliefs which are directly and accordingly subjectively attributed to the speaker (Marín-Arrese 2011). Despite the fact that in (21) and (22) the verb *believe* portrays a strong commitment (Cappeli 2007, 168), it represents the speaker's partial support for the proposition (Marín-Arrese 2021b, 295):

(21) *Wierzę, że przyczynimy się do zakończenia tej rosyjskiej agresji i do powrotu normalności na Ukrainę i dla Ukrainy – dla Ukraińców, dla naszych sąsiadów.* (Duda_5)

‘I believe that we will contribute to the end of this Russian aggression and the return of normality to Ukraine and for Ukraine – for Ukrainians, for our neighbors.’

(22) *Wierzę w to głęboko, że Ukraina nie tylko się obroni, ale wierzę w to głęboko, że Ukraina zwycięży, że odzyska całość swoich ziem dzisiaj okupowanych przez Rosję, że Ukraina odbuduje się, także dzięki polskiemu wsparciu, ale też dzięki wsparciu wszystkich uczciwych państw i narodów, państw Europy Zachodniej, USA i innych państw demokratycznych.* (Duda_15)

‘I deeply believe that Ukraine will not only defend itself, but I deeply believe that Ukraine will win, that it will regain all of its lands currently occupied by Russia, that Ukraine will rebuild itself, thanks to Polish support, but also thanks to the support of all honest countries and nations, countries of Western Europe, the USA and other democratic countries.’

In these statements, the speaker cannot be completely certain about the contribution to ending the war, as well as the victory of Ukraine. Interestingly, in the corpus many instances of the adverb *głęboko* ‘deeply’, as in (22), were identified. The use of *deeply* intensifies the degree of commitment and strengthens the speaker’s sincerity (Cappeli 2007, 177).

Moreover, there were many occurrences of markers conveying a rather high certainty, such as *nie mam wątpliwości* ‘I have no doubts’, *nie ma wątpliwości* ‘no doubt’, and *jestem przekonany* ‘I am convinced’, as in (23):

(23) *Nie mam żadnych wątpliwości, że musimy udzielać Ukrainie i Ukraińcom pełnego wsparcia, jakie tylko jest możliwe.* (Duda_11)

‘I have no doubts that we must give Ukraine and Ukrainians all possible support.’

In the example above, the speaker is certain about the necessity of providing support to the Ukrainian people. In this context, the speaker aims at producing a sense of need to aid, to act. Due to the use of deontic *must*, the statement is strengthened.

3.2.5. Marked enunciational positioning

Marked Enunciational Positioning, as the name suggests, pertains to the act of enunciation, *i.e.*, making a statement where the speaker attests to the communicated proposition (Marín-Arrese 2021b, 295).

Joe Biden most frequently uses the verb *say* (e.g., *as I said, we said, as we've been saying*), as well as *announce* or *tell*. As can be seen in (24) below, the speaker signals himself as the creator of the statement, which contributes to the manifestation of his commitment. In addition, the speaker can give a demonstration of his authority, as in (25), where the clarification of a possibly confusing matter for the audience is done. In this case, the speaker positions himself as credible enough to give an explanation:

(24) *And as I said, Russian forces remain positioned in Belarus to attack Ukraine from the north, including war planes and offensive missile systems.* (Biden_1)

(25) *To put it simply, Russia just announced that it is carving out a big chunk of Ukraine.* (Biden_1)

Andrzej Duda most frequently uses the verb *podkreślić* 'emphasize', either as an infinitive form in conjunction with the verb of effective Intentionality *want*, or as an expression with personal pronouns, for instance, *podkreślam* 'I emphasise'. Nonetheless, this category is the least preferred. In (26), the speaker vouches for the communicated information by saying that Ukraine can count on Poland and the Polish people. The verb *want*, as an expression of intention, together with *very strongly* intensify the statement, as shown below:

(26) *I jeszcze raz chcę bardzo mocno podkreślić: Ukraina, Ukraińcy, władze ukraińskie, mogą liczyć na Polskę, mogą liczyć na Polskę, na Polaków.* (Duda_15)

'And once again I want to **emphasize** very strongly: Ukraine, Ukrainians, Ukrainian authorities can count on Poland, they can count on Poland, on Poles.'

There were also a few occurrences of the phrase *można śmiało powiedzieć* 'one can safely say', through which the speaker shows commitment, as in (27), where the Polish President assures that today's NATO Summit was strong.

(27) *Dlatego dzisiejszy szczyt NATO – można śmiało powiedzieć – był mocny.* (Duda_5)

'That is why today's NATO Summit - **one can safely say** - was strong.'

3.3. Effective stancetaking strategies and their realizations

Effective stance is employed to convey the speaker's estimation of the status of an event and its execution, inclusive of, for instance, acceptance or obligation towards some action (Marín-Arrese 2021b). Thus, through effective expressions, the speaker can control the realization of events. In accordance with Marín-Arrese (2021b), effective stance comprises the following categories, *i.e.*,

Deonticity (DM), Directivity (DIR), Normativity (NRM), Intentionality (INT), and Potentiality (POT) (see Table 3). Therefore, the following findings will be presented in consonance with these types of effective stance.

Table 3. The categories of effective stance in Joe Biden’s and Andrzej Duda’s political speeches (raw numbers, relative frequency per 1,000 words, and percentage)

Effective stance	BIDEN			DUDA		
	19,760 words			17,454 words		
	N	R	%	N	R	%
DM	62	3.13	16.31	108	6.18	42.02
DIR	32	1.61	8.42	36	2.06	14.01
NRM	8	0.4	2.11	13	0.74	5.06
INT	193	9.76	50.79	57	3.26	22.18
POT	85	4.3	22.37	43	2.46	16.73
TOTAL	380	19.2	100	257	14.7	100

Before the detailed presentation of findings regarding the types of effective stance, it is significant to discuss their distribution (see Table 3). In Joe Biden’s speeches, Intentionality indicates the highest frequency. The remaining types of effective stance are characterized by a dissimilar and quite broad distribution, ranging from 4.3 to 0.4 times per 1,000 words. The preference of Intentionality indicates the speaker’s pursuit of the creation of a specific attitude towards the accomplishment of an action. In Andrzej Duda’s speeches, on the other hand, Deonticity represents the highest frequency. The domination of Deonticity signifies that the speaker places more importance on acting. Even though Poland is less powerful than the United States, the factor of neighbouring relations plays a relevant role. Therefore, the personal and political goals of each speaker affect the choice of stancetaking strategies. In the Polish President’s discourse, Intentionality, Potentiality, and Directivity are distributed quite similarly, in the range of 3.26 to 2.06 times per 1,000 words, while Normativity is considerably low.

Interestingly, the same preference in the categories of effective stance can be seen in the study by Marín-Arrese (2021b), where George W. Bush favours the use of Intentionality, while Tony Blair prefers expressions of Deonticity.

3.3.1. Deonticity

Deonticity refers to the necessity of an action (Marín-Arrese 2021b, 295).

In Joe Biden’s speeches, surprisingly, it is not the most preferable device, as could be anticipated. Nonetheless, the speaker still strives for control and shows commitment to the occurrence of some action, due to the use of deontic modality (*e.g., must, have to, should, cannot*), as in (28) and (29):

(28) ***We must** commit now to be in this fight for the long haul. **We must** remain unified today and tomorrow and the day after and for the years and decades to come.* (Biden_5)

(29) *They **cannot** be extinguished by tyrants like Putin and his armies. They **cannot** be erased by people — from people’s hearts and hopes by any amount of violence and intimidation.* (Biden_2)

In (28), the speaker addresses the audience and makes a determined message to demonstrate a duty, which is moreover strengthened by the repetition of the modal verb *must*. In (29), the modal verb *cannot* expresses the impossibility of carrying out an action (Celce-Murcia & Larsen-Freeman 1999, 144). In addition to the modal meaning, the US President expresses a negative attitude towards Putin by comparing him to a tyrant. Such an emotionally embedded statement indicates the importance of democracy and human dignity, and furthermore, enhances the rhetorical effect of the presidential speech. In Joe Biden’s speeches, the modal verb *must* dominates. The dominance of *must* could be explained by the context of the speeches, as it acts as a significant rhetorical strategy. In this way, the speaker attempts to show the necessity to take a particular action.

In Andrzej Duda’s speeches, on the contrary, Deonticity is the most favoured device. The speaker’s stance and involvement in the actualization of an action are very strong, as modal verbs *musieć* ‘must’ (e.g., *musimy, musi, muszq*) and *nie wolno* ‘must not’ are dominant, as in (30):

(30) ***Nie wolno** nam, **nie wolno** społeczności międzynarodowej okazywać „zmęczenia” tą wojną, **musimy** pomagać, **musimy** wspierać.* (Duda_16)

‘**We must not**, the international community **must not** show “fatigue” with this war, **we must** help, **we must** support.’

In (30), due to the use of the most powerful marker of deontic modality, i.e., *must* (Kreidler 1998, 241), the message is strengthened. The speaker combines the modal verb *must* with negation ‘*nie wolno*’, which in consequence makes the designation of the necessity more forceful, as it indicates a prohibition. Moreover, the repetition of *musimy* ‘we must’ intensifies the statement. In the context of war rhetoric, the implementation of such markers is of great importance, as for instance in (30), where the speaker shows the necessity to provide assistance and support.

The modal verb *powinien* ‘should’ (e.g., *powinni, powinny, powinien*) constitutes another very frequently used expression. Despite the fact that it denotes a weaker strength (Kreidler 1998, 241), it still signifies the necessity of action, as in (31), where the speaker states that it is necessary to draw conclusions for the future and remember about the provisions of international law and the possibility of holding perpetrators accountable:

(31) *W obliczu bezprawnych działań **powinniśmy** wyciągnąć wnioski na przyszłość. **Powinniśmy** pamiętać o zapisach prawa międzynarodowego oraz możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności oprawców.* (Duda_16)

‘In the face of unlawful actions, **we should** draw conclusions for the future. **We should** remember about the provisions of international law and the possibility of holding perpetrators accountable.’

Moreover, there were markers indicating impersonal necessity, such as *trzeba*, *nie trzeba*, and *należy* (Warchał & Łyda 2009a, 252). It is possible to translate them as ‘it is necessary to’ or ‘it is not necessary to’, as there is no personal pronoun to designate a person responsible for carrying out an action. For instance, in (32), the speaker attributes the duty to conduct diplomacy and apply hard measures collectively:

(32) ***Trzeba** – oczywiście – prowadzić dyplomację, ale oprócz tego **trzeba** także stosować twarde środki, które będą przywoływały Rosję do porządku i które będą od Rosji twardo wymagały przestrzegania prawa międzynarodowego.* (Duda_10)

‘**It is necessary to**, of course, conduct diplomacy, but in addition, **it is necessary to** also apply hard measures that will bring Russia to order, and which will firmly require Russia to comply with international law.’

3.3.2. Directivity

Directivity incorporates the usage of imperatives, which may differ in the degree of their strength (Marín-Arrese 2021b, 296).

In Joe Biden’s speeches, there are a few occurrences of imperatives with a hortative force (*e.g.*, *let me*, *let us*, *let’s*), as in (33). These expressions are characterized by a higher frequency, which could be explained by the fact that the speaker strives for the construction of commitment and execution of designated actions. Apart from that, there is a small number of imperatives with a directive force (*e.g.*, *look*, *think*, *imagine*), as in (34), and even fewer instances of verbs of communication with a directive illocutionary force (*e.g.*, *I urge the Congress to*). Interestingly, example (34) illustrates two different imperatives, which intensify the statement and contribute to the creation of a sense of importance, as the speaker urges the public to complete the critical tasks:

(33) ***Let us** move forward with faith and conviction and with an abiding commitment to be allies not of darkness, but of light.* (Biden_10)

(34) ***Look, let’s** get both of these critical tasks done.* (Biden_7)

In Andrzej Duda's speeches, Directivity is not used that often, yet it is possible to point out a preference in the use of imperatives with hortative value. These expressions, however, include the negation *nie* 'not', namely *nie dajmy się* 'let's not', as in (35). Regardless of the negative form, the speaker still seeks to carry out an indicated task. In (35), repeating the imperative three times, the speaker calls the audience to follow a particular behaviour and reinforces the urgency to act:

(35) *Nie dajmy się skłócić, nie dajmy się podzielić, nie dajmy się zmylić.* (Duda_3)

'Let's not get us to quarrel, let's not be divided, let's not get us confused.'

Besides, there were a few occurrences of verbs of communication with directive illocutionary force, *i.e.*, *wzywać* 'call' and *apelować* 'appeal' (*e.g.*, *wzywam, wzywamy, apeluję, apelujemy*), as in (36), and even fewer examples of imperatives with directive force and indirect directives, *e.g.*:

(36) *Wzywamy Rosję do deeskalacji i wycofania sił wojskowych skoncentrowanych wokół granic Ukrainy oraz natychmiastowego powstrzymania się od dalszych działań zbrojnych.* (Duda_1)

'We call on Russia to de-escalate and withdraw its military forces concentrated around Ukraine's borders and immediately refrain from further military action.'

In (36), the author positions himself intersubjectively in order to represent a collective power (Marín-Arrese 2011).

3.3.3. Normativity

The category of Normativity concerns claims that refer to the significance and rightness of suggested action (Marín-Arrese 2021b, 296). As a result, the speaker can designate the desirability of the action's realization.

In Joe Biden's speeches, it is the least preferable type of effective stance. In spite of that, there are a few instances of nouns, inclusive of *responsibility* and *right*, which represent justification of rightness, as in (37), where a rationale for collective responsibility to help the Ukrainian people is emphasised. The use of such a rhetorical strategy is of great importance, as the speaker seeks to persuade the audience about the right reaction and way of conduct:

(37) *All the world democracies have a responsibility to help.* (Biden_5)

In (38) below, on the contrary, the author indicates insufficiency to only *speak with rhetorical flourish*. Instead, it is significant to do the work of democracy:

(38) *It's not enough to speak with rhetorical flourish, of ennobling words of democracy, of freedom, equality, and liberty.* (Biden_5)

Similarly, in Andrzej Duda's speeches, this category is characterized by the lowest frequency. Nonetheless, seven instances of the noun *prawo* 'right', as in (39), were identified, while the remaining markers consist of expressions designating desirability of the action's realization, for instance, *istotne jest* 'it is important', *ważne jest* 'it is important', as in (40) below:

(39) *Chcę jasno powiedzieć: tylko Ukraina ma **prawo** decydować o swojej przyszłości. Tylko Ukraina ma **prawo** sama o sobie decydować!* (Duda_14)

'I want to be clear: only Ukraine has the **right to** decide its future. Only Ukraine has the **right to** decide for itself!'

(40) *Istotne jest też, aby zabezpieczona została granica NATO z Białorusią, gdyż stała się ona dziś kolejnym okręgiem wojskowym Rosji.* (Duda_4)

'**It is also important to** secure NATO's border with Belarus, as it has become another military district of Russia today.'

In (39), the Polish President puts an emphasis on the fact that Ukraine has a right to decide about its future and for itself. This statement constitutes the justification for why the world and the international community should demand Russia cease its aggression. The message is furthermore strengthened by saying *chcę jasno powiedzieć* 'I want to be clear', as it represents the speaker's strong positioning. In (40), on the other hand, the author provides a reason for why it is important to secure NATO's border with Belarus.

3.3.4. Intentionality

Intentionality incorporates the speaker's indication of commitment, inclination, intention, or volition to carry out an action (Marín-Arrese 2021b, 296).

Joe Biden significantly favours this category. This could be justified by the context of the speeches, as the speaker seeks to construct a specific attitude towards the course of action and persuade the audience of his commitment to carry out an action. Intentionality is primarily expressed through verbs, such as modals of volition (*e.g., will, will not, would*), verbs indicating commitment, intention, or

volition (e.g., *be going to, I want, we want*), and verbs indicating inclination (e.g., *I would like, I hope*). In (41), one can observe the speaker's strong stance, as a consequence of the use of the verb of volition with the adjective *clear*, and reiteration of the modal of volition *will*:

(41) *And I also want to be clear though: We will make sure Ukraine has weapons to defend against an invading Russian force. We will — we will send money and food and aid to save the Ukrainian people. And I will welcome the Ukrainian refugees.* (Biden_3)

Moreover, the example above shows the shift from the personal pronoun *we* to the personal pronoun *I*, which contributes to the construction of subjective positioning (Marín-Arrese 2011). As a result, the speaker takes responsibility for the realization of an action, i.e., welcoming the Ukrainian refugees. In (42), once more, the speaker expresses willingness to support Ukraine. In addition, by means of saying an *unmistakable message*, the conveyed intention is strengthened:

(42) *And we're going to provide more support for Ukraine. We're going to continue to stand together with our Allies in Europe and send an unmistakable message: We will defend every single inch of NATO territory with the full might of a united and galvanized NATO.* (Biden_3)

Furthermore, notwithstanding that much lower in number, the second frequent stance marker in this category was realized by nouns (e.g., *commitment, determination, desire, willingness, will*). In the light of war rhetoric, these stance nouns demonstrate strong authorial positioning, as in (43) and (44). In these statements, the speaker uses the personal pronoun *our*, in order to stress that this commitment and this determination are connected to collective accountability, as shown below:

(43) *And this will include drones, which — which demonstrates our commitment to sending our most cutting-edge systems to Ukraine for its defense.* (Biden_4)

(44) *And the world is united in our support for Ukraine and our determination to make Putin pay a very heavy price.* (Biden_4)

In Andrzej Duda's speeches, Intentionality is the second most chosen category of effective stance. Here, the predominant verb is *chcieć* 'want' (e.g., *chcę, chcemy*), as in (45):

(45) *W każdym razie chcę jeszcze raz zapewnić o tym, że – mimo wszystkich gróźb, mimo agresywnej postawy ze strony Rosji i jej władz – jesteśmy razem, stoimy przy Ukrainie solidarnie, mówimy jednym głosem.* (Duda_6)

‘Anyway, **I want to** reassure you once again that, despite all the threats, despite the aggressive attitude of Russia and its authorities, we are together, we stand by Ukraine in solidarity, we speak with one voice.’

In the example above, the speaker reassures the audience about being together in solidarity. In the circumstances of war, it is a significant strategy which allows the speaker to trigger the desirable attitude among the audience towards the realization of an action.

In addition, there were instances of the modal of volition, specifically, *będzie* ‘will’ (e.g., *będę, bedziemy*), as in (46), and the verb showing inclination, such as *mieć nadzieję* ‘hope’ (e.g., *mam nadzieję, mamy nadzieję*), as in (47):

(46) *Bo taka jest rola NATO – bronić wolnego świata, wspierać wolny świat. Jesteśmy i **będziemy** solidarni z Ukrainą.* (Duda_17)

‘Because that’s the role of NATO - to defend the free world, to support the free world. **We** are and **will** be in solidarity with Ukraine.’

(47) ***Mamy nadzieję, że** agresja rosyjska zostanie przerwana. **Mamy nadzieję, że** jednak władze rosyjskie dokonają refleksji nad tym, że to się Rosji nie opłaca: ani jej władzom, ani państwu, ani przede wszystkim obywatelom.* (Duda_2)

‘**We hope that** Russian aggression will be stopped. **We hope**, however, **that** the Russian authorities will reflect on the fact that it does not pay off for Russia: neither for its authorities, nor for the state, nor, above all, for its citizens.’

In (46), the Polish President expresses strong stance on the present as well as future commitment, as he promises to remain in solidarity with Ukraine. In (47), as the speaker repeats the verb *hope*, his inclination is strengthened. In both examples, due to intersubjective positioning, the speaker demonstrates a shared responsibility (Marín-Arrese 2011).

3.3.5. Potentiality

Potentiality is pertinent to the participant’s internal or external possibility of carrying out an action. Internal possibility alludes to one’s ability to execute a specified action, while external possibility refers to the external circumstances because of which the event is possible (Marín-Arrese 2021b, 297).

In Joe Biden’s speeches, it is the second most preferable type of effective stance, predominantly expressed through modals of possibility (e.g., *can, could*), as in (48), but also nouns (e.g., *ability, authority*), as in (49), and adjectives (e.g., *possible*):

(48) *So, the United States, standing shoulder-to-shoulder with our Allies and partners, is going to continue to do all **we can** to support Ukraine.* (Biden_9)

(49) *Now I'm once again using my presidential **authority to** activate — to activate additional security assistance to continue to help Ukraine fend off Russia's assault — an additional \$800 million in assistance.* (Biden_4)

In (48), the speaker aims at increasing the audience's consciousness of the possibility of the execution of an event. In the circumstances of war, it is of great importance to persuade people about the potentiality of action, in order to arouse a sense of hope. In (49), on the contrary, the speaker indicates his own authority, which shows his internal possibility to activate additional security assistance.

In Andrzej Duda's speeches, the category of Potentiality is not that common, nonetheless, the President shows a preference in the use of the modal of possibility *można* 'can' or 'could' (e.g., *można, mogli, mogą*), as in (50) below:

(50) *Ale – oczywiście – najważniejszym tematem było to, jakie jeszcze środki Sojusz Północnoatlantycki **może** i powinien przedsięwziąć w tym kierunku, by przerwać, zakończyć rosyjską agresję na Ukrainę.* (Duda_10)

'But - of course - the most important topic was what other measures the North Atlantic Alliance **can** and should take in this direction in order to stop and end the Russian aggression against Ukraine.'

In (50), the speaker alludes to the internal possibilities of the North Atlantic Alliance to stop Russian aggression. Not only does the speaker mark the potentiality of the event's realization but also, he uses an expression of deontic modality *should* which contributes to the creation of the sense of necessity.

Additionally, there were a few instances of the verb *starać się* 'try' (e.g., *staram się, staramy się*), as in (51):

(51) *I w tej sytuacji nie może być zasady „business as usual” w relacjach z Rosją, bo byłaby to zwykła zdrada zasad uczciwego demokratycznego świata, który wszyscy **staramy się** współtworzyć.* (Duda_5)

'And in this situation, there can be no "business as usual" principle in relations with Russia, because it would be a simple betrayal of the principles of an honest democratic world that **we all try to** co-create.'

In (51), the speaker mentions an attempt to create an *honest democratic world*. The statement presents the possibility of realizing this action. The message is also strengthened by a *simple betrayal*, as the continuation of the “*business as usual*” with Russia would not allow for the creation of an *honest democratic world*.

3.4. Attitudinal stancetaking strategies and their realizations

Attitudinal stance is employed to convey the speaker’s personal attitudes and emotions (Biber *et al.* 2021). As mentioned in the literature review, it can be expressed through any means that can be comprehended as communicating an attitude, inclusive of lexical evaluation (Biber & Zhang 2018, 99). Thus, this study encompasses both grammatical and lexical expressions of attitudinal stance.

3.4.1. Attitudinal stance realized by grammatical means

Joe Biden rarely expresses attitudinal stance through grammatical resources, as they comprise only 17 instances (5.23% of attitudinal stance). Nouns followed by a complement clause, as in (52) and (53), constitute the most frequent markers of attitudinal stance expressed by grammatical means:

(52) *And yesterday, I had the **honor to** stand with President Zelenskyy in Kyiv to declare that we will keep standing up for these same things no matter what.* (Biden_10)

(53) *I didn’t have to speak the language or understand the language to feel the emotion in their eyes, the way they gripped my hand, and little kids hung on to my leg, praying with a desperate hope that all this is temporary; **apprehension that** they may be perhaps forever away from their homes, almost with debilitating sadness that this is happening all over again.* (Biden_5)

In (52), the noun *honor* expresses the US President’s positive attitude towards the President of Ukraine. In (53), the noun *apprehension* expresses negative feelings experienced by Ukrainian children for whom Joe Biden feels sympathy.

In Andrzej Duda’s speeches, attitudinal stance is also rather rarely represented through grammatical means, as it incorporates 52 instances (10.24% of attitudinal stance), where stance adverbs are the most frequently used device, as in (54) and (55):

(54) *Bo – **na szczęście** – jest świadomość, że jeżeli Rosja będzie miała tu sukces, będzie mogła go odtrąbić i on będzie rzeczywisty, realny, krótko mówiąc: jeżeli Rosja odniesie zwycięstwo, to będzie atakowała dalej.* (Duda_13)

‘Because - **fortunately** - there is an awareness that if Russia is successful here, it will be able to trumpet it and it will be real, real, in short: if Russia is victorious, it will continue to attack.’

(55) *Niestety, jest to, czego najbardziej się obawialiśmy i od czego staraliśmy się odwieść Prezydenta Władimira Putina i władze rosyjskie – a mianowicie od ataku na Ukrainę.* (Duda_2)

‘**Unfortunately**, this is what we feared most and what we tried to dissuade President Vladimir Putin and the Russian authorities from – namely, from attacking Ukraine.’

The instances of attitudes above represent positive as well as negative stance expressions. In (54), the speaker evaluates the positivity of the awareness of the current situation. In (55), the speaker’s evaluation refers to the unfortunateness of the attack on Ukraine.

The following subsections will deal with lexical attitudinal stance and its categories which constitute the majority of attitudinal stancetaking strategies.

3.4.2. Attitudinal stance realized by lexical means

To analyse attitudinal stance expressed by lexical means, Bednarek’s (2009) core evaluative parameters were applied. The parameters of Emotivity, Importance, Comprehensibility, and Expectedness were identified. Therefore, the following findings will be presented in consonance with these categories of lexical attitudinal stance.

Table 4. The categories of attitudinal stance expressed by lexical means in Joe Biden’s and Andrzej Duda’s political speeches (raw numbers, relative frequency per 1,000 words, and percentage)

Attitudinal stance	BIDEN			DUDA		
	19,760 words			17,454 words		
	N	R	%	N	R	%
Emotivity	227	11.49	73.7	344	19.7	75.44
Importance	57	2.88	18.51	100	5.72	21.93
Comprehensibility	17	0.86	5.52	8	0.45	1.75
Expectedness	7	0.35	2.27	4	0.22	0.88
TOTAL	308	15.5	100	456	26	100

In Joe Biden’s speeches (see Table 4), attitudes are primarily communicated through lexical means, which constitute 308 instances (94.77% of attitudinal stance). Similarly, in Andrzej Duda’s speeches, attitudinal stance is primarily conveyed through lexical means, which make up 456 instances (89.76% of attitudinal stance). Nonetheless, worth noticing is that Joe Biden uses lexical categories of attitudinal stance less frequently than Andrzej Duda. Such a difference could be caused by the fact that the US President puts more emphasis on the current action (effective stance), while the Polish President tries to appeal to the audience emotionally. Poland does not have the same power and possibilities of

bringing into effect important actions as the United States, therefore there is more emphasis on the emotive dimension of stance. Moreover, interestingly, identical preference in the use of evaluative parameters can be observed. Emotivity is the most frequent category both in Joe Biden's and Andrzej Duda's speeches and Expectedness is the least preferable category.

3.4.3. Emotivity

The category of Emotivity is connected with the speaker's evaluation of elements as either positive or negative (Bednarek 2009, 45). Emotivity, however, can be a problematic evaluative parameter. According to Bednarek (2009, 46-47), the analysis of the emotive meaning is strongly subjective, as it can be influenced by, for instance, the context, cultural or ideological positioning. Thus, it cannot be objectively identified and verified.

Joe Biden significantly favours this category. This could be explained by the circumstances in which the speeches were produced, as the topic of war can evoke numerous emotions, as can be seen in (56) and (57) below:

(56) *Putin **has the gall to say** he's "de-Nazifying" Ukraine. It's a **lie**. It's just **cynical**.* (Biden_5)

(57) *Further Russian **assault** into Ukraine remains a **severe threat** in the days ahead.* (Biden_1)

In (56), the speaker evaluates Putin's conduct in a highly negative way by using negative words such as *lie* and *cynical*. In (57), on the other hand, the US President associates Russia with adverse aspects, such as *assault* and *threat*.

In Andrzej Duda's speeches, the category of Emotivity is in a similar way considerably preferred. Here, the context of the speeches also influenced its predominance, as it was possible to identify a number of both favourable and unfavourable evaluations, as in (58) and (59):

(58) *Ukraińcy krwawią się codziennie, odpierając **napaść Rosjan** – ale potrzebują wsparcia. Są **niezwykle dzielni, ogromnie bohaterscy**, ponoszą **straszliwe straty**, Rosjanie mordują kobiety i dzieci, burzą domy, gwałcą.* (Duda_12)

'Ukrainians bleed every day fending off **Russian onslaught** - but they need support. They are **extremely brave, extremely heroic**, suffer **terrible losses**, the Russians murder women and children, demolish houses, rape.'

(59) *Ten **trudny moment**, w którym się znaleźliśmy, wymaga od nas wszystkich – w szczególności polityków i mediów – wielkiej odpowiedzialności.* (Duda_3)

‘This **difficult moment** in which we find ourselves requires great responsibility from all of us - politicians and the media in particular.’

In (58), the speaker evaluates Ukrainians positively by attributing to them the qualities of bravery and heroism, while Russians are viewed negatively, since there is reference to Russian *onslaught*. In (59), the Polish President evaluates the current circumstances as difficult. The adjective *difficult* intensifies the statement and increases the importance of *great responsibility*.

In general, both speakers evaluate positively such aspects as Ukraine and Ukrainians, the conduct of President Volodymyr Zelenskyy, or the assistance provided to Ukraine. Negative evaluation concerns generally the circumstance of war and connected to it issues, for instance, the conduct of President Vladimir Putin or actions of the Russian military. Both speakers frequently attribute negative connotations to Russia (e.g., *Russian aggression, Russian assault, Russian onslaught, Russian threat*), as can be seen in (57) and (58). In the light of war rhetoric, it seems to be a significant strategy, as the speakers aim at the creation of two opposing sides – the good one and the bad one. When the audience perceives something as either positive or negative it becomes easier to justify the urgency to act, aid, or support.

3.4.4. Importance

The parameter of Importance refers to the speaker’s evaluation of the significance and relevance of a particular aspect. Expressions of Importance can be situated on a continuum from important to unimportant (Bednarek 2009, 50).

In Joe Biden’s speeches, this category is the second most preferable device which could be explained by the character of the event, as the speaker has a desire to demonstrate the importance of taking some steps. In (60), the speaker states that the US regarded Russian attack seriously and accordingly acted on it. The adverb *very* strengthens the speaker’s attitude. In (61), the expression *sacred obligation* stresses the relevance of defending *each and every inch of NATO territory*, e.g.:

(60) *We took the threat of Putin invading **very seriously**, and we acted on it.* (Biden_4)

(61) *We have a **sacred obligation**, we have a **sacred obligation** under Article 5 to defend each and every inch of NATO territory with the full force of our collective power.* (Biden_5)

In Andrzej Duda’s speeches, the category of Importance is similarly the second most favourable. The justification for such deployment is identical, as the speaker aims at the creation of a sense of significance among the audience, as shown below:

(62) *Najważniejsza jest **jedność**, **jedność** i jeszcze raz **jedność**.* (Duda_3)

‘**The most important** is **unity**, unity and one more time unity.’

(63) *Nienaruszalność tych granic stanowi **fundamentalny element** światowego porządku i w każdym przypadku warunek pokoju.* (Duda_16)

‘The inviolability of these borders is a **fundamental element** of the world order and, in any case, a condition for peace.’

In (62), the Polish President evaluates unity as highly important. The speaker indicates the importance of collective collaboration in the current circumstances. In (63), on the other hand, the speaker highlights the importance of the inviolability of state borders, as they constitute a *fundamental element of the world order* and a *condition for peace*.

3.4.5. Comprehensibility

The parameter of Comprehensibility concerns the speaker’s evaluation of entities as being within or above his/her comprehension. Expressions of Comprehensibility can be placed on a continuum from comprehensible to incomprehensible (Bednarek 2009, 45).

Although Joe Biden uses this category rather rarely, still several occurrences were identified. In (64), the statement contains the concept of mental clarity *clear* which is furthermore strengthened by *crystal*. The speaker further specifies which aspects have become *crystal clear* because of *this new battle for freedom*, e.g.:

(64) *And my message to the rest of Europe: This new battle for freedom has already made a few things **crystal clear**.* (Biden_5)

Andrzej Duda also utilizes the category of Comprehensibility seldomly, yet again it is possible to indicate some instances. In (65), the speaker presents Poland’s strong position regarding every war:

(65) *Stanowisko Polski w obliczu każdej wojny jest **klarowne i jasne**: żądamy bezwzględnego poszanowania międzynarodowo uznanych granic państwowych.* (Duda_16)

‘Poland’s position in the face of every war is **lucid and clear**: we demand unconditional respect for internationally recognized state borders.’

The expressions *klarowne* ‘lucid’ and *jasne* ‘clear’ referring to mental clarity make the message comprehensible. In the circumstances of war rhetoric, it is significant to communicate a firm position.

3.4.6. Expectedness

The parameter of Expectedness concerns the speaker’s evaluation of situations as either expected or unexpected (Bednarek 2009, 48).

In Joe Biden’s speeches, this category is the least preferable, with only seven instances. In (66), the speaker uses the expression of counter expectation *unprecedented*, which evaluates the outcome of sanctions which probably have never been imposed before on any country, thus, their nature is unexpected:

(66) *As a result of these **unprecedented sanctions**, the ruble almost is immediately reduced to rubble.*
(Biden_5)

In Andrzej Duda’s speeches, the category of Expectedness is similarly the rarest, with only four occurrences. In (67), the Polish President likewise uses the expression of counter expectation *niespotykanej* ‘unprecedented’, however, in this case, it provides an evaluation of the noun *skala* ‘scale’:

(67) *Ponadto, należy nałożyć na Rosję sankcje o **niespotykanej** dotąd **skali**, w czym dużą rolę do odegrania ma Unia Europejska.* (Duda_4)

‘In addition, sanctions of an **unprecedented scale** should be imposed on Russia, in which the European Union has a large role to play.’

In the example above, the speaker tries to persuade the audience about the necessity of imposition of sanctions which are characterized by extraordinary scale.

The findings of this study showed similarities and differences in the distribution and use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in the speeches delivered by Joe Biden and Andrzej Duda. These results contributed to the main conclusions which will be presented in the following section.

Conclusions

Stance, that is, the expression of attitudes, emotions, evaluations, or positions, can be classified as epistemic, effective, or attitudinal (Biber *et al.* 2021; Marín-Arrese 2021b). These types of stance, as well as stance-related approaches, such as modality, evidentiality, or evaluation, have been widely analysed in different languages and discourses. However, to my knowledge, epistemic, effective, and attitudinal stance have not been examined before in Polish political discourse, either individually or comparatively. The focus was rather laid on the contrastive analysis of, for instance, epistemic modality markers in English and Polish by Warchał and Łyda (2009a, 2009b) or of modal verbs of epistemic necessity and inference in English and Polish by Warchał (2010). Thus, the current study aimed at the revelation of how politicians representing two different countries and cultures express their positioning on the war in Ukraine and what factors may determine the distribution of stancetaking strategies in their discourse.

The results of the research show a different distribution of epistemic, effective, and attitudinal stance in the speeches of the American and Polish Presidents. Joe Biden favours effective stance, while he uses epistemic stance least frequently. Andrzej Duda, on the other hand, significantly prefers attitudinal stance and uses effective stance least frequently. Joe Biden's preference in the exploitation of effective stance could be explained by the fact that it enables the speaker to control the realization of a particular event (Marín-Arrese 2021b). Similarly, in the study by Marín-Arrese (2021b), the results revealed the preference in the use of effective stance by George W. Bush and Tony Blair. In the circumstance of war, such rhetorical strategy is of great importance, as the speaker indicates the necessity to undertake some action or shows commitment, inclination, intention, or volition to carry out an action. On the contrary, the predominance of attitudinal stance in Andrzej Duda's speeches could be substantiated by the fact that his audience is rather national than international. Due to the proximity both to the audience and the event, the emotional dimension is dominant and exerts an influence on the Polish President's use of stance (Marín-Arrese 2021a). Moreover, despite the assistance provided to Ukraine, Poland does not have such power and possibilities as the United States. Thus, the speaker may see no 'need' to overuse epistemic and effective strategies, as the target audience is smaller.

The most common category of epistemic stance is Epistemic Modality, both in Joe Biden's and Andrzej Duda's speeches. Probability modals, such as *will*, *would*, and *be going to* are the most frequent markers in the American discourse, while the modal verb *będzie* 'will' is the most dominant device in the Polish discourse. Such frequency and similarity could be explained by the context of war. The modal verb *will* constitutes the most powerful probability marker (Celce-Muria & Larsen-Freeman 1999, 143), therefore, it allows the speaker to persuade the audience to accept the future course of events. In a similar way, Epistemic Modality is the most prevailing category of epistemic stance in the study by Marín-

Arrese (2021b) and the most frequent means used by Barack Obama and Tony Blair in the research by Aboghunaim (2020). The salience of epistemic modality, especially in the context of war, shows the speaker's attempt to control the perception of reality. In such circumstances, it is important to arouse a sense of certainty cautiously.

The current study found a difference in the distribution of the categories of effective stance in the speeches of the two Presidents. Joe Biden has a preference in utilizing the category of Intentionality, where the modals of volition *will*, *will not*, and *would*, and verbs of commitment, intention, or volition *be going to* and *want* prevail. The prevalence of Intentionality in Joe Biden's speeches could be justified by the speaker's desire to construct a certain attitude towards the realization of an action and persuade the audience about his commitment. Andrzej Duda, on the contrary, shows a preference in the use of Deonticity, where the modal verbs *musieć* 'must' and *powinien* 'should' dominate. Domination of Deonticity could be substantiated by the speaker's attempt to demonstrate a necessity to take a specific action. In the circumstance of war, it is a significant rhetorical strategy, specifically, that the modal verb *must* constitutes the strongest marker (Kreidler 1998, 241) and allows to create a strong message. Interestingly, the same results can be seen in the study by Marín-Arrese (2021b), where the US politician George W. Bush prefers Intentionality, while the politician from the European country, *i.e.*, Tony Blair favours deontic modality. Such a difference in the distribution of effective stance in the discourse of the two speakers could be caused by Poland's geographical position, as the factor of neighbouring relations seems to be crucial in this case.

In a similar manner, both Joe Biden and Andrzej Duda communicate attitudinal stance mainly through lexical resources. There is also an identical preference in the use of evaluative parameters, since Emotivity represents the most frequent parameter. The prevalence of Emotivity could be explained by the context in which the speeches were produced, as the topic of war can induce numerous emotions. Moreover, evaluation of aspects as either positive or negative enables the speaker to persuade the audience about their value (Marín-Arrese 2021a, 136), which in the context of war seems to be important, as the speakers aim at the creation of two opposing sides – the good one and the bad one, and justification of their actions, assistance, support, *etc.*

It could be claimed that the aim of this study has been achieved. The hypothesis has been confirmed that there is variation in the use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in the speeches of the two Presidents determined by the different target audience (international vs national) that the speakers address as well as by the different geographical proximity of the two countries to Ukraine. Indeed, two main differences and two main similarities can be observed in the strategic use of language by Joe Biden and Andrzej Duda which might have been caused by culture. In such argumentative political discourses, although the speakers aim at arousing different reactions among the audience, yet they possess the same objective of addressing the problem of war in Ukraine. Undeniably,

the context of the speeches plays a significant role in the choice of stancetaking strategies, however, personal and political goals of the speakers affect this selection as well.

Finally, implications for future research can be suggested. The findings of this study can serve as a reference point for scholars who would be interested in the investigation of the same issue. It is recommended to continue this research, since it is the first comparative study regarding the use of epistemic, effective, and attitudinal stancetaking strategies in American and Polish political discourse. The future study could focus on the investigation of speakers representing different social roles, not only Presidents but also, for instance, the United States Vice President and the Polish Prime Minister, and compare the use of stancetaking strategies depending on the status of the speaker.

Data sources

Joe Biden www.whitehouse.gov

Andrzej Duda www.prezydent.pl

References

- Aboghunaim, Nada Mohsin Taher. 2020. Modality in political discourse. *The Islamic College University Journal* 2 (58), 77-91.
- Bednarek, Monika. 2009. *Evaluation in media discourse: Analysis of a newspaper corpus*. New York, London: Continuum.
- Biber, Douglas, Meixiu Zhang. 2018. Expressing evaluation without grammatical stance: Informational persuasion on the web. *Corpora* 13 (1), 97-123.
- Biber, Douglas, Stig Johansson, Geoffrey N. Leech, Susan Conrad & Edward Finegan. 2021. *Grammar of spoken and written English*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Boye, Kasper. 2010. Evidence for what? Evidentiality and scope. *STUF-Language Typology and Universals* 63 (4), 290-307.
- Boye, Kasper. 2016. The expression of epistemic modality. In *The Oxford handbook of modality and mood*. Jan Nuyts & Johan van der Auwera, eds. 117-140. Oxford: Oxford University Press.
- Cappelli, Gloria. 2007. "I reckon I know how Leonardo Da Vinci must have felt..." *Epistemicity, evidentiality and English verbs of cognitive attitude*. Pari: Pari Publishing.
- Celce-Muria, Marianne, Diane Larsen-Freeman. 1999. *The grammar book: An ESL/EFL teacher's course. 2nd edition*. Boston, MA: Heinle & Heinle Publishers.
- Du Bois, John W. 2007. The stance triangle. In *Stancetaking in discourse: Subjectivity, evaluation, interaction*. Robert Englebretson, ed. 139-182. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Greenbaum, Sidney. 1996. *The Oxford English grammar*. Oxford: Oxford University Press.
- Griffiths, Patrick. 2006. *An introduction to English semantics and pragmatics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Grochowski, Maciej, Anna Kisiel & Magdalena Żabowska. 2014. *Słownik gniazdowy partykuł polskich*. [The dictionary of Polish particles]. Kraków: Polska Akademia Umiejętności.
- Gujarek, Beata. 2010. *Evidentiality in English and Polish*. Master's thesis. University of Edinburgh.
- Harutyunyan, Gohar, Arpine Yeghiazaryan. 2021. Persuasion strategies in political discourse. *Foreign Languages in Higher Education* 2 (31), 14-29.
- Huddleston, Rodney, Geoffrey Pullum. 2002. *The Cambridge grammar of the English language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hunston, Susan, Geoffrey Thompson. 2000. *Evaluation in text: Authorial stance and the construction of discourse*. Oxford: Oxford University Press.
- Hyland, Ken. 2005. Stance and engagement: A model of interaction in academic discourse. *Discourse Studies* 17 (2), 173-192.

- Jaffe, Alexandra. 2009. Introduction: The sociolinguistics of stance. In *Stance: Sociolinguistic perspectives*. Alexandra Jaffe, ed. 3-28. New York: Oxford University Press.
- Kärkkäinen, Elise. 2006. Stance taking in conversation: From subjectivity to intersubjectivity. *Text & Talk* 26 (6), 699-731.
- Kreidler, Charles W. 1998. *Introducing English semantics*. London: Routledge.
- Langacker, Ronald W. 2009. Enunciating the parallelism of nominal and clausal grounding. In *Investigations in cognitive grammar*. Ronald W. Langacker, ed. 148-184. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Marín-Arrese, Juanna I. 2011. Effective vs. epistemic stance and subjectivity in political discourse. In *Critical discourse studies in context and cognition*. Chris Hart, ed. 257-290. Amsterdam: John Benjamins.
- Marín-Arrese, Juanna I. 2015. Epistemicity and stance: A cross-linguistic study of epistemic stance strategies in journalistic discourse in English and Spanish. *Discourse Studies* 17 (2), 210-225.
- Marín-Arrese, Juanna I. 2021a. Stance, emotion and persuasion: Terrorism and the press. *Journal of Pragmatics* 177, 135-148.
- Marín-Arrese, Juanna I. 2021b. Winds of War: Epistemic and effective control in political discourse. *Cultura, Lenguaje y Representación* 26, 289-307.
- Marín-Arrese, Juanna I, Marta Carretero & Aurelija Usonienė. 2022. Evidentiality in English. In *Evidential marking in European languages: Toward a unitary comparative account*. Björn Wiemer & Juana I. Marín-Arrese, eds. 57-94. Berlin, Boston: Mouton de Gruyter.
- Martín de la Rosa, Victoria, Elena Domínguez Romero, María Pérez Blanco & Juana I. Marín-Arrese. 2020. Epistemic and effective stance in political discourse: The European refugee crisis. In *Positioning and stance in political discourse: The individual, the party, and the party line*. Lawrence N. Berlin, ed. 141-156. Wilmington, Malaga: Vernon Press.
- Nuyts, Jan. 2001. *Epistemic modality, language, and conceptualization*. Amsterdam: John Benjamins.
- Rozumko, Agata. 2019. *Modal adverbs in English and Polish. A functional perspective*. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.
- Simon-Vandenberg, Anne-Marie, Karin Aijmer. 2007. *The semantic field of modal certainty: A corpus-based study of English adverbs*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- Szczyrbak, Magdalena. 2018. Knowing, unknowing or believing? Epistemic stance in Donald Tusk's testimony in the trial on the Polish air force Tu-154 air crash. *Studies in Polish Linguistics* 13 (4), 209-236.
- Šolienė, Audronė. 2008. Markers of epistemic possibility and necessity in Lithuanian and English: A corpus-based study. *Corpus Linguistics, Computer Tools, and Applications - State of Art: PALC 2007* 17, 253-267.

- Usyk, Galyna, Iryna Voloshchuk. 2018. Argumentation in political discourse: Semantic, composition and stylistic register. *Humanities and Social Sciences Review* 08 (02), 223-232.
- Vasilescu, Andra. 2010. Metastance in the Romanian parliamentary discourse: Case studies. *Revue Roumaine de Linguistique* 4, 365-380.
- Warchał, Krystyna. 2010. Taking stance across languages: High-value modal verbs of epistemic necessity and inference in English and Polish linguistics research articles. *Linguistica Silesiana* 31, 123-136.
- Warchał, Krystyna, Andrzej Łyda. 2009a. Epistemic modality markers in Polish-English and English Polish consecutive interpreting: Modal values and categories. In *W kręgu teorii: Studia językoznawcze dedykowane Profesorowi Kazimierzowi Polańskiemu in memoriam*. [In the circle of theory: Linguistic studies dedicated to Professor Kazimierz Polański in memoriam]. Henryk Fontański, Rafał Molencki & Olga Wolińska, eds. 247-265. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Warchał, Krystyna, Andrzej Łyda. 2009b. Interpreting stance: Epistemic modality markers in Polish-English consecutive interpreting. In *On language structure, acquisition and teaching: Studies in honour of Janusz Arabski on the occasion of his 70th birthday*. Maria Wysocka & Bożena Leszkiewicz, eds. 221-242. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- Wiemer, Björn. 2006. Particles, parentheticals, conjunctions and prepositions as evidentiality markers in contemporary Polish. (A first exploratory study). *Studies in Polish Linguistics* (3), 5-67.
- Wierzbicka, Anna. 1999. Comparing emotional norms across languages and cultures: Polish vs. Anglo-American. In *Emotions across languages and cultures: Diversity and universals*. Anna Wierzbicka, ed. 240-272. Cambridge: Cambridge University Press.

Summary

Autoriaus pozicijos strategijos amerikiečių ir lenkų politiniame diskurse: faktai, veiksmai ir emocijos

Šis baigiamasis darbas nagrinėja autoriaus pozicijos strategijas amerikiečių ir lenkų politiniame diskurse. Darbe tiriamos episteminė, poveikimo ir vertinimo autoriaus pozicijos strategijos ir jų distribucija JAV prezidento Joe Bideno ir Lenkijos prezidento Andrzejus Dudos politinėse kalbose, skirtose karo Ukrainoje tematikai. Autoriaus pozicija ir su ja susijusios kategorijos, tokios kaip modalumas, evidencialumas ar vertinimas, yra plačiai tirtos įvairiose kalbose ir diskursuose, tačiau, ši tema nebuvo tirta lenkų politiniame diskurse. Todėl šio darbo tikslas yra atskleisti, kaip dviejų skirtingų šalių ir kultūrų politikai išreiškia savo poziciją apie karą Ukrainoje ir kokie veiksniai gali lemti skirtingų autoriaus pozicijos strategijų distribuciją.

Atlikto tyrimo rezultatai parodė skirtingą episteminės, poveikimo ir vertinimo autoriaus pozicijos strategijų distribuciją JAV ir Lenkijos prezidentų kalbose. Joe Bidenas teikia pirmenybę poveikimo strategijai, Andrzejus Duda – vertinamajai. Dažnai vartojamos poveikimo strategijos Joe Bideno kalbose pabrėžia kalbėtojo ketinimus atlikti būtinus veiksmus karo akivaizdoje ir raginimą padėti Ukrainos gyventojams. Poveikimo strategijų dominavimas JAV prezidento kalbose siejamas su tarptautine auditorija, į kurią kreipiasi Joe Bidenas savo kalbose. Dažnai vartojamos vertinimo strategijos, susijusios su emocijų raiška, Andrzejus Dudos kalbose atspindi kalbėtojo kreipimąsi į mažesnę auditoriją ir didesnę nerimą dėl vykstančio karo kaimyninėje šalyje. Tiek JAV, tiek Lenkijos prezidentų kalbose dažniausiai vartojamos episteminio modalumo priemonės, rodančios kalbėtojo svarstymą apie kalbamos situacijos teisingumą. Poveikimo strategijų distribucija JAV ir Lenkijos prezidentų kalbose rodo, kad Joe Bidenas teikia pirmenybę intencionalumui, o Andrzejus Duda – deontiškumui. Dažniausios vertinimo strategijos prezidentų kalbose siejasi su emocionalumo dimensija.

Šio tyrimo rezultatai papildė kitus tyrimus apie įvairias autoriaus pozicijos strategijas politiniame (ypatingai karo) diskurse, bet taip pat gali būti atskaitos tašku šia tema besidomintiems mokslininkams. Šį tyrimą rekomenduojama tęsti, nes tai yra pirmasis lyginamasis autoriaus pozicijos strategijų tyrimas amerikiečių ir lenkų politiniame diskurse.

Raktiniai žodžiai: autoriaus pozicija, autoriaus pozicijos strategijos, episteminė strategija, poveikimo strategija, vertinimo strategija, politinis diskursas, anglų kalba, lenkų kalba

Appendix 1

1.

Well, good afternoon. Yesterday, Vladimir Putin recognized two regions of Ukraine as independent states and he **bizarrely** (AT, LEX, emotivity) asserted that (3RD, NO) these regions are no longer part of Ukraine and their sovereign territory. **To put it simply** (EP, MEP), Russia just announced that (3RD, NO) it is carving out a big chunk of Ukraine.

Last night, Putin authorized Russian forces to deploy into the region — these regions. Today, he asserted that (3RD, NO) these regions are — **actually** (EP, IFV, = in fact) extend deeper than the two areas he recognized, claiming large areas currently under the jurisdiction of the Ukraine government.

He's setting up a **rationale to** (AT, NOUN, = reason) take more territory by force, **in my view** (EP, CGA). And if we listen to his speech last night — and many of you did, **I know** (EP, CFV, 'that')— he's — he's setting up a **rationale to** (AT, NOUN) go much further.

This is the beginning of a Russian invasion of Ukraine, as he indicated and asked permission to be able to do from his Duma. So, **let's begin to** (EF, DIR) — so, **I'm going to** (EF, INT) begin to impose sanctions in response, far beyond the steps we and our Allies and partners implemented in 2014. And if Russia goes further with this invasion, we stand **prepared to** (EF, POT) go further as — with sanction.

Who, in the Lord's name, does Putin think gives him the **right to** (EF, NRM) declare new so-called countries on territory that belonged to his neighbors? This is a **flagrant violation** (AT, LEX, emotivity) of international law, and it demands a **firm response** (AT, LEX, importance) from the international community.

Over the last few months, we have coordinated closely with our NATO Allies and partners in Europe and around the world to prepare that response. **We've said** (EP, MEP) all along and **I've told** (EP, MEP) Putin to his face a mon- — a month ago — more than a month ago **that we would** (EP, EM) act together and the moment Russia moved against Ukraine.

Russia has now **undeniably** (AT, LEX, emotivity) moved against Ukraine by declaring these independent states.

So, today, I'm announcing the first tranche of sanctions to impose costs on Russia in response to their actions yesterday.

These have been closely coordinated with our Allies and partners, and we'll continue to escalate sanctions if Russia escalates.

We're implementing full blocking sanctions on two large Russian financial institutions: V.E.B. and their military bank.

We're implementing **comprehensive sanctions** (AT, LEX, importance) on Russian sovereign debt. That means we've cut off Russia's government from Western financing. **It can** (EP, EM, prediction) no longer raise money from the West and **cannot** (EP, EM, prediction) trade in its new debt on our markets or European markets either.

Starting today and continuing in the days ahead, **we will** (EF, INT) also impose sanctions on Russia's elites and their family members. They share in the corrupt gains of the Kremlin policies and **should** (EF, DM) share in the pain as well.

And because of Russia's actions, we've worked with Germany to **ensure** (EF, INT, = make sure, 'that') Nord Stream 2 **will not** (EF, INT, promised) — as **I promised** (EF, INT) — **will not** (EF, INT, promised) move forward.

As Russia contemplates its next move, we have our next move prepared as well. Russia will pay an even steeper price if it continues its aggression, including additional sanctions.

The United States **will continue to** (EF, INT) provide defensive assistance to Ukraine in the meantime. And **we'll continue to** (EF, INT) reinforce and reassure our NATO Allies.

Today, in response to Russia's **admission that** (EP, MEP, = statement) **it will not** (EP, EM, based on this statement) withdraw its forces from Belarus, I have authorized additional movements of U.S. forces and equipment already stationed in Europe to strengthen our Baltic Allies — Estonia, Latvia, and Lithuania.

Let me be clear (EF, DIR): These are totally defensive moves on our part. We have no intention of fighting Russia. **We want to (EF, INT)** send an **unmistakable message (AT, LEX, comprehensibility)**, though, that the United States, together with our Allies, **will (EF, INT)** defend every inch of NATO territory and **abide by the commitments we made to NATO (EF, NRM)**.

We still believe that (EP, CGA) Russia is **poised to (EF, INT)** go much further in launching a massive military attack against Ukraine. **I hope (EF, INT, ‘that’)** I’m wrong about that — **hope (EF, INT, ‘that’)** we’re wrong about that. But Russia has only escalated its threat against the rest of Ukrainian territory, including major cities and including the capital city of Kyiv.

There are — there are still well over 150,000 Russian troops surrounding Ukraine. And **as I said (EP, MEP)**, Russian forces remain positioned in Belarus to attack Ukraine from the north, including war planes and offensive missile systems.

Russia has moved troops closer to Ukraine’s border with Russia. Russia’s naval vessels are maneuvering in the Black Sea to Ukraine’s south, including amphibious assault ships, missile cruisers, and submarines.

Russia has moved supplies of food and medical equipment into position on their border. You don’t need food unless you plan on starting a war.

And over the last few days, **we’ve seen (EP, EVID, DIR)** much of the playbook that Secretary Blinken laid out last week at the United Nations Security Council come to pass: a major increase in military provocations and false-flag events along the line of contact in the Donbas; **dramatically staged (AT, LEX, emotivity)**, **conveniently (AT, LEX, emotivity)** on-camera meeting of Putin’s Security Council to grandstand for the Russian public; and now political provocation of recognizing sovereign Ukrainian territory as so-called independent republics in **clear violation (AT, LEX, comprehensibility)**, again, of international law.

President Putin has sought authorization from the Russian parliament to use military force outside of Russian territory. And this set the stage for further pretexts and further provocations by Russia to try to (3RD) justify further military action.

None of us — none of us **should (EF, DM)** be fooled. None of us **will (EP, EM)** be fooled. There is no justification.

Further **Russian assault (AT, LEX, emotivity)** into Ukraine remains a **severe threat (AT, LEX, emotivity)** in the days ahead. And if Russia proceeds, it is Russia, and Russia alone, that bears the responsibility.

As we respond, my administration is using every tool at our disposal to protect American businesses and consumers from rising prices at the pump. **As I said (EP, MEP)** last week, defending freedom **will (EP, EM)** have costs for us as well, here at home. **We need to (EF, DM)** be honest about that.

But as **we will (EP, EM)** do — but as we do this, **I’m going to take (EF, INT) robust action (AT, LEX, importance)** and **make sure (EF, INT, ‘that’)** the pain of our sanctions is targeted at the Russian economy, not ours.

We are closely monitoring energy supplies for any disruption. We’re executing a plan in coordination with major oil-producing consumers and producers toward a collective investment to secure stability and global energy supplies.

This **will (EP, EM)** be — this **will (EP, EM)** blunt gas prices. **I want to (EF, INT)** limit the pain the American people are feeling at the gas pump. **This is critical to me (AT, LEX, importance)**.

In the last few days, I have been in constant contact with European leaders, including with Ukrainian President Zelenskyy. Vice President Harris met in person with leaders in Germany over the weekend at the Munich Conference, including President Zelenskyy.

At every step, we have shown that the United States and our Allies and partners are working in unison — which he hasn’t been counting on — Mr. Putin. We’re united in our support of Ukraine. We’re united in our opposition to **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**. And we’re united in our **resolve to (EF, INT)** defend our NATO Alliance. And we’re united in our understanding of the **urgency and seriousness of the threat (AT, LEX, importance)** Russia is making to global peace and stability.

Yesterday, the world heard clearly (ambiguous) the full extent of **Vladimir Putin's twisted rewrite of history (AT, LEX, emotivity)**, going back more than a century, as he waxed **eloquently (AT, LEX, emotivity)**, noting that — well, **I'm not going to (EF, INT)** go into it, but nothing in Putin's lengthy remarks indicated any interest in pursuing real dialogue on European security in the year 2022.

He directly attacked Ukraine's **right to (EF, NRM)** exist. He indirectly threatened territory formerly held by Russia, including nations that today are **thriving democracies (AT, LEX, emotivity)** and members of NATO. He **explicitly (AT, LEX, comprehensibility, in a very clear way)** threatened war unless his **extreme demands (AT, LEX, emotivity)** were met.

And there is no question that **Russia is the aggressor (AT, LEX, emotivity)**. So we're clear-eyed about the challenges we're facing.

Nonetheless, there is still time to avert **the worst-case scenario (AT, LEX, emotivity)** that **will (EP, EM)** bring **untold suffering (AT, LEX, emotivity)** to millions of people, if they move as suggested.

The United States and our Allies and partners remain **open to (AT, ADJ)** diplomacy if it is serious. When all is said and done, **we're going to (EF, INT)** judge Russia by its actions, not its words.

And whatever Russia does next, **we're ready to (EF, INT)** respond with unity, clarity, and conviction.

We'll probably have more to say about this as we — if it moves on. **I'm hoping (EF, INT, 'that')** diplomacy is still available. Thank you all very much.

2.

Sorry to keep you waiting. Good afternoon. The Russian military has begun a **brutal assault (AT, LEX, emotivity)** on the people of Ukraine without provocation, without justification, without necessity.

This is a **premeditated attack (AT, LEX, emotivity)**. Vladimir Putin has been planning this for months, as I've been — **as we've been saying (EP, MEP)** all along. He moved more than 175,000 troops, military equipment into positions along the Ukrainian border.

He moved blood supplies into position and built a field hospital, which tells you all you **need to (EF, DM, participant-external necessity)** know about his intentions all along.

He rejected every good-faith effort the United States and our Allies and partners made to address our mutual security concerns through dialogue to avoid **needless conflict (AT, LEX, emotivity)** and avert **human suffering (AT, LEX, emotivity)**.

For weeks — for weeks, **we have been warning that (EP, MEP, = say)** this **would (EP, EM)** happen. And now it's unfolding largely as we predicted.

In the past week, **we've seen (EP, EVID, DIR)** shelling increase in the Donbas, the region in eastern Ukraine controlled by Russian-backed separatists.

Rus- — the Russian government has perpetrated cyberattacks against Ukraine.

We saw (EP, EVID, INF) a staged political theater in Moscow — outlandish and baseless **claims that (EP, EVID, REPORT)** Ukraine was — Ukraine was about to invade and launch a war against Russia, **that** Ukraine was **prepared to (EF, POT)** use chemical weapons, **that** Ukraine **committed a genocide (AT, LEX, emotivity)** — without any evidence.

We saw (EP, EVID, INF) a **flagrant violation (AT, LEX, emotivity)** of international law in attempting to unilaterally create two new so-called republics on sovereign Ukrainian territory.

And at the very moment that the United Nations Security Council was meeting to stand up for Ukraine's sovereignty to stave off invasion, Putin declared his war.

Within moments — moments, missile strikes began to fall on historic cities across Ukraine.

Then came in the air raids, followed by tanks and troops rolling in.

We've been transparent (AT, LEX, emotivity) with the world. We've shared **declassified evidence (AT, LEX, comprehensibility)** about Russia's plans and cyberattacks and **false pretexts (AT, LEX, emotivity)** so that there **can be no (EP, EM)** confusion or cover-up about what Putin was doing.

Putin is the aggressor (AT, LEX, emotivity). Putin chose this war. And now he and his country **will (EP, EM)** bear the consequences.

Today, I'm authorizing additional **strong sanctions (AT, LEX, importance)** and **new limitations (AT, LEX, importance)** on what **can (EF, POT)** be exported to Russia.

This is going to (EP, EM) impose **severe costs (AT, LEX, importance)** on the Russian economy, both immediately and over time.

We have **purposefully (AT, LEX, emotivity)** designed these sanctions to maximize the long-term impact on Russia and to minimize the impact on the United States and our Allies.

And I want to be clear (EF, INT): The United States is not doing this alone. For months, we've been building a coalition of partners representing well more than half of the global economy.

Twenty-seven members of the European Union, including France, Germany, Italy — as well as the United Kingdom, Canada, Japan, Australia, New Zealand, and many others — to amplify the joint impact of our response.

I just spoke with the G7 leaders this morning, and we are in full and total agreement. **We will (EF, INT)** limit Russia's **ability to (EF, POT)** do business in Dollars, Euros, Pounds, and Yen to be part of the global economy. **We will (EF, INT)** limit their **ability to (EF, POT)** do that. **We are going to (EF, INT)** stunt the **ability to (EF, POT)** finance and grow Rus- — the Russian military.

We're going to (EF, INT) impose major — and **we're going to (EF, INT)** impair their **ability to (EF, POT)** compete in a high-tech 21st century economy.

We've already seen (EP, EVID, INF) the impact of our actions on Russia's currency, the Ruble, which early today hit its weakest level ever — ever in history. And the Russian stock market plunged today. The Russian government's borrowing rate spiked by over 15 percent.

In today's actions, we have now sanctioned Russian banks that together hold around \$1 trillion in assets.

We've cut off Russia's largest bank — a bank that holds more than one third of Russia's banking assets by itself — cut it off from the U.S. financial system.

And today, we're also blocking four more major banks. That means every asset they have in America **will (EP, EM, based on the information)** be frozen. This includes V.T.B., the second-largest bank in Russia, which has \$250 billion in assets.

As promised (EF, INT), we're also adding names to the list of Russian elites and their family members that are sanctioning — that we're sanctioning as well.

As I said (EP, MEP) on Tuesday, these are people who personally (=directly) gain from the Kremlin's policies, and **they should (EF, DM)** share in the pain. **We will (EF, INT)** keep up this drumbeat of those designations against **corrupt billionaires (AT, LEX, emotivity)** in the days ahead.

On Tuesday, we stopped the Russian government from raising money from U.S. or European investors.

Now, **we're going to (EF, INT)** apply the same restrictions to Russia's largest state-owned enterprises — companies with assets that exceed \$1.4 trillion.

Some of **the most powerful impacts (AT, LEX, importance)** of our actions **will (EP, EM, prediction)** come over time as we squeeze Russia's access to finance and technology for strategic sectors of its economy and degrade its industrial capacity for years to come.

Between our actions and those of our Allies and partners, **we estimate that (EP, CGA, suspect)** **we'll (EP, EM, prediction)** cut off more than half of Russia's high-tech imports.

It will (EP, EM) strike a blow to their **ability to (EF, POT)** continue to modernize their military. **It'll (EP, EM)** degrade their aerospace industry, including their space program. **It will (EP, EM)** hurt their **ability to (EF, POT)** build ships, reducing their **ability to (EF, POT)** compete economically. And **it will (EP, EM)** be a **major hit (AT, LEX, importance)** to Putin's long-term strategic ambitions.

And **we're preparing to (EF, INT)** do more. In addition to the economic penalties we're imposing, **we're** also **taking steps to (EF, INT)** defend our NATO Allies, particularly in the east.

Tomorrow, NATO will (NO, future fact) convene a summit — we'll (NO, future fact) be there — to bring together the leaders of 30 Allied nations and close partners to affirm our solidarity and to map out the next steps **we will (EF, INT)** take to further strengthen all aspects of our NATO Alliance.

Although we provided over \$650 million in defensive assistance to Ukraine just this year — this last year, **let me say it again (EF, DIR)**: Our forces are not and **will not (EF, INT)** be engaged in the conflict with Russia in Ukraine. Our forces are not going to Europe to fight in Ukraine but to defend our NATO Allies and reassure those Allies in the east.

As I made crystal clear (AT, LEX, comprehensibility), the United States **will (EF, INT)** defend every inch of NATO territory with the full force of American power. And the **good news (AT, LEX, emotivity)** is: NATO is more united and more determined than ever.

There is **no doubt (EP, CGA)** — **no doubt (EP, CGA)** that the United States and every NATO Ally **will (EP, EM)** meet our Article 5 commitments, which says that an attack on one is an attack on all.

Over the past few weeks, I ordered thousands of additional forces to Germany and Poland as part of our commitment to NATO.

On Tuesday, in response to **Russia's aggressive action (AT, LEX, emotivity)**, including its troop presence in Belarus and the Black Sea, I've authorized the deployment of ground and air forces already stationed in Europe to NATO's eastern flank Allies: Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, and Romania.

Our Allies have also been stepping up, adding — the other Allies, the rest of NATO — adding their own forces and capabilities to ensure our collective defense.

And today, within hours of Russia's unleashing its assault, NATO came together and authorized and activated — an activation of response plans.

This **will (EP, EM)** enable NATO's high-readiness forces to deploy and — when and where they're needed **to** protect our NATO Allies on the eastern boundaries of Europe.

And now I'm authorizing additional U.S. forces and capabilities to deploy to Germany as part of NATO's response, including some of U.S.-based forces that the Department of Defense placed on standby weeks ago.

I've also spoken with Defense Secretary Austin and Chairman of the Joint Chiefs, General Milley, about preparations for additional moves **should (EF, DM)** they become **necessary to (EF, DM)** protect our NATO Allies and support the greatest military Alliance in the history of the world — NATO.

As we respond, my administration is using the tools — every tool at our disposal to protect American families and businesses from rising prices at the gas pump.

You know (pragmatic marker of shared knowledge), **we're taking** active **steps to (EF, INT)** bring down the costs. And American oil and gas companies **should not (EF, DM)** — **should not (EF, DM)** exploit this moment to hike their prices to raise profits.

You know, in our sanctions package, we specifically designed to **allow (EF, POT, permission)** energy payments **to** continue. We are closely monitoring energy supplies for any disruption. We have been coordinating with major oil producing and consuming countries toward our common interest to secure global energy supplies.

We are actively working with countries around the world to evaluate a collective release from the Strategic Petroleum Reserves of major energy-consuming countries. And the United States will, if conditions allow, release additional barrels of oil as conditions warrant.

I know (EP, CFV, ‘that’) this is hard and **that** Americans are already hurting. **I will (EF, INT, it’s a promise)** do everything in my power to limit the pain the American people are feeling at the gas pump. **This is critical to me (AT, LEX, importance).** But this aggression **cannot (EF, DM, strengthen the necessity)** go unanswered. If it did, the consequences for America would be much worse. America stands up to bullies. **We stand up for freedom (AT, LEX, emotivity).** This is who we are. **Let me also repeat (EF, DIR)** the warning I made last week: if Russia pursues cyberattacks against our companies, our critical infrastructure, we are **prepared to (EF, POT)** respond.

For months, we have been working closely with our private — with the private sector to harden their cyber defenses, sharpen our **ability to (EF, POT)** respond to Russian cyberattacks as well.

I spoke late last night to President Zelenskyy of Ukraine, and **I assured (EP, CGA)** him **that** the United States, together with our Allies and partners in Europe, **will (EF, INT)** support the Ukrainian people as they defend their country. **We’ll (EF, INT)** provide humanitarian relief to ease their suffering.

And in the early days of this conflict, Russian propaganda outlets **will (EP, EM)** keep trying to (3RD) hide the truth and claim success for its military operation against a **made-up threat (AT, LEX, emotivity).**

But history has shown time and again how swift gains in territory eventually give way to grinding occupations, acts of mass civil — mass civil disobedience, and strategic dead-ends.

The next few weeks and months **will (EP, EM)** be hard on the people of Ukraine. Putin has unleashed a **great pain (AT, LEX, emotivity)** on them. But the Ukrainian people have known 30 years of independence, and they have repeatedly shown that **they will not (EF, INT)** tolerate anyone who tries to (NO) take their country backwards.

This is a **dangerous moment (AT, LEX, emotivity)** for all of Europe, for the freedom around the world. Putin has a — has committed an assault on the very **principles that (EP, IFV)** uphold global peace.

But now the entire world sees clearly (ambiguous) what Putin and his Kremlin — and his Kremlin allies are **really (EP, IFV)** all about. This was never about genuine security concerns on their part. It was always about **naked aggression (AT, LEX, emotivity)**, about Putin’s desire for empire by any means necessary — by bullying Russia’s neighbors through coercion and corruption, by changing borders by force, and, ultimately, by choosing a war without a cause.

Putin’s actions betray his **sinister vision (AT, LEX, emotivity)** for the future of our world — one where nations take what they want by force.

But it is a **vision that (AT, NOUN)** the United States and **freedom-loving nations (AT, LEX, emotivity)** everywhere **will (EP, EM)** oppose with every tool of our **considerable power (AT, LEX, importance).**

The United States and our Allies and partners **will (EP, EM)** emerge from this stronger, more united, more determined, and more purposeful.

And **Putin’s aggression (AT, LEX, emotivity)** against Ukraine **will (EP, EM)** end up costing Russia **dearly (AT, LEX, emotivity)** — economically and strategically. **We will (EF, INT) make sure (EF, INT)** of that. Putin **will (EP, EM)** be a pariah on the international stage. Any nation that countenances **Russia’s naked aggression (AT, LEX, emotivity)** against Ukraine **will (EP, EM)** be stained by association.

When the history of this era is written, Putin’s **choice to (EF, INT)** make a **totally unjustifiable war (AT, LEX, comprehensibility)** on Ukraine **will (EP, EM)** have left Russia weaker and the rest of the world stronger.

Liberty, democracy, human dignity — these are the forces far more powerful than fear and oppression. They **cannot (EF, DM, strengthen the necessity)** be extinguished by **tyrants like Putin (AT, LEX, emotivity)** and his armies. **They cannot**

(EF, DM, strengthen the necessity) be erased by people — from people’s hearts and hopes by any amount of violence and intimidation. They endure.

And in the contest between democracy and autocracy, between sovereignty and subjugation, make no mistake: Freedom **will (EP, EM)** prevail.

God bless the people of a free and democratic Ukraine. And may God protect our troops.

3.

Good morning. I’m sorry to keep you waiting. I’ve just spoken for some time with President Zelenskyy of Ukraine.

I told him (EP, MEP, ‘that’), as I have each and every time we’ve spoken, the United States stands with the people of Ukraine and their bravely — as they bravely fight to defend their country. And they are doing that.

And as Putin continues his **merciless assault (AT, LEX, emotivity)**, the United States and our Allies and partners continue to work in lockstep to ramp up the economic pressure on Putin and to further isolate Russia on the global stage.

Later today, together with other NATO Allies and the G7 — Canada, France, Germany, Italy, Japan, the United Kingdom — as well as the European Union — **we’re going to (EF, INT)** jointly announce several new steps to squeeze Putin and hold him more — even more accountable for **his aggression against Ukraine (AT, LEX, emotivity)**.

And **I want to (EF, INT)** speak to a few of those points today.

First, each of our nations **is going to (EF, INT) take steps to (EF, INT, = we)** deny most-favored-nation status to Russia. A most-favored-nation status designation means two countries have agreed to trade with each other under the best possible terms — low tariffs, few barriers to trade, and the highest possible imports allowed.

In the United States, we call this “permanent normal trade relations” — PNTR — but it’s the same thing. Revoking PNTR for Russia **is going to (EP, EM)** make it harder for Russia to do business with the United States. And doing it in unison with other nations that make up half of the global economy **will (EP, EM)** be another **crushing blow (AT, LEX, emotivity)** to the Russian economy that’s already suffering **very badly (AT, LEX, emotivity)** from our sanctions.

And **I want to (EF, INT)** thank Speaker Pelosi, Leader McCarthy, Leader Schumer and McConnell, and Senators Wyden and Crapo, Representatives Neal and Brady for their bipartisan leadership on this in the Congress.

I would like to (EF, INT) offer a special thanks to Speaker Pelosi who has been a **strong advocate (AT, LEX, importance)** for revoking PNTR and who agreed to hold off on that in the House until **I could (EF, POT)** line up all of our key allies to keep us in complete unison. Unity among our allies is **critically important (AT, LEX, importance), as you all know (EP, CFV, assignment of knowledge status), from my perspective (EP, CGA)**, at least.

Many issues divide us in Washington, but standing for democracy in Ukraine, punishing **Russia’s aggression (AT, LEX, emotivity) should not (EF, DM)** be one of those issues.

The free world is coming together to confront Putin. Our two parties here at home are leading the way. And with that bipartisan cooperation, **I’m looking forward to (EF, INT, = can’t wait to, committed to the action)** signing into law the bill revoking PNTR — which is, again, most people think of it as “most-favored-nations” status.

We’re also taking a further step of banning imports of goods from several signature sectors of the Russian economy, including seafoods, vodka, and diamonds.

And **we’re going to (EF, INT)** continue to squeeze Putin. The G7 **will (EF, INT) seek to (EF, INT, = we)** deny Russia the **ability to (EF, POT)** borrow from leading multinational institutions, such as the International Monetary Fund and the World Bank.

Putin is an aggressor — is the aggressor (AT, LEX, emotivity). And Putin **must (EF, DM)** pay the price.

He cannot (EF, DM) pursue a war that threatens the very foundations — which he’s doing — the very foundations of international peace and stability and then ask for financial help from the international community.

The G7 is also stepping up pressure on corrupt Russian billionaires. We're adding new names to the list of oligarchs and their families that we're targeting. And we're increasing coordination among the G7 countries to target and capture their **ill-begotten gains (AT, LEX, emotivity)**.

They support Putin. They steal from the Russian people. And they seek to (3RD) hide their money in our countries. They're part of a — that kleptocracy that exists in Moscow. And they **must (EF, DM)** share in the pain of these sanctions.

And while we're going after these — their superyachts and their vacation homes worth hundreds of milli- — millions of dollars, **we're also going to (EF, INT)** make it harder for them to buy high-end products manufactured in our country. We're banning the export of luxu- — luxury goods to Russia. They're also the latest steps we're taking, but they're not the last steps **we're going to (EF, INT)** take.

And **as I said (EP, MEP)** at the beginning of all of these steps, **we're going to (EF, INT)** hit Putin harder because the United States and our closest Allies and partners are acting in unison.

The totality of our sanctions and export controls is crushing the Russian economy.

The ruble has lost more than half its value. **They tell me (EP, EVID, INF, the source of information, = I am told, 'that')** it takes about 200 rubles to equal 1 dollar these days. The Moscow stock exchange has been closed for fully — for two weeks because they know (3RD) the moment it opens, **it will (EP, EM) probably (EP, EM)** collapse.

Credit rating agencies has downgraded Russia's government to "junk" status — its economy to "junk" status.

The list of businesses and international corporations leaving Russia is growing by the day.

We're also continuing the close cooperation with Allies and partners to **make sure that (EF, INT)** the close cooperation we continue to have, the Ukrainian people are — are able to (3RD) defend their own nation.

The United States has sent more than \$1 billion in security assistance to Ukraine over the last year, including anti-armor and anti-air capabilities — taking out tanks and planes and helicopters — with new shipments arriving every day.

We, the United States, are also facilitating **significant shipments (AT, LEX, importance)** of security assistance from our Allies and partners to Ukraine.

On the humanitarian front, we're working closely with the U.N. and humanitarian organizations to support the people of Ukraine who have been displaced by the violence in Ukraine.

We're providing — we're providing tens of thousands of tons of human supplies — excuse me, humanitarian supplies — food, water, medicines — coming via truck and train every single day.

Yesterday in Poland, Vice President Harrins — Harris announced an additional \$53 million in additional humanitarian support to Ukraine. That brings the total humanitarian assistance to \$107 million in just two weeks.

We've joined in this effort by more — with more than 30 other countries who are providing hundreds of millions more.

And last night, to their **great credit (AT, LEX, emotivity)**, the Congress passed a bipartisan spending bill that included an additional \$13.6 billion in new assistance to the Ukrainian people. And **I look forward to (EF, INT, committed to the action)** signing that immediately.

And **I also want to be clear (EF, INT)** though: **We will (EF, INT) make sure (EF, INT, 'that')** Ukraine has weapons to defend against an invading Russian force. **We will (EF, INT) — we will (EF, INT)** send money and food and aid to save the Ukrainian people. And **I will (EF, INT)** welcome the Ukrainian refugees. We welcome them here with open arms if they need access.

And **we're going to (EF, INT)** provide more support for Ukraine. **We're going to (EF, INT)** continue to stand together with our Allies in Europe and send an **unmistakable message (AT, LEX, comprehensibility): We will (EF, INT)** defend every single inch of NATO territory with the full might of a united and galvanized NATO.

We will not (EF, INT, speaker is fully committed because it's also followed by must) fight a war against Russia in Ukraine. Direct confrontation between NATO and Russia is World War Three, something **we must (EF, DM)** strive to prevent.

But **we already know (EP, CFV, 'that')** Putin's war **(AT, LEX, emotivity)** against Ukraine **will (EP, EM)** never be a victory.

He hoped to (3RD) dominate Ukraine without a fight. He failed.

He hoped to (3RD) fracture European resolve. He failed.

He hoped to (3RD) weaken the transatlantic alliance. He failed.

He hoped to (3RD) split apart American democracies, in terms of our positions. He failed.

The American people are united. The world is united. And we stand with the people of Ukraine. **We will not (EF, INT)** let autocrats and would-be emperors dictate the direction of the world.

Democracies are rising to meet this moment, rallying the world to the side of peace and the side of security.

We're showing our strength, and **we will not (EF, INT)** falter.

May God bless all of you. God bless Ukraine. And God bless our troops.

4.

Good afternoon. **I want to (EF, INT)** begin by thanking President Zelenskyy for his **passionate message (AT, LEX, emotivity)** this morning. I listened to it in the private residence, and he was convincing. And — **significant speech (AT, LEX, importance)**.

He speaks for a people who have shown **remarkable courage and strength (AT, LEX, emotivity)** in the face of **brutal aggression (AT, LEX, emotivity)** — courage and strength that has inspired not only Ukrainians but the entire world.

Putin is inflicting appalling — **appalling devastation and horror (AT, LEX, emotivity)** on Ukraine — bombing apartment buildings, maternity wards, hospitals.

I mean, **it's — it's God awful (AT, LEX, emotivity)**. I was speaking about this with the — our — our Commander, behind me here — General Milley. I mean, **it just is amazing (AT, LEX, emotivity)**.

Yesterday, **we saw (EP, EVID, INF)** reports that Russian forces were holding hundreds of doctors and patients hostage in the largest hospital in Mariupol. **These are atrocities (AT, LEX, emotivity)**. **They're an outrage to the world (AT, LEX, emotivity)**. And the world is united in our support for Ukraine and our **determination to (EF, INT)** make Putin pay a **very heavy price (AT, LEX, emotivity)**.

America is leading this effort, together with our Allies and partners, providing **enormous levels of security (AT, LEX, importance)** and humanitarian assistance that we're adding to today and **we're going to (EF, INT)** continue to do more in the days and weeks ahead.

We are crippling Putin's economy (AT, LEX, emotivity) with punishing sanctions that's **going to (EP, EM)** only grow more painful over time with the entire NATO and EU behind us, and many other countries.

What's at stake here are the **principles that (EP, IFV)** the United States and the united nations across the world stand for. It's about freedom. It's about the **right (EF, NRM)** of people **to** determine their own future. It's about **making sure (EF, INT, 'that')** Ukraine never — **will (EP, EM)** never be a victory for Putin, no matter what advances he makes on the battlefield.

The American people are answering President Zelenskyy's call for more help, more weapons for Ukraine to defend itself, more tools to fight **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**. And that's what we're doing.

In fact (EP, IFV), we started our assistance to Ukraine before this war began, as they started to do exercises along the Ukrainian border — the Russians — starting in March of last year.

We took the threat of Putin invading **very seriously (AT, LEX, importance, we took a serious attitude)**, and we acted on it. We sent Ukraine more security assistance last year — \$650 million in weapons, including anti-air and anti-armor equipment before the invasion — more than we had ever provided before. So, when the invasion began, they already had in their hands the kinds of weapons they needed to counter Russian advances.

And once the war started, we immediately rushed \$350 million in additional aid to further address their needs: hundreds of anti-air systems, thousands of anti-tank weapons, transport helicopters, armed patrol boats, and other high-mobility vehicles, radar systems that help track incoming artillery and unmanned drones, secure communications equipment and tactical gear, satellite imagery and — and analysis capacity. And it's **clearly (EP, EVID, INF, conclusion)** helped Ukraine inflict **dramatic losses (AT, LEX, emotivity)** on Russian forces.

On Saturday, my administration authorized another \$200 million to keep a steady flow of weapons and ammunition moving to Ukraine. Now I'm once again using my presidential **authority to (EF, POT)** activate — to activate additional security assistance to continue to help Ukraine fend off **Russia's assault (AT, LEX, emotivity)** — an additional \$800 million in assistance. That brings the total of new U.S. security assistance to Ukraine to \$1 billion just this week. These are the lar- — these are direct transfers of equipment from our Department of Defense to the Ukrainian military to help them as they fight against this invasion.

And I thank the Congress for appropriating these funds.

This new package on its own **is going to (EP, EM)** provide **unprecedented assistance (AT, LEX, expectedness)** to Ukraine. It includes 800 anti-aircraft systems to **make sure (EF, INT, 'that')** the Ukrainian military **can (EF, POT)** continue to — **can (EF, POT)** continue to stop the planes and helicopters that have been attacking their people and to defend their Ukrainian airspace.

And at the request of President Zelenskyy, we have identified and are helping Ukraine acquire additional longer-range anti-aircraft systems and the munitions for those systems.

Our new assistance package also includes 9,000 anti-armor systems. These are portable, high — high-accurate — high accurately — high-accuracy shoulder-mounted missiles that the Ukrainian forces have been using with great effect to destroy invading tanks and armored vehicles.

It'll (NO, future fact) include 7,000 small arms — machine guns, shotguns, grenade launchers — to equip the Ukrainians, including the **brave women and men (AT, LEX, emotivity)** who are defending their cities as civilians, and they're on the countryside as well. And we're — and we — and as well as the ammunition, artillery, and mortar rounds to go with small arms — 20 million rounds in total. Twenty million rounds. And this will (NO, future fact) include drones, which — which demonstrates our **commitment to (EF, INT)** sending our most cutting-edge systems to Ukraine for its defense.

And we're not doing this alone. Our Allies and partners have stepped up to provide **significant shipments (AT, LEX, importance)** of security assistance and **will (EF, INT)** continue to help facilitate these deliveries as well.

The United States and our Allies and partners **are fully committed to (EF, INT)** surging weapons of assistance to the Ukrainians. And more **will (EF, INT)** be coming as we source additional stocks of equipment that are — that **we're ready to (EF, INT)** transfer.

Now — now, **I want to (EF, INT)** be honest with you: This **could (EP, EM)** be a long and **difficult battle (AT, LEX, emotivity)**. But the American people **will (EF, INT, willing to support)** be steadfast in our support of the people of Ukraine in the face of **Putin's immoral, unethical attacks (AT, LEX, emotivity)** on civilian populations. We are united in **our abhorrence of Putin's depraved onslaught (AT, LEX, emotivity)**, and **we're going to (EF, INT)** continue to have their back as they fight for their freedom, their democracy, their very survival. And **we're going to (EF, INT)** give Ukraine the arms to fight and defend themselves through all the **difficult days ahead (AT, LEX, emotivity)**.

We're going to (EF, INT) continue to mobilize humanitarian relief to support people within Ukraine and those who have been forced to flee Ukraine.

In just the past few weeks, we've provided \$300 million in humanitarian assistance to the people in Ukraine and in neighboring countries. Tens of thousands of tons of food, water, medicine, and other basic supplies to support the people in need.

Our experts on the ground in Poland and Moldova and other neighboring countries are there to make real-time assessments of the rapidly **evolving crisis (AT, LEX, emotivity)** and get **urgently needed humanitarian supplies (AT, LEX, importance)** to the people in need when they need it.

And **we will (EF, INT)** support Ukraine's economy with direct financial assistance as well.

And together with our Allies and partners, **we will (EF, INT)** keep up the pressure on **Putin's crumbling economy (AT, LEX, emotivity)**, isolating him on the global stage. That's our goal: make Putin pay the price, weaken his position while strengthening the hand of the Ukrainians on the battlefield and at the negotiating table.

Together with our Allies and partners, **we're going to (EF, INT)** stay the course. And **we'll (EF, INT)** do everything **we can (EF, POT)** to push for and end this **tragic, unnecessary war (AT, LEX, emotivity)**. This is a struggle that pits the appetites of an autocrat against humankind's **desire to (EF, INT)** be free.

And let there be **no doubt (EP, CGA, 'that')**, no uncertainty, no question: America stands with the forces of freedom. We always have and we always **will (EF, INT)**.

I want to (EF, INT) thank you all. And God bless you. And now I'm going to (NO, future fact) walk over and sign this legisla- — sign this bill to allow the drawdown of those materials.

And may God protect the young Ukrainians who are out there defending their country.

What I'm signing here is the Delegation of Authority Under Section 506(a)(1) of the Foreign Assistance Act of 1961. Translated into plain English: a total of \$800 million in defense articles.

5.

Thank you, thank you, thank you. Please, if you have a seat, be seated. If you don't, come up on stage. Thank you very much. **It's a great honor to be here (AT, LEX, emotivity)**. Mr. President, they tell me (= I am told, but there's no claim) you're over there somewhere. There you are. Thank you, Mr. President.

"Be not afraid." They were the first words at the first public address of the first Polish Pope after his election on October of 1978. They were words that **would (EP, EM, hypothesis)** come to define Pope John Paul II. Words that **would (EP, EM)** change the world.

John Paul brought the message here to Warsaw in his first trip back home as Pope in June of 1979. It was a message about the power — the power of faith, the power of resilience, and the power of the people.

In the face of a **cruel and brutal system of government (AT, LEX, emotivity)**, it was a message that helped end the Soviet repression in the Central land and Eastern Europe 30 years ago. It was a message that **will (EP, EM)** overcome the **cruelty and brutality of this unjust war (AT, LEX, emotivity)**.

When Pope John Paul brought that message in 1979, the Soviet Union ruled with an iron fist behind an Iron Curtain.

Then a year later, the Solidarity movement took hold in Poland. And while **I know (EP, CFV, 'that') he couldn't (EF, POT)** be here tonight, **we're all grateful (AT, LEX, emotivity)** in America and around the world for Lech Wałęsa.

It reminds me (EP, CFV) of that phrase of philosopher Kierkegaard: "Faith sees best in the dark." And there were **dark moments (AT, LEX, emotivity)**.

Ten years later, the Soviet Union collapsed, and Poland and Central and Eastern Europe would (NO, PAST) soon be free. Nothing about that battle for freedom was simple or easy. It was a **long, painful slog (AT, LEX, emotivity)** fought over not days and months, but years and decades.

But we emerged anew in the **great battle for freedom (AT, LEX, emotivity)**: a battle between democracy and autocracy, between liberty and repression, between a rules-based order and one governed by **brute force (AT, LEX, emotivity)**.

In this battle, **we need to (EF, DM)** be clear-eyed. This battle **will not (EP, EM)** be won in days or months either. **We need to (EF, DM)** steel ourselves for the long fight ahead.

Mr. President, Mr. Prime Minister, Mr. Mayor, members of the Parliament, distinguished guests, and the people of Poland, and **I suspect (EP, CGA, ‘that’)** some people of Ukraine that are here: We’re, we are gathered here at the Royal Castle in this city that holds a sacred place in the history of not only of Europe, but humankind’s unending search for freedom.

For generations, Warsaw has stood where liberty has been challenged and liberty has prevailed.

In fact (EP, IFV), it was here in Warsaw when a young refugee, who fled her home country from Czechoslovakia was under Soviet domination, came back to speak and stand in solidarity with dissidents.

Her name was Madeleine Korbelt Albright. She became one of **the most ardent supporters of democracy (AT, LEX, emotivity)** in the world. She was a friend with whom I served. America’s first woman Secretary of State. She passed away three days ago.

She fought her whole life for **essential democratic principles (AT, LEX, importance)**. And now, in the **perennial struggle for democracy and freedom (AT, LEX, emotivity)**, Ukraine and its people are on the frontlines fighting to save their nation. And their **brave resistance (AT, LEX, emotivity)** is part of a larger fight for an **essential democratic principles (AT, LEX, importance)** that unite all free people: the rule of law; free and fair elections; the freedom to speak, to write, and to assemble; the freedom to worship as one chooses; freedom of the press.

These principles are essential in a free society. But they have always — they have always been under siege. They’ve always been embattled. Every generation has had to (NO, PAST) defeat **democracy’s mortal foes (AT, LEX, emotivity)**. That’s the way of the world — for the world is imperfect, as **we know (EP, CFV, ‘that’)**. Where the appetites and ambitions of a few forever seek to (3RD) dominate the lives and liberties of many.

My message to the people of Ukraine is the message I delivered today to Ukraine’s Foreign Minister and Defense Minister, who **I believe (EP, CGA, ‘that’)** are here tonight: We stand with you. Period.

Today’s fighting in Kyiv and Mariupol and Kharkiv are the latest battle in a **long struggle (AT, LEX, emotivity)**: Hungary, 1956; Poland, 1956 then again 1981; Czechoslovakia, 1968.

Soviet tanks crushed democratic uprisings, but the resistance continued until finally, in 1989, the Berlin Wall and all of the walls of Soviet domination — they fell. They fell. And the people prevailed.

But the battle for democracy could not (NO, PAST) conclude and did not conclude with the end of the Cold War.

Over the last 30 years, the forces of autocracy have revived all across the globe. Its hallmarks are familiar ones: contempt for the rule of law, contempt for democratic freedom, contempt for the truth itself.

Today, Russia has strangled democracy — has sought to (3RD) do so elsewhere, not only in its homeland. Under **false claims (AT, LEX, emotivity)** of ethnic solidarity, it has invaded neighboring nations.

Putin has the gall to say (AT, LEX, emotivity) he’s “de-Nazifying” Ukraine. **It’s a lie (AT, LEX, emotivity)**. **It’s just cynical (AT, LEX, emotivity)**. He knows (3RD) that. **And it’s also obscene (AT, LEX, emotivity)**.

President Zelenskyy was democratically elected. He’s Jewish. His father’s family was wiped out in the Nazi Holocaust. And Putin has the audacity, like all autocrats before him, to believe that (3RD) might **will (EP, EM)** make right.

In my own country, a former president named Abraham Lincoln voiced the opposing spirit to save our Union in the midst of a civil war. He said (NO), “Let us have faith that right makes might.” “Right makes might.”

Today, **let us (EF, DIR)** now have that faith again. **Let us (EF, DIR)** resolve to put the strength of democracies into action to thwart the denigms of our — the designs of autocracy. **Let us (EF, DIR) remember that (EP, CFV)** the test of this moment is the test of all time.

The Kremlin wants to (3RD) portray NATO enlargement as an imperial project aimed at destabilizing Russia. Nothing is further from the truth. NATO is a defensive alliance. It has never sought the demise of Russia.

In the lead-up to the **current crisis (AT, LEX, emotivity)**, the United States and NATO worked for months to engage Russia to avert a war. I met with him in person and talked to him many times on the phone.

Time and again, we offered **real diplomacy (AT, LEX, emotivity)** and **concrete proposals (AT, LEX, emotivity)** to strengthen European security, enhance transparency, and build confidence on all sides.

But Putin and Russia met each of the proposals with disinterest in any negotiation, with lies and ultimatums. Russia was bent on violence from the start.

I know (EP, CFV, ‘that’) not all of you believed me and us when **we kept saying (EP, MEP, ‘that’)**, “**They are going to (EP, EM) cross the border. They are going to (EP, EM) attack.**”

Repeatedly, he asserted (3RD, NO), “We have no interest in war.” Guaranteed (= say) he would not (NO, REPORTED SPEECH) move.

Repeatedly saying he would not (NO, REPORTED SPEECH) invade Ukraine.

Repeatedly saying Russian troops along the border were there for “training” — all 180,000 of them.

There is **simply (AT, ADV)** no justification or provocation for Russia’s choice of war. It’s an example of one of the oldest of human impulses: using **brute force (AT, LEX, emotivity)** and disinformation to satisfy a craving for absolute power and control.

It’s nothing less than a direct challenge to the rule-based international order established since the end of World War Two.

And it threatens to (3RD) return to decades of war that ravaged Europe before the international rule-based order was put in place. **We cannot (EF, DM) go back to that. We cannot (EF, DM).**

The gravity of the threat is why the response of the West has been **so swift and so powerful and so unified, unprecedented, and overwhelming (AT, LEX, expectedness, so intensifies).**

Swift and punishing costs are the only things that **are going to (EP, EM, speculation)** get Russia to change its course.

Within days of its invasion, the West had moved jointly with sanctions to damage Russia’s economy.

Russia’s Central Bank is now blocked from the global financial systems, denying Kremlin’s access to the war fund it stashed around the globe.

We’ve aimed at the heart of Russia’s economy by stopping the imports of Russian energy to the United States.

To date, the United States has sanctioned 140 Russian oligarchs and their family members, seizing their **ill-begotten gains (AT, LEX, emotivity)**: their yachts, their luxury apartments, their mansions.

We’ve sanctioned more than 400 Russian government officials, including key architects of this war.

These officials and oligarchs have reaped enormous benefit from the corruption connected to the Kremlin, and now **they have to (EF, DM) share in the pain.**

The private sector is acting as well. Over 400 private multinational companies have pulled out of doing business in Russia — left Russia completely — from oil companies to McDonald’s.

As a result of these **unprecedented sanctions (AT, LEX, expectedness)**, the ruble almost is immediately reduced to rubble. The Russian economy that’s true, by the way. It takes about 200 rubles to equal one dollar.

The economy is on track to be cut in half in the coming years. It was ranked — Russia’s economy was ranked the 11th biggest economy in the world before this evasion — invasion. **It will soon not (EP, EM) even rank among the top 20 in the world.**

Taken together, these economic sanctions are a new kind of economic statecraft with the **power to (EF, POT)** inflict damage that rivals military might.

These international sanctions are sapping Russian strength, its **ability to (EF, POT)** replenish its military, and its ability — its **ability to (EF, POT)** project power. And it is Putin — it is Vladimir Putin who is to blame, period.

At the same time, alongside these economic sanctions, the Western world has come together to provide for the people of Ukraine with **incredible levels of military, economic, and humanitarian assistance (AT, LEX, importance)**.

In the years before the invasion, we, America, had sent over \$650 million, before they crossed the border, in weapons to Ukraine, including anti-air and anti-armor equipment.

Since the invasion, America has committed another \$1.35 billion in weapons and ammunition.

And thanks to the **courage and bravery of the Ukrainian people (AT, LEX, emotivity)** the equipment we've sent, and our colleagues have sent have been used to **devastating effect (AT, LEX, emotivity)** to defend Ukrainian land and airspace. Our Allies and partners have stepped up as well.

But as I've made clear (EP, MEP): American forces are in Europe — not in Europe to engage in conflict with Russian forces. American forces are here to defend NATO Allies.

Yesterday, I met with the troops that are serving alongside our Polish allies to bolster NATO's frontline defenses. The reason **we wanted to (EF, INT)** make clear is their movement on Ukraine: **Don't even think (EF, DIR)** about moving on one single inch of NATO territory.

We have a **sacred obligation (AT, LEX, importance)**, we have a **sacred obligation (AT, LEX, importance)** under Article 5 to defend each and every inch of NATO territory with the full force of our collective power.

And earlier today, I visited your National Stadium, where thousands of Ukrainian refugees are now trying to (3RD) answer the **toughest questions (AT, LEX, emotivity)**, a human can (NO) ask: "My God, what's going to happen to me? What's going to happen to my family?"

I saw (EP, EVID, DIR) tears in many of the mothers' eyes as I embraced them; their young children — their young children not sure whether to smile or cry. One little girl said, "Mr. President" — she spoke a little English — "is my brother and my daddy — are they going to be okay? Will I see them again?" Without their husbands, their fathers, in many cases, their brothers or sisters who stayed back to fight for their country.

I didn't have to (NO) speak the language or understand the language to feel the emotion in their eyes, the way they gripped my hand, and little kids hung on to my leg, praying with a **desperate (AT, LEX, emotivity) hope that (AT, NOUN)** all this is temporary; **apprehension that (AT, NOUN, = fear)** they **may (EP, EM)** be **perhaps (EP, EM, perhaps intensifies)** forever away from their homes, almost with **debilitating sadness (AT, LEX, emotivity)** that this is happening all over again. But I was also struck by the generosity of the people of Warsaw — for that matter, all the Polish people — for the depths of their compassion, their **willingness to (EF, INT)** reach out opening their hearts.

I was saying (EP, MEP, 'that') to the Mayor they're preparing to (3RD) open their hearts and their homes **simply (AT, ADV)** to help. **I also want to (EF, INT)** thank my friend, the great American chef, José Andrés, and his team who helped feeling those feeding those who are yearning to be free.

But helping these refugees is not something Poland or any other nation **should (EF, DM, shouldn't)** carry alone. All the world democracies have a **responsibility to (EF, NRM)** help. All of them. And the people of Ukraine **can (EF, POT, external circumstances)** count on the United States to meet its responsibility.

I've announced (EP MEP, 'that'), two days ago, **we will (EF, INT)** welcome 100,000 Ukrainian refugees. We already have 8,000 a week coming to the United States of other nat- — nationalities.

We'll (EF, INT) provide nearly \$300 million of humanitarian assistance, providing tens of thousands of tons of food, water, medicine, and other basic supplies.

In Brussels, **I announced (EP, MEP, ‘that’)** the United States is **prepared to (EF, POT)** provide more than \$1 billion, in addition, in humanitarian aid.

The World Food Programme **told us that (EP, EVID, INF = We are told, ‘that’)** despite **significant obstacles (AT, LEX, emotivity)**, at least some relief is getting to major cities in Ukraine, but not Metropol — no, excuse me, Mar- — not Mariupol, because Russian forces are blocking relief supplies.

But **we’ll not (EF, INT)** cease our **efforts to (EF, POT)** get humanitarian relief wherever it is needed in Ukraine and for the people who’ve made it out of Ukraine.

Notwithstanding the **brutality of Vladimir Putin (AT, LEX, emotivity)**, let there be **no doubt that (EP, CGA)** this war has already been a strategic failure for Russia already. Having lost children myself — **I know that’s (EP, CFV)** no solace to the people who’ve lost family.

But he, Putin, thought (NO) Ukrainians would (NO) roll over and not fight. Not much of a student of history. Instead, Russian forces have met their match with **brave and stiff Ukrainian resistance (AT, LEX, emotivity)**.

Rather than breaking Ukrainian resolve, **Russia’s brutal tactics (AT, LEX, emotivity)** have strengthened the resolve.

Rather than driving NATO apart, the West is now stronger and more united than it has ever been.

Russia wanted less of a NATO presence on its border, but now we have a stronger presence, a larger presence, with over a hundred thousand American troops here, along with all the other members of NATO.

In fact (EP, IFV), Russia has managed to cause something **I’m sure (EP, CGA, ‘that’)** he never intended: The democracies of the world are revitalized with purpose and unity found in months that we’d once taken years to accomplish.

It’s not only Russia’s actions in Ukraine that are reminding us of **democracy’s blessing (AT, LEX, emotivity)**. It’s our own country — his own country, the Kremlin, is jailing protestors. Two hundred thousand people have **allegedly (EP, EVID, REP)** already left. There’s a brain drain — leaving Russia. Shutting down independent news. State media is all propaganda, blocking the image of civilian targets, mass graves, starvation tactics of the Russian forces in Ukraine.

Is it any wonder, **as I said (EP, MEP)**, that 200,000 Russians have all left their country in one month? A **remarkable brain drain (AT, LEX, emotivity)** in such a short period of time, which brings me to my message to the Russian people: I’ve worked with Russian leaders for decades. I sat across the negotiating table going all the way back to Soviet Premier Alexei Kosygin to talk arms control at the height of the Cold War.

I’ve always spoken directly and **honestly (AT, LEX, emotivity)** to you, the Russian people.

Let me say this (EF, DIR), if you’re able to listen: You, the Russian people, are not our enemy.

I refuse to believe that (EP, CGA) you welcome the **killing of innocent children and grandparents (AT, LEX, emotivity)** or **that** you accept hospitals, schools, maternity wards that, **for God’s sake (AT, LEX, emotivity, frustration)**, are being pummeled with Russian missiles and bombs; or cities being surrounded so that civilians **cannot (EF, POT)** flee; supplies cut off and attempting to starve Ukrainians into submission.

Millions of families are being driven from their homes, including half of all Ukraine’s children. These are not the actions of a great nation.

Of all people, you, the Russian people, as well as all people across Europe, still have the memory of being in a similar situation in the late thirties and forties — the situation of World War Two — still fresh in the minds of many grandparents in the region.

What — whatever your generation experienced — whether it experienced the Siege of Leningrad or heard about it from your parents and grandparents — train stations overflowing with **terrified families (AT, LEX, emotivity)** fleeing their homes; nights sheltering in basements and cellars; mornings sitting through the rubble in your homes — these are not memories of the past. Not anymore. Because it’s exactly what the Russian army is doing in Ukraine right now.

March 26, 2022. Just days before — we're at the twenty-first — you were a 21st century nation with **hopes** (AT, LEX, emotivity) and **dreams that** (AT, LEX, emotivity) people all over the world have for themselves and their family.

Now, **Vladimir Putin's aggression** (AT, LEX, emotivity) have cut you, the Russian people, off from the rest of the world, and it's taking Russia back to the 19th century.

This is not who you are. This is not the future reserve — you deserve for your families and your children. **I'm telling you the truth** (EP, MEP): This war **is not worthy** (AT, LEX, emotivity) of you, the Russian people.

Putin **can** (EF, POT) and **must** (EF, DM) end this war. The American people stand with you and the **brave citizens of Ukraine** (AT, LEX, emotivity) who want peace.

And my message to the rest of Europe: This new battle for freedom has already made a few things **crystal clear** (AT, LEX, comprehensibility).

First, Europe **must** (EF, DM) end its dependence on Russian fossil fuels. And we, the United States, **will** (EF, INT) help. That's why just yesterday, in Brussels, I announced a plan with the President of the European Commission to get Europe through the immediate energy crisis.

Over the long term, as a matter of economic security and national security and for the survivability of the planet, **we all need to** (EF, DM) move as quickly as possible to clean, renewable energy. And **we'll** (EF, INT) work together to help get that done so that the days of any nation being subject to the **whims of a tyrant** (AT, LEX, emotivity) for its energy needs are over. **They must** (EF, DM) end. **They must** (EF, DM) end.

And second, **we have to** (EF, DM) fight the corruption coming from the Kremlin to give the Russian people a fair chance. And finally, and **most urgently** (AT, LEX, importance), we maintain absolute unity — **we must** (EF, DM) — among the world's democracies.

It's not enough to (EF, NRM) speak with rhetorical flourish, of ennobling words of democracy, of freedom, equality, and liberty. All of us, including here in Poland, **must** (EF, DM) do the **hard work of democracy** (AT, LEX, emotivity) each and every day. My country as well.

That's why that's why I came to Europe again this week with a **clear and determined message** (AT, LEX, comprehensibility) for NATO, for the G7, for the European Union, for all **freedom-loving nations** (AT, LEX, emotivity): **We must** (EF, DM) commit now to be in this fight for the long haul. **We must** (EF, DM) remain unified today and tomorrow and the day after and for the years and decades to come.

It will not (EP, EM) be easy. There **will** (EP, EM) be costs. But it's a price **we have to** (EF, DM) pay. Because the darkness that drives autocracy is ultimately no match for the flame of liberty that lights the souls of free people everywhere.

Time and again, history shows that it's from the **darkest moments** (AT, LEX, emotivity) that the greatest progress follows. And history shows this is the task of our time, the task of this generation.

Let's remember (EF, DIR, 'that'): The hammer blow that brought down the Berlin Wall, the might that lifted the Iron Curtain were not the words of a single leader; it was the people of Europe who, for decades, fought to free themselves.

Their **sheer bravery** (AT, LEX, emotivity) opened the border between Austria and Hungary for the Pan-European Picnic. They joined hands for the Baltic Way. They stood for Solidarity here in Poland. And together, it was an **unmistakable and undeniable force of the people** (AT, LEX, comprehensibility) that the Soviet Union could not (NO, PAST) withstand.

And **we're seeing** (EP, EVID, INF) it once again today with the **brave Ukrainian people** (AT, LEX, emotivity), showing that their power of many is greater than the will of any one dictator.

So, in this hour, let the words of Pope John Paul burn as brightly today: "Never, ever give up hope, never doubt, never tire, never become discouraged. Be not afraid."

A dictator bent on rebuilding an empire **will (EP, EM)** never erase a **people's love for liberty (AT, LEX, emotivity)**. Brutality **will (EP, EM)** never grind down their **will to (EF, INT, = volition)** be free. Ukraine **will (EP, EM)** never be a victory for Russia — for free people refuse to (3RD) live in a **world of hopelessness and darkness (AT, LEX, emotivity)**. **We will (EP, EM)** have a different future — a brighter future rooted in democracy and principle, hope and light, of decency and dignity, of freedom and possibilities.

For God's sake (AT, LEX, emotivity), this man **cannot (EF, DM)** remain in power.

God bless you all. And may God defend our freedom. And may God protect our troops. Thank you for your patience. Thank you. Thank you. Thank you.

6.

Good morning, everyone. Sorry to keep you waiting a little bit. I had the honor of spending some time with the Ukrainian Prime Minister, who's in town today. And he is meeting with some of my Cabinet members, including the Secretary of Treasury and others.

And we had a — a **good discussion (AT, LEX, emotivity)**. I talked about what I'm about to tell you about today, as well as — he was thanking the American people for their support, understands it's significant, and was — we talked about keeping everyone together, in terms of Europe, the European Union, and others, in the **effort to (EF, POT)** stop **Putin's brutality (AT, LEX, emotivity)**.

But before I head out to the West Coast, **I want to (EF, INT)** quickly update the American people on the latest **steps we're taking to (EF, INT)** support the people of Ukraine and **to** hold Putin accountable for his **brutal and bloody war (AT, LEX, emotivity)**.

Russian forces have retreated from Kyiv, leaving behind them a **horrifying evidence (AT, LEX, emotivity)**. And you've seen it and you reported it — your folks. And, by the way, I — **I don't say this often (EP, MEP)**, but **I think (EP, CGA, 'that') we should (EF, DM)** give enormous credit to the folks in your agencies that are on the ground in Ukraine, in these spots. And they're — they're really — I've spoken to several of them. It's a — we owe them. But uncovering these evidences of their atrocities and war crimes against the Ukrainian people — **it's so clear (EP, EVID, INF)** to the whole world now.

Now they've launched and refocused their campaign to seize new territory in eastern Ukraine.

And we're in a **critical window (AT, LEX, importance)** now **of time** where that — **they're going to (EP, EM)** set the stage for the next phase of this war.

And the United States and our Allies and partners are moving as fast as possible to continue to provide Ukraine the forces that they need — the weapons they need — excuse me — and the equipment they need — their forces **need to (EF, DM)** defend their nation.

Last week, I signed an \$800 million package of security assistance to Ukraine that included new capabilities like artillery systems and armored personnel carriers — equipment that is responsive to Ukraine's needs and tailored to support the intensified fighting in the Donbas region, which is a different war than in other places because both — topographically it's different. It's flat, it's not in the mountains, and it requires different kinds of weapons to be more effective.

Today, I'm announcing another \$800 million to further augment Ukraine's **ability to (EF, POT)** fight in the east — in the Donbas region.

This package includes heavy artillery weapons — dozens of Howitzers — and 144,000 rounds of ammunition to go with those Howitzers. It also includes more tactical drones.

In the past two months, we've moved weapons and equipment to Ukraine at record speed.

We've sent thousands of anti-armor and anti-air missiles, helicopters, drones, grenade launchers, machine guns, rifles, radar systems. More than 50 million rounds of ammunition had already been sent.

The United States alone has provided 10 anti-armor systems for every one Russian tank that's in Ukraine — a 10 to 1 ratio. We're sharing and **will (EF, INT)** continue to share **significant, timely intelligence (AT, LEX, importance)** with Ukraine to help defend them against **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**.

And on top of this, these direct contributions from the United States, we're facilitating; we're the outfit facilitating the **significant flow of weapons and systems (AT, LEX, importance)** to Ukraine from other Allies and partners around the world, like the S-300 long-range, anti-aircraft systems that Slovakia recently transferred to Ukraine. We are getting them in there.

We won't (EP, EM) always **be able to (EF, POT)** advertise everything we — that our partners are doing to support Ukraine in its fight for freedom.

But to modernize Teddy Roosevelt's famous advice: Sometimes **we will (EP, EM)** speak softly and carry a large Javelin. Because we're sending a lot of those in as well.

You know, but we're not — we're not sitting on the funding that Congress has provided for Ukraine. We're sending it directly to the **frontlines of freedom (AT, LEX, emotivity)**, to the **fearless and skilled Ukrainian fighters (AT, LEX, emotivity)** who are standing in the breach.

You got to admit (EF, DIR), you have — **must (EP, EM, assumption)** be amazed at the courage of this country, the resolve that they're showing, not just the milit- — their military, but the average citizen: men and women, young — young men, young women as well.

It's — you know, the sustained and coordinated support of the international community, led and facilitated by the United States, has a — is a **significant reason (AT, LEX, importance)** why Ukraine is able to (3RD) stop Russia from taking over their country thus far.

Every American taxpayer, every member of our Armed Forces **can (EF, POT)** be proud of **the fact that (EP, IFV)** our country's generosity and the skill and service of our military helped arm and repel **Russia's aggression (AT, LEX, emotivity)** in Ukraine, to beat back **Putin's savagery (AT, LEX, emotivity)** that tried to (3RD) seize Ukraine's capital and wipe out Ukraine's government.

The Battle of Kyiv was a historic victory for the Ukrainians. It was a victory for freedom, won by the Ukrainian people with **unprecedented assistance (AT, LEX, expectedness)** by the United States and our Allies and our partners.

Now — now **we have to (EF, DM)** accelerate that assistance package to help prepare Ukraine for Russia's offensive that's **going to (EP, EM)** be more limited in terms of geography, but not in terms of brutality — not in terms of brutality.

Combined with our recent drawdowns, **it will (EP, EM)** ensure a steady flow of weapons and equipment into Ukraine over the next few weeks.

However, with this latest disbursement, I've almost exhausted the drawdown authority I have that Congress authorized for Ukraine in a bipartisan spending bill last month.

In order to sustain Ukraine for the duration of this fight, next week **I'm going to (EF, INT, going to -> have to = stronger)** — **have to (EF, DM)** be sending to Congress a supplemental budget request to keep weapons and ammunition flowing without interruption to the **brave Ukrainian fighters (AT, LEX, emotivity)** and to continue to deliver economic assistance to the Ukrainian people.

Hope (AT, NOUN, 'that') — and my **hope (AT, NOUN, 'that')** is and my **expectation (EP, CGA, = belief, 'that')** is Congress **would (EP, EM)** move and act quickly. And **I want to (EF, INT)** thank the Congress — Democrats and Republicans — for their support for the people of Ukraine.

Our unity at home, our unity with our Allies and partners, and our unity with the Ukrainian people is sending an **unmistakable message (AT, LEX, comprehensibility)** to Putin: **He will (EP, EM)** never succeed in dominating and occupying all of Ukraine. **He will not (EP, EM)** — that **will not (EP, EM)** happen.

In addition to bolstering Ukraine's resistance on the battlefield, we're also demonstrating our support for the people of Ukraine.

Today, the United States is **announcing that (EP, MEP, = we) we intend to (EF, INT)** provide an additional \$500 million in direct economic assistance to the Ukrainian government.

This brings our total economic support for Ukraine to \$1 billion in the past two months.

This is money the government **can (EF, POT)** help, use to help stabilize their economy, to support communities that have been devastated by the **Russian onslaught (AT, LEX, emotivity)**, and pay the **brave workers (AT, LEX, emotivity)** that continue to provide **essential services (AT, LEX, importance)** to the people of Ukraine.

You know, these past weeks have seen a **terrible human cost (AT, LEX, emotivity)** of Putin's ambition for conquest and control. Approximately two thirds — two thirds — of all Ukrainian children have been displaced from their homes. More than 5 million Ukrainians have fled their country. **It's an absolute outrage (AT, LEX, emotivity)**. The idea this is happening approaching the second quarter of the 21st century is just ...

Last month, when I was in Europe, **I announced that (EP, MEP) the United States would (EP, EM)** welcome 100,000 Ukrainians so that we share in the responsibility of supporting Ukrainians fleeing **Putin's war machine (AT, LEX, emotivity)**.

We've already welcomed tens of thousands of Ukrainians to the United States.

And today, I'm announcing a program, "Unite for Ukraine" — a new program to enable Ukrainians seeking refuge to come directly from Europe to the United States.

This new humanitarian parole program **will (EP, EM)** complement the existing legal pathways available to Ukrainians, including immigrant visas and refugee processing.

It will (EP, EM) provide an expedient channel for secure, legal migration from Europe to the United States for Ukrainians who have a U.S. sponsor, such as a family or an NGO.

This program **will (EP, EM)** be fast. **It will (EP, EM)** be streamlined. And **it will (EP, EM)** ensure (3RD) the United States honors its **commitment to (EF, INT)** go to the Ukrainian people and need not go through our southern border.

We're also continuing to ratchet up the pressure on Putin and further isolate Russia on the world stage.

Yesterday, the Treasury Department rolled out additional measures to crack down on the entities and individuals attempting to evade our **unprecedented sanctions (AT, LEX, expectedness)** — not just ours, but throughout the West.

Today, **I'm announcing that (EP, MEP) the United States will (EF, INT)** ban Russian-affiliated ships from our ports, as they did in Europe.

That means no ship — no ship that sails under the Russian flag or that is owned or operated by Russian interests **will (EF, INT)** be allowed to dock in a United States port or access our shores. None. None.

This is yet another **critical step (AT, LEX, importance) we're taking (EF, INT)** in concert with our partners in the European Union, the United Kingdom, and Canada and — further **to** deny Russia the benefits of the international economic system that they so enjoyed in the past.

We don't know (NO) how long this war **will (EP, EM)** last. But as we approach the two-month mark, here's what **we do know (EP, CFV, 'that')**:

Putin has failed to achieve his grand ambitions on the battlefield. After weeks of shelling Kyiv, Kyiv still stands.

President Zelenskyy and his democratically elected government still remain in power.

And the Ukrainian armed forces, joined by **many brave Ukrainian civilians (AT, LEX, emotivity)**, have thwarted Russia's conquest of their country.

They have been bolstered from day one by an unstinting supply of weapons, ammunition, armor, intelligence from the nations of the free world led by us, the United States.

As Russia continues to grind out the military advances and — their military advances and the **brutalities against Ukraine** (AT, LEX, emotivity), Putin is banking on us losing interest. **That's been my view** (EP, CGA); you've heard me say this from the beginning. He was counting on NATO, the European Union, our allies in Asia cracking, moving away. He's betting on Western unity **will** (EP, EM) crack. He's still betting on that.

And, once again, **we're going to** (EF, INT, committed to the action) prove him wrong. **We will not** (EF, INT) lessen our resolve. **We're going to** (EF, INT) continue to stand with the **brave and proud people of Ukraine** (AT, LEX, emotivity). **We will** (EP, EM) never fail in our **determination to** (EF, INT) defend freedom and oppose tyranny. **It's as simple as that** (AT, LEX, comprehensibility).

So, again, **I want to** (EF, INT) thank the American people — thank the American people for their support of the Ukrainian people. This is our — this is our responsibility, **it seems to me** (EP, CGA), and **we've been able to** (EF, POT) hold the whole world together in this effort.

So, thank you very much. Thank you.

7.

Hello, everybody. Good morning. I just signed a request to Congress for critical security, economic, and humanitarian assistance to help Ukraine continue to counter **Putin's aggression** (AT, LEX, emotivity) and — at a **very pivotal moment** (AT, LEX, importance).

We need this bill to support Ukraine in its fight for freedom. And our NATO Allies, our EU partners — **they're going to** (EF, INT, commitment) pay their fair share of the costs as well, but **we have to** (EF, DM) do this. **We have to** (EF, DM) do our part as well, leading the Alliance.

The cost of this fight is not cheap, but caving to aggression **is going to** (EP, EM) be more costly if we allow (EF, POT) it **to** happen.

We either back the Ukrainian people as they defend their country, or we stand by as the Russians continue **their atrocities and aggression** (AT, LEX, emotivity) in Ukraine.

Every day — every day, the Ukrainians pay for the — a price with — and the price they pay is with their lives for this fight. So, **we need to** (EF, DM) contribute arms, funding, ammunition, and the economic support to make their courage and sacrifice have purpose so **they can** (EF, POT) continue this fight and do what they're doing.

It's critical (AT, LEX, importance) this funding gets approved and approved as quickly as possible.

You know, long before Russia lost i- — launched its **brutal invasion** (AT, LEX, emotivity), I — I made clear how the United States **would** (EP, EM) respond. **I predicted** (EP, MEP, 'that') **they would** (EP, EM) invade, and they **surely** (EP, EM, epistemic necessity) did.

We said (EP, MEP, 'that') **we'd not** (EF, INT) send U.S. troops to fight Russian troops in Ukraine, but **we would** (EF, INT) provide **robust military assistance** (AT, LEX, importance) and **try to** (EF, POT) unify the Western world against **Russia's aggression** (AT, LEX, emotivity).

I said (EP, MEP, 'that') **I would** (EF, INT) impose **powerful sanctions** (AT, LEX, importance) on Russia and **that we'd** (EF, INT) destroy and develop — **we'd** (EF, INT) destroy this myth that somehow, **they could** (EP, EM) continue to move without the rest of the world acting; **that we'd** (EF, INT) deploy additional forces to defend NATO territory, particularly in the east, along the Russian and Belarus borders.

That's exactly — that's exactly what **we said** (EP, MEP, 'that') **we would do** (EF, INT), and we did.

But despite the **disturbing rhetoric** (AT, LEX, emotivity) coming out of the Kremlin, the facts are plain for everybody to see. We're not attacking Russia; we're helping Ukraine defend itself against **Russian aggression** (AT, LEX, emotivity).

And just as Putin chose to (3RD) launch this **brutal invasion (AT, LEX, emotivity)**, he **could (EF, POT, his ability)** make the **choice to (EF, INT)** end this **brutal invasion (AT, LEX, emotivity)**.

Russia is the aggressor (AT, LEX, emotivity). No if, ands, or buts about it. **Russia is the aggressor (AT, LEX, emotivity)**.

And the world **must (EF, DM)** and **will (EF, INT)** hold Russia accountable.

Russia's continued assault on — is yielding **immense human costs (AT, LEX, emotivity)**.

We've seen (EP, EVID, DIR) — **we've seen (EP, EVID, DIR)** them leave behind **horrifying evidence of their atrocities and war crimes (AT, LEX, emotivity)** in the areas they tried to (3RD) control.

And as long as the assaults and atrocities continue, **we're going to (EF, INT)** continue to supply military assistance.

And **I might (EP, EM)** note, parenthetically: You know, there's a dinner this weekend to celebrate the press. **Think (EF, DIR)** of what the American press has done — the courage it has taken to stay in these warzones, the courage it has taken to report every single day.

I've always had respect for the press, but **I can't tell (EP, MEP)** you how much respect I have watching — watching them in these zones where they're under fire, risking their own lives to **make sure (EF, INT, 'that')** the world hears the truth.

Imagine (EF, DIR) if we weren't getting that information. **It'd (EP, EM)** be a different world. **It'd (EP, EM)** be a different circumstance.

In the past two months, Russia launched its **brutal attack (AT, LEX, emotivity)** and has moved weapons and equipment to Ukraine at — we've moved — we've moved weapons and equipment to Ukraine at record speed.

Thanks to the aid we've provided, Russian forces have been forced to retreat from Kyiv. It doesn't mean **they're not going to (EP, EM)** try to come back, but they've retreated thus far.

We've sent thousands of anti-armor, anti-air missiles, helicopters, drones, grenade launchers, machine guns, rifles, radar systems, more than 50 million rounds of ammunition. The United States alone has provided 10 anti-armor systems for every Russian tank that is in Ukraine — 10 to 1.

We're providing Ukraine **significant, timely intelligence (AT, LEX, importance)** to help them defend themselves against the **Russian onslaught (AT, LEX, emotivity)**.

And we're facilitating a **significant flow of weapons and systems (AT, LEX, importance)** to Ukraine from our Allies and partners around the world, including tanks, artillery, and other weapons.

That support is moving with **unprecedented speed (AT, LEX, expectedness)**.

Much — much of the new equipment we've announced in the past two mon- — two weeks has already gotten to Ukraine, where **it can (EF, POT)** be put to direct use on the battlefield.

However, we have almost exhausted what we call — the fancy phrase — the “drawdown authority” that Congress authorized Ukraine — authorized for Ukraine in a bipartisan spending bill last month. Basically (NO, it doesn't express any emotion), we're out of money.

And so, that's why today, in order to sustain Ukraine as it — as it continues to fight, I'm sending Congress a supplemental budget request.

It's going to (EP, EM) keep weapons and ammunition flowing without interruption to the **brave Ukrainian fighters (AT, LEX, emotivity)** and continue delivering economic and humanitarian assistance to the Ukrainian people.

This so-called supplemental funding addresses the needs of the Ukrainian military during the **crucial weeks and months ahead (AT, LEX, importance)**. And it begins — it begins to transition to longer-term security assistance that's **going to (EP, EM)** help Ukraine deter and continue to defend against **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**.

This assistance **would (EP, EM, hypothesis)** provide even more artillery, armored vehicles, anti-armor systems, anti-air capabilities that have been used so effectively thus far on the battlefield by the Ukrainian warriors.

You know, and **it's going to (EP, EM)** deliver much-needed humanitarian assistance as well as food, water, medicines, shelter, and other aid to Ukrainians displaced by **Russia's war (AT, LEX, emotivity)**, and provide aid to those seeking refuge in other countries from Ukraine.

It's also going to (EP, EM) help schools and hospitals open. **It's going to (EP, EM)** allow pensions and social support to be paid to the Ukrainian people so they have something — something in their pocket. **It's also going to (EP, EM)** provide critical resources to address food shortages around the globe.

Ukraine — Ukraine was one of the world's largest agriculture producers. It typically grows 10 percent of all the wheat that's shipped around the world.

Putin has asserted (3RD, NO) sanctions are blocking food from Ukraine and Russia getting on the market — the sanctions we've imposed on Russia. **Simply not true (AT, LEX, comprehensibility).**

Putin's war (AT, LEX, emotivity), not sanctions, are impacting the harvest of food and disrupting the movement of that food by land and sea to nations around the globe that need it.

This funding **is going to (EP, EM)** help ease rising food prices at home as well, and abroad, caused by **Russia's war (AT, LEX, emotivity)** in Ukraine.

It's going to (EP, EM) help support American farmers produce more crops like wheat and oilseed, which is good for rural America, good for the American consumer, and good for the world.

And this supplemental request **will (EP, EM)** use the Defense Production Act to expand domestic production and reserve — and the reserve of critical materials — materials like nickel and lithium that have been disrupted by **Putin's war (AT, LEX, emotivity)** in Ukraine and that are **necessary to (EF, DM)** make everything from defense systems to automobiles.

And **I hope (EF, INT, 'that')** Congress — **I hope (EF, INT, 'that')** Congress **will (EP, EM)** move on this funding quickly. **I believe (EP, CGA, 'that')** they **will (EP, EM)**.

I want to (EF, INT) thank Congress — Democrats and Republicans — for their support of the people of Ukraine.

And next week, I will (NO, future fact) be in Alabama to visit a Lockheed Martin plant that manufactures the Javelin anti-tank missile we've been sending to Ukraine, and to thank the American workers — thank them — for producing the weapons that helped stop Russia's advances in Ukrainian cities like Kyiv.

Their hard work has played a **critical role (AT, LEX, importance)** in ensuring Putin's strategic failure in Ukraine, and **they should (EF, DM)** know that (3RD) **we know (EP, CFV, 'that')** it.

In addition to this supplemental funding, I'm also sending to Congress a comprehensive package of — that **will (EP, EM)** enhance our underlying **effort to (EF, POT)** hold accountable the Russian oligarchs and **make sure (EF, INT, 'that')** we take their — take their **ill-begotten gains (AT, LEX, emotivity)**. Ha, **we're going to (EF, INT)** “accommodate” them. **We're going to (EF, INT)** seize their yachts, their luxury homes, and other **ill-begotten gains (AT, LEX, emotivity)** of **Putin's** kleptoc- — yeah — **kleptocracy (AT, LEX, emotivity)** and klep- — the guys who are the kleptocracies. **But these are bad guys (AT, LEX, emotivity).**

This legislative package strengthens our law enforcement capabilities to seize property linked to **Russia's kleptocracy (AT, LEX, emotivity).**

It's going to (EP, EM) create new, expedited procedures for forfeiture and seizure of these — of these properties. And **it's going to (EP, EM)** ensure that when the oligarchs' assets are sold off, funds **can (EF, POT)** be used directly to remedy the harm Russia caused in their help — and help build Ukraine.

Additionally, yesterday, Ru- — Russia threatened two of our Allies with a cut-off of energy supplies.

While America has ended all Russian fossil fuel imports because **we are able to (EF, POT)** use our **vast support (AT, LEX, importance)** — supply of power in our country, some European countries have faced more challenges in reducing their reliance on Russian fuel.

Russia has long claimed to (3RD, NO) be, quote, “the reliable source of energy” for the world. No matter what the differences are, their customers **are** always **going to (EP, EM)** be — be in good shape.

But these actions prove that energy is not just a commodity that Russia sells to help meet other countries’ needs, but a weapon **it will (EP, EM)** use to deploy against those who stand against **their aggression (AT, LEX, emotivity)**.

So, **let me be clear (EF, DIR): We will not (EF, INT)** let Russia intimidate or blackmail their way out of these sanctions.

We will not (EF, INT) allow (EF, POT) them **to** use their oil and gas to avoid consequences for **their aggression (AT, LEX, emotivity)**.

We’re working with other nations — like Korea, Japan, Qatar, and others — to support our **effort to (EF, POT)** help the European allies threatened by Russia with gas blackmail and their energy needs in other ways.

Aggression **will not (EP, EM)** win. Threats **will not (EP, EM)** win.

This is just another reminder of the imperative for Europe and the world to move more and more of our power needs to clean energy.

In the United States, we’re doing that right now. Last year, we deployed more solar, wind, and battery storage than any year in our history — enough to power 56 million American homes.

Earlier this month, we acted to bolster the — our reli- —the reliance on our nuclear energy facilities, which generates more than half of our carbon-free power. And we’re just getting started. I look at this as a **serious problem (AT, LEX, importance)**, but also an **enormous opportunity (AT, LEX, importance)** — an opportunity.

Bottom line: All these actions we’ve been taking are about **the truth — this truth (EP, IFV):** Investing in Ukraine’s freedom and security is a small price to pay to punish **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**, to lessen the risk of future conflicts.

You know, throughout our history, **we’ve learned that (EP, EVID, INF, deduction)** when dictators do not pay the price for **their aggression (AT, LEX, emotivity)**, they cause more chaos and engage in more aggression. They keep moving. And the costs, the threats to America and the world keep rising.

We can’t (EF, DM) let this happen.

Our unity at home, our unity with our Allies and partners, and our unity with the Ukrainian people is sending an **unmistakable message (AT, LEX, comprehensibility)** to Putin: **You will (EP, EM)** never succeed in dominating Ukraine.

Finally, **we’re going to (EF, INT)** continue to deliver **critical support (AT, LEX, importance)** to Ukraine. **We must also not (EF, DM)** let our guard down in our fight against COVID-19 at home and abroad. That’s why **I’m**, again, **urging Congress to (EF, DIR)** act on my request for \$22.5 billion in emergency resources so the American people **can (EF, POT)** continue to protect themselves from COVID-19.

The reason we were so successful in the past is because **I was able to (EF, POT)** work with drug manufacturers to order **significant quantities (AT, LEX, importance)** of material we needed ahead of time to get in the front of the line. Without additional funding, **we can’t (EF, POT)** preorder the amount of vaccines we need, and we risk losing our spot in line for vaccines that target multiple variants.

We’re running out of supply for therapeutics like antiviral pills that we **desperately (AT, LEX, emotivity)** need.

Without additional funding, **we’re unable to (EF, POT)** purchase the lifesaving treatment for the American people. We’ve donated more vaccines and treatments to the world than all other nations in the world combined. If the U.S. **won’t (EP, EM)** do it, no one else **is** really **going to (EP, EM)** step up and do it.

Without additional funding, the United States **won’t (EP, EM, = we) be able to (EF, POT)** help stop the spread around the world and close off ongoing support — sources of the supply chain disruptions.

Look (EF, DIR), let’s (EF, DIR) get both of these **critical tasks (AT, LEX, importance)** done. No delays, no excuses, just action now. Now.

Thank you all. Thank you.

8.

Well, good afternoon, everybody. And thank you, Jim, for the invitation to be here today and, Linda, for the warm welcome today. And Congressman Sewell — -woman Sewell, thank you for all you do for the people of this state and the country and for your friendship — our friendship.

I wanted to (EF, INT) come down to Alabama to **make sure that (EF, INT)** the American people know what workers at this —

And, by the way, if you have a seat, please take it. By the way, sometimes — the press is always fair with me, but once — every once in a while, I make a mistake — not like — well, once a speech.

But, at any rate, I — years ago, when I first started talking to this — for this job, **I said (EP, MEP)**, “Please take your seats.” There weren’t any seats. Everyone was standing. There were no chairs. So, **I just wanted to (EF, INT) make sure (EF, INT, ‘that’)** I checked whether you had seats.

Look (EF, DIR), the American people know what workers at this facility are doing and support — to support Ukraine’s fight for freedom.

And the bottom line is I came to say thank you, thank you, thank you. That’s the reason I’m here.

I’ve been on those battlefields where these missiles are fired, and I spent a lot of time going in and out of Iraq and Afghanistan — **maybe (EP, EM, probability modal)** a total of 40 times. And **I tell you what (EP, MEP, he marks the act of enunciation)**: You’re — and I’ve been in Ukraine a lot prior to the war and on the border since the war. And it’s — **it’s amazing (AT, LEX, emotivity)** what you’ve done.

We see (EP, EVID, DIR) on the news every single day the atrocities and the war crimes that are being committed by Russian forces in Ukraine, directed by Vladimir Putin. And **it really (EP, IFV) is gut-wrenching (AT, LEX, emotivity)**.

We see (EP, EVID, INF) the incredible bravery of the Ukrainian fighters (AT, LEX, emotivity) defending their country from ev- — with everything they have. And, by the way, it’s not just their warriors. It’s not just their military. It’s people in the street — people in the street, staying behind. A lot have gotten out — 5 million — but a lot are staying, including women as well as men, staying to fight for their country.

And — and **we know that (EP, CFV)** the United States is leading our Allies and partners around the world to **make sure that (EF, INT) courageous Ukrainians (AT, LEX, emotivity)** who are fighting for the future of their nation have the weapons and the capacity and ammunition and equipment to defend themselves against **Putin’s brutal war (AT, LEX, emotivity)**. A lot of war crimes being committed.

But what we don’t — what we don’t see — we don’t always see — is the work that so much of — that makes so much of this **possible (EF, POT, circumstances external to the participant which make the event possible)**. And that’s you. **It’s not hyperbole (AT, LEX, comprehensibility)**. It’s you. You make it **possible (EF, POT)**. You make it **possible (EF, POT)** for them **to** have a shot.

You know, during World War Two, the United States was known as the arsenal of democracy. There was Rosie the Riveter — who I **actually (EP, IFV, = in fact)** got to meet, **quite frankly (EP, CGA)**, before she passed away — and a lot of people who, **in fact (EP, IFV)**, kept the — kept it going.

I was — a slight digression — I went over for the 50th anniversary of the — the end of World War Two. And I was in Normandy, and I went up afterwards with the — to the cemetery. And I was walking by myself. **And it’s — it’s incredible (AT, LEX, emotivity)**. It’s immaculate. It’s perfectly manicured, and the headstones are all the same.

I looked down one row, and **I saw (EP, EVID, DIR)** three names — same names. A father and two sons who had died in the landing. And I was bent down, and I was reading the dates of their birth. And all of a sudden, I heard behind me, “Attention!”

And I turned around and there was a gentleman who **had to (EP, EM)** be in his early 80s, in a wheelchair, being wheeled by his son who — big guy — looked like Hoss Cartwright — and his — and his wife and one of their — and a daughter.

And he saluted me, so I saluted him, and — at the time. And I turned around, and **I said (EP, MEP)**, “Thank you for what you did. Thank you for saving — **literally (AT, LEX, emotivity)** saving civilization.”

And he put his hand on his wife’s — his wife — his hand was on her shoulder. And he said (NO), “No, no. She did it. She did it.”

And I looked at her, and he said (NO), “She built the landing craft that got us in here. She and her friends — they’re the ones that did it.” And he went on. And he filled up.

And all of a sudden, it dawned on me: You’re doing it. You **really (EP, IFV)** are doing it. You’re making a **gigantic difference (AT, LEX, importance)** for these poor sons of guns who are under such **enormous, enormous pressure (AT, LEX, emotivity)** and firepower.

Those Javelins **I saw (EP, EVID, DIR)** — there’s 10 for every tank that there is in Ukraine right now. You’re changing people’s lives. We built the weapons — no, you **really (EP, IFV)** do. But we built the weapons and the equipment that helped defend freedom and sovereignty in Europe years ago. But **that’s true (EP, IFV)** again today.

You know, some of the best, most effective weapons in our arsenal are those Javelin missiles, like the ones manufactured right here in Pike County.

They’re highly portable. They’re **extremely effective (AT, LEX, importance)** against a wide range of armored targets. They **can (EF, POT)** hit targets up to 4,000 meters away and have a “fire-and-forget” capability. That means the person firing **can (EF, POT)** — and **I know (EP, CFV, ‘that’)**, you know it, but for anybody who **may (EP, EM)** be listening — **can (EF, POT)** change positions or take cover before that Javelin even strikes home and strikes the target.

In fact (EP, IFV), they’ve been so important there’s even a story about Ukrainian parents naming their children — not a joke — their newborn child “Javelin” or “Javelina.” Not a joke.

So, the **brave people of Ukraine (AT, LEX, emotivity)**, including the many civilians who have taken up arms to defend their country, deserve every ounce of credit for pushing back the **Russian assault (AT, LEX, emotivity)** and frustrating Putin’s **desire to (EF, INT)** dominate Ukraine.

We’re at an inflection point in history, for real — it comes along about every six or eight generations — where things are changing so rapidly that we **have to (EF, DM)** be in control.

Folks, there’s an ongoing battle in the world between autocracy and democracy. Xi Jinping, the leader of China, who I’ve talked — I’ve spent more time with than any other world leader has — over 78 hours on the — either in person or on the telephone with him. And **the fact of the matter is (EP, IFV)** he just is straightforward about it. He says (NO, REPORTED SPEECH) that democracies cannot (NO) be sustained in the 21st century. Not a joke. They cannot (NO) be sustained — because things are moving so rapidly, democracies require consensus, and it’s hard to (NO) get consensus, therefore they can’t (NO) keep up with an autocracy — one-man rule.

But that’s **not going to (EP, EM)** be the case. If that happens, the whole world changes.

And because of you — in this first, **really (EP, IFV)**, battle, if you will — for that to determine whether that’s **going to (EP, EM)** happen is because you’re making it **possible (EF, POT)**. You’re making it **possible (EF, POT)** for the Ukrainian people **to** defend themselves without us having to risk getting in a third world war by sending in American soldiers fighting Russian soldiers.

My dad used to have an expression. He’d say (NO), “The only war worse than one that’s intended is one that’s unintended.” You’re **allowing (EF, POT)** the Ukrainians **to** defend themselves. And **quite frankly (EP, CGA)**, they’re making fools of the Russian military in many instances.

A big part of the reason they've been able to (3RD) keep on fighting and to make this war a strategic failure for Russia is because the United States, together with our Allies and partners, have had their back.

The United States alone has committed more than 5,500 Javelins to Ukraine. You're changing the nation. You **really (EP, IFV)** are. **Add (EF, DIR)** to that, **significant supplies (AT, LEX, importance)** from our Allies and partners, as well as many thousands of other anti-tank and anti-air weapons, helicopters, armored vehicles, artillery, coastal defense systems.

Before Russia attacked, **we made sure (EF, INT, 'that')** Ukraine had Javelins and other weapons to strengthen their defenses, so Ukraine was ready for whatever happened.

And in the last two months, we continued to move even more resources and equipment at a rapid pace into Ukraine. **We've made sure that (EF, INT)** there are no interruptions in the flow of equipment to Ukraine.

Since Russia invaded Ukraine just over two months ago, we have sent more than \$3 billion in security assistance to Ukraine — alone, us — not counting our Allies. And that money is a direct investment in defending freedom and democracy itself.

Because if you don't stand up to dictators, history has shown us they keep coming. They keep coming. Their appetite for power continues to grow.

And every worker in this facility and every American taxpayer is directly contributing to the case for freedom. And that's something **we can (EF, POT)** all be **incredibly (AT, LEX, emotivity)** proud of, **in my view (EP, CGA)**.

Last week, I sent Congress — if you excuse a point of personal privilege, talking like an old senator — but I sent a supplemental budget — a fancy way of saying we need more money — to **make sure (EF, INT, 'that')** the United States **can (EF, POT)** continue to send weapons directly to the frontlines of freedom in Ukraine and to continue to provide economic and humanitarian assistance to help the Ukrainian people.

And **I urge the Congress to (EF, DIR)** pass this funding quickly to help Ukraine continue to succeed against **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**, just as they did when they won the Battle of Kyiv, and to **make sure (EF, INT, 'that')** the United States and our Allies **can (EF, POT)** replenish our own stocks of weapons to replace what we've sent to Ukraine. **As I said (EP, MEP)** from the beginning, this fight is **not going to (EP, EM)** be cheap, but caving to aggression **would (EP, EM, hypothesis)** even be more costly.

We either back the Ukrainian people as they defend their country or stand by as Russia continues its atrocities and aggression. I know what my answer is, and **I think (EP, CGA, 'that')** you all do too. I bet I know what the answer of this plant is.

There's something else here that — to be understand. Being the arsenal of democracy also means good-paying jobs for American workers in Alabama and the states all across America where defense equipment is manufactured and assembled.

Two hundred and sixty-five people here at this plant are directly employed working on the Javelin program. All told, Lockheed Martin has brought nearly 3,000 jobs to Alabama.

The Armed Forces of the United States of America is **going to (EF, INT)** continue to be the best-armed, most capable fighting force in the history of the world.

In order to do that, **we have to (EF, DM) make sure (EF, INT, 'that')** our vital defense suppliers are getting the inputs and supplies they need to produce and protect and provide the full capacity.

I learned (EP, EVID, INF) on the tour today **that** each of the Javelins you produce includes more than 200 semiconductors. I've been a broken record, as the press **will (EP, EM)** tell you, on **our** need to **be able to (EF, POT)** produce more semiconductors in the United States.

We invented the sucker, going to the moon — we, the United States. We're the one that modernized it. We've done more than anybody else. But guess what? We stopped investing in ourselves. We stopped investing in ourselves.

And so, now **we're** back in the game, **making sure that (EF, INT)** we become — we become the primary producer of those semiconductors — computer chips that power much of our modern lives.

They're in our phones, our cars, almost anything that has an on/off switch. And the semiconductor is **critical to (AT, ADJ)** defense production capacity, as you — you all know better than I do.

That's why we are making it as hard as **we can (EF, POT)** for Russia to get a hold of semiconductors and advanced technologies that **it could (EP, EM)** use to upgrade its military during this conflict, and why **we're taking steps to (EF, INT)** make it easier to source what we need here in the United States during a global semiconductor shortage.

And just one more — there is just one more reason why Congress **has to (EF, DM)** act quickly to provide the emergency funding for the so-called CHIPS Act by passing the broader Bipartisan Innovation Act so **we can (EF, POT)** produce tens of millions of these chips.

There is something **we have to (EF, DM)** focus on and something I've focused on from my earliest days of our administration: **I'm determined to (EF, INT) make sure (EF, INT, 'that')** the United States holds the technological high ground in competition with other nations, especially China, as we move forward.

Folks, you know, we — we used to invest, as a nation, years ago — 35 years ago, we invested 2 percent of our entire GDP in research and development. We do half of that now. We do half of that. We used to be number one in the world. Now we're number 13 in the world. My administration — we're changing that.

The United States used to own the innovation field. **In fact (EP, IFV)**, it was a Department of Defense research program that established DARPA. It was the first development of an anti-tank missile with advanced infrared guidance systems that culminated in today's Javelin.

The Bipartisan Innovation Act **is going to (EP, EM)** help reverse decades-long decline in federal research and development investment. And **it should (EP, EM, assumption)** create jobs and support entire families, and expand U.S. manufacturing and strengthen our national security.

Where in God's name is it written that the United States **can (EF, POT)** no longer be a leading manufacturer in the world. We've created, just in the last 17 months, 465,000 permanent manufacturing jobs in America. We have the best workers, the most competent employees, the best science in the world.

And by funding the CHIPS Act, **we're going to (EF, INT, promise)** ensure the semiconductors that power the economy and our national security are made here in America again.

Today, all — all the world's most advanced chips are made overseas. But the events of the past few years have proven **beyond a doubt (EP, CGA)** that America's security **should (EF, DM)** never be held hostage to events overseas — not a pandemic, not a war, not the politics of — ambition, or other countries.

Fundamentally (AT, ADV), there's a national — this is a national security issue. This is one of the reasons why the Chinese Communist Party is lobbying folks to oppose this bill. And it's an issue that unites Democrats and Republicans.

So, **let's get it done (EF, DIR). Let's get it done (EF, DIR).**

In her introduction, Linda said (NO) she personally touched every single solitary Javelin — 50,000 — that had been manufactured in this plant 20 years ago.

I was **worried to (AT, ADJ)** shake your hand. **I thought (EP, CGA, 'that')** you may — **I might (EP, EM)** be electrocuted. But that's where they start: right here with American skill, American craftsmanship, American patriotism.

And just a few days ago, the Wall Street Journal quoted a young Ukrainian fighter saying, and I quote, "Without the Javelins, it would have been very hard to stop the enemy pushing ahead." End of quote.

So, these weapons, touched by the hands — your hands — are in the hands of **Ukrainian heroes (AT, LEX, emotivity)**, making a **significant difference (AT, LEX, importance)**. And that's something each and every day you **could (EP, EM)** and **should (EP, EM, deduction)** be proud of.

And **I'm** once more **urging Congress to** (EF, DIR) quickly pass the supplemental funding bill for over \$30 billion to help the Ukrainians so **they can** (EF, POT) keep — **they can** (EF, POT) keep all of the very, very — all of you very, very busy for a while here.

So, again, **let me end** (EF, DIR) where I began. I came for a basic reason, **from the bottom of my heart** (AT, LEX, **emotivity**): to say thank you. Thank you, thank you, thank you for what you do. Thank you for what you continue to do. Unless you go out in the field and see it, you don't realize what a difference you're making.

May God bless you all. And may God protect our troops. Thank you so much.

9.

Good almost morning. It's exactly noon. Thank you for being here.

Yesterday marked 11 months since **Russia's brutal, full-scale invasion** (AT, LEX, **emotivity**) of Ukraine; 11 months in which the Ukrainian people have showed Putin and the world the full force of their courage and the **indomitable determination to** (AT, LEX, **emotivity**) (EF, INT) live free.

And through every single step of this **horrific war** (AT, LEX, **emotivity**), the American people have been strong and unwavering in their support.

And Democrats and Republicans in Congress have stood together. The United States has worked in lockstep with our Allies and partners around the world to **make sure** (EF, INT, 'that') the Ukrainian people are in the strongest possible position to defend their nation, their families, and against the **brutal — the truly brutal aggression of Russia** (AT, LEX, **emotivity**).

We haven't seen (EP, EVID, INF) the likes of this in a long time.

The United States and Europe are fully united.

This morning, I had a long conversation with our NATO Allies — German Chancellor Scholz, French President Macron, Prime Minister Sunak, and the Italian Prime Minister, Meloni — to continue our close coordination in our full support of Ukraine. Because you all know — **I've been saying** (EP, MEP, 'that') this a long time — the **expectation** (EP, CGA, 'that') on the part of Russia is **we're going to** (EP, EM) break up, **we're not going to** (EP, EM) stay united. But we are fully, thoroughly, totally united.

With spring approaching, the Ukrainian forces are working to defend the territory they hold and preparing for additional counter-offensives. To liberate their land, **they need to** (EF, DM) be able to counter Russia's evolving tactics and strategy on the battlefield in the very near term.

They need to (EF, DM) improve their **ability to** (EF, POT) maneuver in open terrain.

And they need an enduring capability to deter and defend against **Russian aggression** (AT, LEX, **emotivity**) over the long term.

The Secretary of State and the Secretary of the — of the military are behind me. Are — they — they've been deeply, deeply involved in this — this whole effort.

Armored capability, as General Austin will (NO, future fact) tell you, spe- — is — has been — **has been critical** (AT, LEX, **importance**). And that's why the United States has committed hundreds of armored fighting vehicles to date, including more than 500 as part of the assistance package we announced last Friday.

And today — today, **I'm announcing that** (EP, MEP) the United States will (NO, future fact) be sending 31 Abram tanks to Ukraine, the equivalent of one Ukrainian battalion.

Secretary Austin has recommended this step because **it will** (EP, EM) enhance the Ukraine's **capacity to** (EF, POT, =**ability**) defend its territory and achieve its strategic objectives.

The Abrams tanks are the most capable tanks in the world. They're also **extremely complex (AT, LEX, comprehensibility)** to operate and maintain, so we're also giving Ukraine the parts and equipment **necessary to (EF, DM)** effectively sustain these tanks on the battlefield.

And we begi- — **we'll (EF, INT)** begin to train the Ukrainian troops on these issues of sustainment, logistics, and maintenance as soon as possible.

Delivering these tanks to the field **is going to (EP, EM)** take time, time that we'll see (NO, lack of info) — **we'll (EF, INT)** use to **make sure (EF, INT, 'that')** the Ukrainians are fully **prepared to (EF, POT)** integrate the Abram tanks into their defenses.

We also closely coordinated this announcement with our Allies.

The American contribution will (NO, future fact) be joined by an additional announcement, including that **will (EP, EM)** be — **will (EP, EM)** be readily available and more easily integrated for use on the battlefield in the coming weeks and months from other countries.

I'm grateful to Chancellor Scholz for providing German Leopard 2 tanks and **will (EF, INT)** lead an **effort to (EF, POT)** organize the European contribution of two tank battalions for Ukraine.

I want to (EF, INT) thank the Chancellor for his leadership and his **steadfast commitment to (AT, LEX, emotivity) (EF, INT)** our collective **efforts to (EF, POT)** support Ukraine.

Germany has **really (EP, IFV)** stepped up, and the Chancellor has been a **strong, strong voice (AT, LEX, importance)** for unity — a close friend — and for the level of effort **we're going to (EF, INT)** continue.

Supporting Ukraine's **ability to (EF, POT)** fight off **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)** to defend its sovereignty and territorial integrity is a worldwide commitment. Not just lo- — it's worldwide commitment.

Last week, Germany — in Germany, Secretary Austin convened the Ukraine Defense Contact Group for the eighth time. This group is made up of some 50 nations — 50 nations — each making **significant contributions (AT, LEX, importance)** of their own to Ukraine's integrity, each fully **committed to (EF, INT)** making Ukraine remain strong and independent and able to (3RD) defend itself against **Russian threats and violence (AT, LEX, emotivity)**.

I want to (EF, INT) thank every member of that coalition for continuing to step up.

The UK — the United Kingdom — recently announced that (3RD, NO) it is donating Challenger 2 tanks to Ukraine. France is contributing AMX-10s, armored fighting vehicles.

In addition to the Leopard tanks that Germany, like the United States, is also — Germany is also sending a pat- — a Patriot missile battery. The Netherlands is donating a Patriot missile and launchers.

France, Canada, the UK, Slovakia, Norway, and others have all donated critical air defense systems to help secure Ukrainian skies and save the lives of **innocent civilians (AT, LEX, emotivity)** who are **literally (AT, ADV)** the target — the target of **Russia's aggression (AT, LEX, emotivity)**.

Poland is sending armored vehicles. Sweden is donating infantry fighting vehicles. Italy is giving artillery. Denmark and Estonia are sending howitzers. Latvia is providing more Stinger missiles. Lithuania is providing anti-aircraft guns. And Finland recently announced its largest package of security assistance to date.

You **may (EP, EM)** remember, when I was asked a while ago, what **I think (EP, CGA, 'that') was going to (EP, EM)** happen. And I said — I let Putin know. He thought (NO, PAST) that he was going to (NO) have — end up with the Finlandization of Europe. Well, he's got the NATOization of Finland. He's gotten something that he never intended.

Together with our Allies and partners, we've sent more than 3,000 armored vehicles, more than 800 artillery systems, more than 2 million rounds of artillery ammunition, and more than 50 advanced multi-launch rocket systems, anti-ship and air defense systems, all to help Ukraine counter **brutal aggression (AT, LEX, emotivity)** that is happening because of Russia.

And, **look (EF, DIR)**, today's announcement builds on the hard work and commitment from countries around the world, led by the United States of America, to help Ukraine defend its sovereignty and its territorial integrity.

That's what this is about: helping Ukraine defend and protect Ukrainian land. It is not an offensive threat to Russia. We are — there is no offensive threat to Russia.

If Russian troops returned to Russia, **they'll (EP, EM)** be there for — where they belong, and this war **would (EP, EM)** be over today.

That's what we all want: an end to this war in just and lasting terms.

You know, our teams do not permit one nation — **we're not going to (EF, INT) allow (EF, POT)** one nation **to** steal a neighbor's territory by force.

Our terms that preserve Russia's sovereign — Ukraine's sovereignty and territorial integrity and honor the U.N. Charter, that's our — they're the terms we're working on.

And, you know, these are — these the terms we all signed up for and 143 nations voted for in the United Nations General Assembly last October.

So, the United States, standing shoulder-to-shoulder with our Allies and partners, **is going to (EF, INT)** continue to do all **we can (EF, POT)** to support Ukraine.

Putin expected (3RD) Europe and the United States to weaken our resolve. He expected (3RD) our support for Ukraine to crumble with time. **He was wrong (AT, LEX, emotivity). He was wrong (AT, LEX, emotivity).** And he was wrong from the beginning, and he continues to be wrong.

We are united. America is united and so is the world.

And we approach the one-year mark — as we do — of the Russian full-scale invasion of Ukraine, we remain as united and determined as ever in our conviction and our cause.

These tanks are further evidence of our enduring and unflagging commitment to Ukraine and our confidence in the skill of the Ukrainian forces.

As I told (EP, MEP) President Zelenskyy when he was here — and today is his birthday, by the way — in December: We're with you for as long as it takes, Mr. President.

Ukrainians are fighting an age-old battle against aggression and domination. It's a battle Americans have fought proudly time and again, and it's a battle **we're going to (EF, INT) make sure (EF, INT, 'that')** the Ukrainians are well equipped to fight as well.

This is about freedom. Freedom for Ukraine, freedom everywhere. It's about the kind of world **we want to (EF, INT)** live in and the world **we want to (EF, INT)** leave our children.

So, may God protect the **brave Ukrainian defenders (AT, LEX, emotivity)** of their country who keep the flame of liberty burning brightly as **we can (EF, POT)**.

Thank you.

10.

Hello, Poland! One of our great allies. President Duda, Prime Minister — Mr. Prime Minister, Mr. Mayor, and to all the former ministers and presidents, as well as mayors and Polish political leaders from all across the country: Thank you for welcoming me back to Poland.

You know, it was nearly one year ago nearly one year ago I spoke at the Royal Castle here in Warsaw, just weeks after Vladimir Putin had unleashed his **murderous assault (AT, LEX, emotivity)** on Ukraine. The largest land war in Europe since World War Two had begun. And the **principles that (EP, IFV)** had been the cornerstone of peace, prosperity, and stability on this planet for more than 75 years were at risk of being shattered.

One year ago, the world was bracing for the fall of Kyiv. Well, I have just come from a visit to Kyiv, and **I can (EF, POT)** report: Kyiv stands strong! Kyiv stands proud. It stands tall. And most important, it stands free.

When Russia invaded, it wasn't just Ukraine being tested. The whole world faced a test for the ages.

Europe was being tested. America was being tested. NATO was being tested. All democracies were being tested. And the questions we faced were as simple as they were profound.

Would we (EP, EM, all hypothesis) respond, or **would we (EP, EM)** look the other way? **Would we (EP, EM)** be strong, or **would we (EP, EM)** be weak? **Would (EP, EM)** be — **we would (EP, EM)** — **would we (EP, EM)** be — all of our allies — **would (EP, EM)** be united or divided?

One year later, we know (NO, no 'that') the answer.

We did respond. **We would (EP, EM, hypothesis)** be strong. **We would (EP, EM)** be united. And the world **would not (EP, EM)** look the other way

We also faced **fundamental questions (AT, LEX, importance)** about the **commitment to (EF, INT)** the most basic of principles. **Would we (EP, EM)** stand up for the sovereignty of nations? **Would we (EP, EM)** stand up for the **right (EF, NRM)** of people **to** live free from **naked aggression (AT, LEX, emotivity)**? **Would we (EP, EM)** stand up for democracy?

One year later, we know (NO) the answers.

Yes, **we would (EP, EM)** stand up for sovereignty. And we did.

Yes, **we would (EP, EM)** stand up for the **right (EF, NRM)** of people **to** live free from aggression. And we did.

And **we would (EP, EM)** stand up for democracy. And we did.

And yesterday, I had the **honor to (AT, NOUN)** stand with President Zelenskyy in Kyiv to **declare that (EP, MEP) we will (EF, INT)** keep standing up for these same things no matter what.

When President Putin ordered his tanks to roll into Ukraine, he thought (NO, PAST) we would (NO) roll over. **He was wrong (AT, LEX, emotivity).**

The Urai- — the Ukrainian people are too brave.

America, Europe, a coalition of nations from the Atlantic to the Pacific — we were too unified.

Democracy was too strong.

Instead of an easy victory he perceived and predicted, Putin left with burnt-out tanks and Russia's forces in delay — in disarray.

3 Instead, he got the NATOization of Finland — and Sweden.

He thought (NO, PAST) NATO would (NO) fracture and divide. Instead, NATO is more united and more unified than ever — than ever before.

He thought (NO, PAST) he could (NO) weaponize energy to crack your resolve — Europe's resolve.

Instead, we're working together to end Europe's dependence on Russia's fossil fuels.

He thought (NO, PAST) autocrats like himself were tough and leaders of democracies were soft.

And then, he met the iron will of America and the nations everywhere that refused to (3RD) accept a world governed by fear and force.

He found himself at war with a nation led by a man whose courage **would (EP, EM)** be forged in fire and steel: President Zelenskyy.

President Putin — President Putin is confronted with something today that he didn't think (3RD, NO) was possible (NO) a year ago. The democracies of the world have grown stronger, not weaker. But the autocrats of the world have grown weaker, not stronger.

Because in the mo- — moments of great upheaval and uncertainty, that knowing what you stand for is most important, and knowing who stands with you makes all the difference.

The people of Poland know (3RD) that. You know that. **In fact (EP, IFV)**, you know — you know it better than anyone here in Poland. Because that's what solidarity means.

Through partition and oppression, when the beautiful city was destroyed after the Warsaw Uprising, during decades under the iron fist of communist rule, Poland endured because you stood together.

That's how the **brave leaders (AT, LEX, emotivity)** of the opposition and the people of Belarus continue to fight for their democracy.

That's how the resolve of Moldovan people, **resolve (EF, INT)** of the people of Moldova **to** live in freedom gained them independence and put them on the path to EU membership.

President Sandu is here today. I'm not sure where she is. But I'm **proud to (AT, ADJ)** stand with you and the **freedom-loving people (AT, LEX, emotivity)** of Moldova. Give her a round of applause.

One year in- — one year into this war, Putin no longer doubts the strength of our coalition. But he still doubts our conviction. He doubts our staying power. He doubts our continued support for Ukraine. He doubts whether NATO **can (EF, POT)** remain unified.

But there **should (EP, EM, assumption)** be **no doubt (EP, CGA)**: Our support for Ukraine **will not (EF, INT)** waver, NATO **will not (EF, INT)** be divided, and **we will not (EF, INT)** tire.

President Putin's craven lust (AT, LEX, emotivity) for land and power **will (EP, EM)** fail. And the Ukrainian people's love for their country **will (EP, EM)** prevail.

Democracies of the world **will (EF, INT)** stand guard over freedom today, tomorrow, and forever. For that's what — that's what's at stake here: freedom.

That's the message I carried to Kyiv yesterday, directly to the people of Ukraine.

When President Zelenskyy said — he came to the United States in December — quote — he said: “This struggle will define the world and what our children and grandchildren — how they live, and then their children and grandchildren.”

He wasn't only speaking about the children and grandchildren of Ukraine. He was speaking about all of our children and grandchildren. Yours and mine.

We're seeing (EP, EVID, INF) again today what the people of Poland and the people all across Europe saw for decades: Appetites of the autocrat **cannot (EF, DM)** be appeased. They **must (EF, DM)** be opposed.

Autocrats only understand one word: “No.” “No.” “No.”

“No, you **will not (EP, EM, prediction, it will not happen)** take my country.” “No, you **will not (EP, EM)** take my freedom.” “No, you **will not (EP, EM)** take my future.”

And I'll (NO, future fact) repeat tonight what **I said (EP, MEP, 'that')** last year in this same place: A dictator bent on rebuilding an empire **will (EP, EM)** never be able to (3RD) erase the **people's love of liberty (AT, LEX, emotivity)**. Brutality **will (EP, EM)** never grind down the will of the free. And Ukraine — Ukraine **will (EP, EM)** never be a victory for Russia. Never.

For free people refuse to (3RD) live in a world of hopelessness and darkness.

You know, this has been an **extraordinary year (AT, LEX, emotivity)** in every sense.

Extraordinary brutality (AT, LEX, emotivity) from Russian forces and mercenaries. They have committed depravities, crimes against humanity, without shame or compunction. They've targeted civilians with death and destruction. Used rape as a weapon of war. Stolen Ukrainian children in an **attempt to (EF, POT)** — in an **attempt to (EF, POT)** steal Ukraine's future. Bombed train stations, maternity hospitals, schools, and orphanages.

No one — no one **can (EF, DM, cannot)** turn away their eyes from the atrocities Russia is committing against the Ukrainian people. **It's abhorrent (AT, LEX, emotivity)**. **It's abhorrent (AT, LEX, emotivity)**.

But **extraordinarily (AT, LEX, emotivity)**, as well, has been the response of the Ukrainian people and the world.

One year after the bombs began to fall and Russian tanks rolled into Ukraine, Ukraine is still independent and free. From Kherson to Kharkiv, Ukrainian fighters have reclaimed their land. In more than 50 percent of the territory Russia held last year, the blue and the yellow flag of Ukraine proudly waves once again. President Zelenskyy still leads a democratically elected government that represents the will of the Ukrainian people. And the world has already voted multiple times, including in the United Nations General Assembly, to condemn **Russia's aggression (AT, LEX, emotivity)** and support a **just peace (AT, LEX, emotivity)**. Each time in the U.N., that vote has been overwhelming. In October, 143 nations in the United Nations condemned **Russia's illegal annexation (AT, LEX, emotivity)**. Only four — four in the entire U.N. — voted with Russia. Four. So, tonight, I speak once more to the people of Russia. The United States and the nations of Europe **do not seek to (EF, INT, = we)** control or destroy Russia. The West was not plotting to (NO) attack Russia, as Putin said (NO) today. And millions of Russian citizens who only want to (3RD) live in peace with their neighbors are not the enemy. This war was never a necessity; **it's a tragedy (AT, LEX, emotivity)**. President Putin chose this war. Every day the war continues is his choice. **He could (EF, POT)** end the war with a word. **It's simple (AT, LEX, comprehensibility)**. If Russia stopped invading Ukraine, **it would (EP, EM)** end the war. If Ukraine stopped defending itself against Russia, **it would (EP, EM)** be the end of Ukraine. That's why, together, **we're making sure (EF, INT, 'that')** Ukraine **can (EF, POT)** defend itself. The United States has assembled a wor- — worldwide coalition of more than 50 nations to get critical weapons and supplies to the **brave Ukrainian fighters (AT, LEX, emotivity)** on the frontlines. Air defense systems, artillery, ammunition, tanks, and armored vehicles. The European Union and its member states have stepped up with **unprecedented commitment to (AT, LEX, expectedness) (EF, INT)** Ukraine, not just in security assistance, but economic, and humanitarian, refugee assistance, and so much more. To all of you here tonight: **Take a moment (EF, DIR)**. And I'm serious when **I say this (EP, MEP): Turn on (EF, DIR)** and **look (EF, DIR)** — **turn around (EF, DIR)** and **look at (EF, DIR)** one another. **Look at (EF, DIR)** what you've done so far. Poland is hosting more than 1.5 million refugees from this war. God bless you. Poland's generosity, your **willingness to (EF, INT, noun)** open your hearts and your homes, is extraordinary. And the American people are united in our resolve as well. All across my country, in big cities and small towns, Ukrainian flags fly from American homes. Over the past year, Democrats and Republicans in our United States Congress have come together to stand for freedom. That's who Americans are, and that's what Americans do. The world is also coming together to address the global fallout from **President Putin's war (AT, LEX, emotivity)**. Putin tried to (3RD) starve the world, blocking the ports in the Black Sea to stop Ukraine from exporting its grain, exacerbating the global food crisis that hit developing nations in Africa especially hard. Instead, the United States and the G7 and partners around the world answered the call with historic **commitments to (EF, INT)** address the crisis and to bolster global food supplies. And this week, my wife, Jill Biden, is traveling to Africa to help bring attention to this **critical issue (AT, LEX, importance)**. Our **commitment (EF, INT)** is **to** the people of Ukraine and the future of Ukraine — a Ukraine that's free, sovereign, and democratic.

That was the dream of those who declared Ukraine's independence more than 30 years ago — who led the Orange Revolution and the Revolution of Dignity; who braved ice and fire on the Maidan and the Heavenly Hundred who died there; and those who continue still to root out Kremlin's **efforts to (EF, POT)** corrupt, coerce, and control.

It's a dream for those Ukrainian patriots who have fought for years against **Russia's aggressions (AT, LEX, emotivity)** in the Donbas and the heroes who have given everything, given their lives, in the service of their **beloved Ukraine (AT, LEX, emotivity)**.

I was **honored to (AT, ADJ)** visit their memorial in Kyiv yesterday to pay tribute to the sacrifice of those who lost their lives, standing alongside President Zelenskyy.

The United States and our partners stand with Ukraine's teachers, its hospital staff, its emergency responders, the workers in cities across Ukraine who are fighting to keep the power on in the face of **Russia's cruel bombardment (AT, LEX, emotivity)**.

We stand with the millions of refugees of this war who have found a welcome in Europe and the United States, particularly here in Poland.

Ordinary people all across Europe did whatever **they could (EF, POT)** to help and continue to do so. Polish businesses, civil society, cultural leaders — including the First Lady of Poland, who is here tonight — have led with the heart and determination, showcasing all that's good about the human spirit.

Madam First Lady, **we love you (AT, LEX, emotivity)**. Thank you all.

I'll (EP, EM) never forget, last year, visiting with refugees from Ukraine who had just arrived in Warsaw, seeing their faces exhausted and afraid — holding their children so close, worrying **they might (EP, EM)** never see their fathers, their husbands, their brothers or sisters again.

In that **darkest moment (AT, LEX, emotivity)** of their lives, you, the people of Poland, offered them safety and light. You embraced them. You **literally (AT, LEX, emotivity)** embraced them. I watched. I watched the looks on their faces.

Meanwhile, together **we have made sure that (EF, INT)** Russia is paying the price for its abuses.

We continue to maintain the largest sanctions regime ever imposed on any country in history. And **we're going to (EF, INT)** announce more sanctions this week together with our partners.

We'll (EF, INT, promise) hold accountable those who are responsible for this war. And **we will (EF, INT, promise)** seek justice for the war crimes and crimes against humanity continuing to be committed by the Russians.

You know, there is much for us to be proud of over the — all that we have achieved together this past year. But **we have to (EF, DM)** be honest and cleared-eyed as we look at the year ahead.

The defense of freedom is not the work of a day or of a year. **It's always difficult (AT, LEX, emotivity). It's always important (AT, LEX, importance)**.

As Ukraine continues to defend itself against the **Russian onslaught (AT, LEX, emotivity)** and launch counter-offensives of its own, there **will (EP, EM)** continue to be hard and very bitter days, victories and tragedies. But Ukraine is steeled for the fight ahead. And the United States, together with our Allies and partners, **are going to (EF, INT)** continue to have Ukraine's back as it defends itself.

Next year, I will (NO, future fact) host every member of NATO for our 2024 summit in the United States. Together, we'll (NO, future fact) celebrate the 75th anniversary of the strongest defensive alliance in the history of the world — NATO.

And let there be **no doubt (EP, CGA)**, the **commitment (EF, INT)** of the United States **to** our NATO Alliance and Article 5 is rock solid. And every member of NATO knows (3RD) it. And Russia knows (3RD) it as well.

An attack against one is an attack against all. It's a sacred oath. A sacred oath to defend every inch of NATO territory.

Over the past year, the United States has come together with our Allies and partners in an **extraordinary coalition (AT, LEX, emotivity)** to stand against **Russian aggression (AT, LEX, emotivity)**.

But the work in front of us is not just what we're against, it's about what we're for. What kind of world do **we want to (EF, INT)** build?

We need to (EF, DM) take the strength and capacity of this coalition and apply it to lifting up — lifting up the lives of people everywhere, improving health, growing prosperity, preserving the planet, building peace and security, treating everyone with dignity and respect.

That's our responsibility (AT, LEX, importance). The democracies of the world **have to (EF, DM)** deliver it for our people.

As we gather tonight, the world, **in my view (EP, CGA)**, is at an — at an inflection point. The decisions we make over the next five years or so, **are going to (EP, EM)** determine and shape our lives for decades to come.

That's true (EP, IFV, 'that') for Americans. **It's true (EP, IFV, 'that')** for the people of the world.

And while decisions are ours to make now, the principles and the stakes are eternal. A choice between chaos and stability. Between building and destroying. Between hope and fear. Between democracy that lifts up the human spirit and the **brutal hand of the dictator (AT, LEX, emotivity)** who crushes it. Between nothing less than limitation and possibilities, the kind of **possibilities that (EF, POT)** come when people who live not in captivity but in freedom. Freedom.

Freedom. There is no sweeter word than freedom. There is no nobler goal than freedom. There is no higher aspiration than freedom.

Americans know (3RD) that, and you know it. And all that we do now **must (EF, DM)** be done so our children and grandchildren **will (EP, EM)** know it as well.

Freedom.

The enemy of the tyrant and the hope of the brave and the truth of the ages.

Freedom.

Stand with us. **We will (EF, INT)** stand with you.

Let us (EF, DIR) move forward with faith and conviction and with an abiding **commitment to (EF, INT)** be allies not of darkness, but of light. Not of oppression, but of liberation. Not of captivity, but, yes, of freedom.

May God bless you all. May God protect our troops. And may God bless the **heroes of Ukraine (AT, LEX, emotivity)** and all those who defend freedom around the world.

Thank you, Poland. Thank you, thank you, thank you for what you're doing. God bless you all.

Appendix 2

1.

Szanowni Panowie Prezydenci – Drogi Wołodomyrzu, Drogi Gitanasie,
Szanowni Państwo!

To **specyficzny moment (AT, LEX, emotivity)** w dziejach naszej współpracy jako prezydentów. To **specyficzny moment (AT, LEX, emotivity)** także w historii Trójkąta Lubelskiego, który tworzą prezydenci naszych państw. **I wierzę (EP, CGA)** w to, **że będą (EP, EM)** tworzyli niezależnie od tego, ile lat upłynie od dzisiejszego dnia.

Dziś wspólnie z Prezydentem Litwy, Gitanasem Nausėdą, przybywamy do Kijowa na znak naszej solidarności z Prezydentem Ukrainy, **naszym przyjacielem (AT, LEX, emotivity)** Wołodomyrem Zeleńskim; z zaprzyjaźnionym z naszymi narodami narodem ukraińskim; z państwem Ukrainą, które dzisiaj stoi wobec **głębokiego kryzysu (AT, LEX, emotivity)** i **groźby potężnej rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**.

Dziś jesteśmy razem jako przywódcy państw Trójkąta Lubelskiego. To nasze kolejne spotkanie w tym formacie. Na początku grudnia mieliśmy okazję rozmawiać podczas wideokonferencji, pod koniec grudnia widzieliśmy się na Ukrainie, w Hucie. Jesteśmy też w stałym kontakcie telefonicznym. Konsultujemy się przed **najważniejszymi spotkaniami (AT, LEX, importance)** i rozmowami z przywódcami świata – w myśl **zasady, że (EP, IFV)** „nic o nas bez nas” i w myśl **zasady (EP, IFV, ‘że’)** „nic o Ukrainie bez Ukrainy”.

Nasze dzisiejsze spotkanie tu, na Ukrainie – w Kijowie, stolicy Ukrainy – jest wyrazem solidarności i wsparcia dla **naszych przyjaciół na Ukrainie (AT, LEX, emotivity)** w tym **bardzo trudnym (AT, LEX, emotivity)** przede wszystkim dla nich – lecz także dla nas wszystkich – **czasie**. Wszyscy, jak tu stoimy we trzech, jesteśmy prezydentami państw sąsiadujących z Rosją, która stanowi dzisiaj dla Ukrainy **realne zagrożenie (AT, LEX, emotivity)**. Ale dla nas jest także sąsiadem, do którego apelujemy o pokój i spokój.

Jako Prezydent Polski znający też wielu Rosjan **nie mam wątpliwości, że (EP, CGA)** także Rosjanie – zwykli mieszkańcy wielkiego rosyjskiego państwa – chcą (3rd) żyć w spokoju, nie chcą walczyć, chcą budować swoją przyszłość, chcą być postrzegani jako **ludzie dobrzy, uczciwi (AT, LEX, emotivity)**, jako po prostu obywatele świata; tak jak i mieszkańcy naszych krajów – w normalny sposób.

Podczas tych dzisiejszych rozmów – **co oczywiste (EP, EVID, INF)** – skupiliśmy się głównie na kwestiach związanych z bezpieczeństwem. Działania Rosji w regionie budzą nasze **ogromne zaniepokojenie (AT, LEX, emotivity)**. Traktujemy je **bardzo poważnie (AT, LEX, importance)** i śledzimy każde wydarzenie, każdy kolejny krok podejmowany przez Rosję, przez Prezydenta Putina, każdy kolejny wydawany przez niego rozkaz, każdą kolejną podejmowaną przez niego decyzję. Śledzimy je z **najwyższą uwagą (AT, LEX, importance)**.

Uważamy (EP, CGA) – **niestety (AT, ADV)** – **że** stanowią one zagrożenie nie tylko dla Ukrainy, lecz dla całego naszego regionu, w tym wschodniej flanki NATO i całej Unii Europejskiej. Dlatego też wymieniliśmy się informacjami na temat prowadzonych przez nas wszystkich działań, podejmowanych inicjatyw, rozmów, które prowadzimy **praktycznie (EP, IFV)** na co dzień w różnych formatach i na różnych forach politycznych.

Na naszych oczach w widoczny sposób załamuje się system architektury bezpieczeństwa w Europie, który przez ostatnie dziesięciolecie gwarantował spokój. Jest to czas **wielkiego testu (AT, LEX, emotivity)** dla europejskiej solidarności, ale także dla jedności Unii Europejskiej i NATO. **Nie możemy (EF, DM) dopuścić (EF, POT)** do tego, **żeby** na skutek zewnętrznych nacisków i gier obnażone zostały słabości i różnice pomiędzy państwami członkowskimi.

Jednym z nadrzędnych celów (AT, LEX, importance) Prezydenta Rosji, Władimira Putina, jest pokazanie słabości Paktu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej – tych **wielkich wspólnot (AT, LEX, emotivity)**, które są dzisiaj **światowymi**

symbolami stabilności i bezpieczeństwa (AT, LEX, importance). W tym trudnym czasie (AT, LEX, emotivity) musimy (EF, DM) pokazać jedność, przezwyciężyć wszelkie podziały i różne spojrzenia na sytuację. **Musimy (EF, DM) powiedzieć wyraźne „stop!” (AT, LEX, comprehensibility)** neoimperialnej polityce Rosji.

Pamiętajmy, że (EF, DIR) gra nie toczy się wyłącznie o granice wpływów rosyjskich czy o suwerenność Ukrainy, ale przede wszystkim – o nową architekturę bezpieczeństwa na świecie, o którą wszyscy mamy obowiązek dbać i którą przez wiele lat z **wielkim mozolem (AT, LEX, emotivity)** tworzono, aby zapewnić w jak najszerszym zakresie bezpieczeństwo i możliwości pomyślnego, niezachwianego rozwoju.

Mamy nadzieję, że (EF, INT) nie dojdzie do wybuchu wojny. **Apelujemy (EF, DIR)** do Prezydenta Władimira Putina, do decydentów w Rosji, **aby** wstrzymali się od wydania rozkazu rozpoczęcia operacji zbrojnej przeciwko Ukrainie. To **ważny moment (AT, LEX, importance)**, kiedy wszyscy stąpają po cienkiej ścieżce pomiędzy pokojem i dalszym stabilnym rozwojem a wojną, która nie wiadomo dokąd zaprowadzi Europę, a **może (EP, EM)** i świat. **Miejmy (EF, DIR)** to wszyscy na względzie.

Polska **zdecydowanie (EP, EM)** potępia decyzję Prezydenta Władimira Putina o uznaniu przez Federację Rosyjską samowładnych republik na terytorium Ukrainy, tzw. Donieckiej Republiki Ludowej i tzw. Ługańskiej Republiki Ludowej. Oznacza to de facto odrzucenie przez stronę rosyjską porozumień mińskich, których Rosja była przecież sygnatariuszem. Jest to krok, który **trudno (AT, ADJ)** inaczej odczytywać jak **krok agresywny (AT, LEX, emotivity)**, stanowiący kolejne złamanie prawa międzynarodowego przez Rosję. Decyzja ta stanowi **jawne i bezsprzeczne podważenie (AT, LEX, comprehensibility)** integralności terytorialnej i suwerenności Ukrainy.

Polska wyraża solidarność oraz pełne poparcie dla Ukrainy i **wzywam (EF, DIR)** przedstawicieli Federacji Rosyjskiej **do** zaprzestania nielegalnych działań **rażąco (AT, LEX, emotivity)** naruszających **podstawowe zasady (AT, LEX, importance)** prawa międzynarodowego, którego także i Rosja ma obowiązek przestrzegać, jeżeli uważa się za państwo należące do wielkiej wspólnoty państw różnych organizacji międzynarodowych, w których razem współdziałamy. **Wzywamy (EF, DIR)** Rosję **do** deeskalacji i wycofania sił wojskowych skoncentrowanych wokół granic Ukrainy oraz natychmiastowego powstrzymania się od dalszych działań zbrojnych.

We współpracy z partnerami podejmujemy wszelkie **niezbędne (AT, LEX, importance)** i przewidziane normami prawa międzynarodowego **kroki** na rzecz wsparcia integralności terytorialnej Ukrainy. **Agresja strony rosyjskiej (AT, LEX, emotivity)** musi (EF, DM) się spotkać ze **zdecydowaną i wszechstronną reakcją (AT, LEX, importance)** społeczności międzynarodowej – w tym w postaci **poważnych sankcji (AT, LEX, importance)** politycznych i ekonomicznych.

Nie ma miejsca na tworzenie stref wpływów we współczesnym świecie. Ukraina zasługuje na przyznanie statusu państwa kandydującego do Unii Europejskiej. Razem z Panem Prezydentem Gitanasem Nausėdą **będziemy (EF, INT)** czynić, co w naszej mocy, aby osiągnąć ten cel.

Dziękuję.

2.

Szanowni Państwo!

Niestety (AT, ADV), jest to, czego najbardziej się obawialiśmy i od czego **staraliśmy się (EF, POT)** **odwieść** Prezydenta Władimira Putina i władze rosyjskie – a mianowicie od ataku na Ukrainę. To jest **bezprecedensowy akt naruszenia (AT, LEX, expectedness)** prawa międzynarodowego i **gwałtu na suwerennym i niepodległym państwie (AT, LEX, emotivity)** – to, co obserwujemy dzisiaj od wczesnych godzin porannych.

Wczoraj na temat obaw właśnie o **rosyjską agresję (AT, LEX, emotivity)** rozmawialiśmy w Kijowie z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim i jego współpracownikami. Dzisiaj rano przed godz. 6 także rozmawiałem z Panem Prezydentem. Na bieżąco zrelacjonował mi sytuację.

Teraz – jak Państwo widzieli – przedyskutowaliśmy to na bieżąco tutaj, w gronie osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo Rzeczypospolitej. Podejmujemy, **oczywiście (EP, EM), odpowiednie działania (AT, LEX, importance)**, które już od pewnego czasu – co tu ukrywać – toczą się, więc to jest tylko pewna aktualizacja stanu i omówienie przez nas bieżącej sytuacji.

Jak powiedziałem (EP, MEP): bezprecedensowy akt agresji (AT, LEX, expectedness), kolejne naruszenie przez Rosję prawa międzynarodowego. **Wierzę** w to **głęboko (it intensifies)**, **że (EP, CGA)** społeczność międzynarodowa w sposób jednoznaczny na to zareaguje. Dzisiaj **z całą pewnością (EP, EM)** przez cały dzień **będziemy (EF, INT)** w kontakcie z przywódcami państw Unii Europejskiej i NATO, **będziemy (EF, INT)** rozmawiali. Co do dalszych wydarzeń **będą (EF, INT)** Państwo informowani na bieżąco, jak sytuacja będzie (NO, future fact) się rozwijała. **Z całą pewnością (EP, EM) będziemy (EF, INT)** mieli w najbliższym czasie spotkania.

Mam nadzieję, że (EF, INT) jutro spotkamy się w formacie Bukaresztańskiej Dziewiątki – jak to nazywamy – czyli państw NATO Europy Środkowo–Wschodniej. Ale także zapowiadali swoją obecność Przewodnicząca Komisji Europejskiej i **oczywiście (EP, EM)** Sekretarz Generalny NATO. To było wczoraj. Dzisiaj sytuacja zmienia się na bieżąco, więc – **jak mówię (EP, MEP)** – w ciągu dnia **na pewno (EP, EM) będą (EP, EM)** trwały konsultacje, **będą (EF, INT)** Państwo na bieżąco informowani.

Chcę (EF, INT) zapewnić (EP, CGA) z całą stanowczością: stoimy przy Ukrainie, tak jak to było mówione przez ostatnie miesiące, tygodnie i wczoraj przez nas w Kijowie z Panem Prezydentem Gitanasem Nausėdą i Panem Prezydentem Zelenskim. Stoimy przy Ukrainie jako jej sąsiedzi, jako Sojusz Północnoatlantycki, jako Unia Europejska.

Mamy nadzieję, że (EF, INT) agresja rosyjska (AT, LEX, emotivity) zostanie przerwana. **Mamy nadzieję, że (EF, INT)** jednak władze rosyjskie dokonają **refleksji (AT, NOUN)** nad tym, **że** to się Rosji nie opłaca: ani jej władzom, ani państwu, ani przede wszystkim obywatelom. **Apeluję (EF, DIR)** do rosyjskich obywateli, **aby** nie sekundowali władzom w tym działaniu. **Apeluję o (EF, DIR)** zaprzestanie działań wojennych, **o** pozostawienie Ukrainy w spokoju.

I **zapewniam, że (EP, CGA)** jako członek społeczności międzynarodowej **będę (EF, INT)** czynił wszystko, żeby to, co dzieje się dzisiaj na Ukrainie, jak najprędzej zostało zatrzymane i aby Ukraina **mogła (EF, POT)** dalej spokojnie trwać jako państwo w swoich granicach uznanych politycznie od kilku dziesięcioleci, i **mogła (EF, POT)** dalej **spokojnie (AT, LEX, emotivity)** i swobodnie się rozwijać.

Dziękuję bardzo.

3.

Drodzy Rodacy,

Szanowni Państwo!

Dziś nad ranem wojska rosyjskie rozpoczęły **zbrojną agresję (AT, LEX, emotivity)** przeciwko naszemu sąsiadowi, niepodległej, suwerennej Ukrainie. Decyzją Władimira Putina w Europie rozpętana została wojna. Oznacza ona **niezliczone tragedie, śmierć i zniszczenie (AT, LEX, emotivity)**. Nikt nie zna tego lepiej od nas Polaków, tak **ciężko (AT, LEX, emotivity)** doświadczonych przez wojny i agresje.

Nasi sąsiedzi – Ukraińcy zdają dzisiaj **najtrudniejszy możliwy egzamin (AT, LEX, emotivity)** ryzykując własnym życiem. Egzamin, którego stawką jest niepodległość ich państwa. Bronią nie tylko swojej wolności, ale wolności nas wszystkich – Europejczyków. **Mogą (EF, POT)** w tym liczyć na pełne wsparcie ze strony Polski.

Mówiłem o tym wczoraj w Kijowie zaledwie na kilka godzin przed **rosyjską inwazją (AT, LEX, emotivity)**. Jako Polska, byliśmy, jesteście i **będziemy (EF, INT)** solidarni z Ukrainą i ukraińskim narodem.

Agresja rosyjska (AT, LEX, emotivity) na Ukrainę, to punkt zwrotny dla całej naszej zachodniej wspólnoty. Do tej pory wielu światowych przywódców łudziło się, że z Władimirem Putinem i Rosją **można (EF, POT)** prowadzić normalne

negocjacje, zawierać porozumienia, które **będą (EP, EM)** respektowane. Jako Polska wielokrotnie ostrzegaliśmy przed taką postawą.

Mówił o tym Prezydent Lech Kaczyński w swoim przemówieniu wygłoszonym w trakcie **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** na Gruzję, kiedy ostrzegął „*dzisiaj Gruzja, jutro Ukraina, pojutrze państwa bałtyckie, a później może i czas na mój kraj, na Polskę!*”. **Niestety (AT, ADV)** nie wyciągnięto wniosków z tamtej lekcji i wydarzyły się, i wydarzają kolejne tragedie.

Dlatego dzisiaj tak **ważna (AT, LEX, importance)** jest **jedność** i wspólne **zdecydowane stanowisko (AT, LEX, importance)** wobec Rosji całej zachodniej wspólnoty. **Musimy (EF, DM)** na tę **kolejną agresję (AT, LEX, emotivity)** zareagować **niezwykle stanowczo, twardo (AT, LEX, importance)**. W ostatnich dniach wielokrotnie rozmawiałem o tym ze światowymi przywódcami.

Potrzebne są **bardzo dotkliwe sankcje (AT, LEX, importance)**, które uderzą we wszystkie obszary funkcjonowania **rosyjskiego agresora (AT, LEX, emotivity)**.

W tych **niezwykle trudnych dniach (AT, LEX, emotivity)** **nie możemy (EF, DM)** dać się podzielić. Tylko razem **możemy (EF, POT)** skutecznie przeciwstawić się złu. **Najważniejsza jest jedność (AT, LEX, importance)**, jedność i jeszcze raz jedność.

Szanowni Państwo!

Jako Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Zwierzchnik Sił Zbrojnych zapewniam o pełnej gotowości do zapewnienia bezpieczeństwa naszym granicom. Jesteśmy w stałym kontakcie z naszymi sojusznikami z NATO. Jutro w Warszawie odbędzie się spotkanie przywódców państw naszego regionu, a w Brukseli specjalny szczyt Sojuszu Północnoatlantyckiego. Jesteśmy zjednoczeni, by (united to) **zapewnić** bezpieczeństwo wszystkim krajom sojuszu.

Rosyjski atak (AT, LEX, emotivity) na Ukrainę **dobitnie (AT, LEX, comprehensibility)** pokazał, jak **ważna (AT, LEX, importance)** jest **rola NATO**, jak **ważna (AT, LEX, importance)** jest **obecność** wojsk amerykańskich w Polsce i w Europie. Dzisiaj w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa **widzimy wyraźnie (EP, EVID, INF)** jak **silne i ważne są więzi transatlantyckie (AT, LEX, importance)**. Stany Zjednoczone są i **powinny (EF, DM)** pozostać liderem w kwestii bezpieczeństwa na świecie.

Wojna na Ukrainie stawia przed naszym państwem także inne **poważne wyzwania (AT, LEX, emotivity)**. **Musimy (EF, DM)** być **przygotowani do (EF, POT)** przyjęcia wielu uchodźców z Ukrainy. Ludzi, którzy **będą (EP, EM)** u nas szukać bezpiecznego schronienia przed **tragedią wojny (AT, LEX, emotivity)**.

Jestem przekonany, że (EP, CGA) okażemy im solidarność i udzielimy wszelkiej możliwej pomocy. Wielokrotnie pokazywaliśmy, że w **momentach trudnych (AT, LEX, emotivity)** zawsze **potrafimy (EF, POT)** stanąć na wysokości zadania. Bo tacy jako naród jesteśmy.

Ten **trudny moment (AT, LEX, emotivity)**, w którym się znaleźliśmy, wymaga od nas wszystkich – w szczególności polityków i mediów – **wielkiej odpowiedzialności (AT, LEX, importance)**. Jesteśmy i **będziemy (EP, EM)** **obiektem rosyjskiej propagandy i dezinformacji (AT, LEX, emotivity)**. **Nie dajmy (EF, DIR)** się skłócić, **nie dajmy (EF, DIR)** się podzielić, **nie dajmy (EF, DIR)** się zmylić.

Drodzy Rodacy!

Dziś jako zachodni świat zdajemy egzamin z wiarygodności. To od tego w jaki sposób wspólnie zareagujemy na zło, które dzieje się na naszych oczach zależy przyszłość wolnego świata. W tych dniach odpowiadamy na **kluczowe pytanie (AT, LEX, importance)**: czy wartości, które wspólnie wyznajemy – wolność, demokracja, praworządność, prawa człowieka, solidarność **naprawdę (EP, IFV)** coś znaczą czy są tylko **pięknymi hasłami (AT, LEX, emotivity)**? Dla nas, Polaków, są one fundamentem.

Niech żyje wolna, niepodległa i demokratyczna Ukraina!

Niech żyje Polska!

4.

Ekscelecje, Szanowni Państwo Prezydenci, Panie i Panowie, Drodzy Przyjaciele,

Bardzo się cieszę, że (AT, VERB) zgodziliście się na to dzisiejsze spotkanie naszego formatu Bukaresztańskiej Dziewiątki. Bardzo dziękuję także Pani Przewodniczącej Komisji Europejskiej, że przybyła, żeby być z nami w tym **ważnym momencie (AT, LEX, importance)** – pokazać jedność naszej wspólnoty w Europie Środkowej, która dzisiaj jest tak bardzo skupiona na tym, co dzieje się w naszym sąsiedztwie; na tym, co dzieje się na **bratniej nam wszystkim Ukrainie (AT, LEX, emotivity)**.

Wczoraj nad Europę powróciły **demony wielkiej wojny (AT, LEX, emotivity)** niewidziane od 1945 r. Za obrazy wojny, które docierają do nas z Ukrainy, odpowiedzialny jest jeden i tylko jeden kraj – jest nim **putinowska Rosja (AT, LEX, emotivity)**.

W Europie zdążyliśmy już zapomnieć, czym jest wojna. **Niestety (AT, ADV)** spokojny sen bogatych Europejczyków i przyzwolenie na ciągle dozbrajanie się Rosji – głównie ze środków pozyskanych ze sprzedaży ropy i gazu na europejskie rynki – doprowadziły do sytuacji, w której wczoraj obudziliśmy się w całkiem nowej rzeczywistości.

Dlatego spotykając się dziś w gronie państw wschodniej flanki NATO **nie możemy (EF, DM)** poprzestać na **biernym potępianiu (AT, LEX, emotivity)** tego **brutalnego ataku (AT, LEX, emotivity)**. **Musimy (EF, DM)** przejść do **konkretnych czynów (AT, LEX, importance)**. W wojnie na Ukrainie stawką jest cały system bezpieczeństwa euroatlantyckiego. Zgadzam się z apelem Prezydenta Wołodymyra Zełenskiego, który powiedział: „jeśli dziś nam nie pomożecie, jutro do waszych drzwi zapuka wojna”. Kraje naszego regionu **powinny (EP, EM)** rozumieć te słowa, jak nikt inny. Duża część historii XX wieku w naszej części Europy przebiegała w **cieniu rosyjskiej dominacji (AT, LEX, emotivity)**. Doskonale wiemy (NO), w jakich kategoriach rozumują rosyjskie elity polityczne. Rozumieją wyłącznie język siły. Tak funkcjonowała Rosja carska, potem komunistyczna, a dziś Uputinowska. **Nastał czas, by (EF, NRM)** solidarnie przemówić do Rosjan tym samym językiem.

Odpowiedź Zachodu musi (EF, DM) być **stanowcza, jednolita (AT, LEX, importance)** i realizowana wspólnie przez całą wspólnotę północnoatlantycką.

Musimy (EF, DM) mocniej wspierać Ukrainę, szczególnie poprzez dostawy uzbrojenia, ale także pomoc gospodarczą, finansową i humanitarną. Zachód **musi (EF, DM)** zrobić wszystko, co w jego mocy, aby Rosja poniosła na Ukrainie **kosztowną porażkę (AT, LEX, emotivity)**. **Nastał też czas, by (EF, NRM)** na wschodniej flance NATO doszło do zasadniczych zmian militarnych. **Chcę (EF, INT) podkreślić, że (EP, MEP)** nasza adaptacja wojskowa **nie może (EF, DM)** być już postrzegana jako cel długoterminowy, potrzebujemy jej tu i teraz. **Istotne jest też, aby (EF, NRM)** zabezpieczona została granica NATO z Białorusią, gdyż stała się ona dziś kolejnym okręgiem wojskowym Rosji.

Ponadto, **należy (EF, DM)** nałożyć na Rosję sankcje o **niespotykanej (AT, LEX, expectedness)** dotąd **skali**, w czym **dużą rolę (AT, LEX, importance)** do odegrania ma Unia Europejska. **Powinny (EF, DM)** one uderzać w rosyjski system finansowy, w rosyjski przemysł, poprzez embargo na zaawansowane technologie, w tym także dla sektora energetycznego oraz w rosyjskie elity, poprzez zamrożenie ich aktywów, uniemożliwienie im podróży i działalności gospodarczej na Zachodzie. Powstrzymać Putina **można (EF, POT)** jedynie poprzez wygenerowanie **gigantycznych kosztów (AT, LEX, emotivity)** tej wojny dla Rosji. Co więcej sankcjami **należy (EF, DM)** bezzwłocznie objąć także Białorusi, która nie tylko zezwoliła Rosji na przeprowadzenie ataku z jej terytorium, ale bierze w nim aktywny udział.

Szanowni Państwo,

Najbliższe dni i tygodnie **będą (EP, EM)** decydujące nie tylko dla przyszłości pozimnowojennego systemu bezpieczeństwa europejskiego, ale także dla losów całego świata. Gra nie toczy się wyłącznie o wolność i suwerenność Ukrainy. **Nie możemy**

(EF, DM) być **biernymi widzami (AT, LEX, emotivity)**. Od naszej postawy zależy, jak ta historia się zakończy. Jak to ujął Winston Churchill: „epoka zwłoki, półśrodków, łagodzenia i wyciszania, przekładania na później, zbliża się do końca. Rozpoczyna się epoka stawiania czoła konsekwencjom.”

5.

Szanowni Państwo Prezydenci – Drodzy Przyjaciele,

Szanowni Państwo!

Zakończyliśmy dwa szczyty w ramach wspólnoty Sojuszu Północnoatlantyckiego: szczyt Bukaresztańskiej Dziewiątki – jak ją nazywamy – czyli państw Europy Środkowej, członków Sojuszu Północnoatlantyckiego, format, który stworzyliśmy w 2016 roku przed szczytem NATO w Warszawie, wtedy spotkaliśmy się po raz pierwszy w tej formule; i **oczywiście (EP, EM)** szczyt NATO wszystkich państw Sojuszu. Oba o charakterze nadzwyczajnym i **nie trzeba (EF, DM)** nikomu tłumaczyć, że oba związane z **rosyjską napaścią (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę, z wojną, która toczy się tam drugi dzień – giną ludzie, tragedia, uchodźcy, śmierć.

Muszę Państwu powiedzieć, że (EP, MEP) jest **zatrważającym przeżyciem (AT, LEX, emotivity)**, kiedy przyjeżdżasz do prezydenta sąsiedniego kraju, twój kolegi, żeby wesprzeć go w **trudnej sytuacji (AT, LEX, emotivity)** w obliczu agresji, która – już wiadomo – jest nieuchronna, i słyszysz od niego, że już się **możecie (EP, EM)** więcej **nie** spotkać. Bo on zostaje do końca i **na pewno (EP, EM)** do końca **będzie (EP, EM)** swojego kraju bronił. **Na pewno (EP, EM) nie będzie (EP, EM)** stamtąd uciekał.

W ostatnich dniach wszyscy wielokrotnie rozmawialiśmy z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim – i w Kijowie, my z Panem Prezydentem Gitanasem Nausėdą dwa dni temu, i potem codziennie telefonicznie po kolejnych aktach **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**, w ich obliczu. Wielu prezydentów, którzy dzisiaj się spotkaliśmy, rozmawiało z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim w tych dniach – Prezydenci dzisiaj o tym mówili. Telefonicznie rozmawiał **chyba (EP, EM)** z większością. I wszyscy byli jednakowo wstrząśnięci.

Dlatego dzisiejszy szczyt NATO – **można śmiało powiedzieć (EP, MEP)** – był mocny. Tak samo jak i nasz szczyt tutaj, spotkanie Bukaresztańskiej Dziewiątki. **Mocny w tonie (AT, LEX, importance), mocny w deklaracjach (AT, LEX, importance)**. Ale **ważnych deklaracjach (AT, LEX, importance)**, bo one **będą (EP, EM)** prowadziły – **nie mam wątpliwości (EP, CGA)** – do **rzeczywiście (EP, IFV) poważnych sankcji (AT, LEX, importance)** wobec Rosji i jej liderów. Sankcji, które – **mam nadzieję (EF, INT)** – **będą (EP, EM)** miały **skutek otrzeźwiający i blokujący (AT, LEX, emotivity)**.

Bo – **oczywiście (EP, EM)** – wszyscy, **absolutnie (AT, ADV)** wszyscy jednoznacznie wspieramy tutaj Ukrainę. I wszyscy dokładnie wiedzą, kto jest agresorem, a kto **ofiara agresji (AT, LEX, emotivity)** – **nie ma** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)**. I w tej sytuacji **nie może (EP, EM)** być zasady „business as usual” w relacjach z Rosją, bo **byłaby (EP, EM)** to zwykła zdrada **(AT, LEX, emotivity)** zasad **uczciwego demokratycznego świata (AT, LEX, emotivity)**, który wszyscy **staramy się (EF, POT)** współtworzyć.

W związku z powyższym **nie mam wątpliwości, że (EP, CGA)** postawa Sojuszu Północnoatlantyckiego i nasza postawa dzisiaj wyrażona w deklaracji wspólnej, w komunikacie, który został wydany w wyniku szczytu NATO, do którego wszyscy swoimi wystąpieniami dołożyliśmy słowa – **że ona będzie (EP, EM)** wcielona w życie i **będzie (EP, EM)** działała, także w ten sposób, że kolejne organizacje i podmioty **będą (EP, EM)** ustanawiały własne sankcje wobec Rosji.

Ponieważ **nie można (EF, DM)** się pogodzić z agresją w Europie, która kiedyś przeżyła I i II wojnę światową, w której ludzie na odgłos strzału często do dzisiaj jeszcze drżą – ci najstarsi czy ci na Bałkanach. I gdzie widok płaczących matek ściskających płaczące dzieci, widok umierających ludzi czy ludzi uciekających z przerażeniem w oczach, z dobytkiem w

rękach – budzi **przerazające skojarzenia (AT, LEX, emotivity)**. Ta **uczciwa Europa (AT, LEX, emotivity)** musi (**EF, DM**) tę agresję zatrzymać.

I wierzę w to właśnie, że (**EP, CGA**) w wyniku naszych działań, naszej pracy w ten sposób też przyczynimy się do powstrzymania tej agresji – wspierając Ukrainę na wszelkie możliwe sposoby; na wszelkie sposoby, na które działając **uczciwie (AT, LEX, emotivity)**, **rzetelnie (AT, LEX, emotivity)** i absolutnie przestrzegając wszelkich norm, **jesteśmy w stanie (EF, POT)** to zrealizować.

Bardzo dziękuję Pani Prezydent i Panom Prezydentom, że dzisiaj byli. Dziękuję również współtwórcy formatu Bukaresztańskiej Dziewiątki – Prezydentowi Rumunii, Klausowi Iohannisowi – że był dzisiaj z nami; wprawdzie zdalnie, ale był, otwierał razem ze mną nasze spotkanie. Dziękuję bardzo Panu Prezydentowi Milošowi Zemanowi, Prezydentowi Republiki Czeskiej, że też był z nami obecny zdalnie – dziękuję za ich **cenne wypowiedzi (AT, LEX, importance)**.

Dziękuję za każde słowo, które padło dzisiaj za Ukrainą. Dziękuję jako sąsiad Ukrainy, dziękuję **jako jej przyjaciel (AT, LEX, emotivity)**, dziękuję jako Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, który chce, żeby (NO 'to') za naszymi granicami nie było wojny; który chce, żeby wojną nie niepokoili się jego rodacy.

Czynienie wszystkiego, aby takich sytuacji nie było, uważam po prostu za swój obowiązek. **Wychodzę z założenia, że (EP, CGA)** po to zostałem wybrany – żeby uczynić wszystko, aby takich **niepokojących sytuacji (AT, LEX, emotivity)** nie było. **Wierzę, że (EP, CGA)** przyczynimy się do zakończenia tej **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** i do powrotu normalności na Ukrainę i dla Ukrainy – dla Ukraińców, dla naszych sąsiadów.

Dziękuję bardzo.

6.

Dobry wieczór!

Przed momentem zakończyły się konsultacje, które odbywaliśmy w formacie sojuszniczym na zaproszenie Pana Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Joe Bidena. Konsultacje takie, jak były już poprzednio, w tym samym składzie – z udziałem Przewodniczącej Komisji Europejskiej, z udziałem Przewodniczącego Rady Europejskiej, Sekretarza Generalnego NATO, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoch, **oczywiście (EP, EM)** Republiki Federalnej Niemiec, Rumunii, naszym.

Rozmawialiśmy o **sprawach**, które są dzisiaj **najważniejsze (AT, LEX, importance)**, czyli o sytuacji, z jaką mamy do czynienia na Ukrainie, o postępowaniu Rosji w tej sprawie – zarówno jeżeli chodzi o eskalowanie konfliktu na Ukrainie i rozwijaniu tam agresji, jak i groźbę atomową, jaką de facto władze rosyjskie, a ściślej mówiąc Prezydent Władimir Putin, stawia przed światem.

Zapewniam Państwa, że (EP, CGA) sojusznicy są **absolutnie (AT, ADV)** zjednoczeni; **zapewniam, że (EP, CGA)** jest pełna koordynacja działań; **zapewniam, że (EP, CGA)** stanowimy jedno. **Absolutnie (AT, ADV)** nikt się nie wyłącza, nikt nie chce (3rd) iść swoją drogą. Wszyscy doskonale zdają sobie sprawę, że (3rd) w tej **ogromnie trudnej sytuacji (AT, LEX, emotivity)**, która jest, poradzimy sobie tylko razem.

Co **chcę (EF, INT)** bardzo mocno **podkreślić (EP, MEP)**: wszyscy jednoznacznie mówią, że (REPORTED SPEECH) musimy stać przy Ukrainie i twardo jej bronić; że nie możemy tolerować sytuacji, w której niepodległe, suwerenne, demokratyczne państwo, które chciało iść dalej drogą demokratycznych reform, zostaje zaatakowane z wolą jego zniszczenia, zniszczenia jego władz i podporządkowania go innemu, sąsiedniemu mocarstwu.

Uczciwy świat (AT, LEX, emotivity) – świat Zachodu – **nie może (EF, DM)** się nigdy na coś takiego zgodzić; na taką zmianę porządku europejskiego czy światowego dokonaną siłą, ze złamaniem wszystkich zasad prawa międzynarodowego. Tutaj wszyscy są **absolutnie (AT, ADV)** jednoznacznie razem, mamy wspólne stanowisko. Jednoznacznie wszyscy powiedzieli, że (3rd) **absolutnie (EP, EM)** nie ulegniemy żadnemu szantażowi – **chcę (EF, INT)** to z całą mocą **podkreślić (EP, MEP)**.

Trwają w tej chwili cały czas konsultacje dotyczące sankcji, które jeszcze **można (EF, POT)** nałożyć na Rosję; sankcji, które **rzeczywiście (EP, IFV) będą (EP, EM)** dotkliwe, które spowodują – wszyscy mają nadzieję – deeskalację **rosyjskich agresywnych zachowań (AT, LEX, emotivity)**. **Nie sposób (EF, DM) tolerować** tego, że giną dzieci, **nie sposób (EF, DM) tolerować** tego, że bombardowane są osiedla mieszkaniowe, że zabija się ludzi. **To jest coś strasznego (AT, LEX, emotivity)** – coś, czego na taką skalę Europa nie widziała od II wojny światowej. I **rzeczywiście (EP, IFV)** jest to **absolutnie porażające (AT, LEX, emotivity)**.

Dlatego wszyscy mają pewność, że (3rd) **musimy (EF, DM)** uczynić wszystko, aby ta wojna się zakończyła, aby Rosja zaprzestała tego **agresywnego działania (AT, LEX, emotivity)** i wróciła na swoje terytorium; aby wojska rosyjskie opuściły terytorium Ukrainy, opuściły wszystkie terytoria okupowane. **To jest niezwykle ważne (AT, LEX, importance)**.

Padło też wiele słów solidarności wobec nas w sytuacji, kiedy codziennie w tej chwili przybywają do nas dziesiątki tysięcy uchodźców z Ukrainy – ludzi, którzy stracili swoje domy, którzy uciekają przed wojną. Dziękuję wszystkim, że udzielają pomocy, dziękuję za to **wielkie serce (AT, LEX, emotivity)**, które **widać (EP, EVID, DIR)** u nas, Polaków; za te wszystkie zaproszenia do prywatnych domów, za przynoszenie darów, za **niezwykłą ofiarność (AT, LEX, emotivity)**, za gotowość do wspierania.

Dziękuję Państwu ogromnie. **Byłem przekonany, że (EP, CGA)** jesteśmy takim właśnie społeczeństwem – ludźmi otwartymi, którzy z sercem na dłoni są **gotowi (EF, INT) pomagać** tym, którzy znaleźli się w **trudnej sytuacji (AT, LEX, emotivity)**. **Ogromnie, ogromnie jestem za to wdzięczny (AT, LEX, emotivity)**. Świat to widzi. I właśnie ze strony przywódców padały zapewnienia o solidarności, o gotowości wsparcia, jeżeli tylko to wsparcie będzie (NO) nam potrzebne. Także serdecznie dziękuję moim rodakom za ich **niezwykłą postawę (AT, LEX, emotivity)**. **Wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** wszyscy uchodźcy, wszyscy goście, którzy do nas przybywają, **będą mogli (EP, EM)** spędzić u nas spokojny, bezpieczny czas, a potem – **mam nadzieję (EF, INT)** – jak najszybciej wrócić do swoich domów, do swojego normalnego życia.

Rozmawialiśmy – **oczywiście (EP, EM)** – o tym, że **musimy (EF, DM)** działać wspólnie, **musimy (EF, DM)** koordynować wszystkie swoje działania. Prosiłem, by udzielać Ukrainie pomocy – że pomoc humanitarna jest tam bardzo potrzebna; że wszelka pomoc jest mile widziana. Bo – jak Państwo wiedzą – codziennie rozmawiam z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim i **rzeczywiście (EP, IFV) staram się (EF, POT) zrealizować** wszystkie te zapotrzebowania, które są z tamtej strony zgłaszane, prosząc naszych sojuszników, by to, co potrzebne jest Ukrainie, przede wszystkim ludziom, by przetrwać – aby była niesiona pomoc humanitarna, żebyśmy to wszystko zapewnili, tak jak to **powinno (EF, DM)**, być w takiej **trudnej sytuacji (AT, LEX, emotivity)**, w jakiej się znaleźli.

W każdym razie **chcę (EF, INT)** jeszcze raz **zapewnić o tym, że (EP, CGA)** – mimo wszystkich gróźb, mimo **agresywnej postawy (AT, LEX, emotivity)** ze strony Rosji i jej władz – jesteśmy razem, stoimy przy Ukrainie solidarnie, mówimy jednym głosem. I na tym właśnie polega siła wspólnoty Zachodu, wspólnoty NATO i Unii Europejskiej.

Dziękuję bardzo.

7.

Drodzy Rodacy,

Szanowni Państwo!

Zaledwie tydzień temu byłem w **pięknym, dumny Kijowie (AT, LEX, emotivity)** i rozmawiałem z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim. Kilka godzin później rosyjskie wojska zaatakowały niepodległą Ukrainę. Rozpętały **okrutną wojnę (AT, LEX, emotivity)** przeciwko naszemu sąsiadowi.

Dziś na Kijów spadają bomby, a mieszkańcy wspólnie z ukraińską armią bronią swojego miasta. Stolica jak i cała Ukraina stała się dla wolnego świata symbolem obrony naszych wspólnych wartości: wolności, suwerenności i demokracji.

Od tygodnia cała Ukraina **bohatersko (AT, LEX, emotivity)** stawia czoła najeźdźcom. Płacąc przy tym najwyższą cenę. Atakowane są domy mieszkalne, bloki, szkoły i szpitale. Liczne ataki ze strony wojsk rosyjskich mają **znamiona ludobójstwa (AT, LEX, emotivity)**. **Wierzę, że (EP, CGA)** nie pozostaną one bezkarne i ich sprawcy odpowiedzą za nie przed międzynarodowymi trybunałami.

Jako Polska od pierwszego dnia aktywnie pomagamy naszym sąsiadom. Zabiegaliśmy na arenie międzynarodowej o jak **najostrzejsze sankcje (AT, LEX, importance)** wobec agresorów i stały się one faktem. Jestem w bieżącym kontakcie z Prezydentem Stanów Zjednoczonych, Sekretarzem Generalnym NATO, liderami Unii Europejskiej i innymi światowymi przywódcami. Dziś polski punkt widzenia został przyjęty przez zdecydowaną większość krajów Zachodu. To **wielka zmiana (AT, LEX, emotivity)**.

Jesteśmy adwokatem Ukrainy w jej **staraniach o (EF, POT)** członkostwo w Unii Europejskiej. W ramach NATO udzielamy **konkretnej pomocy (AT, LEX, importance)** broniącej się Ukrainie. Polska przyjęła już ponad pół miliona uchodźców uciekających przed **tragedią wojny (AT, LEX, emotivity)**. Niemal codziennie rozmawiam z Prezydentem Zełenskim o tym, w jaki jeszcze sposób **możemy (EF, POT)** wesprzeć naszych sąsiadów.

Prezydent Wołodymyr Zełenski poprosił (3rd) mnie również, żebym przekazał wszystkim Polakom jego płynące z głębi serca podziękowania za **wielkie wsparcie (AT, LEX, emotivity)**, którego Ukraina doświadcza od naszego kraju i społeczeństwa. Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.

Wiem, że (EP, CFV) robicie to Państwo z potrzeby serca. Zarówno przyjmując naszych sąsiadów pod swój dach, pomagając w transporcie, organizując zbiórki, akcje charytatywne, jak i przekazując dary i wpłacając środki na pomoc dla Ukrainy. Jako naród kolejny raz pokazujemy, co to znaczy solidarność.

Dziękuję Państwu! Dziękuję za to z całego serca!

Szanowni Państwo,

Drodzy Rodacy!

Jestem w stałym kontakcie z premierem Mateuszem Morawieckim i ministrami. Cała administracja zarówno rządowa, jak i samorządowa stanęła przed **wielkim wyzwaniem (AT, LEX, emotivity)**. Odpowiednie służby są postawione w stan najwyższej gotowości. Bardzo wysoko oceniam działania podejmowane w ostatnich dniach. Państwo polskie zdaje egzamin. Polska jest dzisiaj liderem pomocy dla Ukrainy. Właśnie dlatego staliśmy się i **będziemy (EP, EM)** celem zorganizowanej, **cynicznej rosyjskiej propagandy i dezinformacji (AT, LEX, emotivity)**. **Musimy (EF, DM)** być tego wszyscy świadomi. Próbowano już oczerniać Polskę w zagranicznych mediach, wywoływać **wrogie emocje (AT, LEX, emotivity)** względem uchodźców, których przyjmujemy. **Musimy (EP, EM)** spodziewać się w najbliższym czasie wielu takich prowokacji. **Zapewniam, że (EP, CGA)** jako państwo **będziemy (EF, INT)** na nie stanowczo reagować.

Ale proszę też wszystkich Państwa o **wyjątkową rozwagę i odpowiedzialność (AT, LEX, emotivity)**. **Nie powielajmy (EF, DIR)** plotek i niesprawdzonych informacji. **Nie dajmy się (EF, DIR)** wzajemnie skłócić, napuścić jedni na drugich. Na tym właśnie zależy tym, którzy dopuścili się tej **brutalnej agresji (AT, LEX, emotivity)**.

Jedność i odpowiedzialność potrzebna jest nam wszystkim, ale szczególnie w polityce. Mówiłem dzisiaj o tym podczas Rady Bezpieczeństwa Narodowego z udziałem zarówno polityków reprezentujących stronę rządową, jak i opozycję. Na jutro do Pałacu Prezydenckiego zaprosiłem mojego kontrkandydata z wyborów prezydenckich, Prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego, a także przedstawicieli samorządów.

Dziś potrzebna jest współpraca. To nie jest czas na polityczne kłótnie. Liczy się Polska i jej bezpieczeństwo, liczy się pomoc dla walczącej o niepodległość Ukrainy. Tego wymaga polska racja stanu.

Niech żyje wolna, niepodległa i demokratyczna Ukraina!

Niech żyje Polska!

8.

Szanowny Panie Przewodniczący,

Szanowni Panowie Generalowie,

Szanowne Panie i Szanowni Panowie Profesorowie,

Wszyscy Wielce Szanowni Państwo,

Drodzy Członkowie Rady!

Bardzo dziękuję za to kolejne spotkanie i bardzo dziękuję Panu Generalowi, Szefowi, Głównodowodzącemu Wojsk Obrony Terytorialnej, Wiesławowi Kukule, za przyjęcie zaproszenia na to spotkanie, bo **myślę, że (EP, CGA)** jego **obecność** tutaj, na forum Rady, jest jak najbardziej stuprocentowo **pożądana (AT, LEX, emotivity)**, i **bardzo się cieszę, że (AT, VERB)** będziemy (NO, future fact) dzisiaj tę dyskusję tutaj prowadzić.

Cóż tu wiele kryć: z **wielkim zajęciem (AT, LEX, emotivity)**, ale też z **wielką**, nie ukrywam, **fascynacją i podziwem (AT, LEX, emotivity)** obserwuję walkę narodu ukraińskiego – bo tak **trzeba sobie jasno powiedzieć (EF, DIR)** – o wolność, o własne państwo, o niepodległość, o suwerenność Ukrainy.

Rosyjska napaść (AT, LEX, emotivity) sił o miażdżącej przewadze w stosunku do oficjalnie podawanych danych statystycznych na temat armii ukraińskiej budzi dreszcz, kiedy porówna się te dane – jakimi siłami na wstępie dysponowała Rosja, a jakimi siłami na wstępie dysponowała Ukraina.

Okazuje się po ponad 10 dniach nieustannych w zasadzie (NO) walk, że przede wszystkim Ukraina dysponowała jednak tym, czego nie oddawały żadne statystyki, a mianowicie: ludźmi, którzy są **absolutnie (AT, ADV)** zdeterminowani do tego, żeby obronić swoją ojczyznę. Okazuje się, że jednak duch daje **olbrzymią siłę (AT, LEX, importance)** w walce z materią.

Z jednej strony mamy w istocie pozbawione w **ogromnym stopniu (AT, LEX, emotivity)** woli walki i **naprawdę (EP, IFV)** rzeczywistego morale oddziały rosyjskie, w tej chwili już w dużym stopniu po prostu normalnie przestraszone; a z drugiej – mamy **absolutnie (AT, ADV)** zdeterminowanych, oszalałych niemalże w obronie ojczyzny Ukraińców, którzy są gotowi oddać życie na każdym miejscu, żeby tylko obronić ojczyznę.

Robi to **ogromne wrażenie (AT, LEX, emotivity)**, ale przede wszystkim – patrząc chłodno z wojskowego punktu widzenia – okazuje się, że tę **gigantyczną rosyjską armię (AT, LEX, emotivity)** udało się Ukraińcom w **ogromnym stopniu (AT, LEX, emotivity)** zatrzymać. A przecież pierwotnie planowano, że właściwie zakończenie całej operacji specjalnej – jak to nazwano – nastąpi w dwa, trzy dni.

Tymczasem okazuje się, że poległo **najprawdopodobniej (EP, EM)** ponad 10 tys. rosyjskich żołnierzy – a więc de facto tysiąc żołnierzy na dzień – gdy w całej wojnie wietnamskiej wojska amerykańskie straciły ok. 50 tys. żołnierzy przez prawie 10 lat. A tutaj 10 tys. w 10 dni! Więc straty są po prostu niebywałe. A wszystko jest właśnie zasługą tej **niezwykłej determinacji (AT, LEX, emotivity)**, z jaką walczą Ukraińcy.

Pytanie: kto walczy? **Oczywiście (EP, EM)** są ukraińscy żołnierze, bojownicy, którzy przez osiem lat walczyli w Donbasie, Ługańsku, cały czas zmagali się, cały czas byli na linii frontu i zdobyli doświadczenie bojowe, które jest nie do przecenienia. Ale przecież to nie wszyscy. Przecież ogromna część tych ludzi nigdy **pewnie (EP, EM)** nawet nie miała w ręku broni. I teraz na bieżąco chwytają za nią, i idą walczyć, żeby bronić ojczyzny.

Jak to się dzieje, że przy tak niewielkiej w stosunku do rosyjskiej ilości wyposażenia technicznego, czołgów, wozów opancerzonych, samolotów, śmigłowców bojowych i transportowych Ukraińcy – bo to jest armia, ale przecież w **ogromnym stopniu (AT, LEX, emotivity)** armia ochotnicza, obrona terytorialna **można (EF, POT)** by powiedzieć, po prostu zwykli obywatele, którzy chwycili za broń, często mężczyźni w wieku dalece przekraczającym normalny wiek poborowy, poważni, już niemalże starsi panowie – jednak walczą i są w stanie zatrzymać wroga. **Oczywiście (EP, EM)** wsparci.

Oczywiście (EP, EM) to wsparcie idzie, to wsparcie **widać (EP, EVID, DIR)** – chociażby na materiałach wideo, na których oglądamy, w jaki sposób niszczone są rosyjskie czołgi, rosyjskie śmigłowce, rosyjskie samoloty: że bardzo często wystarczy

wyposażenie indywidualnego żołnierza; wyposażenie, którym jest się w stanie posługiwać indywidualny żołnierz. **Nie trzeba (EF, DM)** do tego grupy ani **specjalnego wielkiego przygotowania (AT, LEX, emotivity)**. Proste, nowoczesne, **niezwykłej skuteczności (AT, LEX, importance)** uzbrojenie w stosunku do tego, czym dzisiaj dysponuje armia rosyjska – w ogromnym stopniu przestarzałym sprzętem. Okazuje się, że jest to obrona skuteczna.

Dobrze, że (AT, ADJ) odbywa się to dzisiejsze spotkanie, **dobrze, że (AT, ADJ)** jest z nami Pan Generał, Szef Wojsk Obrony Terytorialnej, bo o tym właśnie **trzeba (EF, DM) porozmawiać** – także w aspekcie przyjmowanej w tej chwili przez Sejm ustawy o obronie ojczyzny: w jaki sposób kształtować proces modernizacji polskiej armii, aby w jak największym stopniu zarazem móc (be able to) w każdej chwili stanąć skutecznie do obrony ojczyzny.

Nie tylko poprzez supernowoczesne systemy, supernowoczesne czołgi, supernowoczesną obronę antyrakietową, supernowoczesną obronę przeciwlotniczą sterowaną cyfrowo, ale po prostu poprzez **dobre podstawowe wyposażenie (AT, LEX, emotivity)** zwykłego żołnierza piechura, który zgłosi się na ochotnika i po krótkim przeszkoleniu **będzie (EF, POT)** w stanie skutecznie bronić i **będzie (EP, EM)** stanowił **realne zagrożenie (AT, LEX, emotivity)** dla wroga – tak **realne, że (AT, ADJ) nie będzie (EP, EM) warto (AT, ADJ) zaatakować**, ponieważ **zagrożenie gigantycznych strat materialnych (AT, LEX, emotivity)**, a przede wszystkim ludzkich, **będzie (EP, EM)** ogromne. **Jest to niezwykle ważny (AT, LEX, importance)** – w moim przekonaniu **(EP, CGA)** – etap modernizacji polskiej armii w taki sposób, aby cały czas zachować bezpieczeństwo kraju w jak największym stopniu.

Chcę, żeby (EF, DIR) właśnie o tym Państwo dzisiaj rozmawiali. **Chcę (EF, INT) być** też świadkiem takiej dyskusji. **Chcę, żeby (EF, DIR)** wyraził na ten temat swoje zdanie Pan Generał, **żeby** wypowiedzieli się w tej kwestii Panowie Generałowie właśnie jako eksperci w tych dziedzinach – takiej walki; walki, która ma charakter półpartyzancki, kiedy **rzeczywiście (EP, IFV)** następuje zwarcie wyposażonego technicznie przeciwnika z teoretycznie niewyposażonym technicznie, ale dobrze wyposażonym bojowo żołnierzem zdeterminowanym do obrony własnej ojczyzny.

Jestem przekonany, że (EP, CGA) takich właśnie żołnierzy i takich właśnie ludzi w Polsce mamy – którzy w razie potrzeby **będą (EP, EM)** gotowi stanąć i bronić Polski, jej granic i wolności tak, jak dzisiaj bronią jej mężczyźni i kobiety na Ukrainie. **Wierzę** absolutnie, **że (EP, CGA)** jako społeczeństwo jesteśmy do tego zdolni.

I to, co dzieje się na Ukrainie – przy całym **tragizmie tych wydarzeń (AT, LEX, emotivity)**, śmierci ludzi, **wielkiego nieszczęścia (AT, LEX, emotivity)**, z którym stykamy się także u nas, przyjmując ich w Polsce, do naszych domów, uchodźców, kobiety, dzieci – przy całym tym nieszczęściu ich **postawa jest godna podziwu (AT, LEX, emotivity)**. I **absolutnie godna naśladowania (AT, LEX, emotivity)** w każdym calu.

Bardzo dziękuję.

9.

Ekscelencjo, Szanowna Pani Wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki,

Szanowni Państwo!

To **bardzo ważny moment (AT, LEX, importance)** w naszych wspólnych relacjach, ale przede wszystkim w tej sytuacji, z którą obecnie mamy do czynienia tutaj, w Europie, za naszą wschodnią granicą, na zaprzyjaźnionej z nami, Polakami, Ukrainie, gdzie rosyjskie wojska dokonują **barbarzyńskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**, mordując **niewinnych ludzi (AT, LEX, emotivity)**, cywilów, bombardując szpitale położnicze, z których w **dramatycznych okolicznościach (AT, LEX, emotivity)** ewakuowane są na noszach ranne kobiety tuż przed porodem. Nikt z nas **nie spodziewał się, że (EP, CGA)** w XXI wieku w ogóle zobaczymy takie sytuacje.

Tym bardziej jest dla nas wszystkich tutaj, w Polsce, **wielką satysfakcją (AT, LEX, emotivity)**, **że (AT, NOUN)** Pani Wiceprezydent Stanów Zjednoczonych, Kamala Harris, jest z nami dzisiaj w Warszawie, w naszym kraju, pokazując siłę i

głębie więzi sojuszniczych – pokazując **zdecydowane zaangażowanie (AT, LEX, importance)** Stanów Zjednoczonych zarówno w bezpieczeństwo wschodniej flanki Sojuszu Północnoatlantyckiego, jak i Europy jako całości.

Bo **chcę (EF, INT)** z całą mocą **podkreślić (EP, MEP)**: **nie ma żadnych wątpliwości, że (EP, CGA)** razem ze Stanami Zjednoczonymi i naszymi pozostałymi sojusznikami w ramach Sojuszu Północnoatlantyckiego, jak i z całym wolnym, **uczciwym światem (AT, LEX, emotivity)** – stoimy po stronie Ukrainy i **będziemy (EF, INT) starali się (EF, POT) uczynić** wszystko, aby w jak największym stopniu Ukrainę obronić.

Bardzo dziękuję Pani Wiceprezydent za przybycie, bardzo dziękuję za nasze dzisiejsze spotkania, za rozmowy, które prowadziliśmy przed chwilą zarówno w formule w cztery oczy, jak i w formule delegacji polskiej i amerykańskiej. Omówiliśmy wszystkie **ważne tematy (AT, LEX, importance)**.

Podkreśliłem z całą mocą ważność i podziękowałem za postawę władz Stanów Zjednoczonych – Pana Prezydenta Joe Bidena, Pani Wiceprezydent i współpracowników, ale także amerykańskiego Kongresu, amerykańskiego parlamentu – w związku z koniecznością ustanowienia **skutecznych sankcji (AT, LEX, importance)** wobec Rosji. Stany Zjednoczone, jeżeli chodzi o te sankcje, są w absolutnej awangardzie i **trzeba sobie jasno powiedzieć (EF, DIR)**: te sankcje działają.

Dziękuję także za wszelkie wsparcie, które jest realizowane dla walczącej, broniącej się Ukrainy. Dziękuję za pomoc humanitarną, która jest tam przekazywana.

Na ręce Pani Wiceprezydent składam także podziękowanie dla wszystkich amerykańskich organizacji, które – **wiem (EP, CFV)** – angażują się w poszukiwanie możliwości pomocy; właśnie przede wszystkim pomocy humanitarnej, także w zakresie opieki medycznej i urzędzeń służących tej opiece dla dzieci, dla osób chorych, dla rannych.

W te kwestie zaangażowana jest moja żona, Agata. **Wiem, że (EP, CFV)** w tym zakresie także współpracuje z różnymi instytucjami ze Stanów Zjednoczonych i z Małżonką Pana Prezydenta Joe Bidena – są w kontakcie. **Cieszę się, że (AT, VERB)** współpraca polsko–amerykańska rozwija się, ale **cieszę się ogromnie, że (AT, VERB)** przede wszystkim służy wspólnej pomocy walczącej Ukrainie, jak i wspólnej pomocy wszystkim tym, którzy cierpią – wszystkim, którzy tej pomocy od nas potrzebują.

Mówiłem (NO) dzisiaj Pani Wiceprezydent o sytuacji, którą mamy; o tym, że od szeregu dni przyjmujemy w Polsce uchodźców z Ukrainy; że liczba osób, które do nas przybyły, zbliża się do 1,5 mln. I z dumą powiedziałem Pani Wiceprezydent – **mówię** to przede wszystkim do moich rodaków – **że (EP, MEP)** ci ludzie nie zostali wysłani wszyscy do obozów dla uchodźców.

Znaleźli miejsce w polskich domach, przyjęły ich polskie rodziny, zostali przyjęci do polskich hoteli, polskich pensjonatów, polskich sanatoriów, najczęściej przez prywatnych ludzi – przez zwykłych Polaków, którzy czują w sercu obowiązek pomocy ludziom, którzy znaleźli się w potrzebie. Ogromnie za to moim rodakom dziękuję. Jest to dla nas – polskich władz – **powód (AT, NOUN)** do dumy. **Jestem Wam bardzo, bardzo wdzięczny (AT, LEX, emotivity)**.

Ale jednocześnie poprosiłem Panią Wiceprezydent o wsparcie. **Bo jest jasną sprawą, że (EP, EVID, INF)** tak **ogromny kryzys uchodźczy (AT, LEX, emotivity)** stanowi dla Polski zaskoczenie i **sytuację trudną (AT, LEX, emotivity)** – dla polskich władz, w dobie kryzysu, rosnących w związku z wojną cen, choćby paliw czy energii w ogóle, w szerokim tego słowa znaczeniu. Dlatego to wsparcie jest bardzo potrzebne i za każdą formę wsparcia **będę (EF, INT) ogromnie wdzięczny (AT, LEX, emotivity)**. **Musimy (EF, DM)** przetrwać ten **trudny czas (AT, LEX, emotivity)**, pomagając naszym sąsiadom, bo to jest w tej chwili **bardzo ważne (AT, LEX, importance)**.

Ale przede wszystkim rozmawialiśmy właśnie o kwestiach bezpieczeństwa.

Obecność Pani Wiceprezydent u nas to także kolejna demonstracja obecności amerykańskiej w Polsce – obok amerykańskich żołnierzy, którzy dzisiaj są u nas, obok amerykańskich systemów obronnych, które dzisiaj strzegą naszego nieba i naszej ziemi, jest także obecna tutaj reprezentacja polityczna na najwyższym szczeblu Stanów Zjednoczonych w osobie Pani

Wiceprezydent, co stanowi jasny polityczny sygnał, gdzie dzisiaj dzieją się **ważne rzeczy (AT, LEX, importance)** w przestrzeni światowej, w przestrzeni europejskiej.

Musimy (EF, DM) uratować Ukrainę. **Wszyscy doskonale zdajemy sobie z tego sprawę, że (EP, CFV)** wszystkie ręce na pokład. Ukrainie **trzeba (EF, DM)** pomóc. **Musimy (EF, DM)** w tym zakresie zachować jedność, **musimy (EF, DM)** być razem, w Sojuszu Północnoatlantyckim, zachowując solidarność, mówiąc **absolutnie (AT, ADV)** jednym głosem; podobnie jak **musimy (EF, DM)** być razem w Unii Europejskiej, jak i we wszystkich innych wspólnotach międzynarodowych.

Trzeba (EF, DM) ustanawiać kolejne sankcje przeciwko Rosji. **Nie możemy (EF, DM)** tolerować działań militarnych, które noszą cechy ludobójstwa.

Bo **chyba (EP, EM)** nikt **nie ma wątpliwości, że (EP, CGA)** jeżeli bombarduje się szpitale, jeżeli bombarduje się szpitale, w których przebywają kobiety w ciąży i dzieci, jeżeli zabija się zwykłych ludzi, zrzuca się bomby, strzela się raketami w osiedla mieszkalne, gdzie nie ma instalacji wojskowych – **to jest to barbarzyństwo (AT, LEX, emotivity)** noszące cechy ludobójstwa, eliminacji narodu i jego zniszczenia.

W związku powyższym **musimy (EF, DM)** tutaj **stanąć twardo (AT, LEX, importance)** jako przedstawiciele wolnego świata. I Polska stoi tutaj razem ze Stanami Zjednoczonymi, tak jak stoją – **nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)** – wszyscy nasi sojusznicy, wszystkie **uczciwe władze (AT, LEX, emotivity)** i wszystkie **uczciwe państwa (AT, LEX, emotivity)**, przede wszystkim państwa demokratyczne.

Wspomniałem (NO) również na zakończenie naszej rozmowy, że **chcemy (EF, INT)** wzmacniać nasze bezpieczeństwo także sami – tutaj, w Polsce – również dzięki zakupom amerykańskiego wyposażenia dla naszej armii; dzięki toczącym się już programom – takim jak Patriot, Himars, program zakupu myśliwców F-35 czy ostatnio rozpoczęty program zakupu dla Polski czołgów Abrams. Poprosiłem Panią Wiceprezydent, żeby w miarę możliwości te programy zostały przyspieszone, ponieważ chcemy, by nasze wojsko jak najszybciej miało nowoczesne wyposażenie.

Czy jest tego potrzeba? To już **chyba (EP, EM)** każdy widzi. **Nie trzeba (EF, DM)** komentować, jaka jest sytuacja. **Widzimy (EP, EVID, DIR)** w mediach te **dramatyczne, zatrważające, przerażające sceny (AT, LEX, emotivity)**, które codziennie dzieją się na Ukrainie. Ale jednocześnie **widzimy (EP, EVID, DIR)** **ogromne bohaterstwo (AT, LEX, emotivity)** i **nieprawdopodobną determinację (AT, LEX, emotivity)** Ukraińców, przy których stoimy i których **będziemy (EF, INT)** wspierali ze wszystkich sił, zachowując jednocześnie bezpieczeństwo naszych krajów, co dla nas wszystkich jest **ogromnie ważne (AT, LEX, importance)**.

Jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję Pani Wiceprezydent za przybycie do Warszawy, za demonstrację tego, że stoimy razem i jesteśmy wielką euroatlantycką wspólnotą wolności i bezpieczeństwa.

Dziękuję.

10.

Dzień dobry, Szanowni Państwo!

Jak Państwo widzieli, dzisiaj po południu zakończył się nadzwyczajny szczyt Sojuszu Północnoatlantyckiego. Zebrali się wszyscy przedstawiciele państw sojuszników, by w trybie nadzwyczajnym – bo ten szczyt nie był wcześniej planowany, został zwołany przez Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Joe Bidena – spotkać się tu, w Brukseli, i rozmawiać, jakie kroki **trzeba (EF, DM)** podjąć, by po pierwsze, zapewnić bezpieczeństwo Sojuszu Północnoatlantyckiego, a ściślej mówiąc, krajów członkowskich, które znajdują się dzisiaj w pobliżu granic Rosji; mówię „w pobliżu”, bo niekoniecznie wszystkie z nią graniczące, ale te, które potencjalnie są zagrożone **ewidentnym widmem rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**, będącej następstwem agresji na Ukrainę, którą dzisiaj obserwujemy. O tym dzisiaj rozmawialiśmy.

Ale – **oczywiście (EP, EM) – najważniejszym tematem (AT, LEX, importance)** było to, jakie jeszcze środki Sojusz Północnoatlantycki **może (EF, POT)** i **powinien (EF, DM)** przedsięwziąć w tym kierunku, by przerwać, zakończyć **rosyjską agresję (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę.

W ramach mojego podsumowania tego wszystkiego, o czym dzisiaj rozmawialiśmy – a co jest po części zawarte, a po części niejako obok tego, co znalazło się w oficjalnym oświadczeniu, w oficjalnym stanowisku Sojuszu, a więc wszystkich państw członkowskich – będącego efektem dzisiejszego spotkania, powiem tak: **cieszę się ogromnie, że (AT, VERB)** Sojusz zachowuje jedność, **że** stanowisko jest jednoznaczne.

To znaczy, że **musimy (EF, DM)** uczynić wszystko, posługując się **pokojowymi narzędziami (AT, LEX, emotivity)**, ale używając **narzędzi adekwatnych (AT, LEX, importance)** do potrzeb, by przerwać **rosyjską agresję (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę, by doprowadzić nie tylko do tego, że nastąpi zawieszenie broni – co bardzo mocno akcentowałem w swoim wystąpieniu – zawieszenie broni to za mało.

Powiem więcej: zawieszenie broni to **może (EP, EM)** właśnie coś takiego, czego Rosjanie dzisiaj bardzo potrzebują. Biorąc pod uwagę **ogromne straty (AT, LEX, emotivity)**, jakie ponoszą, **chyba (EP, EM)** nieporównywalne z niczym, co do tej pory im się zdarzyło – bo przecież w Afganistanie w czasie całej wojny afgańskiej ponieśli takie straty, jakie ponieśli w ciągu niecałego miesiąca swojego ataku na Ukrainę.

To oni potrzebują dzisiaj zawieszenia broni, by się przegrupować, uzupełnić zapasy i poprawić swoją logistykę. A więc po to, żeby zaraz po tym zawieszeniu broni z jeszcze **większą siłą (AT, LEX, emotivity)** i jeszcze **większą brutalnością (AT, LEX, emotivity)** zaatakować Ukrainę.

Jeżeli miałyby dojść do zawieszenia broni, to **musi (EF, DM)** być ono połączone z wycofaniem sił rosyjskich z międzynarodowo uznanych terenów Ukrainy. A więc z terenów państwa ukraińskiego uznanego międzynarodowo – **podkreślam (EP, MEP)** to bardzo mocno. I to **mam nadzieję (EF, INT)**, wybrzmiało dzisiaj nie tylko w moim wystąpieniu, lecz także – co było dla mnie także **dużą satysfakcją (AT, LEX, emotivity)** – w kilku innych wystąpieniach przywódców państw i rządów. Więc ta **kwestia jest zasadnicza (AT, LEX, importance)** i **mam nadzieję, że (EF, INT)** społeczność Sojuszu Północnoatlantyckiego znakomicie ją rozumie.

Po drugie – **bez wątpienia (EP, CGA)** wszyscy jednoznacznie mówili: „Musimy wspierać Ukrainę ze wszystkich sił. Nie możemy dopuścić do sytuacji, w której Władimir Putin, w której Rosja wygra tę wojnę”. Ta wojna **nie może (EF, DM)** zostać przez Rosję wygrana, bo zwycięstwo Rosji w tej wojnie oznacza niebezpieczeństwo dla wschodniej flanki Sojuszu, oznacza – w efekcie – niebezpieczeństwo dla całego NATO.

Trzeba (EF, DM) – oczywiście (EP, EM) – prowadzić dyplomację, ale oprócz tego **trzeba (EF, DM)** także stosować twarde środki, które **będą (EP, EM)** przywoływały Rosję do porządku i które **będą (EP, EM)** od Rosji twardo wymagały przestrzegania prawa międzynarodowego. Powrotu do przestrzegania prawa międzynarodowego!

Oczywiście (EP, EM) kwestia odpowiedzialności za zbrodnie wojenne jest zupełnie odrębna. Tym zajmują się dzisiaj odpowiednie organy – trybunały rozpoznają tę sprawę, śledczy i prokuratorzy zajmują się zbieraniem dowodów, prowadzą postępowania. **Ta sprawa jest oczywista (AT, LEX, comprehensibility)** i wielokrotnie już **mówilem, że (EP, MEP)** świat **musi (EF, DM)** stanąć na wysokości zadania i **winni zbrodni wojennych (AT, LEX, emotivity)**, które codziennie dzieją się na Ukrainie, **muszą (EF, DM)** odpowiedzieć przed właściwymi organami karnymi. Ale to jest **zupełnie inna kwestia (AT, LEX, emotivity)**.

Dzisiaj **zasadniczym zadaniem (AT, LEX, importance)** jest to, by przerwać mordowanie ludności cywilnej, by przerwać bombardowanie osiedli mieszkalnych, by odblokować ukraińskie miasta, gdzie obrońcy cały czas się bronią, ale gdzie przecież są jeszcze tysiące, dziesiątki, wręcz setki tysięcy cywilów, którzy są pozbawieni środków do życia, bardzo często są pozbawieni żywności, nie mają dzisiaj podstawowych warunków do normalnej egzystencji, przebywają w schronach,

piwnicach i codziennie giną. Wszyscy **widzimy (EP, EVID, DIR)** na materiałach telewizyjnych, które codziennie oglądamy w mediach, zwłoki leżące na ulicach ukraińskich miast.

Są to sceny, jakie ostatni raz **widzieliśmy (EP, EVID, DIR)** w tej skali w czasie II wojny światowej. Mówię „w tej skali”, bo **oczywiście (EP, EM)** w czasie wojny w byłej Jugosławii – w Sarajewie i innych miastach, które wtedy były atakowane, we wspomnianym dzisiaj Vukovarze – też takie zdarzenia miały miejsce, ale nie na tę skalę co dzisiaj. To są ogromne miasta: Mariupol – kilkaset tysięcy mieszkańców. Cóż powiedzieć o Kijowie – wielomilionowej aglomeracji, wielomilionowej metropolii, która dzisiaj się broni, która jest dzisiaj w części osaczona przez Rosjan, która dzisiaj jest przygotowana, by odeprzeć **rosyjskie szturm (AT, LEX, emotivity)**, i która jest bombardowana?

Widzieliśmy (EP, EVID, DIR) w ostatnich dniach bombardowania dzielnic, centrów handlowych w stolicy Ukrainy – **przerazające widoki (AT, LEX, emotivity)**. To są zdjęcia, jakie **oglądaliśmy (EP, EVID, DIR)** na materiałach archiwalnych z II wojny światowej. **Podkreślałem (EP, MEP)** w ostatnich dniach, **że** Mariupol i niektóre fragmenty Kijowa przypominają Warszawę z 1944 roku – kompletnie zrujnowaną, kompletnie zburzoną, aż serce się kraje.

O tym dzisiaj rozmawialiśmy, ale **oczywiście (EP, EM)**, tym **bardzo ważnym aspektem (AT, LEX, importance)** dla mnie, jako Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – kraju, który graniczy z Ukrainą, kraju, który jest, **oczywiście (EP, EM)**, w związku z tym w potencjalnym **zagrożeniu imperializmem rosyjskim (AT, LEX, emotivity)** – jest i **będzie (EP, EM)** zwiększenie obecności Sojuszu Północnoatlantyckiego na wschodniej flance Sojuszu. **Bardzo się cieszę, że (AT, VERB)** ten temat podnosili w zasadzie wszyscy i że nie został podniesiony ani jeden głos sprzeciwiający się zwiększeniu tej obecności.

Ja i kilku innych Prezydentów proponowaliśmy, żeby ta obecność była w ogóle obecnością przekształconą z Enhanced Forward Presence i Tailored Forward Presence na wysuniętą obecność obronną – czyli zmiana jej charakteru poprzez wprowadzenie dodatkowych brygadowych grup bojowych, poprzez wzmocnienie w związku z tym ilościowe i jakościowe obecności Sojuszu Północnoatlantyckiego, poprzez dodatkowe doposażenie sił zbrojnych armii państw, które znajdują się na wschodniej flance, a także poprzez wzmocnienie dodatkowym wyposażeniem przynajmniej na czas, dopóki te państwa swojego wyposażenia, choćby obrony przeciwrakietowej czy systemów przeciwlotniczych, same we własnym zakresie nie zakupią. To były nasze postulaty do sojuszników.

Są to kwestie, które **będą (EP, EM)** dyskutowane przez najbliższe miesiące, bo – **oczywiście (EP, EM)** – w tej kwestii ostateczne decyzje nie zapadły. Jest to temat, który dzisiaj jest na stole wszystkich forów, w jakich obraduje Sojusz Północnoatlantycki. **Będziemy (EF, INT)** w związku z tym w najbliższych miesiącach o tym rozmawiali.

Wierzę, że (EP, CGA) odpowiednie decyzje (AT, LEX, importance) – już konkretnie sformułowane – zostaną podjęte na szczycie NATO w Madrycie, który – jak Państwo wiedzą – **będzie (NO, future fact)** za dwa i pół miesiąca. Więc mamy dwa i pół miesiąca na prowadzenie w tym zakresie negocjacji; na to, by polskie propozycje, które zostały położone na stole, przedstawiać, by nakłaniać do ich przyjęcia, by dyskutować o nich z sojusznikami. To jest **duże zadanie (AT, LEX, importance)**.

Przed momentem rozmawiałem o tym także z Prezydentami państw bałtyckich. Spotkaliśmy się już po posiedzeniu Sojuszu Północnoatlantyckiego i rozmawialiśmy właśnie konkretnie o tym, jaka praca czeka nas w najbliższych miesiącach, by wzmocnić wschodnią flankę Sojuszu.

Jest to **duże zadanie (AT, LEX, importance)**, ale **powtarzam (EP, MEP)**: dla mnie **bardzo ważnym sygnałem (AT, LEX, importance)** jest to, że nie ma zasadniczo sprzeciwu. **Oczywiście (EP, EM) na pewno (EP, EM) będą (EP, EM)** dyskusje na temat ostatecznego kształtu wzmocnienia wschodniej flanki Sojuszu – jakie to mają być konkretnie ilości? Czym wschodnia flank – jeżeli chodzi o infrastrukturę – ma być wzmocniona?

Natomiast nikt **nie ma wątpliwości (EP, CGA)** co do tego, **że** to wzmocnienie jest potrzebne – poczynając od Sekretarza Generalnego, poprzez wszystkich, **oczywiście (EP, EM)** Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Pana Joe Bidena, na

poszczególnych członkach Sojuszu kończąc. Wszyscy są tutaj **absolutnie (AT, ADV)** jednomyślni, żadnego sprzeciwu nie było, co – **uwazam (EP, CGA)** – jest dla nas **dobrą wiadomością (AT, LEX, emotivity)**. To z **całą pewnością (EP, EM)** wzmocni nasze bezpieczeństwo.

Pan Prezydent Joe Biden bardzo mocno po raz kolejny podkreślił, że (3rd) art. 5 jest i nie ma takich warunków, w których nie chroniłby on państw członkowskich NATO. Nie ma takiej opcji, że gdyby którekolwiek państwo członkowskie zostało zaatakowane, to art. 5 **nie będzie (EP, EM)** uruchomiony.

Po raz kolejny usłyszeliśmy **absolutnie twardą zdecydowaną deklarację (AT, LEX, importance)** Prezydenta Stanów Zjednoczonych, co – **oczywiście (EP, EM)** – dla nas, zwłaszcza w dzisiejszej sytuacji, jest **bardzo ważne (AT, LEX, importance)** i co przyjąłem też z **dużą satysfakcją (AT, LEX, emotivity)**. **Chcę (EF, INT)** to przekazać moim rodakom za Państwa pośrednictwem, bo to ma dzisiaj dla wszystkich w naszej części Europy i świata **bardzo istotne znaczenie (AT, LEX, importance)**.

Bardzo mocno **podkreśliłem (EP, MEP)** – zresztą kilku Prezydentów również to podkreśliło (3rd) – **że** właściwie nie ma co już wspominać o Akcie NATO–Rosja z 1997 roku. Rosja całkowicie ten akt podeptała, złamała zawarte w nim wszystkie **najważniejsze zobowiązania (AT, LEX, importance)**. I mówienie dzisiaj, że ten akt obowiązuje, że ten akt kogokolwiek wiąże, po prostu **byłoby (EP, EM) śmieszne (AT, LEX, emotivity)**.

W związku z powyższym mamy carte blanche, jeżeli chodzi o podejmowanie decyzji – żadnych zobowiązań wobec Rosji nie ma. Rosja pogwałciła i złamała wszystkie zasady prawa międzynarodowego. Mało – złamała zasady nawet praw wojny. Na Ukrainie codziennie łamane są zasady praw wojny! Więc o czym my tutaj w ogóle mówimy?

Więc wsparcie dla Ukrainy jeszcze raz – wsparcie dla Ukrainy. Było **bardzo dramatyczne wystąpienie (AT, LEX, emotivity)** Pana Prezydenta Wołodymyra Zelenskigo. **Muszę powiedzieć, że (EP, MEP)** serce się ścisnęło, gdy prosił o pomoc, o wsparcie. Jest takie **wrażenie, że (EP, CGA) bez wątpienia (EP, CGA) moglibyśmy (EF, POT)** – jako wspólnota euroatlantycka, jako NATO – zrobić więcej; że **powinniśmy (EF, DM)** być w tym zakresie bardziej aktywni, **powinniśmy (EF, DM)** więcej w tej kwestii działać. **Na pewno (EP, EM) będzie (EP, EM)** to przedmiot troski przywódców Sojuszu w najbliższym czasie.

Były **jasne deklaracje, że (AT, LEX, comprehensibility)** pomoc dla Ukrainy zostanie zwiększona. Przyjąłem to z satysfakcją. Szczególnie dla nas **jest istotne (EF, NRM)**, by Ukraina była wspierana, by nie przegrała tej wojny, tylko aby była to porażka Rosji, by Rosja połamała sobie zęby na Ukrainie. I w związku z tym dwa razy się zastanowiła, zanim zaatakuje w przyszłości czy to jeszcze raz Ukrainę, czy kogokolwiek innego.

To są takie **najważniejsze informacje (AT, LEX, importance)**, a więc w dużej części powtórzenie tego, co mówiłem do Państwa w ostatnich dniach; co mówiliśmy z Panem Prezydentem Klausem Iohannisem w czasie naszej konferencji prasowej w Bukareszcie.

Mamy zaplanowane spotkania – jeszcze przed szczytem NATO w Madrycie będzie (NO, future fact) spotkanie Bukaresztańskiej Dziewiątki, gdzie państwa Europy Centralnej należące do Sojuszu Północnoatlantyckiego, czyli my, będziemy (NO, future fact) ostatecznie między sobą ustalali nasze stanowisko na szczyt NATO w Madrycie. Będzie (NO, future fact) jeszcze także spotkanie – szczyt Trójmorza – też przed szczytem NATO, więc dodatkowa sposobność, by się spotkać w szerszym gronie niż tylko Bukaresztańska Dziewiątka. Więc tych momentów do rozmów, do negocjacji będziemy (NO, future fact) mieli jeszcze dużo.

Jak Państwo widzą, polityka międzynarodowa, a w szczególności polityka bezpieczeństwa, toczy się obecnie niezwykle intensywnie, bardzo szybko – takie są wymagania chwili. Ale **zapewniam, że (EP, CGA)** pracujemy, by bezpieczeństwo w jak największym stopniu zostało zapewnione i aby wszyscy w naszych krajach **mogli (EF, POT)** spać spokojnie pewni swojego jutra i tego, że żaden z naszych krajów nie zostanie zaatakowany, ponieważ jesteśmy razem, stoimy wspólnie.

Nie ma dzisiaj **potężniejszego sojuszu obronnego (AT, LEX, importance)** niż NATO – wiadomo, że NATO jest w stanie pokonać każdego. Nie ma takiego mocarstwa na świecie, którego nie są w stanie pokonać razem działające kraje Sojuszu Północnoatlantyckiego. **Art. 5** jest tutaj **kluczowy (AT, LEX, importance)** i wspólna, kolektywna obrona ma **znaczenie absolutnie (AT, LEX, importance)** zabezpieczające przed jakąkolwiek **poważną groźbą ataku (AT, LEX, emotivity)**.

I my też ze swojej strony – jako Polska – **powinniśmy (EF, DM)** czynić wszystko, by zbudować także własny system obronny w oparciu o nasze możliwości, o rozwój naszych sił zbrojnych, o ich modernizację i wyposażenie, tak żeby się Polski nie opłacało atakować – żeby Wojsko Polskie **było (EF, POT)** w stanie w pierwszej kolejności odeprzeć każdego napastnika, a pomoc Sojuszu Północnoatlantyckiego traktować wtedy wyłącznie jako wsparcie w sytuacji, gdy **byłoby (EP, EM)** to konieczne.

Do tego dążymy, po to jest ustawa o obronie ojczyzny, po to są nowe formuły finansowania wydatków na obronność, po to plany rozwoju polskiej armii – właśnie żeby wszyscy **mogli (EF, POT)** się czuć bezpiecznie; pewni, że Wojsko Polskie jest dostatecznie liczebne, sprawne i dobrze wyposażone, by obronić nasze państwo.

11.

Na pewno (EP, EM) była to jedna z tych wizyt zagranicznych, którą zapamiętam do końca życia, zwłaszcza wrażenie, jakie zrobiła Borodianka – miasteczko pod Kijowem, zniszczone przez rosyjskie samoloty i rakiety. **Na pewno (EP, EM) wielkie wrażenie (AT, LEX, emotivity)** zrobiło miejsce starcia pomiędzy wojskami rosyjskimi a ukraińskimi – zniszczone pozostałości pojazdów opancerzonych i czołgów robią **ogromne wrażenie (AT, LEX, emotivity)**, zwłaszcza jeżeli widzi się obraz pola walki, tam **rzeczywiście (EP, IFV)** widoczny.

I samo miasto Kijów. Kijów – **absolutnie (AT, ADV)** gotowy do obrony. Kijów – miasto, które **widać, że (EP, EVID, INF)** w ostatnich dniach **dosłownie (AT, LEX, emotivity)** wyszło spod oblężenia. Ale **nie ma żadnych wątpliwości (EP, CGA)**, kiedy jest się w Kijowie, kiedy patrzy się na ulice, **że** było gotowe bronić się do samego końca. Na ulicach są zbudowane barykady, w parkach są wykopane okopy, pobudowane są bunkry, osłony z worków z piaskiem. To robi **rzeczywiście (EP, IFV) ogromne wrażenie (AT, LEX, emotivity)**.

Ale przede wszystkim, co **chcę (EF, INT)** z całą mocą podkreślić – **niezwykła determinacja (AT, LEX, emotivity)** obrońców Ukrainy, by obronić swoją ojczyznę. Kiedy jest się z nimi, kiedy rozmawia się z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim, kiedy rozmawia się z jego współpracownikami, kiedy jest się z ukraińskimi żołnierzami – a byliśmy z nimi właściwie przez cały wczorajszy dzień, bo towarzyszyli nam i, oprócz naszych naszych żołnierzy i funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa, ochraniaли nas także ukraińscy żołnierze – determinacja tych ludzi do obrony ojczyzny, ich gotowość do walki jest **rzeczywiście (EP, IFV) niesamowita (AT, LEX, emotivity)**. **Ten duch, bardzo potężny (AT, LEX, emotivity)**, jest **bardzo wyraźnie (AT, LEX, comprehensibility)** odczuwalny.

Nie mam żadnych wątpliwości, że (EP, CGA) obrońcy Ukrainy **będą (EP, EM)** bronili swojego kraju do samego końca, ale **myślę, że (EP, CGA)** dodatkowo ten duch jest wspierany po prostu wściekłością i taką zwykłą, ludzką, męską złością i wściekłością na oprawców, bo inaczej tego nazwać **nie można (EF, DM)**. Jeżeli mordowani są ludzie, jeżeli zabija się dzieci, jeżeli mordowane i gwałcone są kobiety... Widzi się zbombardowane budynki, w których przecież **powinni (EP, EM)** mieszkać ludzie, w których **powinno (EP, EM)** się toczyć normalne życie, bloki, jak u nas, domy jednorodzinne, zniszczone samochody, zabici zwykli kierowcy, którzy jechali gdzieś sami albo z rodzinami – bo całe rodziny zostały pomordowane... **Widzieliśmy (EP, EVID, DIR) dramatyczne filmy i zdjęcia (AT, LEX, emotivity)** – pokazywano nam obrazy, które odkryto tuż po wycofaniu się sił rosyjskich.

Rosjanie prowadzą na Ukrainie wojnę totalną. Nie tylko z armią ukraińską, nie tylko z ukraińskimi ochotnikami, którzy bronią Ukrainy z bronią w ręku, ale także z kobietami i dziećmi, ze wszystkimi. **Te obrazy są nie do opisanie (AT, LEX, emotivity)**.

Nie mam żadnych wątpliwości, że (EP, CGA) musimy (EF, DM) udzielać Ukrainie i Ukraincom pełnego wsparcia, jakie tylko jest możliwe.

Tak, jak wczoraj powiedziałem (EP, MEP): zbrodnie powinni (EF, DM) być osądzone. Zbrodniarze powinni (EF, DM) zostać skazani. Nie tylko ci, którzy bezpośrednio zabijają, ale także i ci, którzy im na to pozwolili, także i ci, którzy wydali takie rozkazy. Bo **nie mam żadnych wątpliwości, że (EP, CGA) musiały (EP, EM) zostać wydane rozkazy.** Skoro ci ludzie pozwalają sobie na takie zachowania, **muszą (EF, DM) zostać skazani.**

Ale zanim wszyscy nie zostaną skazani, **muszą (EF, DM) zostać otoczeni całkowitym ostracyzmem wspólnoty międzynarodowej.** Po prostu wykluczeniem. **Powinni (EF, DM) zostać wykluczeni.** Sankcje – poza gospodarczymi – **powinny (EF, DM) polegać między innymi na wykluczeniu:** ze wspólnot międzynarodowych, z organizacji sportowych, ze wszystkich innych.

Nie możemy (EF, DM) pozwolić, aby we współczesnym świecie, w XXI wieku, można (EF, POT) się było tak zachować. Bo jeżeli **będziemy (EP, EM) na to pozwalali,** to prędzej czy później ludzkość **będzie (EP, EM) zmierzała w kierunku zagłady.** Bo to jest właśnie zagłada. **Nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA).**

Wierzę w to głęboko, **że (EP, CGA) Ukraina zwycięży, że** pozostanie wolnym, niepodległym, suwerennym krajem, **że** pozostanie naszym sąsiadem.

Jeszcze raz ogromnie dziękuję moim rodakom za udzielanie pomocy naszym gościom z Ukrainy. Są uchodźcami – tak, ale przecież wszyscy dobrze **wiemy, że (EP, CFV) są naszymi gośćmi.** Dziękuję za to ogromnie, bo kiedy tam się jest, człowiek rozumie, dlaczego oni się u nas schronili.

Ta pomoc jest im **ogromnie potrzebna (AT, LEX, importance).** **Jestem** za nią moim rodakom **ogromnie wdzięczny (AT, LEX, emotivity),** za to okazane serce. **Wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA) te właśnie okazane serca** zmieniają historię.

12.

Szanowni Państwo!

Jesteśmy w tej chwili w Rzeszowie. Razem z Panami Prezydentami wróciliśmy z Kijowa, z Ukrainy. Za chwilę pożegnamy się i każdy z nas wróci do swoich normalnych, codziennych zadań w swoim kraju.

Przede wszystkim **chcę (EF, INT) bardzo podziękować** Panom Prezydentom – moim kolegom, naszym sąsiadom z państw bałtyckich – za tę **bardzo ważną wspólną wizytę (AT, LEX, importance) w Kijowie.** **Myślę, że (EP, CGA) żaden z nas nie ma wątpliwości (EP, CGA) co do wartości tej wizyty,** naszej tam obecności, spotkania z Prezydentem Zełenskim, z jego współpracownikami, rozmowy, którą przeprowadziliśmy. **Mamy nadzieję, że (EF, INT) nasza obecność była dla wszystkich obrońców Ukrainy widomym znakiem wsparcia – bo na tym ogromnie nam zależało.**

Mamy też nadzieję, że (EF, INT) ten głos z Kijowa, który wczoraj daliśmy wszyscy razem – w piątkę z Panem Prezydentem Zełenskim – został usłyszany na świecie. Bo **rzeczywiście (EP, IFV) Ukraina walczy niezwykle bohatersko (AT, LEX, emotivity) o swoją wolność, niepodległość, suwerenność.** Ukraińcy krwawią się codziennie, odpierając **napaść Rosjan (AT, LEX, emotivity) – ale potrzebują wsparcia.** Są **niezwykle dzielni (AT, LEX, emotivity), ogromnie bohaterscy (AT, LEX, emotivity),** ponoszą **straszliwe straty (AT, LEX, emotivity),** Rosjanie mordują kobiety i dzieci, burzą domy, gwałcą.

Ukraina ogromnie cierpi i krwawi, ale potrzebuje wsparcia: zarówno tego o charakterze humanitarnym, politycznym, jak i rzeczowym, militarnym – i tutaj aktywność społeczności międzynarodowej jest jej **niezwykle potrzebna (AT, LEX, importance).** Podobnie jak **poważna rozmowa (AT, LEX, importance) na temat funduszy na odbudowę Ukrainy.**

Wszyscy **wierzymy, że (EP, CGA) Ukraina się obroni, że** ludzie, którzy dzisiaj są naszymi gośćmi w Polsce i innych krajach – Ukraińcy, którzy uciekli ze swoich domów, przede wszystkim kobiety i dzieci, bojąc się wojny i śmierci, co jak pokazały Bucza, Irpień i inne miejsca, było **uzasadnioną obawą (AT, LEX, emotivity),** bo mordowano tam zwykłych ludzi i nadal morduje się na Ukrainie, choć w Mariupolu – **będą (EP, EM) mogli wrócić do swoich domów.**

Żeby **mogli (EF, POT)** normalnie żyć i się odbudować, potrzebują wsparcia. To wsparcie finansowe dla Ukrainy **muszą (EF, DM)** dać Unia Europejska i świat. **Wierzę, że (EP, CGA)** – jako społeczność międzynarodowa – sprostamy temu zadaniu.

Jeszcze raz bardzo dziękuję Panom Prezydentom.

Dziękuję bardzo.

13.

Dzień dobry, Szanowni Państwo!

Przed chwilą zakończyło się zwołane przez Pana Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Joe Bidena, spotkanie liderów w formule – **oczywiście (EP, EM)** – online, ale z zachowaniem reżimów tajności, zgodnie ze wszystkimi standardami Sojuszu Północnoatlantyckiego.

W tym spotkaniu brało udział w sumie 12 liderów, licząc – **oczywiście (EP, EM)** – z Prezydentem Stanów Zjednoczonych. Ale wśród uczestników byli też: Sekretarz Generalny NATO, Przewodnicząca Komisji Europejskiej, Przewodniczący Rady Europejskiej. Z naszej części Europy – tutaj, z Europy Środkowej – w spotkaniu brałem udział ja i Prezydent Rumunii, Pan Klaus Iohannis.

Ze swojej strony zdałem krótką relację przede wszystkim Prezydentom, ale także Premierom – bo byli obecni Premier Wielkiej Brytanii, Kanclerz Niemiec, Premier Włoch – z wizyty na Ukrainie, w Kijowie, ale przecież nie tylko, bo to także Borodjanka, Irpień; bo to także ten moment, gdy zapoznano nas z sytuacją i stanem wówczas prac ekshumacyjnych w Buczy. Zdałem relację z rozmów z Prezydentem Zełenskim. byliśmy – ja i Prezydenci państw bałtyckich – ostatnimi liderami, którzy bezpośrednio rozmawiali z Prezydentem Zełenskim twarzą w twarz, nie za pośrednictwem linii telefonicznych czy połączenia internetowego.

Przekazałem, jak wygląda w tej chwili sytuacja, jak ją obserwujemy, jakie były oceny ukraińskie, jeżeli chodzi o to, jak dalej **będzie (EP, EM)** rozwijała się sytuacja w obwodach donieckim i ługańskim. Jesteśmy w tej chwili świadkami **rosyjskiej ofensywy (AT, LEX, emotivity)** na tym obszarze – spodziewanej zresztą przez stronę ukraińską, obserwowanej bacznie przez wywiady właściwie wszystkich państw świata, w szczególności NATO. **Widać (EP, EVID, DIR)** było grupujące się wojska – **nie było wątpliwości, że (EP, CGA)** ten atak nastąpi.

Chcę (EF, INT) podkreślić (EP, MEP) jedno: ocena całej tej sytuacji wśród uczestników dzisiejszego spotkania z Prezydentem Joe Bidenem na czele jest **absolutnie (AT, ADV)** jednoznaczna – wszyscy doskonale **zdajemy sobie sprawę, że (EP, CFV)** Ukraina wymaga wsparcia. W miarę możliwości Ukraina to wsparcie od poszczególnych państw otrzymuje. Był cały szereg deklaracji dalszego wsparcia Ukrainy – zarówno pod względem humanitarnym, jak i wsparcia rzeczowego. Więc tego Ukraina **na pewno (EP, EM) może (EF, POT)** się spodziewać.

Była także mowa o sankcjach. Reżimy sankcyjne cały czas są analizowane, **wszyscy mamy nadzieję, że (EF, INT) będzie (EP, EM)** zgodą co do tego, by te sankcje **były (EP, EM) rzeczywiście (EP, IFV)** rozszerzane. Determinacja jest coraz większa, coraz więcej przywódców mówi o sankcjach związanych z gazem i ropą naftową, a więc żeby te sankcje polegały na tym, by tego od Rosji nie kupować; aby szukać kontraktów gdzie indziej; aby możliwości dochodów, z których Rosja finansuje wojnę, po prostu Rosji odbierać.

Była też **bardzo silnie podkreślana (AT, LEX, importance)** kwestia odpowiedzialności za zbrodnie wojenne, których dopuszczają się rosyjskie oddziały na Ukrainie. była kwestia odpowiedzialności nie tylko przywódców rosyjskich, nie tylko Władimira Putina, jego otoczenia, nie tylko generalicji, lecz także oficerów i żołnierzy – również po to, by była **świadomość, że (AT, NOUN)** zbrodnie **będą (EP, EM)** ścigane. Prace prokuratorów się toczą, dokumentacja jest zbierana.

Jest **bardzo poważna determinacja (AT, LEX, importance)** ze strony przywódców europejskich i światowych, by te zbrodnie w sposób zdecydowany i jednoznaczny zostały rozliczone. Padły także **mocne słowa (AT, LEX, emotivity)**, że **nie**

wolno (EF, DM) dopuścić do tego, by Rosja po prostu wygrała tę wojnę – że ta wojna **absolutnie (AT, ADV) nie może (EF, DM)** być rosyjskim sukcesem.

Bo – **na szczęście (AT, ADV)** – jest **świadomość, że (AT, NOUN)** jeżeli Rosja **będzie (EP, EM)** miała tu sukces, **będzie (EP, EM)** mogła go odtrącić i on **będzie (EP, EM)** rzeczywisty, realny, krótko mówiąc: jeżeli Rosja odniesie zwycięstwo, to **będzie (EP, EM)** atakowała dalej. **Absolutnie (EP, EM)** nie zaspokoi się tym, co zdobyła na Ukrainie, **absolutnie (EP, EM)** nie zaspokoi w ten sposób swoich imperialnych ambicji, **będzie (EP, EM)** atakowała **prawdopodobnie (EP, EM)** kolejne kraje i – **oczywiście (EP, EM)** – społeczność międzynarodowa **absolutnie (AT, ADV) nie może (EF, DM)** się na to zgodzić.

Trzeba powiedzieć jasno (EF, DIR): jeżeli chodzi o jedność wśród największych państw Sojuszu Północnoatlantyckiego – największych, które uczestniczyły dzisiaj w tym spotkaniu – jest absolutna jedność, tutaj **nie ma** kompletnie **żadnych wątpliwości, że (EP, CGA)** to stanowisko jest jednoznaczne. Jest **absolutne potępienie rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę.

Wszyscy mówią o **absolutnym złamaniu (AT, LEX, emotivity)** wszelkich norm prawa międzynarodowego – o tym, że **musi (EF, DM)** zostać to zatrzymane. I od tej strony państwa Sojuszu Północnoatlantyckiego, a także władze instytucji Unii Europejskiej stoją zdecydowanie jak mur. I rosyjskie postępowanie **absolutnie (AT, ADV)** nie spotyka się z choćby cieniem akceptacji.

Była mowa o tym, by nie brać udziału w posiedzeniach G20 i G7, jeżeli miałyby brać w nich udział Rosja. Krótko mówiąc: by całkowicie pozbawić Rosję jakiegokolwiek akceptacji na arenie międzynarodowej – że to jest także droga do tego, by po prostu okazać dezaprobatę i szukać sposobów na zatrzymanie Rosji.

Więc kolejne spotkanie w tym **bardzo ważnym momencie (AT, LEX, importance)**, gdy właśnie rozpoczął się kolejny etap **rosyjskiej inwazji (AT, LEX, emotivity)** – tym razem ofensywa w obwodach ługańskim i donieckim. Wszyscy wyrażali absolutną aprobatę dla inicjatywy Prezydenta Joe Bidena, jeżeli chodzi o zwołanie tego spotkania, wszyscy zabrali głos. Tak że tutaj – **jak mówiłem (EP, MEP)** – stanowisko państw uczestniczących i ich liderów jest **absolutnie (AT, ADV)** jednoznaczne.

Dziękuję.

14.

Wołodomyrze!

Drodzy Przyjaciele!

jak mam teraz mówić, kiedy wzruszenie blokuje mi krtań?

Dziękuję Wam z całego serca,

Wołodomyrze!

dziękuję w imieniu Rzeszowa, jego mieszkańców, dziękuję w imieniu Podkarpacia, całego polskiego pogranicza z Ukrainą, mieszkańców tego regionu, dziękuję w imieniu wszystkich Polaków. Dziękuję Ci ogromnie za Twoje **wspaniałe słowa (AT, LEX, emotivity)**. Dziękuję z całego serca!

Szcze ne wmerła Ukrainy i sława, i wola,

szcze nam, brattia Ukrainjci, usmichneťsia dola.

Jeszcze Polska nie zginęła,

kiedy my żyjemy,

co nam obca przemoc wzięła,

szablą odbierzemy.

Szanowny Panie Prezydencie, Drogi Przyjacielu, Wołodomyrze,

Szanowny Panie Przewodniczący,
Szanowne Panie i Panowie Posłowie,
Szanowni Państwo,
Wszyscy Drodzy Przybyli Goście,
Drodzy Ukraińscy Przyjaciele!

Jestem dziś w **pięknym, dumnym Kijowie (AT, LEX, emotivity)**, w stolicy wolnej, niepodległej, demokratycznej Ukrainy, która prawie od 90 dni stawia **bohaterski opór (AT, LEX, emotivity) barbarzyńskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**. byłem tutaj też 23 lutego, zaledwie kilka godzin przed rozpoczęciem **rosyjskiej inwazji (AT, LEX, emotivity)**. byłem, by wspierać Ukrainę i jej naród w **niezwykle trudnym czasie (AT, LEX, emotivity)** i **zapewnić, że (EF, INT)** Polska nigdy nie zostawi Ukrainy samej.

Byłem tu także nieco ponad miesiąc temu z Prezydentami państw bałtyckich – Litwy, Łotwy i Estonii, z wypróbowanymi przyjaciółmi Waszego kraju, aby rozmawiać o **konkretnej pomocy (AT, LEX, importance)** dla Was.

Ale podczas tamtej wizyty w Kijowie w pierwszej połowie kwietnia byłem także w Borodziance i Irpieniu. Na własne oczy **widziałem (EP, EVID, DIR)** ślady zbrodni. **Widziałem (EP, EVID, DIR)** ogrom **ludzkiego nieszczęścia (AT, LEX, emotivity)**. **Widziałem (EP, EVID, DIR)** cierpienie, **widziałem (EP, EVID, DIR)** ból, **widziałem (EP, EVID, DIR)** zburzone domy. **Widziałem (EP, EVID, DIR)** niewyobrażalną tragedię **(AT, LEX, emotivity)** Waszego narodu. Wiem, jak **strasznych czynów (AT, LEX, emotivity)** dopuścili się w Buczy i innych miejscach **barbarzyńscy najeźdźcy (AT, LEX, emotivity)**.

Muszą (EF, DM) za to odpowiedzieć przed narodowymi trybunałami! To jest **rzecz konieczna (AT, LEX, importance)**, jeżeli świat ma być **rzeczywiście (EP, IFV)** światem sprawiedliwym! Jeżeli świat ma być **rzeczywiście (EP, IFV)** światem wolnym!

Ale pomimo **wielkich zniszczeń (AT, LEX, emotivity)**, pomimo **straszliwych zbrodni (AT, LEX, emotivity)**, **wielkiego cierpienia (AT, LEX, emotivity)**, którego każdego dnia doświadcza ukraiński naród, **rosyjscy najeźdźcy (AT, LEX, emotivity)** nie złamali Was. Nie udało im się to. **Wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** nigdy im się to nie uda.

I chcę (EF, INT) to **powiedzieć** z całą mocą: wolny świat ma dziś twarz Ukrainy!

Jako Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej mam **zaszczyt (AT, NOUN)** **przemawiać** przed Wami – przedstawicielami ukraińskiego narodu – w ukraińskim parlamencie, w miejscu, gdzie bije serce wolnej, niepodległej i demokratycznej Ukrainy. To **ogromny przywilej (AT, LEX, emotivity)** i wyróżnienie. Traktuję to jako **wielki gest (AT, LEX, emotivity)** przyjaźni wobec Polski i Polaków i dziękuję za to z całego serca. Dziękuję Wam, Przyjaciele.

Wielce Szanowni Deputowani,
Wszyscy Dostojni Przybyli Goście,
ale przede wszystkim Wołodomyrze,
Szanowny Panie Prezydencie,
Panie Przewodniczący!

Moment dziejowy sprawia, że Ukraina i Polska mają **niesamowitą polityczną szansę (AT, LEX, emotivity)** jako dwa blisko spokrewnione narody tej samej części Europy.

Panie Prezydencie, Wołodomyrze!

Sam mówiłeś, że jest nas razem ponad 80 milionów i że razem jesteśmy silniejsi. **Nie wolno (EF, DM)** nam tej szansy zmarnować.

Drodzy Ukraińscy Przyjaciele!

Chciałbym, (EF, INT) żebyście wiedzieli, że Wasi bliscy – żony, rodzice, dzieci, wnuki, te miliony ludzi, którzy musieli (NO, past) wyjechać z Ukrainy, także do Polski, uciekając przed **tragedią wojny (AT, LEX, emotivity)** – nie są dziś w naszym kraju uchodźcami. Są naszymi gośćmi.

Zapewniam Was, że (EP, CGA) kiedy Wy tak dzielnie walczyacie w obronie niepodległości swojego kraju, oni są w polskich domach bezpieczni. I bezpiecznie **będą (EP, EM)** mogli powrócić do swojej ojczyzny, po tym jak pokonacie **rosyjskiego okupanta (AT, LEX, emotivity)**. **Wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** tak właśnie **będzie (EP, EM)**.

To swoisty **paradoks, że (AT, NOUN)** tak wielkie zło (AT, LEX, emotivity), które wyrządzają na Ukrainie najeźdźcy, wyzwoliło z drugiej strony **tak wielkie dobro (AT, LEX, emotivity)**. **Wierzę, że (EP, CGA)** to dobro, te nawiązane przyjaźnie pomiędzy milionami Polaków i Ukraińców sprawią, że **będziemy (EP, EM) dobrymi sąsiadami (AT, LEX, emotivity)** już na zawsze. To **wielka, dziejowa, historyczna szansa (AT, LEX, emotivity)** i **wielki, dziejowy, historyczny przełom (AT, LEX, emotivity)**.

Panie Prezydencie, Wołodomyrze!

Państwo Przewodniczący!

Werchowna Rado!

Staję przed dostojną Radą Najwyższą jako Prezydent Polski, by podziękować – **podkreślam (EP, MEP)**: staję, by podziękować. Do tej pory Wy dziękowaliście. Mówicie, że Polska otworzyła granicę dla 3,5 mln ukraińskich uchodźców i stała się domem dla ponad 2 mln z nich. **To prawda (EP, IFV)**.

Mówicie, że Polska dała Ukrainie ogromną liczbę czołgów, transporterów opancerzonych, wyrzutni rakiet, broni, amunicji – warte prawie 2 mld dolarów, że cały czas powtarza innym, że Ukraina **musi (EF, DM)** mieć wsparcie wolnego świata. **To prawda (EP, IFV)**.

Że Polska niesie pomoc i nie przestraszyła się **rosyjskich, moskiewskich pogrózek (AT, LEX, emotivity)**. **To też prawda (EP, IFV)**. Mówicie, że Polska otworzyła swoją granicę i dała Ukraińcom takie same prawa, jakie posiadają Polacy i przyjęła do szkół Wasze dzieci. **I to też jest prawdą (EP, IFV)**.

Jednak to nie my jesteśmy bohaterami. To Wy nimi jesteście.

Mówię o tym z dumą, bo Polska udzieliła Ukrainie wsparcia, dlatego że my w Was wierzyliśmy i wierzymy. Na wiele miesięcy przed wybuchem wojny **byłem przekonany, że (EP, CGA)** Ukraina stawi **skuteczny opór (AT, LEX, emotivity)** Rosji; że **będzie (EP, EM)** jak bohater wiersza wielkiego Iwana Franki, jak „duch szczo tiło rwe do boju, rwe za postup, szcziastaj woliu”.

Dziękuję Wam dzisiaj za to, że bronicie Europy przed **najazdem barbarzyństwa (AT, LEX, emotivity)** i **nowego rosyjskiego imperializmu (AT, LEX, emotivity)**; że pokazujecie tyranom ich miejsce; że udowodniliście, że duch wolnego narodu jest silniejszy! Dziękuję za to z całego serca. Pokazałaś, Ukraino, że jesteś – jak mówi Twój hymn – kozackiego rodu. **Jesteście wielcy (AT, LEX, emotivity)**!

Zwracam się do Waszych żołnierzy – do żołnierzy ukraińskich, walczących w Siłach Zbrojnych Ukrainy, Gwardii Narodowej, jednostkach Obrony Terytorialnej, do **bohaterskich obrońców (AT, LEX, emotivity)** Mariupola, również tych, którzy przebywają obecnie w **rosyjskiej niewoli (AT, LEX, emotivity)**, i do tych, którzy na całej linii frontu stawiają **zaciekle opór (AT, LEX, emotivity)** najeźdźcom.

Jesteście **bohaterami Ukrainy (AT, LEX, emotivity)**. Ale jesteście też **bohaterami Polski, Europy i całego świata (AT, LEX, emotivity)**.

Dziękujemy Wam z całego serca! Przyjmijcie nasz **wielki szacunek (AT, LEX, emotivity)**. **Wielki (AT, LEX, emotivity)**! Z całego serca dziękuję w imieniu narodu polskiego, dziękuję za Wasz opór, za Wasze poświęcenie, za Waszą odwagę, za Wasze **umiłowanie wolności (AT, LEX, emotivity)** i ojczyzny. To ono **będzie (EP, EM)** źródłem Waszego zwycięstwa. **Wierzmy (EP, CGA)** w to głęboko.

Szanowni Państwo!

Wrogowie wielokrotnie próbowali nas skłócić, skierować przeciwko sobie. Dziś także próbują, strasząc Polaków Ukraińcami i Ukraińców Polakami. Wykorzystując do tego **bolesne tematy (AT, LEX, emotivity)** z naszej wzajemnej przeszłości, z naszej historii. Ale to się im nie udało! Zbyt dobrze poznaliśmy te metody. **Wiemy, że (EP, CFV)** napięcia w relacjach polsko-ukraińskich służą tylko obcym interesom. A nam, Polakom i Ukraińcom, szkodzą!

Nasze oba narody to długie wieki historii. **Historii wspaniałej (AT, LEX, emotivity)**, ale w wielu momentach także i **bardzo trudnej**.

Popełniliśmy wzajemnie wiele błędów, za które zapłaciliśmy wysoką cenę.

Mówił o tym na Ukrainie, we Lwowie, Papież Jan Paweł II, **wielki orędownik (AT, LEX, emotivity)** pokoju i pojednania polsko-ukraińskiego. **Przypomnę (EF, DIR)** jego pamiętne słowa:

„Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to, co jednoczy, niż to, co dzieli, ażeby razem budować przyszłość opartą na wzajemnym szacunku, na braterskiej wspólności, braterskiej współpracy i autentycznej solidarności”. Tak powiedział Jan Paweł II we Lwowie.

Dzisiaj, bardziej niż kiedykolwiek, wspólnie realizujemy to przesłanie. I **musimy (EF, DM)** je realizować nadal w oparciu o prawdę i wzajemny szacunek. Podczas mojej ostatniej wizyty w Watykanie, nie tak dawno, złożyłem na grobie św. Jana Pawła II dwa wieńce: biało-czerwony i niebiesko-żółty. I modliłem się razem z moją żoną, z naszymi współpracownikami, z Polakami, którzy akurat byli w Bazylice św. Piotra, ale także z obecnymi tam, na miejscu Ukraińcami, za wolną, niepodległą, suwerenną Ukrainę, która **będzie (EP, EM)** żyła w przyjaźni z wolną, suwerenną i niepodległą Polską, za szczęście i wzajemną współpracę naszych państw i narodów, za nas wszystkich, za Wasze rodziny; o pokój i przyjaźń, o **bezpieczną przyszłość (AT, LEX, emotivity)**.

Drodzy Przyjaciele!

Właśnie o **bezpieczną przyszłość (AT, LEX, emotivity)** naród ukraiński **bohatersko (AT, LEX, emotivity)** walczy z **rosyjskim najeźdźcą (AT, LEX, emotivity)** już trzy miesiące. Wiele państw, wielu ekspertów, światowe media przewidywały, że to **będzie (EP, EM)** szybka i zwycięska wojna Rosji, że Kijów upadnie w trzy dni. Ale nie mogli się bardziej pomylić. Nie upadł ani w trzy, ani w 33, ani w 53, ani w 83 dni! I nie upadnie! Nie upadnie! **Nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)**!

A gdy niemal wszyscy – właśnie będąc przekonanymi, że (3rd) Kijów upadnie – ewakuowali stąd swoje ambasady, polski ambasador Bartosz Cichocki pozostał w Kijowie. Był tu z Wami w czasie bombardowań i w czasie ataku na Kijów, i jest tutaj ze mną. Dziękuję, Panie Ambasadorze, za godne reprezentowanie Rzeczypospolitej tam, gdzie najbardziej tego potrzeba. Dziękuję z całego serca!

Szanowni Państwo!

Wygrana bitwa o Kijów, wygrana bitwa o Charków, **bohaterska obrona (AT, LEX, emotivity)** Mariupola na zawsze zapisały się już na kartach historii. Nikt tego nie wymaże. Ukraina pokazała całemu światu, że jest w stanie stawić czoło **imperialnej Rosji (AT, LEX, emotivity)**. Przecież nikt w to nie wierzył, a stało się i dzieje się! Rosja nie zrealizowała żadnego ze swoich strategicznych celów w pełni. Poniosła **olbrzymie straty (AT, LEX, emotivity)** i ponosi je cały czas. To **wielki sukces (AT, LEX, emotivity)** ukraińskiego państwa, to **wielki sukces (AT, LEX, emotivity)** ukraińskich sił zbrojnych, to **wielki sukces (AT, LEX, emotivity)** ukraińskich władz – to Wasz **wielki sukces (AT, LEX, emotivity)**, całego narodu!

Zachodni świat zjednoczył się wokół Ukrainy. Duża w tym zasługa Stanów Zjednoczonych i przywództwa ze strony Prezydenta Joe Bidena. W sytuacji **prawdziwego zagrożenia (AT, LEX, emotivity)** potwierdza się, że **(EP, IFV)** **silne amerykańskie przywództwo (AT, LEX, importance)** jest nadal potrzebne światu. Kijów jest miejscem, z którego **wyraźnie**

widać, że (EP, EVID, INF) potrzebujemy więcej Ameryki w Europie – zarówno w wymiarze wojskowym, jak i gospodarczym.

Niestety (AT, ADV), w Europie w ostatnim czasie pojawiały i pojawiają się także **niepokojące głosy (AT, LEX, emotivity)**, żeby Ukraina uległa żądaniom Putina. **Chcę jasno powiedzieć (EF, INT)**: tylko Ukraina ma **prawo (EF, NRM) decydować** o swojej przyszłości.

Tylko Ukraina ma **prawo (EF, NRM)** sama o sobie **decydować!**

Świat, wspólnota międzynarodowa **powinien (EF, DM)** się domagać od Rosji zaprzestania agresji, całkowitego wycofania się z terytorium Ukrainy, zaprzestania naruszania prawa międzynarodowego. Nie ma mowy o żadnym negocjowaniu i decydowaniu ponad głową Ukrainy! Nic o Was bez Was! **Absolutnie (AT, LEX, emotivity)!** To **żelazna zasada (AT, LEX, importance)!** **Musi (EF, DM)** być przestrzegana!

Dziś to nie Wy, to świat zachodni zdaje egzamin z wiarygodności, z tego, czy jego wartości **naprawdę (EP, IFV)** coś znaczą. Jeżeli dla świętego spokoju, interesów gospodarczych czy politycznych ambicji zostanie poświęcona Ukraina, choćby centymetr jej terytorium i kawałek suwerenności, **będzie (EP, EM)** to **olbrzymi cios (AT, LEX, emotivity)** nie tylko dla ukraińskiego narodu, ale dla całej wspólnoty Zachodu. **Nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)!**

To właśnie czas i Wasza przyszłość pokażą, czy fundament zachodniego świata, wartości takie jak: demokracja, prawa człowieka, solidarność, tylko pięknie brzmią, ale – w zderzeniu z **brutalną rzeczywistością (AT, LEX, emotivity)** – nic nie znaczą, czy też znaczą coś **rzeczywiście (EP, IFV)**. **Nie wolno (EF, DM)** nam dopuścić, by okazały się **pustymi słowami (AT, LEX, emotivity)**. **Nie wolno (EF, DM)** nam do tego dopuścić. To **wielka odpowiedzialność (AT, LEX, importance)** Zachodu wobec Ukrainy. To **wielka odpowiedzialność (AT, LEX, importance)** wspólnoty międzynarodowej wobec Waszego narodu i Waszego państwa. **Nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)**.

Po Buczy, Borodziance, po Mariupolu **nie może (EF, DM)** być powrotu do business as usual z Rosją, Szanowne Panie i Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo Premierzy, Szanowni Państwo Posłowie do parlamentów całego świata!

Nie może (EF, DM) być powrotu do business as usual! **Uczciwy świat (AT, LEX, emotivity)** **nie może (EF, DM)** tego zrobić, przechodząc do porządku dziennego nad zbrodnią, nad agresją, nad łamaniem podstawowych zasad.

Drodzy Przyjaciele!

Jako Polska od dawna ostrzegaliśmy Europę przed imperialnymi zapędami Rosji i Putina. Przed chęcią odbudowy wpływów Związku Sowieckiego, a **może (EP, EM)** i carskiej Rosji. Przed uzależnieniem od rosyjskich źródeł energii. **Mówiliśmy, że (EP, MEP)** to w istocie broń, która **może (EP, EM)** zostać użyta przeciwko Europie, przeciwko narodom. Mówiliśmy... **Niestety (AT, ADV)**, nie posłuchano nas. Bagatelizowano nasze ostrzeżenia. byliśmy oskarżani o rusofobię.

Dziś świat po cichu przyznaje, że mieliśmy rację, ale – wierzcie mi – **niezwykle gorzka to satysfakcja (AT, LEX, emotivity)**.

O zagrożeniu ze strony Rosji mówił wielokrotnie śp. Prezydent Lech Kaczyński. Mój profesor, mój nauczyciel, mój prezydent i **wielki przyjaciel (AT, LEX, emotivity)** Ukrainy. **Widziałem (EP, EVID, DIR)** z bliska, jak walczył o to, by przyjąć Ukrainę i Gruzję do Sojuszu Północnoatlantyckiego.

Mija właśnie 14 lat od szczytu w Bukareszcie, na którym mogły (NO, past, could have been) zapaść te **historyczne decyzje (AT, LEX, emotivity)**, dające Ukrainie plan do członkostwa w NATO. Gdyby wówczas posłuchano Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, **prawdopodobnie (EP, EM)** nie doszłoby do agresji w 2014 roku, nie byłoby (NO, would have not) obecnej wojny, nie doszłoby do **ogromu zniszczeń (AT, LEX, emotivity)**, **ludzkiego cierpienia (AT, LEX, emotivity)**. Historia potoczyłaby się inaczej.

To **powinien (EP, EM)** być **wielki wyrzut sumienia (AT, LEX, emotivity)** dla niektórych europejskich liderów. Dlatego tak **ważne jest, żeby (EF, NRM)** dzisiaj nie powtarzano tych samych **fatalnych błędów (AT, LEX, emotivity)**, które prowadzą do **tylu nieszczęść (AT, LEX, emotivity)**. Nigdy **nie wolno (EF, DM)** do tego dopuścić.

Szanowni Państwo!

Drodzy Przyjaciele!

Polska wspiera i **będzie (EF, INT)** wspierać Ukrainę. Ja **osobiście (EF, INT)** nie spocznę, dopóki Ukraina nie stanie się członkiem Unii Europejskiej w pełnym tego słowa znaczeniu. Jest moim **wielkim pragnieniem i marzeniem (AT, LEX, emotivity)** – i jako Prezydenta RP i po prostu jako człowieka – abyśmy **możli (EF, POT)** razem budować wspólną przyszłość. To **wielce ważne (AT, LEX, importance)** przecież nie tylko dla nas, ale przede wszystkim dla następnych pokoleń, dla naszych dzieci, dla naszych wnuków – jaka dalej, na następne wieki **będzie (EP, EM)** nasza część Europy, jak **będą (EP, EM)** tutaj mogli żyć ludzie. **Wierzę, że (EP, CGA)** jako wolni, szczęśliwi, samorządzący się, tacy, którzy budują przyszłość, rozwijają się, **mogą (EF, POT)** realizować swoje ambicje. **Wierzę (EP, CGA)** w to głęboko.

Przypomnę, że (EF, DIR) to Polska – jako pierwsze państwo – uznała niepodległość Ukrainy w 1991 roku. W 1992 roku pierwsi nasi prezydenci niepodległych wtedy w pełni krajów podpisali Traktat o Dobrej Współpracy, Wzajemnym Sąsiedztwie. Ale dziś **myślę, że (EP, CGA)** **można śmiało powiedzieć, że (EP, MEP)** **moment dziejowy (AT, LEX, emotivity)** na nowo kształtuje nasze relacje. To są fakty, o których mówiłem i którym nikt **chyba (EP, EM)** nie jest w stanie zaprzeczyć.

Nadszedł dzisiaj czas, **w moim głębokim przekonaniu (EP, CGA)**, na nowy polsko–ukraiński traktat o dobrym sąsiedztwie, na traktat, który uwzględni wszystko to, co razem zbudowaliśmy w naszych relacjach choćby w ostatnich miesiącach.

Obecna wojna pokazała też, jak niewystarczająca jest sieć połączeń drogowych, kolejowych, infrastrukturalnych łączących nasze państwa. **Czas (EF, NRM)** odrobić te zapóźnienia. Granica polsko–ukraińska ma łączyć, a nie dzielić. To **powinien (EF, DM)** być w tej chwili nasz **wielki cel (AT, LEX, importance)**. Niech jednym z trwałych znaków naszych relacji będzie szybka kolej, która połączy Kijów z Warszawą. Zbudujemy ją razem. **Wierzę, że (EP, CGA)** **będziemy (EP, EM)** **możli (EF, POT)** to zrobić już w najbliższych latach.

Jak przed momentem zapewniałem – **będziemy (EF, INT)** jako Polska – aktywnie wspierać Ukrainę w drodze do członkostwa w Unii Europejskiej – teraz do statusu kandydata. Ze wszystkich sił Panie Prezydencie! Ale także do członkostwa w UE, **jak powiedziałem (EP, MEP)**, w pełnym tego słowa znaczeniu. Bo miejsce wolnej i demokratycznej Ukrainy jest w zjednoczonej Europie. **Ja** to dobrze **wiem (EP, CFV)**, ale przede wszystkim **Wy** to dobrze **wiecie**. **I wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** taka właśnie **będzie (EP, EM)** w przyszłości decyzja Waszego społeczeństwa, narodu ukraińskiego. **Że** taką właśnie decyzję naród ukraiński podejmie. **Że** tak się właśnie wypowie, kiedy przyjdzie na to czas.

Wierzę w to, że (EP, CGA) wspólnie **będziemy (EF, INT)** **się starali (EF, POT)** ten czas jak najbardziej przybliżyć. **Osobiście (AT, ADV)** bardzo zależy mi także na tym, by Ukraina dołączyła do Inicjatywy Trójmorza, zrzeszającej państwa naszego regionu, członków Unii Europejskiej. Z Ukrainą inicjatywa ta **będzie (EP, EM)** **z całą pewnością (EP, EM)** znacznie silniejsza.

Chcemy (EF, INT) wspierać naszą niezależność energetyczną, a także wziąć aktywny udział w odbudowie Waszej ojczyzny ze zniszczeń wojennych.

Potrzebne są **specjalne fundusze (AT, LEX, importance)**, fundusze na odbudowę. Będę (NO, future fact) o tym rozmawiał już w najbliższych dniach ze światowymi przywódcami podczas szczytu w Davos.

Ale **pamiętajmy, że (EF, DIR)** Ukraina **musi (EF, DM)** być odbudowana przede wszystkim na koszt agresora – takie są wymogi dziejowej sprawiedliwości.

Na koszt Federacji Rosyjskiej, która na Ukrainę napadała, która dzisiaj burzy na Ukrainie domy, która niszczy ukraiński przemysł, która zabiera ukraińskie plony, która zabija na Ukrainie ludzi. **Powinna (EF, DM)** być odbudowywana przede wszystkim z reparacji wojennych. na ten cel w pierwszej kolejności **naależy (EF, DM)** przeznaczyć zamrożone dziś w zachodnich bankach rosyjskie rezerwy walutowe, a te są ogromne. **Ogromne (AT, LEX, emotivity)!**

To Rosja zrujnowała Ukrainę i to Rosja **musi (EF, DM)** za to zapłacić. **Nie mam** co do tego **żadnych wątpliwości (EP, CGA)**. **I wierzę w to, że (EP, CGA)** nikt uczciwy na świecie też **żadnych wątpliwości nie ma (EP, CGA)**. **Jasną sprawą jest (EP, EVID, INF)**, kto jest agresorem, a kto został napadnięty i czyja ziemia jest niszczone.

Drodzy Przyjaciele!

W czasie naszych rozmów z Wołodymyrem, z Waszym Prezydentem, często wspominaliśmy polsko–ukraińskie EURO 2012. Ktoś **będzie (EP, EM)** się śmiał, a **może (EP, EM)** oburzał, że mówię o tym dzisiaj, tutaj, w Radzie Najwyższej. Ale **przypomnijcie (EF, DIR)** sobie tamte **radosne dni (AT, LEX, emotivity)**. **Przypomnijcie (EF, DIR)** sobie tamtą **wielką akcję (AT, LEX, emotivity)**, te ogromne inwestycje, które wtedy realizowaliśmy. Tę radość, którą wlało w nasze społeczeństwa to, że się udało. I że razem zrealizowaliśmy **wielki projekt (AT, LEX, emotivity)**.

Głęboko w to **wierzę**, Kochani, **że (EP, CGA)** jeszcze nie jeden taki projekt przed nami, że **będziemy (EP, EM)** jeszcze wspólnie realizowali **wielkie europejskie i światowe projekty (AT, LEX, emotivity)**, także sportowe, ale również i inne.

Ukraina wygra wojnę, przezwycięży trudności i zostanie odbudowana jeszcze piękniejsza niż była przed **rosyjską agresją (AT, LEX, emotivity)**. **Jestem tego pewien (EP, CGA)**.

Niech żyje wolna, suwerenna, niepodległa Ukraina!

Niech żyje Polska!

15.

Szanowny Panie Prezydencie! Drogi Wołodymyrze!

Szanowni Państwo!

Bardzo serdecznie **chcę (EF, INT)** **podziękować** Panu Prezydentowi za **wielkie wyróżnienie (AT, LEX, emotivity)**, jakie spotkało Rzeczpospolitą Polską i mnie w związku z zaproszeniem właśnie na dziś, tutaj, do Kijowa – z jednej strony na II spotkanie Platformy Krymskiej, **bardzo ważne spotkanie międzynarodowe (AT, LEX, importance)**; co jest dla nas **niezwykle istotne (AT, LEX, importance)**, w czasie którego będę (NO, future fact) zasiadał obok Pana Prezydenta Wołodymyra Zełenskigo, tutaj w Kijowie, dyskutując także z naszymi przyjaciółmi, sojusznikami, partnerami z innych państw na temat odzyskania Krymu przez Ukrainę, zakończenia **rosyjskiej okupacji (AT, LEX, emotivity)** Krymu.

Jest to także **bardzo ważne wydarzenie (AT, LEX, importance)** jeszcze z dwóch punktów widzenia. Polacy znakomicie rozumieją to, co dzieje się dziś i będzie (NO, future fact) się działo jutro tutaj, na Ukrainie. Po pierwsze: Dzień Flagi Ukraińskiej, po drugie: Dzień Niepodległości Ukrainy – podobnie w Polsce, my 2 maja obchodzimy Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, a 3 maja rocznicę naszej wielkiej Konstytucji 3 Maja – jednego z największych polskich osiągnięć historycznych, jeżeli chodzi o budowę demokracji i nowożytnego, nowoczesnego systemu politycznego – Konstytucji z 1791 roku, drugiej najstarszej Konstytucji na świecie.

Ale – co jest także **niezwykle istotne (AT, LEX, importance)** – dzisiaj Ukraina walczy, dzisiaj Ukraina broni swojej niepodległości, dzisiaj Ukraina broni spójności całości swojego państwa wobec **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)**, która nie zaczęła się 24 lutego, która tak **naprawdę (EP, IFV)** zaczęła się w 2014 roku, kiedy Rosja po raz pierwszy dokonała napaści na Ukrainę, rozpoczynając de facto okupację okręgu ługańskiego i donieckiego, ale przede wszystkim rozpoczynając właśnie **rosyjską okupację (AT, LEX, emotivity)** Krymu.

Czemu tak bardzo mocno to akcentuję? Bo to także i z tego punktu widzenia **bardzo ważny dzień (AT, LEX, importance)** i **ważna rocznica (AT, LEX, importance)** zarówno dla nas, Polaków, jak również i dla naszych sąsiadów, dla wszystkich mieszkańców państw bałtyckich. To rocznica zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow w 1939 roku. Dokładnie 23 sierpnia Rosja sowiecka zawarła pakt z hitlerowskimi Niemcami, na mocy którego została zaatakowana przez hitlerowskie Niemcy i – później, 17 września – Rosję Sowiecką Polska i inne państwa bałtyckie. Zarówno Polska straciła wtedy de facto swoją państwowość, znajdując się pod okupacją hitlerowską i sowiecką, jak również ten sam los podzieliły państwa bałtyckie.

W istocie to, że (EP, IFV) dzisiaj jestem tutaj, w Kijowie i stoję obok prezydenta walczącej przeciwko **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** Ukrainy ma też dla nas – Polaków, ma też dla naszych sąsiadów – Bałtów znaczenie niezwykle symboliczne. **Śmiało można powiedzieć, że (EP, MEP)** w związku z tym jest to dla nas także dzień protestu wobec wojny, protestu wobec **rosyjskiego imperializmu (AT, LEX, emotivity)**, który odżywa, czego najlepszym przykładem jest dzisiaj zmagająca się z **rosyjską agresją (AT, LEX, emotivity)** i **rosyjskim okrucieństwem (AT, LEX, emotivity)** Ukraina.

Jeszcze raz z tego punktu widzenia ogromnie dziękuję Panu Prezydentowi Wołodomyrowi Zełenskiemu, z jednej strony. A z drugiej strony, **chcę (EF, INT) wyrazić wielki szacunek (AT, LEX, emotivity)** dla narodu ukraińskiego za **niezwykłe bohaterstwo (AT, LEX, emotivity)**, z jakim broni swojej ojczyzny, dla wszystkich tych, którzy dzisiaj cierpią, którzy dzisiaj żyją pod **okupacją rosyjską (AT, LEX, emotivity)**, a dla których powrót Ukrainy do jej uznanych międzynarodowo granic jest sprawą – nie waham się tego powiedzieć – życia i śmierci.

Chcę, żeby (EF, DIR) byli przekonani o **silnym wsparciu (AT, LEX, importance)** ze strony Polski, o tym, że Polska i Polacy są z nimi i **będą (EF, INT)** ich wspierali do ostatniego dnia ich walki. **Wierzymy** w to głęboko w Polsce, **że (EP, CGA) będzie (EP, EM) to walka zwycięska (AT, LEX, emotivity)**. Stoimy w tej sprawie **absolutnie (AT, ADV)** przy Ukrainie.

Ale to dla mnie także sposobność, aby złożyć życzenia z okazji Dnia Flagi Ukraińskiej, z okazji przypadającego jutro Dnia Niepodległości Ukrainy dla Pana Prezydenta, dla wszystkich członków władz ukraińskich, a także dla całego społeczeństwa ukraińskiego. Jeszcze raz zapewniając, że Polacy są z Wami, Polacy życzą zwycięstwa, dlatego, że **nie mamy żadnych wątpliwości, że (EP, CGA)** sprawiedliwości, uczciwości, demokracji, prawa międzynarodowego bronicie dzisiaj właśnie Wy – przed agresją, przed czymś, z czym wszyscy się nie zgadzamy, przed łamaniem wszelkich zasad, przed łamaniem dogmatów, które zostały ustanowione po II wojnie światowej.

Dzisiaj bronicie wolności, bronicie nie tylko wolności i niepodległości Ukrainy, ale **wierzę (EP, CGA)** w to głęboko, bronicie także wolności i niepodległości wielu innych państw europejskich, o ile nie całej Europy, gdzie na zachodzie Europy zupełnie nie zdają sobie sprawy, co to znaczy **rosyjska agresja (AT, LEX, emotivity)**, ludzie nie zdają sobie sprawy, co to znaczy **rosyjski imperializm (AT, LEX, emotivity)**. Tutaj, na Ukrainie, w państwach bałtyckich, w Polsce, w innych krajach, które kiedyś znajdowały się za żelazną kurtyną, w sowieckiej strefie wpływów ludzie doskonale znają te pojęcia, wiedzą co to znaczy **rosyjski imperializm (AT, LEX, emotivity)**, **rosyjska okupacja (AT, LEX, emotivity)**, wiedzą co to znaczy nie mieszkać w suwerennych państwach, nie być w pełni wolnymi.

Chcę (EF, INT) zapewnić jeszcze raz o solidarności ze strony polskiej, o polskim wsparciu. o tym właśnie dzisiaj rozmawialiśmy z Panem Prezydentem Wołodomyrem Zełenskim, omawialiśmy poszczególne elementy, w jakich Polska wspiera dzisiaj Ukrainę, zarówno jeżeli chodzi o wsparcie militarne, sprzętowe, w technice militarnej, jak i wsparcie humanitarne oraz polski udział w odbudowie Ukrainy. Podziękowałem Panu Prezydentowi za ustawę, która w sposób szczególny ze strony ukraińskiej honoruje Polaków, przyznając specjalny status obywatelom polskim tutaj, na Ukrainie. Dziękuję za to ogromnie, to jest dla nas **bardzo ważne (AT, LEX, importance)**. Dziękuję też Panu Prezydentowi za wszystkie gesty przyjaźni, których ze strony ukraińskiej jest w ostatnim czasie wiele wobec Polski. **Zapewniam, że (EP, CGA)** są one w Polsce dostrzegane.

I jeszcze raz **chcę (EF, INT)** bardzo mocno **podkreślić (EP, MEP)**: Ukraina, Ukraińcy, władze ukraińskie, **mogą (EF, POT)** liczyć na Polskę, **mogą (EF, POT)** liczyć na Polskę, na Polaków. **Wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** Ukraina nie tylko się obroni, ale **wierzę** w to głęboko, **że (EP, CGA)** Ukraina zwycięży, **że** odzyska całość swoich ziem dzisiaj okupowanych przez Rosję, **że** Ukraina odbuduje się, także dzięki polskiemu wsparciu, ale też dzięki wsparciu wszystkich **uczciwych państw i narodów (AT, LEX, emotivity)**, państw Europy Zachodniej, USA i innych państw demokratycznych. **Będzie (EP, EM)** jeszcze mocniejsza, **będzie (EP, EM)** jeszcze silniejsza, a przede wszystkim jeszcze nowocześniejsza niż ta Ukraina, która została przez Rosjan i Rosję napadnięta. **Wierzę w to, że (EP, CGA)** napastnicy zostaną odparci i tego życzę w

przeddzień Święta Niepodległości Ukrainy Panu Prezydentowi, władzom ukraińskim i wszystkim **naszym braciom Ukraińcom (AT, LEX, emotivity)**.

16.

Wielce Szanowny Panie Sekretarzu Generalny,
Eksceleńco, Szanowny Panie Przewodniczący,
Eksceleńco,

Wielce Szanowne Panie i Panowie,
Przywódcy Państw, Narodów i Rządów,
Dostojni Delegaci, Wielce Szanowni Państwo!

Rok temu przemawiałem w tym samym miejscu jako prezydent 38–milionowego państwa. Dziś stoję na tej mównicy **świadom, że (AT, ADJ)** w moim kraju, w Polsce według różnych danych mieszka w obecnej chwili ponad 40, a – jak niektórzy mówią – nawet 41 milionów ludzi. Te dodatkowe dwa czy wręcz trzy miliony to przede wszystkim uchodźcy z Ukrainy, nasi sąsiedzi. Niektórzy są naszymi stałymi gośćmi, inni jeżdżą pomiędzy Polską i Ukrainą. Ale jedno wśród nich wszystkich jest wspólne: chronią się w naszym kraju przed wojną, przed śmiercią, przed niewolą w **rosyjskiej okupacji (AT, LEX, emotivity)**, po **napaści Rosji (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę.

Ta wojna, która trwa już siedem miesięcy, wojna wywołana **rosyjską napaścią (AT, LEX, emotivity)**, to wojna, w której Rosja nie ogranicza się tylko do walki z ukraińską armią. Wojska rosyjskie zabijają cywilów, przesiedlają ich przymusowo na swoje terytorium. Rosja niszczy ukraińskie miasta, ukraińskie zabytki, szkoły, przedszkola i szpitale. Niszczy uprawy rolne, niszczy środowisko naturalne na Ukrainie. Niszczy **dosłownie (AT, ADV)** wszystko, czego **nie może (EF, POT)** przejąć albo **nie może (EF, POT)** zrabować. Ostatnio grozi nie tylko Ukrainie, ale całemu światu, przede wszystkim Europie, spowodowaniem katastrofy nuklearnej poprzez ataki i wywołanie awarii w elektrowniach atomowych, głównie w Zaporoskiej Elektrowni Atomowej.

Decyzję o rozpoczęciu tej **strasznej wojny (AT, LEX, emotivity)** podjęli w Rosji ludzie motywowani sentymentami imperialnymi oraz kolonialną, **nacjonalistyczną rosyjską pychą (AT, LEX, emotivity)** – wywyższającą własny naród i odmawiającą **prawa do (EF, NRM)** samostanowienia suwerennym sąsiadom. Udało im się opętać tą myślą naród jednego z państw–założycieli ONZ. Naród, który miał szansę zaprotestować przeciwko szaleństwu swoich liderów. **Niestety (AT, ADV)**, tylko nieliczni wśród Rosjan, ci najbardziej odważni, stanęli przeciwko tej wojnie, odważyli się stanąć po stronie uczciwości i sprawiedliwości.

Szanowny Panie Sekretarzu Generalny! Szanowni Państwo!

Ta wojna, wojna rozpoczęta przez Rosję na Ukrainie, jak wszystkie inne konflikty, które toczą się dziś na świecie, **musi (EF, DM)** być przegrana przez agresora, a tym agresorem w tym przypadku jest – powtórzę jeszcze raz – państwo rosyjskie. Więcej, agresor w pewnym sensie już przegrał, przegrał, bo nie zdołał ujarzmić wolnego narodu, przegrał, bo nie złamał ducha narodu ukraińskiego, przegrał, bo nie rozproszył ukraińskiej armii. Dziś ma przeciwko sobie nie tylko samo państwo ukraińskie, ale ma przeciwko sobie wielomilionowy naród, którego zdecydowana większość nie chce żadnych negocjacji z agresorem, dopóki ten nie wycofa swoich wojsk z okupowanych terenów Ukrainy. Ma przeciwko sobie znaczną część narodów świata, które bardzo jasno wypowiedziały się – również w przyjętych tutaj, w ONZ – rezolucjach. Ma przeciwko sobie mój kraj, Polskę, na którą – mówię to tu i teraz – Ukraina zawsze **może (EF, POT)** liczyć.

Szanowni Państwo!

Byłem jednym z tych polityków, którzy jeszcze przed wojną **wierzyli, że (EP, CGA)** Ukraina skutecznie się obroni. Dziś **jestem przekonany, że (EP, CGA)** Ukraina zwycięży. Że uchodźcy wrócą do swoich domów, że Ukraina **będzie (EP, EM)**

odbudowana, że jej międzynarodowo uznane granice zostaną przywrócone. Mój kraj, Polska, łącząc siły ze swoimi Sojusznikami zrobi wszystko, by tak się stało.

Ale są też inne oblicza tej wojny: ona w wielu obszarach ma skutki ekonomiczne. Jest to równoległa **wojna Rosji (AT, LEX, emotivity)** przeciwko naszym wspólnym zasadom i wartościom, przeciwko całej ludzkości. o niej także **chcę (EF, INT)** dziś mówić, bo **widzę (EP, EVID, DIR)** na sali wielu przedstawicieli znanych państw z Afryki, Bliskiego Wschodu i Azji, z których liderami rozmawiałem tuż przed wojną lub w jej trakcie.

To nie jest tylko regionalny konflikt. Ta wojna, **wojna Rosji (AT, LEX, emotivity)** przeciwko Ukrainie to zarzewie światowego pożaru. Ta wojna dotknie i nasze i Wasze kraje. o ile już się tak nie stało.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Jednym z najbardziej **tragicznych skutków (AT, LEX, emotivity)**, skutków **globalnych rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** jest kryzys żywnościowy oraz widmo głodu, które zawisło nad znaczną częścią świata.

Sam długo o tym rozmawiałem, odbywając nie tak dawno wizyty w krajach Zachodniej Afryki – w Nigerii, Wybrzeżu Kości Słoniowej i Senegal. We wszystkich tych państwach rozmawiałem z przywódcami o bezpieczeństwie żywnościowym oraz potencjalnych skutkach jeszcze większego ograniczenia eksportu zbóż i nawozów z Ukrainy i Rosji. Także już wcześniej był to temat wielu spotkań moich i moich kolegów z Europy Środkowo-Wschodniej z liderami państw Afryki, Bliskiego Wschodu i Azji.

Pamiętam też doskonale rozmowę z Sekretarzem Generalnym ONZ Panem António Guterresem późno w nocy w Rzeszowie, gdy udawał się na Ukrainę, by prowadzić rozmowy o kwestiach żywnościowych. Dziękuję za tamten zapał, za tamto zaangażowanie, za zdecydowanie i odwagę Sekretarza Generalnego, która była i jest tak bardzo potrzebna w tym **trudnym czasie (AT, LEX, emotivity)**, by godnie i skutecznie reprezentować międzynarodową społeczność zrzeszoną w tej największej na świecie organizacji.

Panie i Panowie!

Od samego początku inwazji Rosja świadomie oraz **cynicznie (AT, LEX, emotivity)** niszczy zasiewy i maszyny rolne, a sama inwazja radykalnie zmniejszyła ukraińskie zbiory. Uzyskane przez nas dane mówią jasno: Rosja zajęła arealy uprawne stanowiące 22 procent wszystkich gruntów rolnych na Ukrainie. Piąta część ziemi, która jest spichlerzem wielu państw pozaeuropejskich, ziemi, na której uprawia się blisko 30 procent światowego potencjału zbóż ozimych, nagle, w tym sezonie nie wydała plonów lub jej plony zostały zrabowane. **Nie muszę mówić (EP, MEP)** w tym gronie, że Ukraina to jeden z **najważniejszych na świecie producentów żywności (AT, LEX, importance)**. To spichlerz nie tylko Europy, ale i świata. Wedle **ostrożnych szacunków (AT, LEX, emotivity)**, tylko w tym roku z powodu wojny ukraińskie zbiory będą (NO, future fact) mniejsze o 35 procent. **Podkreślam (EP, MEP)** – o trzydzieści pięć procent zbiory na Ukrainie będą (NO) mniejsze. Ponad jedna trzecia spichlerza znacznej części świata została wyeliminowana przez **rosyjską agresję (AT, LEX, emotivity)**. Kto na tym ucierpi? Ci najbardziej potrzebujący. Jest to broń gospodarcza – to broń żywnościowa wymierzona zwłaszcza w Afrykę i Bliski Wschód. Jestem w polityce wystarczająco długo, aby **nie mieć** w tym względzie **żadnych wątpliwości (EP, CGA)**: to jest celowa polityka Rosji.

Szacuje się, że z powodu wojny w Ukrainie liczba osób cierpiących chroniczny głód wzrośnie w tym roku na świecie o około 47 mln osób. Znów: szczególnie w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Tam klęska głodu wywołanego przez Rosję na skutek napaści na Ukrainę **będzie (EP, EM)** najbardziej widoczna.

Ekscelencje! Szanowni Państwo!

Jako społeczność międzynarodowa jesteśmy **zobligowani, aby (AT, ADJ)** nie dopuścić, by w XXI wieku ktokolwiek w sposób świadomy i **cyniczny (AT, LEX, emotivity)**, w imię realizacji swoich politycznych celów, wprowadzał – tak jak Stalin w latach 30-tych XX wieku – sztuczny głód. W tym kontekście **kluczowe (AT, LEX, importance)** pozostają umowy

podpisane przez Rosję i Ukrainę z Turcją i ONZ w Stambule 22 lipca br. Akty te mają na celu odblokowanie drogi morskiej dla eksportu milionów ton ukraińskiego zboża przez Morze Czarne.

Pragnę (EF, INT) jeszcze raz **osobiście (AT, ADV)** podkreślić znaczącą rolę (AT, LEX, importance) Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych Pana António Guterresa w procesie negocjacyjnym zmierzającym do zawarcia tych umów. To **wielki sukces (AT, LEX, emotivity)** ONZ i Sekretarza Generalnego w tej **ogromnie trudnej sytuacji (AT, LEX, emotivity)**.

Obecnie wszyscy **musimy (EF, DM)** stać na straży przestrzegania tych umów oraz dotrzymywania zobowiązań przez ich strony. Tym bardziej niepokoją mnie coraz częściej pojawiające się wypowiedzi strony rosyjskiej, które podważają zawarte porozumienia. Na **najwyższe potępienie (AT, LEX, emotivity)** zasługują również akty takie, jak rosyjski ostrzał portu morskiego w Odessie, do którego doszło niespełna 24 godziny od podpisania porozumień. Jako społeczność międzynarodowa **musimy (EF, DM)** natychmiast reagować na takie incydenty kolejnymi sankcjami i kolejnymi pakietami pomocy dla broniącej się Ukrainy.

Ze swojej strony **pragnę zapewnić, że (EP, CGA)** Polska, jako sąsiad Ukrainy, razem z partnerami z Unii Europejskiej, nieustannie angażuje się w działania mające ułatwić eksport ukraińskiego zboża także drogą lądową. Zrobimy wszystko, aby zboże to trafiło do potrzebujących, w szczególności w Afryce, Azji, Ameryce Południowej i wszędzie tam, gdzie jest potrzebne, by ludzie **mogli (EF, POT)** przetrwać.

Szanowni Państwo! Dostojni Delegaci!

W obliczu **bezprawnych działań Rosji (AT, LEX, emotivity)** **powinniśmy (EF, DM)** wyciągnąć wnioski na przyszłość. **Powinniśmy (EF, DM)** pamiętać o zapisach prawa międzynarodowego oraz możliwości pociągania do odpowiedzialności oprawców.

Istnieje szereg międzynarodowych regulacji dotyczących ochrony zasobów żywnościowych i środowiska naturalnego podczas konfliktów. **Można (EF, POT)** tu przywołać m.in. artykuł 11. Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, w którym uznano **podstawowe prawo (AT, LEX, importance)** każdego człowieka **(EF, NRM) do** wolności od głodu, a państwa zobowiązały się do sprawiedliwego podziału światowych zasobów żywności.

Ponadto Protokół I do konwencji genewskich dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych z 1977 roku w art. 54 zabrania m.in. atakowania, niszczenia, zabierania lub czynienia nieużytecznymi dóbr niezbędnych dla przetrwania ludności cywilnej – takich jak środki żywnościowe i strefy rolnicze. Z kolei art. 55 tego Protokołu zobowiązuje państwa do ochrony środowiska naturalnego przed szkodami podczas działań wojennych.

To, że Rosja – świadomie niszcząc rolnictwo Ukrainy – łamie prawo międzynarodowe, nie jest **chyba (EP, EM)** tutaj dla nikogo **wielkim zaskoczeniem (AT, LEX, emotivity)**. Ale czy w obliczu **barbarzyńskiej wojny (AT, LEX, emotivity)** regulacje prawnomiędzynarodowe stanowią **dostateczną odpowiedź (AT, LEX, emotivity)** na ogrom szkód w środowisku naturalnym i w światowych zasobach żywnościowych? **Mam co do tego poważne wątpliwości (EP, CGA)**.

Właśnie w tym kontekście dostrzegam potrzebę wypracowania mechanizmów penalizujących, które w przyszłości umożliwią postawienie przed obliczem sprawiedliwości osób odpowiedzialnych za łamanie prawa międzynarodowego.

Ktoś, kto świadomie niszczy uprawy w spichlerzu świata **musi (EF, DM)** wiedzieć, że **będzie (EP, EM)** za to ścigany karnie do końca swojego życia.

Chciałbym (EF, INT) z tego miejsca poprzedzić wszelkie już istniejące oraz nowe inicjatywy, dzięki którym ci, którzy pozbawiają miliony ludzi **prawa do (EF, NRM)** żywności oraz niszczą środowisko naturalne, **nie będą (EP, EM)** więcej bezkarni. Polska **chce (EF, INT)** aktywnie uczestniczyć w ich pracach.

Szanowni Państwo! Dostojni Delegaci!

Rosyjska napaść (AT, LEX, emotivity) na Ukrainę jest de facto agresją przeciwko całemu światu. A każda agresja wymaga wielowymiarowej odpowiedzi międzynarodowej, z determinacją i bez wahania. **Konieczne jest (EF, DM)** zintensyfikowanie

nacisków na Rosję i jej wspólnika, czyli reżim Aleksandra Łukaszenki na Białorusi. Celowość współpracy z tymi rządami **powinna (EF, DM)** zostać poddana głębokiej refleksji. Także przez organizacje międzynarodowe.

Nie ma już miejsca na „business as usual” z Rosją. Czasy „business as usual” **definitywnie (EP, EM)** się skończyły. Zakończyła je Rosja przez swoją **bestialską agresję (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę, przez złamanie zasad prawa międzynarodowego, przez brak poszanowania dla człowieka i dla życia ludzkiego.

Mówię to jako człowiek, który 23 lutego był w Kijowie na Ukrainie, i który potem, od początku wojny, zaraz po **napaści rosyjskiej (AT, LEX, emotivity)** był trzy razy na Ukrainie, który był i **widział (EP, EVID, DIR)** zniszczoną Borodziankę pod Kijowem, który był i **widział (EP, EVID, DIR)** zburzone domy w Irpieniu, który był i **widział (EP, EVID, DIR)** cierpienie ludności cywilnej na Ukrainie, który był i **widział (EP, EVID, DIR)** skutki **rosyjskiej brutalnej napaści (AT, LEX, emotivity)**, krew zaschniętą na asfalcie, tam, gdzie rosyjscy żołnierze strzelali do rodzin w samochodach osobowych, uciekających przed wojną. **Trudno (AT, ADJ)** to sobie wyobrazić. Ale, Szanowni Delegaci, **widziałem (EP, EVID, DIR)** to na własne oczy, **widziałem (EP, EVID, DIR)** ogrom tego bestialstwa i wiem, co oznacza **rosyjska agresja (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainie i co oznacza, kiedy Prezydent Wołodymyr Zełenski mówi o **rosyjskiej brutalności (AT, LEX, emotivity)** i śmierci tysięcy Ukraińców zamordowanych przez Rosjan.

I mówię to dziś tutaj, przed Państwem, w czasie Zgromadzenia Ogólnego ONZ, jako przywódca państwa, którego granicę od początku **rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę przekroczyło blisko sześć milionów ukraińskich uchodźców.

Nasze dzieci chodzą dziś do szkół wraz z dziećmi ukraińskich obywateli, tych którzy przybyli do nas uciekając, chroniąc swoje życie.

Nasi obywatele przyjęli setki tysięcy uchodźców do własnych domów. Tak, **może (EP, EM)** wielu z Państwa **trudno (AT, ADJ)** w to uwierzyć, ale mimo że przybyło do naszego kraju sześć milionów uchodźców z Ukrainy i jak szacujemy około dwóch milionów przebywa w tej chwili w Polsce, nie musieliśmy (NO, past) budować żadnego obozu dla uchodźców. Nie było takiej konieczności. Nikt nie mieszka w Polsce w namiotach, wszyscy znaleźli **godne schronienie (AT, LEX, emotivity)**, w **godnych warunkach (AT, LEX, emotivity)** i specjalnie przygotowanych dla nich miejscach – w hotelach, akademikach, innych miejscach tymczasowego przebywania. Nie ma u nas pól namiotowych, w których mieszkaliby ludzie, chroniąc się przed wojną. Każdy znalazł **godne warunki akomodacji (AT, LEX, emotivity)**.

Każdy Polak i każda Polka wie, jak wygląda sytuacja na Ukrainie! Każdy Polak i każda Polka ma w pamięci swojej rodziny zapisane, co oznacza **rosyjska okupacja (AT, LEX, emotivity)**, co oznacza **napaść rosyjska (AT, LEX, emotivity)** na państwo, co oznacza **rosyjski terror (AT, LEX, emotivity)**, bo polskie rodziny ten terror przeżyły po II wojnie światowej, kiedy Rosjanie zajęli Polskę i kiedy Polska znalazła się za żelazną kurtyną, a patrioci próbowali (3rd) zrzucić **rosyjskie jarzmo (AT, LEX, emotivity)** i walczyli, i wielu ludzi zostało wtrąconych do więzień, zamordowanych.

W 1939 roku, zaraz po napaści hitlerowskich Niemiec na Polskę, krajem, który razem z hitlerowskimi Niemcami, z nazistowskim państwem napadł na Rzeczpospolitą i zniszczył mój kraj była właśnie Rosja sowiecka – na mocy porozumienia między Hitlerem a Stalinem, które zostało zawarte 23 sierpnia 1939 roku. Rosja sowiecka zajęła połowę mojego kraju i blisko dwa miliony ludzi zostało wtedy wywiezionych na daleki wschód, na głęboką Syberię. 22 tys. polskich oficerów i funkcjonariuszy policji zostało **brutalnie zamordowanych (AT, LEX, emotivity)** przez Sowietów, zostało rozstrzelanych w Katyniu, Miednoje, Charkowie i Twerze.

My wiemy, co znaczy **rosyjski terror (AT, LEX, emotivity)** i **rosyjska okupacja (AT, LEX, emotivity)**. Dlatego Polacy pojechali pomagać ukraińskim uchodźcom, nie pytając o nic, i rząd, i ja – Prezydent Rzeczypospolitej nie musieliśmy (NO, past) ich do tego wzywać i apelować. Ludzie spontanicznie pojechali na granicę po to, aby pomagać i przyjąć uciekających Ukraińców, uciekających przed **rosyjską agresją (AT, LEX, emotivity)**, przyjąć ich do swoich domów. To jest nasza rzeczywistość, rzeczywistość Europy Centralnej.

Panie Przewodniczący! Wielce Dostojni Członkowie Delegacji!

Nie wolno (EF, DM) nam zapominać o cierpiących. **Pamiętajmy, że (EF, DIR)** pół roku **agresji rosyjskiej (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainie przyniosło **największy kryzys humanitarny (AT, LEX, emotivity)** w Europie od czasów II wojny światowej. **Apeluję o (EF, DIR)** zwiększenie pomocy dla ukraińskiej ludności cywilnej, której potrzeby humanitarne są znacznie większe niż obecnie przekazywane środki.

Zbliża się zima, która – z powodu wojny i cen energii – **będzie (EP, EM)** najcięższą zimą od lat. Jako ludzkość nie mamy **prawa (EF, NRM)** odwracać się od najbardziej potrzebujących. **Nie wolno (EF, DM)** nam, **nie wolno (EF, DM)** społeczności międzynarodowej okazywać „zmęczenia” tą wojną, **musimy (EF, DM)** pomagać, **musimy (EF, DM)** wspierać. **Powinniśmy (EF, DM)** wspólnie pracować nad takim programem działań w sferze rozwoju gospodarczego i społecznego, by dać ludziom **nadzieję, że (AT, NOUN)** świat **może (EF, POT)** być lepszy i bardziej solidarny, mimo że jest dziś tak poraniony przez wojny, skutki pandemii i katastrofy naturalne. Polska **chce (EF, INT)** taki program współtworzyć także tutaj, na forum ONZ, choćby w ramach prac Rady Gospodarczej i Społecznej.

Szanowni Państwo!

Jestem jeszcze winien kilka słów prawdy liderom bogatej Północy, czy – jak kto woli – Zachodu, także Zachodu Europy.

To bardzo dobrze, że (AT, ADJ) stanęliśmy na wysokości zadania, **że (AT, ADJ)** stanęliśmy na wysokości zadania w sprawie Ukrainy, **że (AT, ADJ)** zachowaliśmy jedność i poparliśmy ofiarę, a nie agresora, **że (AT, ADJ)** dzisiaj Europa Zachodnia wyraźnie (ambiguous) **umie (EF, POT)** odróżnić – kto kogo zaatakował, kto kogo napadł, **że Rosja jest agresorem (AT, LEX, emotivity)**, a Ukraina cierpi. **To dobrze, że (AT, ADJ) to rozróżnienie jest jasne (AT, LEX, comprehensibility)** i klarowne.

Ale **nie popadajmy (EF, DIR)** w samozachwyty. Niedawna wizyta w Afryce uświadomiła mi jeszcze bardziej coś, o czym wcześniej sam myślałem.

Czy tak samo zdecydowani byliśmy w czasie tragedii Syrii, Libii, Jemenu? Czy w ciągu ostatnich dziesięcioleci nie przeszliśmy do porządku dziennego nad tragedią Demokratycznej Republiki Konga, nad wojnami w Rogu Afryki? Czy potępiając inwazję na Ukrainę, **jednakową wagę (AT, LEX, importance)** przywiązujemy do zwalczania najemników destabilizujących Sahel i grożących wielu państwom Afryki?

Moim zdaniem (EP, CGA), lekcją z tej wojny jest to, że jeżeli Narody Zjednoczone mają **naprawdę (EP, IFV)** być zjednoczone, to każda reakcja na łamanie prawa międzynarodowego **powinna (EF, DM)** być identyczna – zdecydowana i pryncypialna. Bo świat jest systemem naczyń połączonych. Dziś ofiarą jest Ukraina, ale jeżeli **rosyjski imperializm (AT, LEX, emotivity)** wygra, jutro **może (EP, EM)** nią być dowolne państwo świata. Ktoś inny **będzie (EP, EM)** komuś innemu niszczył pola, wypędzał ludność cywilną z jej domów, mordował. **Nie wolno (EF, DM)** nam na to pozwolić!

Stanowisko Polski w obliczu każdej wojny jest **klarowne i jasne (AT, LEX, comprehensibility)**: żądamy **bezwzględnego poszanowania (AT, LEX, importance)** międzynarodowo uznanych granic państwowych. Nienaruszalność tych granic stanowi **fundamentalny element (AT, LEX, importance)** światowego porządku i w każdym przypadku warunek pokoju. Dziś ofiarą jest Ukraina. Jutro może (NO, CONDITIONAL) nią być ktokolwiek z nas, jeżeli nie będziemy przestrzegali tych żelaznych reguł, jeżeli nie będziemy bezwzględnie egzekwowali przestrzegania prawa międzynarodowego.

Nie ukrywajmy (EF, DIR): Rosja winna jest Ukrainie reparacje wojenne, które **będzie musiała (EF, DM)** zapłacić. Nie ma sprawiedliwości bez zadośćuczynienia. Dotyczy to każdego kraju plądrującego inny kraj. Dotyczy to dzisiejszych czasów, ale dotyczy to też niezakończonych spraw z przeszłości. Mówię to jako polski Prezydent, Prezydent Polski, która została tak **straszliwie doświadczona (AT, LEX, emotivity)** II wojną światową, która była w ogromnej części zburzona, która straciła sześć milionów obywateli, w tym trzy miliony obywateli Polski narodowości żydowskiej.

Szanowni Państwo!

Dlatego Polska nie zaprzestanie działań zmierzających do pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności za naruszenia prawa międzynarodowego, zarówno na poziomie państwowym, jak i indywidualnym. Ta wojna **musi (EF, DM)** zostać zakończona

w taki sposób, że agresor zapłaci za wyrządzone straty, za wyrządzone szkody, zapłaci za każdego zamordowanego człowieka na Ukrainie, zapłaci za każdy zburzony dom, za każdą zniszczoną szkołę, fabrykę i szpital. **To konieczne (EF, DM). Wykorzystajmy (EF, DIR)** wszystkie nasze kompetencje i możliwości, aby winni zostali osądzeni i ukarani. Już teraz współpracujemy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym i Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości w celu znalezienia **najsukuteczniejszych sposobów (AT, LEX, importance)** identyfikacji i ścigania sprawców.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Wolny świat już niejednokrotnie w swoich dziejach stawał w obliczu zaborczych wojen wywołanych przez **wrogów wolności (AT, LEX, emotivity)**, owałdniętych **chorymi ambicjami (AT, LEX, emotivity)** lub chęcią totalnej dominacji. Od ludobójców z najbardziej zamierchłych czasów, aż do Adolfa Hitlera, Józefa Stalina i Pol Pota istota tych wojen nie zmieniła się w żaden sposób. Zaczyna się zawsze od kultu siły, od wiary w swoją wyższość rasową, klasową albo ideologiczną nad innym człowiekiem, czy to innej narodowości, z innego kraju, czy też czasem z własnego narodu, z własnego państwa.

Jednak przeciwko agresorowi i ludobójcy zawsze stawał człowiek. Wolny człowiek. Agresja budzi w ludziach wolę oporu, odwagę, męstwo, solidarność i pragnienie wsparcia dla ofiar niesprawiedliwości. Dzięki temu istniejemy jako ludzkość. **Myślę, że (EP, CGA)** wynika to z czegoś więcej, niż tylko z surowych praw polityki. Leży to u samych podstaw natury ludzkiej, bowiem – jak to ujął Perykles w słynnej ateńskiej mowie pogrzebowej: „szczęście polega na wolności, a wolność na męstwie”. Człowiek, naród jest w stanie zapłacić za wolność każdą cenę i walczyć o nią do samego końca. Człowiek buntował się przeciwko niewolnictwu, kolonializmowi, opresji, buntował się, bo taka jest jego natura i takie jest jego prawo, przyrodzone **prawo (EF, NRM)** każdego człowieka **do** wolności i poszanowania jego ludzkiej godności.

Ukraina od miesięcy daje nam dowody wręcz **niewiarygodnego męstwa (AT, LEX, emotivity)**. Dlatego też, kończąc, wzywam z tego miejsca wszystkich Państwa: **nie bądźmy (EF, DIR)** obojętni wobec heroizmu i pełnej determinacji walki o wolność. **Nie bądźmy (EF, DIR)** też nigdy więcej obojętni wobec żadnego narodu, który broni się przed tyranią i pogardą dla człowieka. Bo zawsze broni przed nimi cała ludzkość.

Wizja świata, w którym wygrywa wyłącznie **naga i brutalna siła (AT, LEX, emotivity)** jest nie tylko **błędna i niemoralna (AT, LEX, emotivity)**, ale **może (EP, EM)** doprowadzić do pożogi ogarniającej cały świat. **Jestem przekonany, że (EP, CGA)** i tym razem jest nie inaczej. I mówię to na forum organizacji, która powstała po największej z takich pożóg, po II wojnie światowej. Nie na darmo w roku 1945 przywódcy naszych państw – członków–założycieli ONZ deklarowali budowę świata opartego na dialogu oraz przeciwnego stosowaniu **nagiej i brutalnej siły (AT, LEX, emotivity)**.

Nie zapominajmy (EF, DIR) o tym dziedzictwie i **nie pozwólmy (EF, DIR)**, by w przyszłości wydarzyły się tragedie podobne do tych, jakich doświadczyliśmy, jakich świat doświadczył w XX wieku!

Dziękuję.

17.

Szanowni Państwo!

Bardzo dziękuję za powitanie i równie serdecznie Państwa witam. **Ogromnie się cieszę, że (AT, VERB)** mogliśmy (NO) się spotkać w tych **wyjątkowych okolicznościach (AT, LEX, emotivity)** w tym **wyjątkowym miejscu (AT, LEX, emotivity)**. **W wyjątkowych okolicznościach (AT, LEX, emotivity)**, bo w związku z wizytą w naszym kraju, w Polsce, Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki, Pana Joe Bidena, który przybył do nas wprost z pogrążonego w **mroku rosyjskiej agresji (AT, LEX, emotivity)** Kijowa, którego – tak jak i całej Ukrainy – **bohatersko (AT, LEX, emotivity)** bronią dzisiaj nasi sąsiedzi, Ukraińcy, obrońcy swojej ojczyzny.

Spotykamy się w wyjątkowym miejscu: w Warszawie, w stolicy Polski, pod Zamkiem Królewskim, który jest symbolem świetności Rzeczypospolitej Obojga Narodów, symbolem świetności Polski w wiekach XVII i XVIII. Pod zamkiem, w którym obradował polski Sejm; pod zamkiem, w którym w 1791 roku uchwalono Konstytucję 3 maja – pierwszą w Europie,

a drugą na świecie po amerykańskiej – która miała przełomowy wkład w rozwój wolnego świata, dzisiejszej naszej cywilizacji.

To symbol II Rzeczypospolitej, który w trakcie II wojny światowej został zburzony, spalony, płonął na oczach całego świata. Potem, pod niemiecką okupacją, leżał w ruinach. Tu ginęli powstańcy warszawscy, walcząc ze **znenawidzonym okupantem (AT, LEX, emotivity)**. A potem, po II wojnie, kiedy znaleźliśmy się w sowieckiej strefie wpływów, był odbudowywany wysiłkiem całego narodu przez dziesiątki lat po to, by **mógł (EF, POT)** stanąć na powrót i w efekcie stać się symbolem odradzającej się Polski.

Mówię o tym, bo dziś patrzemy na płonącą Ukrainę. Patrzemy na płonące miasta, słyszymy **straszliwe wieści (AT, LEX, emotivity)** o **rosyjskim terrorze (AT, LEX, emotivity)**, **widzimy (EP, EVID, DIR)** zabitych ludzi, zamordowanych, **widzimy (EP, EVID, DIR)** zburzone osiedla mieszkaniowe – obrazy jak z II wojny światowej. Coś, co w Europie miało się nigdy więcej nie powtórzyć, dzisiaj jest straszliwym udziałem naszych sąsiadów. Dlatego że Rosja na powrót chce (3rd) się stać imperium, realizować swoje ambicje niewolenia innych narodów. Nie ma na to naszej zgody, nie ma zgody wolnego świata!

Prezydent Stanów Zjednoczonych, lider wolnego świata, Joe Biden, dokonał **spektakularnego gestu (AT, LEX, emotivity)**. Wczoraj rano stanął w Kijowie, wbrew wszelkim oczekiwaniom, na ukraińskiej ziemi – tam, gdzie toczy się wojna. Pokazał, że wolny świat i jego lider nie boją się niczego. Pokazał, że Ukraina nie jest sama, że ma wsparcie **najpotężniejszego państwa świata (AT, LEX, emotivity)** i **najpotężniejszej armii świata (AT, LEX, emotivity)**. Że ma wsparcie Sojuszu Północnoatlantyckiego i że to jest **wsparcie poważne (AT, LEX, importance)**, które nie zgaśnie. **To wielki znak (AT, LEX, emotivity)**. Jesteśmy wszyscy wspólnie cały czas przy Ukrainie – od samego początku.

23 lutego, na dzień przed **rosyjską agresją (AT, LEX, emotivity)** na Ukrainę, rok temu byłem w Kijowie razem z Prezydentem sąsiedniej Litwy, Gitanasem Nausėdą, rozmawialiśmy z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim. Wołodymyr powiedział nam: „Będziemy się bronić. Putin myśli, że poddamy się od razu, że opanuje Ukrainę, że będzie okupował nasze państwo, że zagarnie naszą ziemię. Będziemy walczyli aż do śmierci, do upadłego. Nie poddamy się”. **Dosłownie (AT, LEX, expectedness)** po kilku godzinach na Ukrainę spadły rosyjskie rakiety, zaczęła się **rosyjska pełnoskalowa inwazja (AT, LEX, emotivity)**. Wszyscy myśleli, że Ukraina padnie w trzy dni, w 72 godziny.

Ukraina nie upadła do dzisiaj dzięki **bohaterstwu obrońców Ukrainy (AT, LEX, emotivity)**, dzięki **bohaterstwu ukraińskich żołnierzy (AT, LEX, emotivity)**, ale także dzięki wsparciu, jakie daje Ukrainie wolny świat po to, by **imperialne ambicje (AT, LEX, emotivity)** niewolenia innych narodów zostały ukarane i by nigdy więcej już się nie odrodziły. I dlatego wszyscy dzisiaj **mówimy (EP, MEP)**: Ukraina **musi (EF, DM)** zwyciężyć! Dlatego wspieramy Ukrainę. Dziękuję Stanom Zjednoczonym, dziękuję wszystkim państwom NATO, które przysyłają pomoc na Ukrainę. Nie tylko tę humanitarną, lecz także tę militarną. **To niezwykle ważne (AT, LEX, importance)**.

Ale dziękuję Stanom Zjednoczonym i naszym sojusznikom także za to, że umacniają nasze bezpieczeństwo – wschodniej flanki NATO – po to, by nikomu nawet nie przyszło do głowy zaatakować naszą ziemię. Że dzięki obecności armii amerykańskiej, dzięki obecności armii sojusznicznych, dzięki **mądrej polityce (AT, LEX, emotivity)** wzmocnienia polskiej armii w ostatnich latach jesteśmy coraz bezpieczniejsi, jesteśmy coraz pewniejsi swojego bezpieczeństwa. I powodujemy, że potencjalni napastnicy są coraz mniej pewni swego.

Wierzę, że (EP, CGA) ta **brutalna pewność rosyjska (AT, LEX, emotivity)** zostanie na Ukrainie ukarana i zmiotczona; **że** Rosja ze wstydem **będzie musiała (EF, DM)** opuścić ukraińską ziemię – tę, którą okupuje; **że** Ukraina zwycięży; **że** zwyciężą obrońcy Ukrainy; **że** ta przelana krew, **że** ta **straszliwa ofiara (AT, LEX, emotivity)**, którą ponosi ukraiński naród, zaowocuje **wielkim zwycięstwem (AT, LEX, emotivity)**.

My, Polacy, mamy doświadczenie niesienia pomocy jeden drugiemu. „Jeden z drugim” – mówił o solidarności Ojciec Święty Jan Paweł II, nasz Papież Karol Wojtyła. „Jeden z drugim to solidarność – mówił – nigdy jeden przeciw drugiemu”.

Solidarność to nasz **wielki dorobek (AT, LEX, emotivity)** – tamten 10–milionowy ruch, który złamał komunizm przy wsparciu Ojca Świętego i Stanów Zjednoczonych, wolnego świata, dzięki któremu wydobyliśmy się zza żelaznej kurtyny. To ten właśnie odruch solidarności międzyludzkiej dzisiaj prowadzi moich rodaków do pomagania sąsiadom z Ukrainy. Jeszcze raz Wam dziękuję, że otworzyliście swoje domy i wyciągnęliście rękę z chlebem do potrzebujących; że są dzisiaj między nami i że wielu z nich czuje się tutaj jak w domu – tak mówią. Że są nam wdzięczni za to, że umieliśmy ich przyjąć, choć przyszło ich do nas miliony, choć 2 mln mieszka ich w tej chwili cały czas z nami – choć nikt się tego nie spodziewał. Podzieliłiśmy się po **bratersku (AT, LEX, emotivity)**, solidarnie. To jest solidarność dzisiejszego świata. Solidarność z Ukrainą.

Wzywam (EF, DIR) wszystkich przywódców państw europejskich, Sojuszu Północnoatlantyckiego do solidarności z Ukrainą, do wspierania Ukrainy cały czas, do przesyłania na Ukrainę wsparcia militarnego, by obrońcy Ukrainy mieli czym walczyć. **Nie wahajcie się (EF, DIR)! Nie bójcie się (EF, DIR)!** Nie ma już miejsca na business as usual z Rosją. Tam, gdzie leje się krew, tam **uczciwy człowiek (AT, LEX, emotivity)** nie robi interesów. Tam **trzeba (EF, DM)** to za wszelką cenę zatrzymać. Dziś **może (EP, EM)** to zostać zatrzymane tylko nowoczesnym uzbrojeniem, bo tego Ukraina potrzebuje. Dziękuję Prezydentowi Joe Bidenowi za jego **niezwykłą odwagę (AT, LEX, emotivity)**, za determinację. Dziękuję amerykańskiemu narodowi, dziękuję władzom Stanów Zjednoczonych, Kongresowi za wszystkie donacje dla Ukrainy, za **wielkie wsparcie (AT, LEX, emotivity)** dla Ukrainy. Za to, że dzięki tej **ogromnej pomocy militarnej (AT, LEX, emotivity)** Stanów Zjednoczonych Ukraina walczy i inni też wspierają. Bo taka jest rola NATO – bronić wolnego świata, wspierać wolny świat. Jesteśmy i **będziemy (EF, INT)** solidarni z Ukrainą. Nie ma wolności bez solidarności! Niech żyje wolna Ukraina! Niech żyje sojusz Rzeczypospolitej Polskiej ze Stanami Zjednoczonymi! Niech żyje NATO! Niech żyje wolny świat! Niech żyje Polska! Nie ma wolności bez solidarności!

18.

Szanowni Państwo!

Dokładnie rok temu, 23 lutego, zaledwie kilka godzin przed **rosyjską agresją (AT, LEX, emotivity)** byłem w Kijowie, by wspierać Ukrainę. Rozmawiałem z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim. Żegnając się, **ujrzałem (EP, EVID, DIR)** w jego oczach **wielką determinację i odwagę (AT, LEX, emotivity)**.

Powiedział mi wówczas: Możemy się już nigdy nie zobaczyć. Nikt tu się nie podda. Będziemy walczyć do samego końca. Odpowiedziałem: Wołodymyr! Zobaczymy się jeszcze wiele razy. na Polskę zawsze **możecie (EF, POT)** liczyć. Zostańcie z Bogiem!

Dlatego, kiedy świat spodziewał się, że Kijów padnie w trzy dni, a cała Ukraina w tydzień, **my w Polsce wiedzieliśmy, że (EP, CFV)** tak się nie stanie. Bo to, co nas łączy – Polaków i Ukraińców, to **wielkie umiłowanie wolności (AT, LEX, emotivity)**. Tak wielkie, że **można (EF, POT)** za nie oddać życie!

Drodzy Rodacy!

My, Polacy, jak mało który naród na świecie, rozumiemy **tragedię Ukrainy (AT, LEX, emotivity)**. Wiemy, czym jest wojna, śmierć i cierpienie, zburzone miasta i zbrodnie ludobójstwa. Ale nasza historia jest świadectwem, że nawet zbrodnie i prześladowania nie złamią **prawdziwego ducha wolności (AT, LEX, emotivity)!**

Zaprzeczeniem wolności jest zniewolenie, jest imperializm, są **chore marzenia (AT, LEX, emotivity)** o dominacji nad innymi. Władimir Putin, rozpętując wojnę na Ukrainie, chciał (3rd) odbudować rosyjskie imperium, chciał (3rd) podzielić świat i trwale uzależnić Europę od swoich surowców. Miał w tym poparcie zdecydowanej większości Rosjan.

Dziś, po roku wojny **wiemy, że (EP, CFV)** im się to nie udało, **że** Rosja nie podbiła Ukrainy. Zachodni świat jest zjednoczony. Rola NATO wzrosła, a do Sojuszu przystępują kolejne państwa. Europa nareszcie kończy z uzależnieniem od rosyjskiej ropy i gazu.

Putin ponosi porażkę. Nie zrealizował żadnego ze swoich strategicznych celów. Powstrzymało go **bohaterstwo ukraińskich żołnierzy i ukraińskiego społeczeństwa (AT, LEX, emotivity)**. Powstrzymała go postawa Polski i innych państw, które od pierwszego dnia wspierały Ukrainę. Ale to wszystko nie byłoby (NO) możliwe bez **silnego przywództwa (AT, LEX, importance)** Stanów Zjednoczonych.

Polska jest liderem pomocy dla Ukrainy. Zarówno tej wojskowej, jak i humanitarnej. Właśnie dlatego jesteśmy celem zorganizowanej, **cynicznej rosyjskiej propagandy i dezinformacji (AT, LEX, emotivity)**.

Szanowni Państwo!

Rosja jeszcze nie przegrała, a Ukraina jeszcze nie zwyciężyła. Dobrze **wiemy, że (EP, CFV)** droga do tego zwycięstwa jest jeszcze daleka i **będzie (EP, EM)** okupiona **wielkim wysiłkiem (AT, LEX, emotivity)** i ofiarami. Ale nie ma innej drogi. Wszelkie próby dogadania się z Rosją za plecami Ukrainy są krótkowzroczne i doprowadzą do jeszcze **większej tragedii (AT, LEX, emotivity)** w przyszłości. Nie ma powrotu do tego, co było przed 24 lutego. Nie ma powrotu do bussines as usual z Rosją!

Żeby zapanował trwały pokój, Ukraina **musi (EF, DM)** zwyciężyć. A żeby miała na to szansę, potrzebna jest jedność całego wolnego świata. Dlatego przez ostatni rok podczas spotkań ze światowymi przywódcami zabiegałem o wsparcie dla walczącej Ukrainy, które jest **niezwykle ważne (AT, LEX, importance)** dla bezpieczeństwa Polski i całego naszego regionu. Ofensywa dyplomatyczna Polski w ostatnich dniach przynosi efekty. Moje spotkania z Sekretarzem Generalnym Sojuszu Północnoatlantyckiego, Królem i Premierem Wielkiej Brytanii, Prezydentem Francji, Kanclerzem Niemiec, Premier Włoch oraz przywódcami państw wschodniej flanki NATO wzmacniają nasze sojusze.

Polska jest bezpieczna. Doceniamy obecność wojsk amerykańskich i Sojuszu Północnoatlantyckiego w naszym kraju. Ale swoje bezpieczeństwo opieramy głównie na sile własnej armii, którą konsekwentnie wzmacniamy i modernizujemy.

Historyczna wizyta (AT, LEX, emotivity) Prezydenta Stanów Zjednoczonych Joe Bidena w Warszawie pokazuje jak **ważny (AT, LEX, importance)** jest sojusz polsko-amerykański. Zgadzam się z Prezydentem Bidenem: Polska potrzebuje Ameryki, a Ameryka potrzebuje Polski!

Stany Zjednoczone są gwarancją bezpieczeństwa na starym kontynencie. Wielu w Europie o tym zapomina. **My pamiętamy (EP, CFV)**. Dlatego priorytetem polskiej prezydencji w Unii Europejskiej w pierwszym półroczu 2025 roku **będzie (EP, EM)** pogłębienie współpracy między Unią, a Stanami Zjednoczonymi, zacieśnienie więzów transatlantyckich.

Drodzy Rodacy!

Polska jest krajem Solidarności. **Wielkiego ruchu (AT, LEX, emotivity)**, który zrzeszał miliony ludzi, który zmienił najnowszą historię świata, przyczyniając się do upadku komunizmu. **Jesteśmy z tego dumni (AT, LEX, emotivity)**.

Po wybuchu wojny pokazaliśmy, że Solidarność to nie tylko **wspaniała historia (AT, LEX, emotivity)**, ale że Solidarność żyje w nas. Otworzyliśmy przed naszymi sąsiadami swoje serca i nasze domy. Nie było i nie ma w Polsce obozów dla uchodźców. Naszych gości przyjmowaliśmy i przyjmujemy w naszych domach. To dla nas druga fala Solidarności. Solidarność z Ukrainą!

Jako Naród zachowaliśmy się jak **trzeba (EF, DM)**. Jeszcze raz za to wszystkim Polakom z całego serca dziękuję!

Ukraina wciąż potrzebuje **wielkiego wsparcia (AT, LEX, importance)** ze strony całego wolnego świata. Bo właśnie o tę wolność walczy. **Wiemy, że (EP, CFV)** konsekwencje tej wojny dotyczą nas wszystkich, ale także wielu ludzi na całym świecie, ale **pamiętamy, że (EP, CFV)** to ukraiński naród płaci za wolność **najwyższą cenę (AT, LEX, emotivity)** – cenę życia.

I właśnie dlatego z Polski, z kraju Solidarności, płynie do całego świata apel: **bądźcie (EF, DIR)** solidarni z Ukrainą! Powtarzamy słowa, które Polacy mieli na ustach, walcząc o swoją wolność: nie ma wolności bez Solidarności!

Niech żyje wolna Ukraina!

Niech żyje Polska!